

ICONES
QVINQVAGINTA VIRORVM illustrium doctrina & eruditione præstantium ad vivum effictæ, cum eorum vitis descriptis

a

Ian. Iac. Boissardo Vesunti:

Omnia recens in æs artificiosè incisa, & demum foras data

per

Theodorum de Bry Leodiencivem *francofurti*

Anno M.D.XCVII.

PETRI LEPIDI METENSIS IN BOISsardi effigiem à Theodoro de Bry sculptam.

COus Alexandrum si nobilitauit Apelles
Dum pinxit docta Principis ora manu:
Jane tuũ illustrat Theodori industria vultum,
Qui tanto heic pictus cernitur artifice.

SYMBOLVM THEODORI de Bry Leodienſis.

HEu quantum à primo miſeri mutamur Adamo:
Ver illi æternum riſit & alma quies.
At nunc cura homines facit irrequieta beatos:
Huc ratio huc omnis vis ſubit ingenij.
Scilicet vt corpusq́ animamq́ & cætera ſerues
Res tibi cum curis perpetuata venit.
Parua ſed ingentis formica laboris imago
Exemplo hæc nobis dat documenta ſuo.
At mihi quando animæ dabitur curare ſalutem,
Non me deficiunt quas colit orbis opes.
Quin ea Chriſticolas nunc vnica cura fatiget
Qua Scythicum reprimant excutiantq́ iugum.
Tu DEVS ò mentem meliorem & ſobria noſtris
Pectora promeritis ah grauiora dabis;
Vt crudele queant procul euitare flagellum
Teq́ redemptorem concelebrare Deum.

LECTORI

LECTORI CANDIDO
Theodorus de Bry Leodienſis S. P D.

EDidi hactenus ad publicam humanæ ſocietatis vtilitatem, Lector benigne, præclara quædam virorum doctiſsimorum monumenta, quibus res nouas & ante Chriſtiano orbi incognitas detexi, vtpote Americanam Hiſtoriam, ſeptẽ voluminib. diſtinctam, & Topographiam Romanæ vrbis cum monumentis ſepulchralib. ita in ære effictis, vt ſimilia prior ætas non viderit. Quæ literarum & antiquitatis monumenta, cum à viris excellenter eminentibus mihi communicata ſint, & maxime à Doctiß. viro Dn. I. I. Boiſſardo, ea animi gratitudine, qua par eſt, eos complector, & veneror. Interea autem idem Dn. Boißardus per literas me admonuit, penes ſeſe quoq; Doctorum virorum Icones eſſe, quas ad viuum ipſe delinearit, (vt eſt in ea arte miro ingenio callens) quaſq; abſolutis deſcriptionibus illuſtrarit, quas ſi ſcalpello meo imitari & perpolire velim, ſe ea re mihi gratum facturum, & archetypos ad me miſſurum: quæ dum opportune mihi ſignificaſſet, inſtiti ſimulac vt promiſſo ſe ſolueret, & me eorum compotem participemq; faceret: ſiquidem quæcunq; hactenus à me publice exhibita eſſent, ea omnia Doctorum ingenioſis repertis accepta ferrem. Is autem vt vir eſt & Muſis, & amicis natus, vbi voti mei deſiderium ei in ſcripto redditum eſſet, maiori quàm rogabam fide & diligentia omnia prælineata, & accurate deſcripta ad me miſit; id itaq; ipſum exemplar tam accurate tantaq; cum induſtria in ære effinxi, & publici iuris nunc in lucem protuli, vt in me nemo, vt confido, quicquam deſiderare amplius queat. At enim cum horum virorum illuſtrium vitæ, documenta & exempla quædam virtutis eminentis eſſe ſoleant, quorum labor indefeſſus eô vſq; ad hono-

rum culmen eos prouexit, vt velut in summo dignitatum fastigio reliquis præluceant, nolui & meo deesse officio, & in eis elaborandis non absimile quid tentare, si qua mihi earum laudum portio ob solertiæ meæ & industriæ specimen ex his contingere poßit. Fore enim putabam vt hinc tũ alij, tum maxime iuuentus tanquam in speculo informetur, ne tempus inertia terant, sed dum meßis adhuc in herba est, iam tum virtuti assuefiant, quo & illos par gloriæ dignitatumq́; fama tandem consequatur.

Quare parentibus præcipue autor esse velim, vt prolis suæ institutioni diligenter attendant, ne ocio detestabili, quod verè Sathanæ puluinar est, diffluat, & extremam ita pernitiem tandem sibi adsciscat; quod vel meo ipsius exemplo edocuisse non mihi pudori sit, quippe qui & parentibus honesto loco natis progeneratus, & opib. affluens, atq; adeò inter honoratiores Leodij vel primarius fuerim, fortunæ tamen casibus, imposturis, malis nominibus & latronum insidijs omnibus ijs ornamentis exutus, adeo aduersam aleam expertus sum, vt nisi ex arte mea mihi prospicere potuissem, vel littus, quod aiunt, rerum omnium egeno arandum fuisset: Ars sola mihi post tam amplam à parentibus relictam rem remanserat, quam nec latrones nec furum manus rapaces inuadere potuerant, ea rem & gloriam in pristinum restituit, nec me cultorem sui indefessum fefellit vnquam. Libenter hæc recito quod & aliis exemplo esse debeant, & optima fide à me prolata sint, nec ab instituto nostro aliena; Non enim viri hi illustres vel somno vel inertibus horis hoc nominis assecuti sunt, vt inter illustria mundi luminaria emicarent, sed labor improbus, & exercitatio indefessa, atq; ardentißimus veritatis amor in rebus abstrusis inuestigandis, hos illis honores contulit. Bene enim vixiße, suo seculo profuisse, de omnibus bene meritum esse, laudemque præcipuam inter suos adeptum fuisse, merito suo multum & magnum putatur, & ad posteritatem iure propagatur.

Hinc tot apud maiores nostros Heroum imagines, tot statuæ per circos, per theatra, per delubra Deûm, vnde honos virtuti præsenti

ſenti alimentum, & poſteritati abſenti ſtimulos ſufficeret. Quis verò neſcit, quæ reuerentia imaginibus, quæ religio ceſſerit? Parentes quidem pro ſua indulgentia hanc ſtorgen liberis; & liberi pro pietate ſua hoc officij parentibus, cæterique amici amicis in Lararijs præſtant: gloriæ apud eruditos datur ſi volumina edita non minus ingenij commentis, quam à frontiſpicio corporis ſpecie autorum exornentur: quicunque enim bonis diſciplinis ipſarum tantum cauſa fauent, eaſque diligunt, ij ab omni inuidentia prorſus alieni ſunt, ſingularique erga virtutem affectu ducti non poſſunt non amare eos, quos excellens animi virtus aliqua nobilitauerit.

Hinc iam tibi Lector ingenue, ſtudium meum apertius probatum iri ſpero, quòd hæc ſola mihi cauſa fuerit, ob quam virorum in bonis artibus illuſtrium, qui ſuperioribus vt plurimum ſæculis floruerunt, quiq; adhuc cum multa ingenij & eruditionis laude de re literaria benemerentur, Effigies tanto artificio exprimere aggreſſus ſim. Iamque adeò primo hoc Tomo ſpeciminis loco contentus, occaſione deinceps etiam data, alios tum numero Iconum, tum arte & opera pares à nobis expectato. Plures enim ad publicam notitiam exprimendos exhibendosque dabimus, quos precio minus coaceruato diſtinctos ſucceſſu temporis tibi comparare detrimentum non erit: Boni modò ſtudioſiq; viri, & literarum facultatumq; antiſtites, aut ciuitatum magiſtratus, apud quos defunctorum huiuſmodi doctorum effigies, ad nominis monumentum depictæ habentur, ſiue etiam ſuperſtites ij reipublicæ adhuc inſeruiant, exemplum ad nos, à perito artis pictore expreſſum, vel cum coloribus ſi ita ratio feret, aut ſi ſculptum habeant, ſiue in numiſmatis formam relatum, mittant, quod cum redditum acceperimus, quantum omni diligentia & induſtria conſequi poterimus, virorum illorum de bonis artibus & humano genere benemerentium famæ celebrationiq; conſuluerimus, vt veluti ex ingeniorum fructibus editis noticiam ſuam ad abſentes & ad poſteros propagauerunt, ſic non animorum tantum ſpecimine, ſed corporum etiam ſpecie ipſa præſentes quodammodo noti ſint.

Hæc

P R Æ F A T I O.

*Hæc instituti mei fuit ratio, qua videlicet inductus, vi-
rorum clarißimorum monumentis à me eleganter & speciose edendis
nunc clarißimo viro Dn. I.I. Boissardo negocium nouum facessere nõ
destiterim, donec hac quoq; in parte mihi annueret, atq; nouum &
primum hunc Tomum ex sententia perfectum forâs ambo daremus.
Cæterum qua tua est humanitas, Lector æquißime, singula pro tuo
candore habeto, & quod facis, nos tui amantißimos libens volens re-
dama, sic propediem, & plura nec his inferiora, nec noticia tua minus
digna, per nos, promoueris. Vale.*

I.

IOANNES POSTHIVS ARCHIATER PALATIN9
EN
Te posti, te phoebus amat seu carmina pangas
Pæonia vernat seu tibi ab arte decus

In viuis adhuc exiſtente Domino Poſthio, eius effigiem priori loco ponendam neque alijs interſerendam duxi.

IOANNES Poſthius aulæ Palatinæ Archiater, vir omni genere literaturæ excultiſſimus, non ſolùm Medicinam, verùm etiam vniuerſæ Philoſophiæ ſecreta exactiſſimè tenet: Poëta doctiſſimus, & qui in Poëſi nulli huius ſæculi ſecundus eſſe iudicatur. Is ortum duxit Germershemio vrbe Palatinatus ad Rhenum: natus Anno Salutis humanæ 1537. Parentibus Ioanne Poſthio eiuſdem vrbis primario ciue, & inter ſuos ſorte ſplēdida & honorata. Matre verò Anna Vilmanna à Zeysheim; quæ paucis poſt partum difficilem diebus, magno mariti, ciuiumque ſuorum dolore deceſſit è vita. Neque pater diu poſt vxoris obitum ſuperuixit. Vix enim puer (quem vnicum hoc matrimonio ſuſceperat) tertium agebat ætatis annum, cùm vir bonus immatura morte præreptus eſt, orphanumque filium ſub tutela nouercæ, quam paulò antè demortuæ coniugi ſuperinduxerat, reliquit. Atque vt fit plerumq;, ea cū tutoribus de re ſua ad augenda magis, quàm de pueri inſtitutione ſolicita, eius primā pueritiā neglexerunt. Sed cùm indies inſignia felicis indolis redderet teſtimonia, tandē iam agentem nonum annū cōmiſerunt inſtitutioni Ludimagiſtri, qui tunc erat Germershemij vir mediocriter eruditus. Is pueri ingeniū admiratus, hortator fuit apud eius curatores, vt ſtudiis bonarum litterarum illum diligenter inſtituerent. Pueritiæ igitur partē poſtremam apud Præceptores populares in patria exegit. Iamque adultior factus, miſſus eſt Heydelbergam ad Nicrum Academiam celebrem, aulaq; Palatinorū Principum claram: vbi doctiſſimi viri Thomas Eraſtus Medicus & Philoſophus eruditiſſimus, Petruſque Lotichius Poëta inter Germanos ſuo tempore primus, alijque permulti viri doctrina illuſtres viuebant. Horum familiaritate & amicitia per annos duodecim continuos tantum in bonis diſciplinis profecit, vt cum eruditis quibuſq; cōferri poſſet. Pronus enim in ſtudia & inueſtigationem rerum naturaliū

ferebatur, vt erat promptus, ſolers, & vigilans, quique nulli labori parceret, quo poſſet ad cognitionẽ abſtruſioris Philoſophiæ peruenire. Ideo cùm nullam literaturæ partem intactam omiſerit, ipſamque Cyclopædiam attigerit, peculiari tamẽ inſtinctu Medicinam elegit, in qua ſe exerceret: quòd eius perfecta cognitio conſtet ſcientia rerum diuinarum humanarũq;, charitatis amorem excitet, dum proximo prodeſt, tã cõſilio, cõſolatione in doloribus, quàm procuratione reſtitutionis bonæ valetudinis, ſine qua noſtra corpora redduntur ægra, mutila, imbecilla, & ad omnẽ bonam actionem inutilia. Quòdque ea ars neceſſaria ſit in hac vita, grata Principibus & populo, iucundamq; rerum variarum cognitionẽ adferat. Huic vt cõmodiùs, & cum maiore profectu vacare poſſet, Germaniam relinquens in Italiam iter ſuſcepit, Patauium potiſſimùm: vbi celeberrimi totius orbis videntur Medici: qui non ſolùm doctè, & fideliter publicè docent, ſed quod apud cæteras nationes inuſitatum cernimus, ſuos auditores ſecũ à lectionibus ad Praxim deducunt, cum ijs familiariter conferunt, & ſeparatim docẽt, & explicant, quæ in auditoriis obſcuriùs tractata, vel intellecta non ſunt: quæq; in genere dicta ſunt publicè, ea fuſiùs & particulatim retractantur, cùm ad ægros peruentum eſt: vbi de diuerſis ſymptomatibus agitur, quę morbos comitantur. Hæc Medicorum Italorũ induſtria, nõ poteſt eſſe ſine maximo auditorum fructu. Vtque eſt Doctorum eius nationis honeſta & laudabilis ambitio, quos habẽt auditores, hos in officio & amicitia retinent comibus alloquiis, cõmunicatione, & interpretatione rerum obſcuriorum, & lectionibus priuatis, quoties feriæ, vacatioq; publica propter æſtus, meſſes, & vindemias indicta eſt. Tum publici profeſſores ſoliti ſunt aliquid ſubtilioris, & argutioris materiæ ſuſcipere, qua norunt ſuos auditores delectari; vel cuius cognitionem animaduertunt omnibus Medicis adprimè neceſſariam. Quod meo tempore factitatum ſcio à magnis illis viris Patauinis Baſſiano Lando, Victore Trinca-

uella,

vella, Aloysio Bellagato, & Gabriele Falloppio, qui Anno 1556. celebres in Academia Patauina viuebant: & nouissimè Anno 1576. Hieronymus Mercurialis, Hieronymus Capouaccius, Bernardinus Paternus, alijq; de Medicinę studiosis optimè meriti iidē præstiterunt. Adde id quod colophonem imponit huic studio; postquam eorū discipuli & auditores satis in ijs studiis versati sunt, eos promouēt ad Nosocomia Italiæ luculentiora, vbi Medici sunt rerū peritissimi, diligētes, & fidi: & Pharmacopolæ, qui Doctoribus Medicis solertia & experientia nō cedūt. Anatomiæ præterea, & corporū sectiones quotannis instituūtur in Theatris ad id cōstitutis, tanta arte, tanta auditorum frequentia, tanta deniq; Medicorum & Chirurgorum cōtentione, vt nemo sit inter eos, qui non decertet & conetur aliquid in medium adferre, quo auditores delectētur, & erudiantur. Tātæ & tam variæ exercitationes mirum est quem fructum studiosis conferant: qui ex Italia in patriam redeunt instructissimi ad aulas Imperatorum, Regū, Principum, ciuitatesq; benè institutas. Posthius igitur, qui hæc omnia relatione aliorū cognoscebat, quique peculiari desiderio stimulabatur videndi nationes externas, & ex conuersatione familiari cum doctissimis quibusq; animum polire: quippe, vt erat ingenio excitato, prompto, alacri, aperto, & candido, moribusq; cōmodis, nihil nisi arduum meditabatur & moliebatur. In Italiam igitur profectus, doctissimis se associauit, qui potissimū in facultate Medica operam impendebant. In horto simplicium (cui præerat longa experientia, peregrinationibusq; in Orientem susceptis celeber, ac singulari comitate præditus Guillandinus) assiduè versabatur, discens continua scrutatione vires & virtutes herbarum, quoque modo præparari, ex ijs succi elici, & quibus morbis adplicari possent. Cumq; Patauij aliquandiu hæsisset, vlteriùs progrediendi studio raptus Venetias Medoaco secundo descendens peruenit, lustrataq; diligenter ea vrbe, (quam non absurdè Actius Sincerus cum Roma conferens, Romam

 Ioui

Ioui tribuens, Venetias Neptuno, Epigramma hoc versu iucūdè clausit. *Illam homines dicas, hanc posuisse Deos.*) Hadriacum mare nauigans ad Faletum naufragium passus, de vita periclitatus est. Sed Dei beneficio ex hac tempestate ereptus Bononiam iter conuertit. Vbi postquam aliquandiu moratus esset Apenninum traijciens Florentiam venit: Deinde Senas: vbi arctissima necessitate & amicitia conuersatus est cum Ioanne Schora, & Francisco Boninsignio Medico præstantissimo. Neque his contentus, vt erat animo ad Poësim procliui, in qua tantos iam profectus fecerat, vt dulci carminum harmonia omnes in sui amorem & admirationem pelliceret, Camillum Falconetum Poëtam insignem conuenit, & cum eo de metrorum varietate seriò contulit. Pauloq; post Romam profectus nihil priùs habuit, quàm cum Marco Antonio Mureto Gallo, cum Laurentio Gambara Brixiano de studijs bonarum literarum communicare, & cum aliis plurimis literatis viris, quibus Roma semper abundauit: maxime cum magno illo, & illustri tam generis nobilitate, quàm doctrina Fuluio Vrsino, qui peregrinū neminem literatum à se dimittere solitus est, quin de eo benemereri studuerit. Sed postquam inter Italos biennio integro mansisset, lustrassetq; solerti indagine quæcunque in illa Europæ florentissima parte conspiciuntur, Ligustico mari in Galliam profectionem suscepit: atq; in ea nauigatione in Pyratas Turcicos incidens, parum abfuit, quin latronum præda factus, ad triremes redigeretur, vel misera lamentabilique seruitute reliquum vitæ tempus exigeret. Nautarum tamen sedulitate, & tenebris nocturnis adiutos Deus misericors vento secundo ad Massiliensem portum compulit: vbi aliquot diebus corporis vires nauigatione difficili debilitatas refecit, & inde Montempessulanum celeberrimam Galliæ Academiam properauit: vbi auditor fuit Gulielmi Rōdeletij, Antonij Saportæ, & Laurentij Iuberti, qui eo tempore Medicinam summa auditorum frequentia & laude docebant & faciebant. Monte-

pessu-

pessulano Parisios se contulit, idemque præstitit in ea vrbe, quod hactenus fecerat in Italia & alibi, nempe ex frequentatione virorum doctorum, tanquam apis sedula, quæ ex omnibus floribus id assumit, quod ad suos fauos, & mellificationem commodum est: Ita quoque Posthius ex familiaribus colloquijs, collatione studiorum, & honesta conuersatione cum doctis, animum expoliuit omni scientia, & virtutibus quæ ad hanc humanam societatem conducunt. Postquam autem magna cum laude Doctoratus insignia recepisset, Galliam relinquens in Belgicum venit: atque in florentissima illa Brabantiæ ciuitate Antuerpiana sesquiannum praxim Medicam exercuit, omnibus propter singularem doctrinam, successum in Medicina felicem, facilitatemque & candorem morum, acceptissimus. Ibi Germanis Mercatoribus, (qui ex omnibus, Germaniæ locis in illud celeberrimum Emporium frequentes conueniunt) statim innotuit: qui eius famam longè lateque publicarunt. Factumque est vt ab Episcopo Duce Franconiæ Herbipolim ad Mænum euocatus, primarium inter Medicos locum adeptus sit per annos septemdecim. Vbi vxorem duxit Rosinam, Virginem lectissimam, Chiliani Brosameri filiam: nuptięque celebratæ sunt 26. Septembris Anno Salutis 1569. Puella quòd esset claris nata parentibus, singularibusque corporis animiq; dotibus excultissima, vnicè à Posthio dilecta est: quam & ipse ad imitationem antiquorum poëtarum Catulli, Tibulli, Corn. Galli, Ouidij, & aliorum doctissimis, & lepidissimis carminibus sub nomine Blandinæ celebrauit: vt testantur eius ingeniosissima, & tersissima Poëmata, quæ hodie manibus doctorum omnium tractantur. Ex hac Posthius, dum adhuc esset VVirtzeburgi, filiolum suscepit Erasmum, qui cum matre adhuc hodie superstes est, annum agens decimum sextum. Filiolam quoque mater pepererat nomine Mariam, quæ VVirtzeburgi decessit infantula. In ea Vrbe, (præter Episcopum, aliosq; optimates)

intima

intima amicitia semper vsus est Erasmi Neusteteri Equitis Franci, Canonici VVirtzeburgensis & Bambergensis, Decanique Comburgensis, hominis eruditissimi, & de literatis omnibus optimè meriti: cuius fauore & patrocinio in omnibus vsus est, quandiu apud Herbipolitanos vixit: Atque pro acceptis beneficijs, ne ingratus aut immemor iudicaretur, illi sua Poëmata dedicauit. Præter hunc habuit amicum Musis & Apollini carissimum virum Nithardum Tungenum, VVirtzeburgensis Ecclesię Decanum, & Conradum Dinnerum Acronianum, plurimosq; alios insignes viros, tā Ecclesiastici quàm Politici ordinis, quos singulari studio coluit, & ab ijs mutua beneuolentia cultus est. Cumq; eius nomen per vniuersam Germaniam celebre redditum esset, vt eius doctrina honoraria aliqua mercede compensaretur, Rudolphus secundus Romanorum Imperator illum laurea Poëtica vltrò donauit. Demum Heydelbergam ad Nicrum accersitus est à Friderico Electore Principe Palatino, vbi Archiatri munere, dum hæc scriberemus, magna cum laude fungebatur, opibus, honoribus, & bonorum omnium amicitia abundè cumulatus: vir comitate & integritate vitæ nulli secundus, corpore gracili, statura mediocri, ac quod dolendum est, valetudine parum firma: quem & Podagra subinde afflixit, impeditque doctas illas meditationes, quibus suum nomen doctis scriptis posteritati commendat. Scripsit enim omnibus eruditis laudatissima Poëmata, quę inscripsit Parerga Poëtica: Extant etiam eiusdem Hymni super Euangelia Dominicalia, Rhythmis Germanicis ab eodem compositi. Item obseruationes quædam Anatomicæ, & alia multa ad artem Medicam pertinentia, quæ cum plausu & Medicorum vtilitate leguntur.

CLARIS-

CLARISSIMO PRAESTANTISSIMOQVE VIRO, IACOBO PRALLIONI CIVITATIS Mediomatricorum Magiſtro.

TANTVM in ſe maieſtatis & efficaciæ habet præclara virtus, vt in quocunque inueniatur, inæſtimabiles de ſe affectus in animis hominum moueat, & excitet. Suſcepit vita, & conſuetudo communis, vt doctrina claros viros in cœlum fama & voluntate tollamus. Eos enim admiramur, maximisq; efferimus laudibus, in quibus exiſtimamus excellentes quaſdam, & ſingulares perſpicere virtutes: quarum proprium eſt conciliare animos, & conſeruare amicitias cum eis, qui dotibus animi peculiaribus reliquos antecellunt. Eos enim qui rerum ſcientia & doctrina celebres ſunt, vbicunque gentium ſint, etiam non viſos, ſtatim diligimus, & tacita quadam beneuolentia complectimur; cupimusque eorum familiaritatem & ſocietatem, vt ab iis erudiamur, & familiaribus colloquiis iuuemur. Nemo certe eſt, niſi plane barbarus & ruſticus, qui bonas literas non admiretur, & amet iis præditos: cum certum ſit vitam hominis ſine literis mortem eſſe, & hominis ſepulturam. Hinc illa apud antiquos laudabilis conſuetudo nata eſt, publicis encomiis laudare Principes, & ciues de patria & republica bene meritos, qui ſua potentia & auctoritate clementer,

 mode-

moderatè & prudenter vsi essent. Sed etiam eos qui populū scriptis, documentis, & scientiarum inuentis erudiuissent, & bonum publicum procurassent: quorum etiam statuas, & imagines, & statuas in circis, theatris, & Deorum templis publica Senatus authoritate locabant; partim vt meritis digna merces rependeretur; partim vt hic honos posteris esset tanquam vrgens stimulus, ad easdem virtutes amplexandas. Tanta fuit harum imaginum reuerentia, vt iis idem tribueretur honos, qui viuentibus deferri esset solitus; imò eas plurimos in Larariis priuatis sacrosanctè seruasse legimus: & in bibliothecis ostendisse videndos eorum vultus, quorum opera proponebantur legenda. Id quod in vsum hodie reducitur, vt autorum monumentis literariis effigies statuantur à libri principio. Multum quippe conducere videtur, eius faciem oculis cernere, cuius animum diuinum, ingeniiq; vim admirabilem in scriptis suspicis & admiraris. Et hos charitas humana nos docet reuereri, à quibus aliquid beneficii accepimus. Grata enim memoria prosequi eos, qui nos instituunt, siue scriptis, siue opera, laudabile est & honestum. Nemo tàm ingratus reperitur, tàmq; nullius humanitatis, qui si magistrorum, & bene meritorum hominum merita resumere velit, non eos æquè ac se ipsum diligat, eorumq; nomen cum grata recordatione non conseruet in sua mente. Nam & hunc finem laborum sibi proponunt vt plurimum literati viri boni, de omnibus optimè mereri, suisque vigiliis & lucubrationibus aliquam apud posteros laudem acquirere, laborumque mercedem ex fama futura capere. Nemo est tam auersus à Musis, qui non mandari scriptis æternum suorum laborum facilè præconium patiatur. Honos enim est præmium virtutis, iudicio studioq; ciuium delatum in aliquem. Gloria enim consentiens est laus bonorum, incorrupta vox bene iudicantium

de ex-

de excellenti virtute, eaq; virtuti resonat, tanquam imago gloriæ. Quæ quia rectè factorum comes est, non est bonis repudianda. Et quod testatur Tullius: Nullam virtus aliam mercedem laborum desiderat, præter hanc laudis & gloriæ: qua quidem detracta, quid est, quod in hoc tam exiguo vitæ curriculo, & tam breui, tantis nos laboribus exerceamus. Certè, si nihil animus præsentiret in posterum, & si quibus regionibus vitæ spatium circumscriptum est, iisdem omnes cogitationes terminaret suas, nec tantis se laboribus frangeret, nec tot curis vigiliisq; angeretur. Monumenta enim doctrinæ longè præstantiora sunt ædificiis & structuris publicis. Hæc enim suo tempore senescunt, & consumuntur, illa æternitati mandata nunquam sentiunt interitum. Quid enim cum bonarum liberaliumque artium cognitioni conferri potest? ex qua morum eruditio, leges, politicus ordo, respublica, & ipsa societas humana in integrum retinetur: & sine quà mera barbaries mundo incubaret, vitaque hæc redderetur cæca, tristis, omnisque dulcedinis expers. Hoc enim præstant literæ, vt & publico ac priuato statui conducant. Et vt ait Cicero, si ex litteris delectatio tantum peteretur, tamen hanc animaduersionem humanissimam & liberalissimam iudicaremus. Nam cætera neque temporum sunt, neque ætatum omnium, neque locorum. Sed studia adolescentiam alunt, senectutem oblectant, secundas res ornant, aduersis perfugium ac solatium præbent: delectant domi, non impediunt foris: pernoctant nobiscum, peregrinantur, rusticantur. Quòd si ipsi neque attingere, neque sensu nostro gustare possumus, tamen ea mirari debemus, etiam cum in aliis videamus. Cum igitur plurimos habeamus, quorum scriptis, & æternis lucubrationibus respublica literaria hodie in integrum restituta sit, vigeatq; & floreat mirum in modum, quis liberaliter educatus eorũ

memoriam cum reuerentia non celebret? quis non geſtiat eorum vultus cernere? At ex infinitis, qui celebres vixerunt ſuperioribus annis, ſuntq; hodie ſuperſtites, quorumq; opera & virtute bonæ Muſæ tot ſæculis à noſtris Academiis exules, ad lucem, & ſplendorem priſtinum obſcuris illis ignorantiæ tenebris depulſis reductæ ſunt, paucos ſelegi, quorũ vita & icones ad me peruenerunt, ex quibus breuem hunc librum concinnaui. Quòd ſi mihi Deus vitam prorogat, addam poſtea illorum Philoſophorum, Oratorum, & Poetarum vultus, quos priſca antiquitas tantopere mirata eſt: & quorum doctiſſimæ meditationes, & abſolutiſſimæ lucubrationes vſque ad noſtra tempora ſeruatæ ſunt. At hoc opuſculum tibi libens inſcripſi, Vir clariſſime, quòd & tu quoque doctrinæ ſis admirator, & literatorum hominum excellens fautor & patronus. Non potui munuſculum meũ ex alia re componere, quàm ex qua præcipua tibi capitur delectatio & voluptas. Rationem autem ordinis ex diſpoſitione non iudicabis, vel eorum, quorum vita hic deſcribitur, dignitatem. Nam & poſtremo loco multi ſunt, qui prioribus non ſolùm pares ſint, ſed in multis longè ſuperiores: Annorum modum & tempus, quo quiſque vixit, & celebris habitus eſt, ſecutus ſum, non perſonarum conditionem & ſtatum: Quod & alios multos, qui hanc materiam tractandam ſuſceperunt, factitaſſe videmus, ad quorum exemplum accommodaſſe ſcriptum, mihi vitio dari neutiquam debet, opinor. Vale.

Tui ſtudioſiſſimus I. I. Boiſſardus.

PETRVS

PETRVS LEPIDVS, REGIORVM NEGOTIORVM SVMMVS PROCVRATOR APVD MEDIOmatricos, Virdunenses, & Tullios, in effigiem Iani Iacobi Boissardi.

Hospes, qui vagus in scientiarum
Hortis expatiaris, ut Mineruæ
Doctas ingenium excolas per artes:
Quem tu conspicis hic breui tabella
Expressum Bryij arte penicilli,
Ille est Sequanici ad Dubis fluenta
Boissardo genitus parente vates,
Phœbo, & Castalijs Deis amatus.
Ille est qui facili stylo, & colore
Vrbes Oenotriæ, & situs locorum,
Portus, valla, pharos, lacus, cauernas,
Montes, & fluuios scaturientes,
Diuersosq; habitus manu erudita,
Iconasq; virûm celebriorum
Descripsit, statuasq;, imaginesq;,

 Et

Et prisci monumenta cuncta saecli
Impensisq́, laboribusq́ magnis,
Publicam vtilitatem vt adiuuaret
Solers edidit artifex, typisq́
Æuiterni operis Theodorici
Libro hoc proposuit tibi videnda.
Tu de te meritis bene has repende
Grates, vt studium vtriusq́ vultu
Sereno excipias, probesq́. Virtus
Illorum expetit vnicum hoc, nec vltra.

PAVLVS MELISSVS COMES PALATINVS, EQVES AVRATVS, ET CIVIS ROMANVS IN eandem effigiem.

Cuius heic labia, & genas, comamq́,
Lector, eminulam virente lauro
Admirantibus inspicis Camœnis,
Boissardus meus est vetus sodalis,
Amicusq́ bonus, velutq́ frater.
Mi versatur in euidente lingua;
Inq; ipsis oculis perenne fertur:
Omnis hæret in intimis medullis,
Diuerso varius colore pictor:
Vestium Phrygio nitore textor:
Carminum Latio decore fictor.
Ternis muneribus remunerauit
Me sodalis, amicus, atq; frater,
Pictura, & Phrigia plica, & Poësi.
Quei discederet à sonante lingua?
Quei relinqueret is meis ocellos?
Aut quei desereret meas medullas?

GABRIELIS PAGAEI PARISINI, IN ICONAS DOCTRINA ILLVSTRIVM VIRORVM, A IANO Iacobo Boissardo depictas.

CAllida Zeuxis volucres ab arte
Prædicant lusas, & acutiori
Post manus vinctas tribuisse mota
Lite magistro.

Mira pictorum fuit illa, certè
Illius sæcli celebrisq́ dextra:
Decipit ficto nisi me iocosa
Fabula ludo.

Iane, quò solers hominum per ora
Pictor euadas, iuuat in labore
Emori, si non aliqua virescas
Parte superstes.

Quid de inauratis remanet tabellis,
Ille quas clara ingeniosus arte
Elaborauit, meliorq́ tantæ
Laudis Apelles.

Omnium

Omnium quamuis oculos colore
Carperent viuo, & populi mererent
Ora: de tantis mera nunc ſuperſunt
Nomina factis.

Dum tua ad vitam reuocas papyro
Cæſarum vultus, hominumq́, quorum
Clara vulgata eſt celebrisq́, totum
Fama per orbem:

Tu tua priſcos ità ſolus æquas
Arte pictores, ſua quàm loquela
Nil vt impleto pateat labori
Deeſſe. Sed illos

Parte qua mancos ſuperas, moleſto
A ſitu, triſti redimisq́ letho,
Gnaua quæ læui manus exarauit
Pingere charta.

Namq́ tu metris hedera, atq́ lauro,
Et cedro dignis celer effluentem
Temporis longè cariem, & malignè
Cuncta vorantis

A tuis arces tabulis: easq́
Ignibus ſacris animas; vt atros

 Oppri-

Opprimant morſus venientis æui
Præpete penna.
Talem, Alexander, cuperes Achillis
Ingemens buſto, cuperes Homerum
Cherili nugas coëmens, & vnum
Oris Appellem.

IN ICONES VIRORVM DOCTRINA ILLVSTRIVM IANI IACOBI BOISSARDI VESVNtini, Carmen Sapphicum

Philippæ Lacææ Polanæ Illyricæ.

DVM viros, claræ quibus aura lucis
Fulsit antiquo celebrisq́ sæclo
Fama, mirandis reuocare certas,
Iane, tabellis.

Tu tuum nomen, decus, atq́ laudes
Porrigis, primo radios ab ortu
Quà vehit Phœbus celeri rotatu ad
Littora Calpes.

Et tibi debet studiosa summum
Turba quæsitum meritis fauorem:
Quam manu docta, & calami magistra
Arte beasti.

Sic placent gnauo facies labore
Principum pictæ, quibus Italorum

 Paruit

Paruit quondam regio, ſimulq́;
Dorica tellus.

Sic iuuat, quorum veneramur artes,
Dogma, virtutem, pia geſta, vitam,
Gratiam, roburq́; ſcientiamq́;,
Cernere vultus.

Viuida quos ſic oculis figura
Subiicis noſtris, proprioq; geſtu,
Vt putet quiuis ea ſigna veram
Ducere vitam.

Gratiam ſæclis tibi ſic futuris
Adſtruis: qua qui valuit potiri,
Dicier credo hunc potuiſſe ab omni
Parte beatum.

IN ICONEM IANI IACOBI BOISSARDI

Prosper Ventidius Vmber.

SCIRE *cupis quē Boissardū natura creauit?*
Externam faciem hîc picta tabella refert:
Internam graphica signatam in imagine do-
Peligno dignum vate poëma dabit. (ctū, &
Si quos sustulerit, dum viueret ille, labores;
Quæq; habuit terra incommoda, quæq; mari;
Vita eius descripta docet. Simulacra Deorum,
Et genera, & classes, priscaq; relligio,
Diuersis mandata libris, habitusq; virorum
Innumeri, antiquis eruta ruderibus
Vrbis Romanæ monumenta autoris abundè
Ingenium & facilem dantq; probantq; manum.

SONNELET DE N. CLEMENT DE TRELES, SVS LES MEDALLONS DES HOMMES doctes de Boissard.

L'Histoire seulle refait
Tous les faicts du temps passé
Et la painture pourtrait
Les traicts du presq' effacé.
La memoire n'a secret
Dedans son temple enchassé
Qu'vne plume n'ait parfait,
Ou qu'vn pinceau n'ait tracé.
Toy, qui sçais bien manier,
Mon Boissard, ces deux outils
Tu peux l'oubly deffier:
Car maugré les ans fuitis,
Demeureront les beaux traits,
De ta plume & pinceau faicts.

QVI RATE VELIVOLA OCCIDVOS PENETRAVIT AP ĪDOS
PRIMVS ET AMERICAM NOBILITAVIT HVMVM
CHRISTOPHORVS COLVMBVS LIGVR, INDIARV̄ PRIM' INVĒT R A° 1492
ASTRORVM CONSVLT, ET IPSO NOBILIS AVSV
CHRISTOPHOR' TALI FRONTE COLVMB' ERAT

CHriſtophorus Columbus Almirans, ortus eſt Cucureo, Genuenſis ciuitatis municipio: maiores eius oriundi Placentia erant, Liguriæ vrbe, nobili ſtirpe Piliſtrellorum: ipſe prima iuuenta nauiculariam artem exercuit. Iuſta ſtatura homo, firma & habili membrorum compage, iudicio ſano, ingenio excelſo præditus, lęto & ingenuo vultu fuit. Acres illi & vigentes oculi, ſubflaua cæſaries, os paulò placentius, in primis iuſtitiæ ſtudioſus erat: iracundiæ tamen pronus, ſi quando commoueretur. Filium reliquit Didacum Columbum, qui nobiliſsimam fœminam Mariam, filiam Ferdinandi de Toleto, magni Cõmendatarij Legionenſis, habere in matrimonio ſingulari virtute meruit. Alterũ etiam filiũ reliquit Columbus Admiralis Ferdinandum, ſui in Almirantis dignitate ſucceſſorem, qui inter nobiles pueros Principi Hiſpanię Domino Ioanni inſeruientes educatus, poſtea patrem tertia in Indiam nauigatione comitatus eſt. Almirans pater, vir ſtudiis

addictus fuit, & egregiè in variis artibus versatus, præsertim in Cosmographia, elegantem instituit bibliothecã duodecies aut tredecies mille voluminibus constantem, quam moriens Dominicanis Diui Pauli legauit Hispali. Iacobus siue Didacus Columbus post mortem patris vixit annos circiter viginti: ei successit filius Ludouicus Columbus, tertius Indiæ Occidentalis Admirallius. Hæc Ouidius & Gamara. Verùm vt paulo altius repetã Columbi huius res gestas, afferam quæ apud autores de eodem scripta legi. Franciscus itaque Lopez de Gamara, in hanc sententiam scribit: Principio, inquiens, Columbus nauiculariam exercuit & multis annis Syriam aliasque Orientis oras obiit. Inde indices marinos seu chartas nauigatorias cõficere aggressus, atque eius artis peritiam consecutus, vnde fortunam & opes postea nactus est, Portugalliam adiit, vt Australia Africæ littora, & quæcunque tum Lusitani nauibus perlustrabant, cognosceret: atque ita non pauca accessione auctis & illustratis indicibus suis maiorem autoritatẽ precium

ciumque conciliaret. Poſtremo in eo regno vxorem ducit, vel, vt nonnulli tradunt, in Madera Inſula, vbi tum, opinor, commorabatur, ibi Erogo cum eſſet, nauis forte magiſtrum eò ex diuturno errore appellantem domi ſuæ excipit. Is Columbo omnem nauigationis ſuæ hiſtoriam exponens, quicquid de oræ à ſe repertæ ſitu & paralello compererat, aperit, contenditque vt nauigatoriæ paginæ, quam ab eo emebat, nouæ illius terræ ſpecimen, ſimulque eius nomen à quo inuenta eſſet, adſcriberet. Interea Nauclerus ille moritur, indicium & relationem eius terræ Columbo relinquit. Inde Columbus primum nouæ illius Indiæ notitiam habuit. Idem ſcriptor poſtea ſubiungit: Ne quid intactum prætermittam, ſunt qui Columbum linguæ Latinæ & Coſmographiæ peritum fuiſſe affirmāt, cumque Platonis Timæum & Critiam legiſſet, vbi ille ingentis cuiuſdam Inſulæ Atlanteæ meminit, & obrutæ aquis terræ, quæ Africam & Aſiam amplitudine excederet, eò impulſum ad inueſtigādas antipodum terras, & auream illam Marci Pau-

li Cipangon , qui in ſuo itinerario Cipango aut Zipangri hanc Inſulam vocat, à Luſitanis primùm poſtea obſeruatam & Iapon dictam. Ad hæc legiſſe apud Ariſtotelem vel Theophraſtum in libro de mirabilibus, negociatores quoſdam Carthaginenſes à freto Herculeo in Occidentem & Meridiem nauigantes, tandem multis exactis diebus in vaſtam quãdam Inſulam perueniſſe, deſertam illam quidem & incolis vacuam , ſed rebus tamen humanæ vitæ neceſſariis abundè inſtructam & fluuiis nauigabilibus perfuſam, quare vbertate illius illectos cum vxoribus & liberis eo commigraſſe. Verum Carthaginenſem magiſtratũ, cum ciuium ſuorum numerum imminui animaduerteret, pœna capitis vetuiſſe, ne quis in poſterum eò nauigaret. Non deſunt alii qui ex coniecturis hanc nuper repertam Indiam celebres illas Inſulas Heſperides eſſe æſtiment, à Rege Heſpero appellatas, ordine duodecimo inter Hiſpaniæ Reges. C L X X I. annis ante conditam Troiam, & circiter M. D. C L V I I I. ante natum Chriſtum, & eos falli qui Heſpe-

rides eſſe fortunatas Inſulas, quas Canarias cognominant, cenſent. Solinus enim poſtremo ſuæ Coſmographiæ capite, ex veteris autoris Sobeſi aſſertione ſcribit, Heſperides vltra Gorgonas Inſulas, nunc Capo Verde nuncupantur, eſſe circiter dierum quadraginta nauigationem & in intimos maris ſinus receſſiſſe. Atque ſi rectè obſeruemus tempus, quod in nauigationem impenditur à Gorgonum Inſulis in occidentalem Indiam, reperiemus conuenire cum diſtantia, quam Solinus ponit inter Gorgonas & Heſperides, nempe 40. dierum nauigationem. Sed & Chriſtophorus Columbus ipſe in ſecunda nauigatione, qua reperit deſideratam Marigalante & alias in hoc climate Inſulas, tantundem temporis impendit. Hæc eſt quorundam opinio, ſuppoſito ergo hoc argumento Heſperides Inſulas eſſe Indiam occidentalē, concludunt, ante circiter ter millenos ducentos & triginta ſeptem annos iſtam Indiam Regibus Hiſpaniæ ſubiectam fuiſſe, vt nunc eſt.

Addit porrò Gamara de Columbo ſatis fi-

denter: Equidem Columbum, inquit, si suo marte & ingenio vbi esset noua India cognosset, multo antequam in Hispaniam veniret, de ea peruestiganda cum suis Genuensibus acturum fuisse existimo, qui tum negociandi causa totum orbem peragrabant. Sed tale quid aggredi, ei nunquam venit in mentem, donec cũ Nauclero illo Hispano egit, qui eam tempestate maris actus repererat.

Sed hæc vt fabulosa & indigna fide refellere non magni operis est. Petrus Martyr Mediolanensis, in eo quem de his conscripsit libello, Columbum ea de re cum ciuitate Genuensi egisse ante omnia testatur, simulque causam commemorat, quæ eum ad inuestigãdas illas oras impulerit. Eius verba hæc sunt: Cum Columbus (inquit) pro suo more ac instituto, trãs Gades in Portugalliam, & omnẽ illam Oceani oram nauigaret, sæpenumero animaduertit, & quidem multa cum cura & diligentia obseruans, ventos quosdam statis anni temporibus ab occasu flare consueuisse, qui multos dies constanti & æquabili tractu spirarent.

Quos

Quos non aliunde quā ex tranſmarina aliqua ora, cuius halitu gignerentur, proficiſci poſſe iudicaret, tandiu circa eam rem cogitando animum verſauit, vt eius certitudinem quærere aliquando conſtitueret. Ergo annos natus fermè quadraginta, ſenatui & populo Genuēſi coràm ſua conſilia exponens, ſpoſpondit, ſe, ſi à ciuitate aliquot nauibus inſtrueretur, Herculis columnas pręteruectum, tādiu Occidētem nauigaturum, donec orbem circumuectus in aromatum feraces Inſulas perueniret. Sed eius rei inceptio tum primum audita, incredibilis videri omnibus, quibus videlicet nihil tale vnquam ne ſomniantibus quidem, veniſſet in mentem, & nihil tamen eorum, quæ ad nauigandi artem pertinent, ignotum eſſe viderentur. Itaque omnes hanc Columbi cōmendationem, ceu inanem fabulam, aut ſomnium reſpuerunt, etſi forte accepiſſent veterum ſcriptorum alicui proditum, de quadā ingentis magnitudinis Inſula, quæ multorum dierum in Occidentem nauigatione à Gadibus diſtaret.

Haud equidem dubitem eam ipſam fuiſſe cauſam, qua impulſus Columbus, nouas illas terras quærere aggreſſus ſit: Vnde facile æſtimare licet, Gamaram multis argutis commẽtis veritatem permiſcere ac corrumpere conari, & quidem eo conſilio, vt immortalẽ Chriſtophori Columbi famam imminuat. Quippe ægrè multi patiuntur, peregrinum hominem, & quidem ex Italia oriundum, tantum honoris & gloriæ conſecutum, vt non tantum Hiſpanicæ gentis, ſed & cuiuſuis alterius homines ſuperauerit.

Non alienum fuerit hoc loco quiddã narrare, quod Columbo in Hiſpania, vt accepi, contigit, poſteaquam iam Indiam repererat, (etſi enim id olim quoque aliquando eſſet factum, recens tamen hoc inuentum eius eſt) Cum fortè Columbus celebri conuiuio cum multis nobilibus Hiſpanis adhibitus eſſet, & inter eos, vt fieri ſolet, de India ſermo ortus eſſet, vnus eorum ita eum alloqui cepit: Domine Chriſtophore, inquit, etſi tu Indiam non reperiſſes, non defuiſſet tamen in hac noſtra Hiſpa-

Hiſpania, qui idē ac tu tentaſſet: vt quæ multis magnis viris & ingenioſis abundet, Coſmographis & literatis. Ad ea Columb⁹ nihil prorſus reſpondit: ſed ouo afferri in triclinium iuſſo & menſæ impoſito, verſo ad omnes ſermone: Agedum, inquit, domini mei, cum quolibet veſtrûm depoſito in cænam pignore certo, neminem eorum qui hîc ſunt facturum ouo iſto, quod ego facturus ſum; nempe vt nullo nixum adminiculo ſtans & erectum in pedē ſuopte nutu maneat. Experti ſunt omnes, neq; vlli eorum ſucceſſit: ſed cum circumacto orbe ad Columbi manus perueniſſet, ipſe ouum altero eius faſtigio menſæ illiſo, ac leniter quaſſato rectum firmumq́; conſtituit. Ea res omniũ animos verecundia pupugit, poſtquam vtique illis patuit, quid ſibi tacitis ambagibus vellet: nimirũ id; poſtquam primus ipſe tentaſſet, iam apertum omnibus, & factu facilè eſſe, debuiſſe ipſos potius principes Indiæ quærendæ viam rationemq́; inire, nec ſe ridere, qui primus id experiri auſus eſſet, ſicuti antè id cœptāti mirabundi illuſiſſent, quaſi

rem impoſſibilem aggredienti. Reuertar nũc ad inſtitutum. Quare vt cognouit Chriſtophorus Columbus ad tàm præclari operis incœptum ſuſcipiendum in Genuenſibus parũ opis ſibi eſſe, tranſgredi vlteriùs in Occidentẽ ſtatuit: ſpe haud dubia fore, vt ab aliquo Principũ, quorum ibi diuitiæ atque opes inclitæ eſſent, rebus ad eas quas ardenter deperiret terras explorandas neceſſariis aliquando inſtrueretur. Itaque in Portugalliam concedẽs, inde fratrem ſuum Bartholomæum ad Henricum VII. Angliæ Regem mittit, qui fauorẽ & naues Indiæ veſtigandæ peteret: promittens, ſe breui ex terris illis incredibiles diuitias allaturum. Sed Bartholomæus inde irrita ſpe & ſine ope redijt. Itaque cum Alphonſo V. Portugalliæ Rege Columbus eam rem communicat, eumq́; ſupplex rogat, vt ſibi naues aliquot armis & commeatu inſtructas tradi iubeat, ſe verò fidem ac iusiurandum dare, tandiu in Occidentem nauigaturum, quò ad ditiſſimas auri, gemmarum, aliarumq́; deliciarum, quibus precium eſt, prouincias perueniret,

ret. Verùm ſicuti Columbus à Genuenſibus ſuis pro vano habitus erat, ab Anglis ridiculus, ita tum quoque à Luſitanis pro futili & deliro circulatore deriſus eſt. Erāt tum in Luſitania homines, qui Coſmographicam artem profitentes, nullam ſe eius partem ignorare arbitrabantur. Itaque ſuperciliosè Columbū deſpicientes, Regi ſuadebāt, ne quam peregrini hominis ſomnijs fidē adhibere vellet, quippe amentem eſſe, neque in Occidente aurum aut diuitiarum quicquam exiſtere poſſe, veluti exploratū affirmabant. Imò neminē ſubiectam æquinoctiali lineæ plagam transgredi poſſe, quin immodicis ſolis ardoribus torreretur, ſiquidem eo in ſpacio maiorem æſtus eſſe vim, quâ perpetua inter duos tropicos ſolis orbita & curſus eſt.

Columbus vbi in Portugallia ſe ac verba ſua ludibrio eſſe vidit, in Caſtallam profectus, aulam Ferdinandi & Iſabellæ Regum adit, eiſque ſuas cogitationes vt cæteris exponit, ſimulq; eas quàm efficaciſſimis poteſt rationibus, exemplis & teſtimonijs confirmat. Sed il-

lis, etſi principia ipſa arriderent, incredibilia polliceri videbatur. Tandem conſumptis aliquot in aula annis, cum in propoſito conſtanter perſeueraret, & tantæ rei ſpem exemplis, & demonſtrationibus euidentiſſimis confirmaret, ad extremum quorundam Hiſpaniæ procerum ope atque interuentu, aditum ad Iſabellam Reginam obtinuit: itaque tempus familiariter cum ea colloquendi nactus, adeò firmiſſimis rationibus eam labefecit, vt dictis ſuis aſſenſum fidemq́; præbere cogeret: donec tandem perſuaſa promitteret, ſe ea de re cum Rege acturam, omniq́; ope atque opera enixuram, ne quid illi rei ad inceptum illud exequendum neceſſariæ deeſſet. Quamobrẽ breui, Deo bene iuuante, & magnanimæ eius Reginæ ſupplicatu, Rex Ferdinandus liburnicam vnam, & duas carauellas Chriſtophoro Columbo inſtructas & armatas tradit.

Ipſe cum Bartholomæo fratre ineunte Auguſto, Anno, M.C C C C.X CII. è Palos portu vela in altum faciens, Gomeram Inſulam tenuit, quæ vnà è ſeptem Canariis eſt. Ibi aliquot

aliquot dies commoratus, vt aquam & cætera inde necessaria sumeret, cœptum iter Occidentem solem secutus, peragere instituit.

Porrò cum emensa aliquot dierum nauigatione, nondum terra vlla in conspectu esset, milites in Columbum fremere incipiunt: ille mitigatis eorum animis, triginta quinque dies nauigãdo extrahit, neq; vlla tũ quoq; terræ nota aut indicium apparebat. Itaque socij apertè Colũbo minari, & probra pro se quisq; ingerere, Genuensem impostorem & planum palàm vocitantes, quippe nescire eum quorsum tenderet, aut quo appelleret, & se eius ductu in certam perniciem ruere. Hic Columb⁹ pro virili simul rationes suas firmare, simul eos precari, orare, ne animis per impatientiam deficerent, sibi spẽ esse, Deo bene iuuante, breui terram nouam in conspectu fore: his tum vocibus sedati, cum aliquot præterea dies nauigassent, nec vlla tellus occurreret, fremitum in nauibus redintegrant, & se reduci iubent, alioquin pertinacius vltra tendentem in mare proiecturos, quippe vlterius progredientibus

non ſuffecturos commeatus , maximè aquã, quæ in Hiſpaniam reuerſuris neceſſaria foret. Ad extremum eò res redijt, vt promitteret reuerſuros , niſi intra triduum terram vidiſſent, interea perſpicuè oſtendens , non tantum ſuffectura ad reditum alimenta , ſi moderatè vti vellent, ſed multò etiam longiùs. Itaq; proſperè iter exequi pergens , poſtridie eius diei demitti vela iubet : ac credibile quidem eſt, cũ id diceret Columbus , haud procul terrã abfuiſſe , idq́; ex cœli conſpectu deprehendiſſe, aura & nubeculis , quæ circa orientem ſolem in horizonte apparerent : aut certè inſtinctu quodam ingentis & inuicti animi.

Nocte, quæ eum diem ſecuta eſt, nauta quidam Lepienſis, è ſummo mali faſtigio alta voce proclamans , ignem inquit, ignem proſpicio, tum è veſtigio excipiens adoleſcens quidam, Salſedo nomine, Colũbi famulus, nautę hęc proferenti reſpondit, Talaſſiarcha meus herus iam ante id dixit, tum Columbus famuli reſponſum confirmans , verum eſt, inquit, iam ante dixi, nec diu eſt , quòd illum ignem,

de

de quo est ſermo, conſpexerim. Atque adeò verum eſt, quodam die Iouis, duabus horis poſt mediam noctem, Columbum euocaſſe nobilem quendam virum Hiſpanum, nomine Eſcobedo, Regi Hiſpaniæ à cubiculis, & dixiſſe, ignem video, nec procul à terra aliqua abeſſe ſe ſuſpicari. Itaque ſolum Columbum manet gloria conſpectarum primũ Indiarum. Quãta itaq; omnes voluptate perfuſi fuerint, poſtquã nouam eam terram conſpexêre, nemo dicendo aſſequi poſſit: alii perfuſi lachrymis Columbum amplectebantur: nonnulli venerabundi manus eius deoſculabãtur, & qui eum offenderant, ignorantiæ petebant veniam: denique omnes ſeſe admirandæ eius virtuti humiles ſeruos ac deuotos ferebant. Interea Columbꝰ demitti ſcaphã in mare iubet, egreditur in terram, & deiecta arbore crucem ex ea factam in nomine D. Ieſu crucifixi in littore ſtatuit, ac noui illius mundi ius ac poſſeſſionem Regum Catholicorum nomine vſurpat. Hoc modo Columbus propria virtute atq; ingenio ſecũdum Dei gratiã, primus Indiam nouã aperuit.

Neq; minus tamen ex tàm mirabili opere, cuius ipſe autor & effector extitit, mille in eum inuidorum calumniæ exortæ ſunt, vt mox dicam. Primum enim regij fiſci procuratores, poſtquam in Hiſpaniam reuenerat, litem ei intenderunt, iam à fratribus Pinzonib. Martino & Franciſco, duarum carauellarum magiſtris, apud Regem accuſato, quòd niſi ipſi eum à fœdo incepto deterruiſſent, regredi in Hiſpaniam ex itinere non viſa India paraſſet: quæ lis nec poſt eius mortẽ, annis viginti poſt, cum filij eius morte finita fuit.

Ad eum itaque modum Columbus arte Coſmographica excellenter inſtructus primus Indiam Occidentalem aperuit: Cubæ Inſulam detectam Fernandinam in memoriam gratiamq; Ferdinãdi Regis nuncupauit: Haytin Inſulam Hiſpaniolę nomine inſignijt, portum illic regium celebrauit. Hiſpani, cùm neminem ex omni Indorum multitudine viderent, cui non aurum & argentum in brachijs, collo, & auribus fulgeret, ingenti gaudio perfuſi ſunt. Cæterùm cum peteret Columbus ex indige-

indigenis, vnde metallum illud fuluum nanciſcerentur, illi nutibus & ſignis demonſtrant, è quibuſdam fluminibus mediterraneis peti, quæ ex altiſſimis montibus decurrerent. Columbus ipſe nõ mediocri lætitia affectus, propter nouas illas repertas terras, auri adeò & argenti feraces, cum Hiſpaniam repetere, & alterius inuenti mundi nuncium ipſe Regi ferre cuperet, cum bona Caici gratia, domum coԑto laterculo extruit, eo loco duodequadraginta Hiſpanos relinquit. Hæc prima domus ab Hiſpanis in India extructa eſt. Columbus cum reliquis ſoluit, inde ſecum ſex Indos, omne aurum quod à Caico acceperat, Pſittacos & alia Indiæ noua referens, proſpero curſu, & incolumibus omnibus in Hiſpaniam peruenit. Appulſum Rex & Regina quàm honorificentiſſimè exceperunt, conſidere eum coram ſe iubentes, & in aula quidem Indos à ſe aduectos, quòd prorſus nudi eſſent, mirabundi omnes intuebantur. Rex verò Columbum inſignibus honorum titulis auctum, ſummũ Oceani Præfectum deſignat (Almirantem

 vulgò

vulgò appellant) & ei omnium regionum ex India redituum decimam attribuit. Bartholomæum quoque ipsius fratrem Hispaniolæ Insulæ præficit. Columbus omnem Regi itineris, & rerum ab se gestarum successum exposuerat, & præterea gradu ex ea Insula facto, amplissimas, & ditissimas alias oras aperturũ se promiserat. Itaque Rex trium liburnicarum, & quatuordecim carauellarum classem instrui iubet, & in eam vltra mille ac quingentos homines imponi, maximam partem mechanicarum artium opifices, & quidem earum, quæ illi terræ maximè necessariç essent: tandem rebus omnibus instructus, Anno 1493. die 2. Sept. è portu Calicio soluit. Columbus itaque iam Almirans regius in Indiã renauigans multo alacriùs quàm priùs secabat fluctus, quatuor Indos reuehens, quos Rex baptizari curauerat. Delatus in Hispaniolam Insulam, principium Coloniæ dedit, quam in memoriam Isabellæ Reginæ Isabellam vocauit: mox ad Cibaui aurarias (is locus est Insulæ, vnde aurũ effodiebatur) arcem extruit & munit, Bartholomæ-

lomæum fratrem Insulę Præfectum relinquit. Aperit deinde Cubæ latus meridionale, & Lamaicam & alias Insulas. Portum S. Nicolai nomine insignem facit, morbo deinde correptus, simul ac conualuit, in Hispaniam regreditur, vt se purgaret de supplicio ab Hispanis sumpto. Vela itaque in Hispaniã secundo cursu facit, Regi nouas ab se repertas terras exponit, aurum & alia rara offert, aduexerat tantũ auri, vt aliquot etiã palę librales essent. Deinde ex commentarijs, quæ attulerat, actorum eius integritate perspecta & probata, Rex eum vltrò consolatus, gratias quoque pro tantis eius in se meritis atque officiis egit, monuit tamen vt in posterum pœnarum acerbitate remissa, cum Hispanis, qui tam longinquas terras sui obsequij causa peterent, paulò mitius ageret. Mox duodecim carauellas armari iubet, easq; omni genere commeatus instructas Columbo ad nouam expeditionem tradit. Ipse confestim duo ex ea classe nauigia ad Hispaniolam rectà tendere iubet, & vt fratrem suum adeãt, edicit. Almirans è portu S. Lucari soluens, cũ

reliqua classe Anno 1498. 28. Maij cursum in Maderam direxit, ea vna est ex septem Lusitanorum Insulis, quas illi Azorias appellant, & cum vix tandem Indiam attigisset, in Cubaguam appulit, quam ipse perlarum Insulam nuncupauit. Detecta vnionum Insula Cumanæ fluminis ostium inuehitur, inde soluit, & Velicaput circumuectus, mox traiecto mari breui in Hispaniolam appulit, vbi om nia plena tumultibus reperit. Cùm verò toti in eo essent, Almirans & eius frater, vt regulos & rebelles populos in Regis fidem reducerent, eodem tempore literæ tum ipsius Almirantis, tũ Roldani rebellis in ea Insula in Hispaniam peruenerunt, quæ res non mediocri dolore Regẽ & Reginam affecit, cum res Hispaniolæ adeò turbatas, & miserum rerum statum intelligerent. Nobiles per omnẽ aulam spargunt, Columbum & eius fratrem iam partis opib. quæ priuatum modum excederent, Insulas pro se vsurpare velle, & nuper repertæ oræ omnis principatum inuadere. Rex itaque nouum Insulæ Præfectum mittit. Almirans & Bartholo-

mæus

meus frater, noui Præfecti appulſu audito, ad eum honorificè excipiendum, vt regio miſſu venientem reuerenter obuiam egreſſi ſunt. In portum vt peruenerant, rati vt ſibi, ſic alijs ſincerum animum eſſe, pro amica complexus & ſalutationis vice capti fratres in vincula tradũtur, mox iniectæ vtrique catenæ, & ſeiuncti alter ab altero, quo grauius dolerent duabus carauellis in Hiſpaniam mittuntur. Miſerabilis equidem caſus, ac mutationis rerum humanarũ exemplũ memorabile, &c. Simul ac celoces in Hiſpaniam venerunt, & nunciatum Regi, tàm claros viros compedibus vinctos adeò fœdo ac miſerabili habitu adduci, motus in miſericordiam Rex, curſore Calicium miſſo, emitti illos è cuſtodia, & leuari vinculis iubet, deinde ſplendido comitatu cultuq́;, vt talibus viris dignum erat, in conſpectum ſuum venire. Vt in Regiam peruenerunt, comiter excepti & auditi ſunt, ac cum ibi obtinuiſſet veritas, pœnæ in noxios decretæ, ſtatim etiam à Regibus dignitates priſtinæ, reditus & ſtipẽdia, quæ ab eo tempore, quo in carcerem cõ-

iecti fuerant, ipſis ablata erant, reſtituta ſunt. Noluerunt tamen, vt ad Indiarum gubernationem redirent, quoniam animaduertebant nimiam eſſe morum ipſius cum Hiſpanorum moribus antipathiam. Cum enim vir eſſet integer, & gratiam Dei in ſe collatam in orbe illo ignoto reperiendo agnoſceret, ægrè ferebat tam egregium donum libidine, vitaq; inordinata Hiſpanorum contaminari, atque Indos, quos ad Chriſtum adducere conabatur, inſtar aſinorum & mulorum haberi.

Quartam inſuper nauigationem Columbus in Americam inſtituit, de qua & quæ reliqua ad vitam eius pertinent, in quarto Americanæ hiſtoriæ libro, cuius infra mentio fit, latius agitur.

Non ita multò poſt, Columbus feſſo ægroq; tot itinerum laborib. corpore, in morbum incidit, neq; longè poſt, graueſcente eius valetudine indies, extinguitur, cum ita honoratæ vitæ ſuæ curſum clauſiſſet, octaua die Maij Anno 1506. corpus eius, vt teſtamẽto cauerat, Hiſpalim delatum in Cœnobio

Fra-

Fratrum Certoſinorum humatum eſt. Eum propter excellentem Coſmographiæ peritiã, tanquam orbis ingeniorumq́; præfectum generalem hoc loco præmittere volui, quo reliqua mundi luminaria huius radiis magis illuceſcerent. Qui fuſius de rebus ab eo geſtis inquirere auet, legat Americanarum rerum librum quartum à Theodoro de Bry elegantiſſimis iconibus illuſtratum, & publicè in lucem editum.

AZO BONONIENSIS IVRISCONSVLTVS.
Fons olim hic legum dictus, Jurisq; lucerna;
Actæus cujus fluxit ab ore favus.

AZO BONONIENSIS.

MVLTVM eſt benè vixiſſe, ſuo ſæculo profuiſſe, & de omnibus benè fuiſſe meritum, & laudem præcipuã inter ſuos fuiſſe adeptum: attamen pauxillum id exiſtimatur, ſi tantorum bonorum atque honorum fama ad poſteritatem non propagetur. Cum igitur ex infinitis hominibus literatis, & bonarum diſciplinarum ſcientia claris, breuem numerum deſumpſerim hoc opuſculo tractandum: eos tantũ excepi, quorum imagines mihi communicatæ ſunt: & deſcriptio vitæ vniuſcuiuſq;, quæ licet in plerisque breuior & contractior videatur, quàm lectoris deſiderium requireret, cum fuſiorem totius vitæ explicationem non potuerim apud recentiores auctores inuenire, benigno lectori ſufficient hæc paucula, quæ à nobis in medium proponuntur. At cum in de-

ſcriptione vitæ alicuius, cõſiderandum ſtatim occurrat, quo loco, quibus parentibus natus ſit, qui, qualesq́; illius mores, quæ doctrina, & quæ ex ijs omnibus commoda & incommoda per totius vitę ſeriem ſubſecuta ſint, ex quibus apparet, in his patriam, parentes, animi corporisq́; habitum obſeruari debere. Cum igitur res ita ſeſe habeat, ex ijs omnibus, quorũ vitã tractaturi ſumus, Azonem illum Bononienſem Iuriſconſultum tota Italia celebrem aſſumemus, à quo principium ordiemur, non quòd reliquis ſequentibus præferendus ſit, ſed quòd in hac claſſe annorum ſerie præcedat: à quo progrediemur vſque ad eos, qui noſtro tempore doctrina & eruditione florent.

Azo igitur Bononienſis natione fuit, parentibus honeſtiſſimis & luculentioris fortunę genitus, qui filium ſtatim à pueritia bonis diſciplinis inſtitui curauerunt. Adultiorem tandem attingens ætatem, Ioannis Boſiani Cremonenſis viri doctiſſimi auditor fuit: Præceptoriq; nõ inferior doctrina & iuriſprudentia. Quam ſcientiam ſumma felicitate exercuit,

dum

dum viueret, tàm ſcribendo quàm docendo publicè. Tanta enim auditorum frequentia legiſſe dicitur, vt Bononia ſcholaſticorum Iuris plena fuerit, qui eò confluebant ex omnib. Italiæ & Galliæ regionibus, exciti fama celebri tam excellentis Doctoris, cuius ſolertia plurimi inſignes Iuriſperiti redditi ſunt. Florebat enim Azo temporibus Friderici ſecundi Roman. Imp. Anno ſalutis 1230. Multa ad Ius ciuile pertinentia opera edidit, quibus apud poſteros famam acquiſiuit æternam: vt ſummã Iuris notabilẽ. Super Digeſto veteri libros 24. Super codice lib. 9. Præterea optimos in Legibus adparatus confecit: & pluribus ſummis additiones appoſuit.

Eius diſcipuli fuerunt plurimi fama celebres: Inter quos fuit Bernardus de Orna Prouincialis, qui librum de conceptionibus libellorum conſcripſit.

Odofredus Beneuentanus eiuſdem auditor fuit, qui & Iacobi Baldouini Præceptor fuit: cui⁹ opera ſunt de libellorũ formatione, de Ordine Iudiciario, & de arte Notariatus.

Sed inter eius auditores numeratur Magnus ille Acurtiꝰ Florẽtinus: qui celebris viuebat ſub Friderico II. Rom. Imperatore.

AEGIDIVS DE FOSCARARIS I. C.
Hoc visa est olim doctore Bononia felix
Diffluxit lacrymis quo moriente Themis.

ÆGIDIVS DE FOSCARARIS.

AEGIDIVS de Foſcararis, ſiue vt alij malũt, de Foſcarijs, Bononienſis patria, parentibus Patricijs, & locupletibus oriundus, qui filiũ bonis literis inſtituẽdum à prima ſtatim pueritia procurarunt. Is vt ingenio erat acuto, & diligentia ſingulari, laboribusq́; in ſtudio indefatigabilis, breui temporis ſpatio tantum profecit in re literaria, vt coëuos, & condiſcipulos rerum cognitione & ſcientia bonarum diſciplinarum longè ſuperare à Pręceptoribus judicaretur. Adultior factus, animum addixit ad ſtudium Iuris: in quo ſine difficultate excellẽs redditus eſt, tàm in Iure Canonico, quàm in Legibus Imperialibus, & conſilijs, in quibus perfectiſſimus habebatur, & apud omnes Italos celebris.

Scripſit De ordine Iudiciorum libros 5. De officio Tabellionatus lib. 1. & Quæſtiones varias

varias Iuris, quæ omnia commendantur maximè ab ijs, qui Iurisprudentiam tractant.

Mortuus est Bononiæ, sepultusque in cœmiterio templi S. Dominici, sepulchro marmoreo & eminenti, cum hac inscriptione:

M.CC.LXXXIX. IND. II. DIE IX. IAN. ÆG. D. FVSCARARIS DCR. MORTE QVIESCIT. C. DOCTO. Hc.EGIDIVS MOIBZ. EXIMIV9. C. DVX VIR LVSTRATOR STVDII VERIQ. REPERTOR C. CANONE FVLCITVS MTEQ. DE. SOLIDVS. C. CL9RVM CL9SIS CLEMENS VT SIS SIBI TESTIS.

Mitra pedumq; oneri tibi quondam, Alberte, fuerunt.
Dulcius est Sophiæ delituiſſe ſinu.

ALBERTVS MAGNVS.

ALBERTVS Bolſtadius, propter doctrinam & Philoſophiæ ſtudium, diſciplinarumq́; omnium bonarum exactam cognitionē, Magni cognomento appellatus, natione fuit Sueuus, Laugingæ oppido non procul à Danubio ſito, natus eſt parentibus honeſtis, Anno M. CCXCIII. Is à prima ætate bonis literis inſtitutus Pariſios ſe contulit, vbi Philoſophiam, & Ariſtotelicam doctrinam magna cum laude, & auditorum frequentia profeſſus eſt. Vnde poſt aliquot annos Coloniam Agrippinam ſe conferens, habitum Fratrũ Prædicatorum ſuſcepit: docensq́; bonas diſciplinas, inter innumeros, quos habuit, diſcipulos familiariſſimè vſus eſt SS. Thoma Aquinate, & Bonauentura, qui duo poſtea in clariſſimos viros euaſerunt, & ſua tempora, poſteritatem-

que doctiſſimis ſcriptis illuſtrarunt. Albertus verò propter inſignes animi dotes, perfectáq; in ſacris literis, & Philoſophia cognitionem, vocatus eſt Ratisbonam Boiorum ciuitatem clariſſimam, communibusq; Principis, & Sacerdotum omnium, populiq; ſuffragijs Epiſcopus tam claræ vrbis factus eſt. Qui cùm aliquot annis eam Eccleſiam ſumma cum laude & integritate rexiſſet, quia videbatur publicis his occupationibus à ſtudijs priuatis diſtrahi, functionē hanc oneroſam alteri ceſſit, & Coloniam Vbiorum reuerſus eſt: vbi in ſuo monaſterio priuatus reliquum vitę exegit docendo & ſcribendo. Illicq; Anno ætatis 87. mortuus eſt, Chriſti verò 1280. Rudolpho Romanorum Imperatore regnante. Sepultus in medio templi choro. Necromantum & Magum illum quidam contumelioſè traduxerūt, quē conſtat vitæ ſanctimonia & integritate clarū vixiſſe.

Eius opera propè infinita recitantur: inter quæ hæc cenſentur præcipua. Summa Theologiæ libri 4. Super ſentētias libri 4. De

4. coëuis

4. coëuis lib. 1. De homine lib. 1. De bono lib. 1. De vita ſpiritali lib. 1. In officium miſſæ lib. 1. De corpore Chriſti lib. 1. De eodem 32. ſermones lib. 1. De muliere forti lib. 1. Super libris Dionyſij libri 5. De multiplici timore lib. 1. De laudibus S. Mariæ lib. 3. Defenſio mendicantium ordinum lib. 1. De partu & formatione hominis lib 2. De origine animæ lib. 1. Super oratione dominica lib. 1. De arte prędicandi lib. 1. De reparatione lapſi lib. 1. De adhęrẽdo Deo lib 1. In quinque libros Moſis: In libros Ioſuæ, Iudicum, Ruth, Regum, Paralipomenon, In Eſdram, Nehemiam, In Tobiam, In Iudith, In Heſter, In Prouerbia, In Eccleſiaſtem, In Cantica canticorum, In librum Sapientiæ, In Eccleſiaſticum, In libros Machabæorum, In Iob, In Prophetas Eſaiam, Hieremiam, Ezechielem, & Danielem, & in alios 12. Prophetas: In Euangelium ſecundum Matthæum, Lucam, Marcum, & Iohannem. In Epiſtolas Pauli. In Apocalypſin. Præterea Sermones de tempore, De Sanctis, De Animalibus libri 20. Paradisũ animæ lib. 1. Orationes ſuper Sen-

tentias & Euangelia. De differentia Spiritus & animæ. De diuinatione, & Prophetia. Diuersarum quæstionum lib. 1. De natura locorum. De causis elementorum. De motibus animalium. De intellectu, & intelligibili. De iuuentute & senectute. De vita & morte. De plantis & vegetalibus. Summa Philosophiæ. De vnitate intellectus. Quæstiones contra Auerroistas. De vnitate formæ. Philosophia moralis. De Monastica. De œconomica. De politica. De Arithmetica, Geometria, Musica, Astronomia. De Sphæra. De astris. Speculum Astronomiæ. De mineralibus. De natura Deorũ. De secretis naturæ. De 12. Alphabetis. De magistris eligendis. De somnijs. De vniuersalibus. De prędicamentis. De sex principijs. De diffinitionib. De causis. De Grammatica. De Rhetorica. De medicina. De lanificio. De agricultura. De aratura. De nauigatione. De metaphysica lib. 13. In Physicam Aristotelis lib. 8. De cœlo & mundo. lib. 4. De generatione & corruptione lib. 2. De scientia meteororum lib. 4. De anima. De nutrimento & nutri-

nutribili. De ſomno & vigilia. Quæſtiones 15. De perſpectiua. Et in omnes libros Ariſtotelis: Et alios plurimos tractatus ſcripſit: vt de Magia, Librũ de aggregatione. De periculo miſſæ. De ſacramentis. De immortalitate animæ. De apprehenſione: & de metallicis libr. 5. qui impreſſi ſunt Argentinæ Anno 1341. cum Raimundi Lullij libris de quinta eſſentia.

Hæc tam varia rerum diuerſarum cognitio, vita ſolitaria, rarus cum hominibus congreſſus, & admiranda vitæ auſteritas, qualis eſſe ſolet in vita contemplatiua, bonum virum ſuſpectum reddiderunt apud inuidos, & viros malos, qui omnes ex ſe metiuntur, malæ cum Genijs & dæmonibus conuerſationis: quamvis eius vita, & ſcripta longè aliter de eo teſtimonium reddant.

DANTES ALIGER
FLORENTINVS
Qui potuit patria magnum Florentia Dātem
Pellene: nempe illo digna Ravēna fuit.

DANTES ALIGERVS.

DANTES Aligerus Poëta ſui ſæculi nulli ſecundus Italus natione, patria Florentinus, vbi octoviratũ ſumma inter ſuos poteſtate exercuit: erat enim parẽtibus claris, & diuitibus genitus, & ab ipſa prima ætate omnibus diſciplinis, & Philoſophia optimè inſtitutus: Et ideo inter ſuos ſummo loco, & autoritate habitus. Vnde tamen bellis exardentibus, & factionibus publicis preſſus, cum aliis plurimis exactus eſt. Ex Italia primùm ſe contulit in Galliam. Lutetiæ Pariſiorum propter excellentem bonarum literarum cognitionem primo in honore exceptus eſt: vbi ſæpe magna omniũ admiratione, & applauſu publicè diſputauit, tam in Philoſophicis, quàm in ſacris literis: primamque laudem inter viros doctos

ſui temporis adeptus eſt. Tandem à Rege Aragonum accitus, ab eo ſingulari honore cultus eſt, & multis beneficiis exornatus. Cumque in patriam reditum deſperaret, contraria factione primum locum inter Florentinos vſurpante, eſſetque omnibus Italiæ Principibus, & ciuitatibus propter virtutem, & doctrinã cariſſimus, vt exilij tædia dulci aliqua conſolatione leniret, ad ſcriptionem animum adplicuit: Erat enim non tantùm Græcè & Latinè peritus, ſed in lingua Hetruſca facundiſſimus: propterea quoties ad colloquia Principum admittebatur, tanta ſermonis elegantia, tanta vbertate, & eloquentiæ floribus omnium in ſe animos cõuertebat, vt nemo illum nõ diligeret, & admiraretur. Viuebat eo tempore inter omnes Italiæ optimates fama celeberrimus Canis Scaliger, cognomento magnus, propter magnanimitatem & virtutes: Veronæ principatum tunc obtinebat, maioremque anni partem Sirmij, quæ eſt Inſula lacus Benaci, moram faciebat, conſortio doctorum virorum vnicè delectatus: Is ad ſe Dantem

tem accersiuit, & multis muneribus exornauit: cùm enim princeps esset doctus, eloquẽs, & liberalis, omnibus literatis suas ædes tanquam Musarũ diuersorium proposuit. Dantes igitur huius liberalitate, sicut aliorũ Principum donis, locupletior redditus, exilij sui acerbitatem moderatiùs tulit: Otioque blandiore fruens, totum id tempus, quod illi reliquũ fuit à publicis occupationibus, scriptioni impendit; in qua studij parte hodie quoque cæteris Italis meritò præfertur. Scripsit enim Comædiarum libr. 1. De Monarchia mundi lib. 1. Epistolas plures, & disputationem de aqua & terra: quæ Mantuæ inchoata Veronæ tandem decisa est. Scripsit & Hetrusco sermone poemata doctissima de Paradiso, Purgatorio, & Inferno. Mortuus est tãdem Rauennæ Anno Christi 1321. Ludouico Bauaro Imperium Romanorum moderante: eius sepulchrum visitur Rauennæ marmoreo sacello, vbi eius simulacrũ erectum est pluteo incumbens: parte superiore sub arcu inter palmæ & lauri incuruatos ramos, maiusculis literis scul-

ptum eſt, honori & virtuti. Infra verò arcæ, qua incluſum ſeruatur Dantis corpus, hæc inſcriptio legitur tabula marmorea:

Iura Monarchiæ, ſuperos, Phlegethõta, lacuſq;
Luſtrando cecini, voluerunt fata quouſque:
Sed quia pars ceßit melioribus hoſpita caſtris,
Actoremque ſuum petijt felicior aſtris,
Hic claudor Dantes patrijs extorris ab oris;
Quem genuit parui Florentia mater amoris.

IN EODEM SACELLO AD SIniſtrum parietis latus lata tabula marmorea hoc inſcriptum eſt.

EXigua tumuli Dantes heic ſorte iacebas
Squalenti nulli cognite penè ſitu:
At nunc marmoreo ſubnixus clauderis arcu,
Omnibus & cultu ſplendidiore nites.
Nimirum Muſis Bembus incenſus Hetruſcis,
Hoc tibi quem inprimis hæ coluere, dedit.

Anno ſalutis M. CCCC. LXXXII. VI. KAL. IVN. *Bernardus Bembus ære ſuo poſuit.*

EIVS-

EIVSMODI Epitaphia plurima olim excepi multis in Europæ locis, cum deliniatione genuina marmorum, ſignorum & ædificiorum: quæ licet mihi ex maiori parte bellis his ciuilibus perierint, ſuperſunt tamen adhuc aliqua, quæ Deo volente, ſi vita ſit ſuperſtes, aheneis typis excuſſa in publicum daturus ſum.

FRANCISC⁹ PETRARCHA FLORENTINUS.
Jtalia ſcriptis vivit celeberrimus omni
Qui nunc Euganeo colle Petrarcha Jacet.

FRANCISC. PETRARCHA.

ANno Domini 1300 cum Florentia in factiones duas albam & nigram (ita dictæ sunt ab amictu capitis discolore) diuisa esset: nigriq; antea vrbe per violentiam expulsi essent, patriæ tandē restituti, albos ciuitate exegerunt, bonis eorū ad fiscum publicum relatis. Inter exules fuerunt Dantes Aligerus, & Petrarcha cognomēto de Parenzo. Hic cum Brigitta vxore nobili muliere, ex familia Canigianorū orta, Aretiū se contulit: vbi Anno 1304. 20. Iulij natus est illis Franciscus filius. Quidam volunt natum fuisse apud Ancisam, agri Florentini vicum, vnde infans in cunis cum parentibus Aretium deportatus est: Inde paulo post cum tota familia Pisas profectus est, studens qua posset ratione, Pisanorum fauore & solicitatione, Flo-

rentiam

rentiam reuerti: Sed cum in patriam reditum nō posset impetrare, nauigium nactus opportunum, quod in Galliam nauigabat, Massiliam petiuit, vnde Auenionem cum tota familia migrauit. Erat enim Auenione Pontifex Romanus. Ibi primū Franciscus puer, vt erat ingenio excitato & docili, bonis literis institutus est: iamque factus adultior, à parentib. missus est Carpentoratū, postea ad Montem Pessulanum, vbi quadriennio integro legum studio dedit operam, annosq́; iam natus viginti tres, mortuo vtroq́; parente Anno 1327. Auenione discedens, recepit se Valclusam. Villa enim erat quinque ab Auenione Leucis Gallicis, vbi prædiola quædam, & domū antea coêmerat eius pater. Cumque illic loco amœnissimo aliquādiu habitasset, vt erat ingenio bono, comi, & faceto, cōuersatus est familiariter cū Cabrieni domino, qui filiā habebat Lauram nomine: Puellæ forma & venustate allectus Petrarcha, eam ardēter deperiit: quam postea æterna Poësi immortalitate donauit. Sed cum Ludouicus Bauarus Romanorum

Impera-

Imperator, qui Gibelinam factionem fouebat, cum exercitu in Italiam venisset, Petrarchæ spes facta est in patriam redeundi. Discedens igitur è Gallia Mediolanum venit, vbi ab Azzone Galeacij Vicecomitis filio benignissimè exceptus est: Sed cùm sensisset sibi denegari Florentiam reditum, Auenionem postea reuersus est: vbi amicitiam contraxit cũ Stephano Columna, qui apud Ioann. XXI. Pontificem maximum, plurimum autoritate pollebat: Eodemque affectu exceptus est à Ioanne Cardinale, & à Iacobo Lumboriensi Episcopo, Stephani fratribus. Non tamen potuit diu aulam Pontificiã sequi, aulicæ vitæ pertæsus, laborum tœdiorumq́;, & vitiorum plenæ. Redire igitur in suam villam Valclusam consultius iudicauit, vt illic in secessu amœno studijs liberius vacare posset. Dumque illic viueret, scripsit plurima Poëmata Latina, maximè suam Africam: vnoque die literis à Senatu Parisino inuitatus est, & à Romano, vt Lauream adipisceretur; sed suasu Cardinalis Columnę, & Tomæ Messinatis amici sui intimi hortatu,

Romam nauigauit. Quò priusquàm appulisset, Neapolim se contulit, vt Robertum Siciliæ Regē inuiseret. A quo multis affectus donis & honoribus, literas ad Senatum Romanum commendatitias accepit. Romam venit Anno Christi 1341. ætatis verò suæ 32. coronāque lauream solemni pompa accepit 8. Aprilis, applaudente toto populo. Hinc illius fama per totam Italiam sparsa, à multis Principib. & ciuitatibus vndique vocabatur. Venit tandē Parmam cum Cortegij domino, cuius fauore Archidiaconatum Parmensis ecclesiæ adept⁹ est: ibiq; aliquot annis degit, donec Anno ætatis 40. à Florentinis aliquibus amicis solicitatus est, vt reditum in patriam posceret. Aretiū igitur veniens, omnem mouit lapidem auxilio & fauore amicorum, vt à sua ciuitate reciperetur: cum tamen negotium sibi ex animi sententia videret minimè succedere, Parmam tristis redijt, vnde traiectis Alpibus Valclusam repetiuit. Neque multo post in Italiā reuersus est, vt inuiseret Scaligerum Veronæ dominū, & Iacobum Cararam Patauij Principē: à quibus ho-

bus ho-

bus honorificentissimè exceptus est: maximè à Carara, qui illi Canonicatum obtulit Patauij: vbi non multo post eodem tempore mortuus est Carara Princeps, & Laura Cabrierea, quam tantopere amauerat, horumq́; mortem summo cum dolore, & mœstitia tulit, Lauræ potissimũ, cuius desiderio excitatus, Valclusam venit, ibique hęsit dolens ac mœrens, atq; in eo secessu secundam suorum poëmatum partem conscripsit: Mortuisq́; Columnensib. amicis, Gallia relicta Italiam repetere statuit, vt illic reliquum vitæ absolueret. Veneti Patauini & Veronenses reuerso plurimum honoris detulerunt: Sed ante cæteros Galeacius Vicecomes Papiæ, & Barnabas Mediolani, qui illũ summo cum gaudio exceperunt, & inter præcipuos consiliarios delegerunt: tantique fecerunt, vt in omnibus conuentibus celebriorib. communi mensa in conuiuijs cum Principib. assederit. Ingrauescente tamen ætate, postquã iam sexagesimum quintum annum superasset, cum quodam amico intimo, cum quo familiariter antea vixerat, & omnium cogitatio-

 num, &

num, & conſiliorum fecerat participem, recepit ſe ad Euganeos montes prope Patauium, ſeceſſitque in vicum, qui Arqua vocatur, vbi domum, hortos, & colles habuit fructiferos, & amœniſſimos. Eo in loco ſenex cũ amico, & aliquot famulis multos exegit annos, Poëſi & Philoſophiæ vacans: Et licet is locus omnibus neceſſarijs ad vitam rebus abundaret, ſiquid tamen pręterea requireret, famulos Patauium ablegabat, quod ab Arqua decẽ tantum milliaribus Italicis diſtat, & inde conſequebatur facili negotio, quæcunq; requirebantur ad ſtudia, & valetudinem conſeruandam. Ad eum iam ætate grauem miſſus eſt à Florentinis Ioannes Boccatius de Cetaldo, qui illum ſenatus autoritate in patriam reuocaret, honores, & patrimonij bona reſtitueret: Petrarcha reſtitutione hac multa affectus eſt lætitia, ſuisq; ciuibus gratias egit; ſed locum mutare noluit ſenectute iam extrema preſſus in qua ætate habitationis commodæ locum, victusq; rationem diuerſam non poterat ſubire. Paulo enim poſt Anno Chriſtianæ ſalutis

1374.

1374. ætatis verò suæ 70. die 18. Iulij vitam cum morte mutauit: eius corpus conditum est sepulchro rubri marmoris, quatuor columnis fulto, ad quas gradibus duobus conscenditur. Marmori hoc epitaphium insculptum est.

Frigida Francisci tegit hic lapis ossa Petrarchæ:
Suscipe virgo parens animam, sate virgine parce,
Fessaque iam terris cœli requiescat in arce.

In secundo gradu sepulchri hæc leguntur.

Viro insigni Francisco Petrarchæ Laureato, Franciscolus de Borsano Mediolanensis gener, indiuidua conuersatione, amore, propinquitate, & successione iunctus memoriæ. Moritur anno domini 1374. die Iulij 18.

Hic enim Frãciscolus de Amicolis de Borsano duxerat vxorem Franciscam filiam Petrarchæ, illegitimo toronatam: & soceri heres ex testamento scriptus est.

Mortuus est Petrarcha Carolo quarto Imp. Rom. Et Gregorio vndecimo Pont. Max.

Eius opera hæc recenſentur. De præſenti mundo lib.1. Africa ad Rupertum Regem. De conflictu curarum. Hiſtoria Chriſildis. Vita Scipionis Africani. De Pomœriis ad Sagemorum. De vita ſolitaria. De remediis vtriuſque fortunæ. De communi mundi contemptu. De vita ſapientis: inuectiuæ cõtra Medicum. Bucolica, Eglogæ: & alia venuſtiſſima Poemata quæ ſcripſit lingua Hetruſca.

VII.

BARTOLVS DE SAXO FERRATO
Jura doces populos æqua libranda bilance
Jntricata tuis, Bartole, temporibus.

BARTOLVS DE SAXO FERRATO.

BARTOLVS de Saxo ferrato(vrbs eſt Vmbrię quæ Sentinum olim dicebatur) natus eſt anno 1303. parentibus honeſtæ conditionis. Petri Aſſiſij in Philoſophia auditor fuit, & in Iuriſprudentia præceptores habuit Cinum, & Iacobum Botigarium. Vir fuit ingenio ſubtili & acuto, facundæ eloquentiæ, & multi conſilij: aſſiduus in ſtudio legum, ſobrius in victu: memoria labili: cui defectui vt ſuccurreret, quęcunque meditabatur, ſcripto ſtatim mandabat: Ideo delicias omnes poſtponens, & liberiora corporis exercitia negligens, totum ſe ſtudiis dedebat, nullam ſibi à ſerioribus meditationibus relaxationem concedens. Seuerus

in omni re, maximè in delictorũ pœnis, quas iusto acerbiùs exigebat à reis, dum criminalium causarum Tuderti Iudex esset constitutus. Hæc nimia seueritas illi crudelitatis notã inussit, illumque populo reddidit odiosum. Existimabant enim omnes Tudertini doctrinam, & bonarum disciplinarum scientiã morum eruditionem debere gignere, & truculẽtam istam crudelitatem mitigare, quæ incultum & barbarum animum plerumque sequitur, & humanitatis expertem. Summum ius summa sæpe est iniuria. Clementia Principem generosum, & optimates in magistratu constitutos adprimè decet. Ij enim Deum, cuius sunt ministri, imitari debent: qui non exactè punit sontes: sed maiori misericordia erga genus humanum vtitur, quàm acerbitate, licèt crimina sontium mereantur duriùs castigari. Cùm igitur Bartolus propter nimiam seueritatem suis esset ingratus, & odiosus: neque ferre posset publicum contemptum & inuidiam, relicta vrbe secessit in villam, quam habuit amœnissimam, vbi scriptioni incumbẽs,

multos

multos annos priuatus exegit. Pisis interim & Perusij magna auditorum frequentia, & laude docuit ius ciuile: eius autoritas magna erat per totam Italiam propter soliditatē consiliorum quibus res Principum adiuuabat. Erat enim Caroli quarti Rom. Imp. cōsiliarius, à quo nobilitate donatus est. Mortuus est Perusij anno ætatis quinquagesimo sexto: Christi vero 1355. Carolo IIII. Rom. Imperatore, & Innocentio VI. Pontifice Maximo.

VIII.

FLAVIVS BLONDVS FOROLIVIENSIS
Flavius ecce iterum, Roma instaurata, triumphos,
Atque antiqua tibi nomina restituit.

BLONDVS FLAVIVS.

BLONDVS Flauius Foroliuiẽſis, homo multæ eruditionis, Romam veniens propter inſignem qua pollebat doctrinam, ſtatim omnibus innotuit: Et vt illo ſæculo ſcientiæ raræ erant, barbarie occupante omnes ferè Chriſtiani orbis Academias, quotiescunque ex illo ignorantiæ barathro emergebat aliquis cognitione bonarum diſciplinarum clarior, ſtatim excipiebatur cum plauſu & admiratione omnium: Idem accidit Blondo poſtquam Romam venit, fauore aliquot Cardinalium, qui apud Pontificem gratia & authoritate valebant, commendatus eſt Eugenio P. M. in cuius aulam receptus, Epiſtolarum Magiſter factus eſt. Vxorẽ habuit honeſto loco: ex qua ſuſcepit quinque filios: qui omnes paternæ doctrinæ, & virtutum, ſicuti & facultatum heredes facti ſunt. Pater li-

cet grauibus aſſiduisque negotijs in aula Pontificia occuparetur, non tamen deſiit multa ſcribere, quæ in lucẽ emiſſa ſunt magno Reipublicæ literariæ emolumento. Scripſit enim Decades tres de geſtis Romanorum lib. 31. Vel Decades tres. De Roma triumphante libr. 10. de Roma inſtaurata libr. 3. De Italia illuſtrata lib. 8. Præter hæc extant illius epiſtolarum ad diuerſos lib. 1. Orationum lib. 1. & alia plurima opuſcula eruditione plena. Clarebat Anno Domini 1435. Mortuus eſt Romæ iam ſeptuagenarius: ſepultusq; in capitolio, in ſuperiore parte graduum aræ cœli, eo loco vbi viſitur Lucæ Gaurici monumentum. Marmori inſcriptum eſt. BLONDO FLAVIO FORLIVIENSI hiſtorico celebri, multorũ Pontif. Rom. ſecretario fideliſſimo, Blondi V. Patri benè M. vnanimes poſuere. Vixit annis LXXI. obijt prid. Non. Iunij An. ſalutis Chriſtianæ M. CCC. LXIII. Pio Pont. Max. ſibi natisq́; fauente.

IOANNES BOCCATIVS DE CETALDO
Qui maria et terras ſcripſit, Boccatius iſte eſt,
inſignis Variæ conditor hiſtoriæ.

IOANNES BOCCATIVS.

IOAN. Boccatius de Cetaldo, patria Florentinus, Philoſophus & Aſtronomus doctiſſimus. Ideo in aula Romanorum Pontificum primum locum inter literatos obtinuit. Fuit enim Pontificiarum epiſtolarũ magiſter, in qua vacatione occupatus eſt multis annis. Floruit eodem quo Petrarcha tempore: ad quem etiam miſſus eſt à Senatu Florentino, vt illum in patriã ab exilio longo reuocaret, reſtitutis omnibus facultatibus, quæ fiſco publico adſcriptæ erãt, expulſo Florentia Petrarchæ parente. Boccatius multa reilquit ſcripta, quæ autoris doctrinam & laborioſas lucubrationes ſatis teſtantur. Edidit enim lib. de Genealogia Deorum, qui continet tomos 14. De viris illuſtribus lib. 1. De claris mulieribus lib. 1. De hereſib. Boë-

morum lib. 1. De victorijs Sigismundi Rom. Imper. lib. 1. de Bellis Imperatorum lib. 1. De Montibus, Fontibus, Fluminibus, libr. 3. De bellis Florentinorum lib. 1. De rebellione terrarum Ecclesiæ lib. 1. De victoria Tartarorum lib. 1. De stagnis & paludibus lib. 1. De nominibus maris lib. 1. De Cōstantinopoli capta lib. 1. Librum Epistolarum, & Bucolica non inerudita, aliaq́; plurima. Reliquit & librum centum nouorū, quem Decameron vocauit, lingua Hetrusca conscriptum, quo historiæ plurimæ facetæ continentur. Interfuit Concilio Constantiensi: in quo cremati sunt Hieronymus de Praga & Ioan. Hessus: De Hieronymo scribit Boccatius dignum fuisse vita, propter insignem doctrinam, & constantiam singularem, si ab Ecclesiæ doctrina non recessisset. Mortuus est Anno ætatis suę 62. Carolo 4. Romanorum Imperiū tenente, & Gregorio vndecimo Pontifice Maximo.

IVRISCONSVLT' BALDVS PERVSIN'
Esse Perusino posses cum in monte celebris,
Miror Ticini te voluisse mori.

BALDVS PERVSINUS.

BALDVS Peruſij natus, ex Vbaldorum nobili familia: Is generis ſplendori adiecit doctrinam excellẽtem in Iuriſprudentiæ ſtudio, & alijs liberalibus diſciplinis: auditor enim fuit Bartoli de Saxoferrato: præceptorique nõ ceſſit ſcientiarum cognitione. In patria docuit ſumma cum laude & auditorum frequentia, qui vndique Peruſium confluebant ad illũ audiendum. Sed poſtquã magnus ille Galeacius Vicecomes Mediolanẽſis Academiã Ticini erexiſſet, & ſcholas ſtudiis bonarũ litterarũ florẽtes excitaſſet, accitis vndiq; celeberrimis profeſſoribus, qui iuuentutẽ tam in Philoſophia, quàm in Iuriſprudentia inſtituerent, conſtitutis vnicuique, pro ratione & dignitate profeſſionis, luculentiſſimis ſtipendijs, Baldũ quo-

que Perusio euocauit, qui summa auditorum frequentia Papiæ, quæ est Ticinũ, ius aliquot annis publicè docuit. Peruenit ad annum ætatis septuagesimum sextum. Decessit è vita paulo ante Galeacij mortem. Sepeliri voluit amictus habitu S. Francisci, ratus id plurimũ ad animæ salutem conducere. Quod etiam à Rudolpho Agricola factitatum tradunt, & ab alijs multis. Baldus florebat Anno 1365. sepultus Anno 1400. Scripsit super Codice lib. 9. Super ff. veteri lib. 24. Super ff. nouo lib. 12. Super ff. Inforciati lib. 14. Super Institutis lib. 4. De vsu Feudorum lib. 1. Super Autenti. lib. 1. Super secundo Decretaliũ lib. 1. Additiones Speculi lib. 1. Consiliorum lib. 1. Comment. super totum corpus Iuris ciuilis. Practicam, Margaritam seu repertorium, & modum arguendi.

PETRVS ANCHARAN9 BONONIENSIS I.C.
Attica Cecropio plandet dum turba Soloni,
Ancharane, tibi laus erit Italia.

PETRVS ANCHARANVS.

PETRVS Ancharanus Bononienſis, ex illuſtri Farneſiorum familia; vir præter ſingularẽ doctrinam tam in Philoſophia, quam in ſtudio Iuris, longo vſu rerum politicarum prudẽtior redditus, eloquentiſſimus & multa autoritate apud ſuos pollens, propter ſalutifera conſilia, quibus tam ſcriptis, quam voce patriam iuuans Principibus ciuitatibuſq;, & Academijs totius Italiæ plurimùm commẽdabatur. Præceptore vſus erat Baldo, ex cuius intima familiaritate multa ſecretiora Iuriſprudentiæ hauſerat documẽta. Florebat in Italia anno Chriſti Seruatoris 1410. Sigiſmundo Romanorum Imperatore. Scripſit ſuper Decretalibus lib. 5. Super 6. Decretalium lib. 1. Super Clementi-

nis lib. 1. De regulis Iuris libr. 1. Super ff. veteri lib. 24. Super ff. nouo lib. 12. Consiliorum lib. 1. In primo Decretalium, de constitu. c. 1. Canonum stat. in 2. Decret. de cōfessis & de probatio. c. ex parte. & c. tertio loco. Et rursus de probatio. c. in præsentia. & de foro compe. c. postulasti. Sepultus est Bononiæ in templo S. Benedicti. parte superiore monumenti literis Romanis scriptum est. D. O. M. Petro Ancharano Iuris Ponti. & Cæs. clarissimo interpreti, eius amantissimi sacrum hoc instauratū posuere Anno salutis M.CCCC. LXXXXVII.

Et in parte inferiore literis Gotthicis hæc leguntur.

Canonis hic speculum, ciuilis & anchora Iuris.
Hic iacet, æternas mens tenet alma domos.
Nomen erat Petrus: genuit Farnesia proles
Nunc Ancharanum dat sibi iuris opes.
Quis superauit eū virtute micante? quis isto
Consilijs hominum clarior antè fuit?
Pro meritis nūc astra dedit sibi Iuppiter almus,
Et voluit gelido membra iacere solo.

IOAN. FRANCISC. POGGIVS FLORENT.
Felle armata tibi manus eſt; multoq; cachinno
Tinxiſti et nudo ſcripta proterua ſale.

IOAN. FRANCISC. POGGIVS.

IOANNES Frãciſcus Poggius Florentinus, Iuriſcõſultus & Theologiæ Doctor: Homo doctus & admirandæ facundiæ, in accuſationibus potiſſimum, & inuectiuis, quas ſcripſit in Philelphum, & Laurentium Vallã: Hunc enim vatiniano oderat diſſidio: Et in eum ſcripſit libros duos, quibus illum amarè perſtringit: illi quoque Valla non leniore ſtylo reſpondit: tanta fuit eo ſæculo inter viros doctos acerbitas & inuidia, qui pares ferre, multo minus ſuperiores, non poterant. Et hoc vitium propagatum vidimus vſque ad noſtra tempora. Multi enim ſe ſcripſiſſe non arbitrantur doctè, niſi alios reprehendant, & ex alieno vituperio ſuam laudem adſtruant, quæ dum faciunt docti quidem, ſed non eruditi videntur,

cum bonarum disciplinarum cognitio erudire mores hominum, non exasperare debeat. Poggius hæc scripta reliquit. De situ Indiæ lib. 1. Epistolarum lib. 1. Orationum lib. 1. De varietate Fortunæ. Historiam Florentinorum, & vt erat Græcæ linguæ peritus, Dionysium Siculum Latinitate donauit, & Xenophontis Cyropædiã. De officio Principis, & alia multa. Interfuit concilio Constantiensi, in quo excellentes aliquot habuit orationes funebres. Et eo tempore eius opera inuenti sunt Quintilianus, & Asconius Pædianus. Scripsit & quædam turpia, nec lectione bonorũ digna. Nam, vt ait Trithemius, hoc opus à Catalogo illustrium scriptorum reijciendũ censemus, quoniam eius lectio deuotos offendit, incautis nocet, & carnales inficit. Claruit anno 1420. Sigismundo Rom. Imp. Sepultus est Romæ, in Templo S. Gregorij. Eius Epitaphium tale est.

DEO OPTI. MAX. Ioanni Francisco Poggio Florentino, cum virtute ac constantia, mor. grauitate, vita integerrimè acta, paterna,

terna, ſuaque laude eloquentiæ, ac literarum, Iuris quoque ciuilis, ac Pontificij, diuinæque ſcripturæ cumulata doctrina, religiosè viuenti, religioſius ſupremo die functo Vicentius Lucæ Maretinus, fratris eius gener, parentis apud ſe locum ſemper adſequuto optim. meren. poſuit.

Vixit Annos LXXIX. Menſ. III.

XIII.

LAVRENTI' VALLA ROMANVS
Defuncto valla Musis plorantibus inquit
Phoebus, hic antistes nostri Hiliconis erit

LAVRENTIVS VALLA.

LAVRENTIVS Valla Patricius Romanus, & Canonicus S. Ioannis Laterani, Grammaticus, Rhetor, & Philoſophus clariſſimus, Theologiæ Doctor, Græcę & Latinæ linguę peritiſſimus. Inimiciſſimus fuit Poggio, qui in oppido ditionis Florentinorum natus, Romæ ſumma in autoritate viuebat in aula Pontificia literarum Apoſtolicarum ſcriptor, vir quidem facetus, & dicterijs clarus, pauloq́; amarior quàm par erat: Is in Vallam multa ſcripſit acerbiore ſtylo, cui & Valla reſpondit non leniori ſcripto. Scripſit præterea plurima alia eruditione plena: vt ſũt elegantiarum linguæ Latinæ lib. 6. de reciprocatione ſui & ſuus, in Antonium Raudenſem: annotationum lib. ad Alphonſum Regem Arragonũ epiſtola apologetica, quæ inſcribitur Duo Tarquinij. In Benedictum Morandum Bononienſem libr. 2. In Bartolomæum Faciũ

Ligurem,& Antonium Panhormitam recriminationum lib.4. Ad candidum Decembrē in Bartoli de armis & inſignijs. De Dialectica lib. 3. Apologia ad Eugenium Pontificē contra calumniatores. Annotationes in nouum Teſtamentum. De voluptate & vero bono lib. 3. De libero arbitrio ad Garſiam Epiſcopū Illerdenſem. De geſtis Ferrandi Aragonū Regis. In Inſtitutiones oratorias Quintiliani lib. 12. Translationem Iliadis Homericæ. Herodoti Halicarnaſſei libros nouem Hiſtoriarum latinitate donatos:& Æſopi fabulas. Nam vt ſupra dixi publicauit & Antidotum in Poggium lib. 4. Apologum & actum ſcenicum in eundem. Scripſit & Libellum peculiarem contra priuilegium donationis Conſtantini Magni, quam falſam aſſerit, & ementitam. Vixit Anno Domini 1420. Sigiſmundo Imperatore. Sepultus eſt Romæ in templo Laterano. Sepulchro eius, quod eſt ante oſtium ſacrarij, inſcriptum eſt: Laurentio Vallæ harum ædium ſacrarum Canonico, Alphonſi Regis & Pont. Max. Secretario Apoſtolico ----- tori qui ſua ætate omnes

mnes

mnes eloquentia ſuperauit. Catharina mater filio pientiſſimo poſuit. Vixit annos L. Anno Domini M. CCCC. LVII. ADI primo Auguſt.

IOANNES DE IMOLA BONONI I. C.
Pro bene digesto si gratia Jure sequatur,
Accedet titulis civica palma tuis.

IOANNES DE IMOLA.

IOANNES de Imola patria Bononienſis, ſed cuius parentes olim Imola Bononiã tranſmigrarãt, &ciuitate donati propter eorum autoritatem , & facultates, quæ non erant mediocres. Hic Ioannes ſtatim à pueritia bonis literis inſtitutus eſt, patre ſumptibus non parcente, vt in virum doctum filius euaderet: factumque eſt vt non ſolùm in Philoſophicis optime erudiretur, ſed maximè in Iuriſprudẽtiæ ſtudio, ad quod pater illum deſtinarat , vt patriæ honori , & familiæ emolumento eſſet. Nã cùm tria illa ſtudia cæteris excellãt, Theologiæ, Iuriſprudentiæ, & Medicinæ : Dat Galenus opes, dat fuluum Bartolus aurum. Et præter opes, quæ ex Iuris ſtudio acquiruntur, maximũ id viſum eſt pręmium ſcientię, quod

in administratione Reipublicæ, in consilijs principum admittuntur cum summo honore, & autoritate Iurisconsulti. Ioannes igitur in hac vacatione studij factus prouectior, Doctoratus gradum Bononiæ accipiens, publicè docuit, & multa scripsit, quæ cum gloria, & laude ad posteritatem transmissa sunt, vt sunt super tribus libris Decretalium libr. 3. Super sexto Decretalium separatim lib. 1. Super Clementinis lib. 1. Super ff. Inforciati lib. 14. Super ff. nouo, & alia quædam, quæ non sine vtilitate ab ijs, qui Iura secuntur, legi videmus. Mortuus est Bononiæ tempore Sigismundi Romanorum Imperatoris, & Eugenij IIII. Pontificis Maximi. Anno salutis humanæ 1436. Sepultus est in Peristylio templi S. Benedicti, cum Martino Sulimano, cum hac inscriptione. D. M. S. Ioannis de Imola Pont. Cæs. Q. Iuris consultiss. ossa in subposito Garisendorum sepulchro requiescunt. Minus Garisendus ille & ipse interpres, Amitæ suæ coniugi fecit.

XV.

PAVLVS DE CASTRO IVRIS CONSVLT'
Ut favere tibi Senæ, tua floret ad Arnum
Gloria Medoaco nec minor extat honos.

PAVLVS DE CASTRO.

PAVLVS de Castro à nonnullis in agro Patauino natus creditur, parētibus honestis & mediocris fortunæ. Hic ab ineunte ætate bonis disciplinis eruditus, Iurisprudentiæ studio sese addixit: in quo tantos fecit progressus, vt sui temporis Iurisconsultos, aut superaret, aut saltem æquaret. Cuius doctrina cùm esset omnibus cognita, à multis Principibus, & ciuitatibus delegatis splendidissimis stipendijs ad docendum vocatus est. Professus est Iura in omnibus ferè totius Italię Academijs, tanta autoritate & discipulorum frequentia, & concursu, vt qui Paulum docentem non audiuisset, is titulos Iurisconsulti ferre meritò non crederetur. Neque solùm docēdo dum viueret auditoribus profuit, verum etiam scribendo po-

ſteritati conſuluit. Leguntur enim adhuc hodie multi cum vtilitate libri, quos conſcripſit in hac facultate: vt ſunt ſuper codice libri nouẽ. Super ff. veteri lib. 24. Super ff. nouo libr. *12*. Super ff. inforciati libr. 14. Super Inſtitutis lib. 4. Conſiliorum probatiſſimorum libr. 1. Scripſit pręterea Singularia, & opus Conſiliorum in duo volumina partitum. Oſtenduntur & alia eius opuſcula eruditione plena: vt eſt Repetitio in 1. ff. vet. de Iudicijs L. Si de vi.

Mortuus eſt tempore Sigiſmundi Romanorum Imperatoris, & Eugenij quarti Pontificis Maximi, Anno Chriſti 1437.

LEONARDVS ARETINVS
Gotthorum historiam scribentem et, Punica bella
Aoniis olim hunc pavit Apollo favis.

LEONARDVS ARETIVS.

LEONARDVS Brunus Aretinus Historicus, Orator, & Philosophus doctissimus: Græcæ & Latinæ linguæ peritissimus: quarum nitorem retroactis sęculis offuscatum pristino splendori restituit. Floruit enim tempore Pontificum Romanorum Innocentij VII. Gregorij XII. Alexandri V. Et Ioannis XXIII. quorum fuit epistolarum magister. Sed postea à Senatu Florentino accersitus, summus ciuitatis Cancellarius vnanimi Patrum consensu electus est: in quo statu reliquam vitę partem summa autoritate & gloria transegit. Scripsit plurima eruditione plena. Inter eius opera hæc præcipua recensentur. Historia sui temporis de gestis Florentinorum lib.12. Historia Gotthorum lib.4. Historia primi belli Punici lib.14. Vita Aristotelis. Vita Gracchorum, Pauli Æmylij, Catonis

Posterioris, Sertorij, Ciceronis; Dialogum de moribus conscripsit, & librum contra Hypocritas. Commentarios in œconomica Aristotelis, epistolarum volumen. Et ex Græcis trãstulit multa in Latinum sermonem, vt Basiliũ de instituendis discipulis. Xenophontis librũ de tyranno, & apologiam pro Socrate. Platonis Gorgiam, Phædonem, & aliquot epistolas. Aristotelis Ethicorum & Politicorum libros. Æschinis orationem contra Ctesiphontem. Et multorum vitas ex Plutarcho: Præter orationem, in qua Heliogabalus artem meretriciam commendat: Et Historiam amatoriam, quæ cum Epistolis Æneæ Syluij continetur. Mortuus est Florentiæ annis, opibus, & gloria locupletat9, Imperatore Friderico III. & Eugenio IIII. P. M. VII. EID. MART. ANNO. M. CCCC. XLIII. ætatis suæ Anno LXXIIII. Sepultus in templo S. Crucis, sepulchro marmoreo magnificẽtissimo, cũ hac inscriptione.

Postquam Leonardus è vita migrauit, Historia luget, eloquentia muta est, ferturq; Musas tum Græcas tum Latinas lacrymas tenere non potuisse.

HIERONIMVS FRACASTORIVS
Crethæi docui arcanas Amythaonis artes,
Barbiton Aoniis & resonare modis.

HIERONYM. FRACASTORIUS.

HIERONYMVS Fracaſtorius patria Veronenſis, vir cõſummatiſſimæ doctrinæ: Medic⁹ enim Poëta, Aſtrologus, & Philoſophus fuit ſua ætate doctiſſimus: in quibus ſtudijs tantam acquiſiuit laudem, vt vſque ad hodiernum diem antiquis comparandus meritò iudicetur. Eius Poemata tanti fiunt apud omnes literatos, vt illa conferant cum Vergilianis: tanta in eis eloquẽtia, tanta dicendi vis, & facultas, ſermoniſq; puritas, vt ęterna laude non ſine cauſa ad cœlum euehantur, vnde à multis diuinus vocatur Fracaſtorius. Is cum totam ætatem in arte Medica, & in indaganda rerum natura ſedulo impendiſſet: in eo omnem mouens lapidem, vt literatos iuuaret, & omnibus prodeſſe

posset, Patauij, vbi tunc summo in honore habebatur, naturæ concessit: Anno Christianæ salutis M. D. LIII. ibique sepultus, funus prosequente publico luctu tota Academia, & Ciuitate. Eius opera hæc ad posteritatem peruenerunt. Carmen elegantissimum de morbo Gallico, quod dedicauit Petro Bembo Cardinali, libris tribus. Homocentrica, & de caussis criticorum dierum. De Sympathia & Antipathia lib. 1. De contagione, & morbis contagiosis lib. 3. Item Alcon carmen de cura canũ venaticorum. Omnia eius opera tanta perfectione scripta sunt, vt in ijs requiri nihil possit: de eo Iulius Cæsar Scaliger Veronensis aliquando scripsit.

Hic situs est Fracostorius Hieronymus: vrna
Quem capit, hic cepit pectore cuncta suo.
Sidera digessit: reuocauit funera, Rerum
Naturæ imperij conscius, atque Dei.
Aut Heliconiadum fontem sibi sustulit omnẽ:
Aut tumulus vertex hic Heliconis erit.

GEORGIVS TRAPEZVNTIVS
Dum servit Getico Tragi subjecta Trapecus
In latio vives commodiore loco.

GEORGIVS TRAPEZVNTIVS.

GEORGIVS Trapezuntius, ex Creta duxit originem, vbi natus est anno 1396. Patre Trapezuntino ciue, qui se eò contulerat. Romã veniens propter insignem eruditionem Pontifici gratus, Secretarius Apostolicus factus est. Primus omnium Græcorum Grecas literas docuit summa cum laude: clarebat enim anno Christi 1430. Eugenio quarto Pontificatum tenente: illũ Trithemius Gregorium vocat. De quo quidam memoriæ tradiderũt, extremo senio pressum, & morbo graui detentum, postquam ad valetudinem rediuisset, literarum omnium fuisse oblitum, neque legere aut scribere potuisse, quod ex dolore illi euenisse ferunt: propterea quòd eius opera Põtifici maximo oblata, centum ducatis tantùm compensata fuissent. Is autem è Vaticano Palatio domum se confe-

rens, indignatione percitus ex ponte Aelio pecuniam ab ingrato acceptam in Tyberim abiecit, addita exclamatione: Periere labores, pereat & eorum ingrata merces. Decessit Romæ senex admodum. Dũ viueret scripsit plurima: nempe Rhetoricorum libros quinque. Dialecticam breuem. Commentaria in Philippicas Ciceronis. In Claudij Ptolomæi centum sententias, & librũ de Antiscijs. Transtulit etiam ex Gręcis in linguam Latinam Cyrilli commentarios in Euangelium Ioannis, & de Trinitate lib. 14. Eusebium de præparatione Euangelica. Almagestũ Ptolomæi. Chrysostomi Homelias in Matheum. Isagogem & commentaria in magnã Ptolomæi compositionem. Rhetoricorum Aristotelis libr. 3. Comparationem Aristotelis cum Platone: vbi Aristotelem, quem mirificè admiratur, longè præfert Platoni: cuius vitam & doctrinam famosis scriptis insolenter, & amarulenter insectatur. Opera quoque Gregorij Nisseni latinitate donauit. Erat Peripateticæ Philosophiæ sectator & studiosus.

BESSARIO PATRIARCHA CONSTANTINOPOLI.
Frons tibi Threicia fuit olim cincta tiara:
Nunc te Romana purpura veste tegit.

BESSARIO.

BESSARIO natione Græcus, patria Trapezuntinus, Patriarcha Constantinopolitanus. qui Eugenij quarti tempore in Italiam venit ad Concilium Florentinum. Philosophus, & Orator summa doctrina præditus. Primus omnium ex Græcis fuit, qui communibus Patrum suffragijs, cum Isidoro in Senatum Cardinaliũ electus est. Homo certè propter insignem eruditionem, ac vitæ sanctimoniam nõ solùm dignus qui inter Cardinales censeretur, sed qui Pontificatum summum teneret. Eo enim Reipublicę gubernacula moderante, sperare omnes poterant doctrinæ, religionisque, ac morum emendationem. Eius tanta fuit liberalitas erga viros doctos, vt eius domus artium liberalium officina diceretur: neque minùs ipse assiduus erat in bonorum autorũ lectione. Venetijs

netijs Bibliothecam libris Græcis & Latinis instructissimam erexit, quos ex Græcia in Italiam multis impensis emptos transportari curauit. Bibliothecæ præfecit Marcum Antonium Sabellicum Roma magno stipẽdio accersitum. Scripsit & ipse plurima volumina doctrina & vtilitate plena. Vt cõtra Marcum Episcopum Ephesinũ, de Spiritu sancto malè cum Græcis sentientem in Concilio Florentino. Platonem in primis colebat, pro cuius defensione, & laude scripsit contra Georg. Trapezuntium lib. 5. Transtulit ex Aristotele Metaphysicorum libros quatuordecim. Scripsit & laudes Trapezuntis patriæ suæ, & Isthmi. Consolationes ad Imperatorem Græcorum: Et orationes de bello Turcis inferendo. Trãstulit & Theophrasti Metaphysica: & libr. 4. Xenophontis, de factis & dictis Socratis. Gręce quoque scripsit ad Plethonem siue Gemistum, cuius fuerat discipulus: & Epistolas responsorias ad eundem. Mortuus est Rauennę ex legatione Gallica rediens, Anno ætatis LXXVII. Friderico Imperatore & *Sixto* IIII. P.M.

P. M. Anno Domini M. CCCC. LXXIII. Eius corpus Romam trãſlatum, & in templo Apoſtolorum magnifico cõditum eſt monumento, quod ipſe viuens ſibi erigi curauerat, cum hac inſcriptione. Beſſario Epiſcopus Tuſculanus S. R. E. Card. Nicenus. Patriarcha Cõſtantinop. nobili Græcia ortus oriunduſque, ſibi viuens poſuit.

Anno ſalutis M. CCCC. LXXVI.

THEODORVS GAZA
THESSALA LIQVISTI REGNA ET PENEIA TEMPE:
AD TYBERIM QVONIAM GLORIA MAIOR ERIT.

THEODORVS GAZA.

THEODORVS Gaza patria Theſſalonicenſis, vir nobilis, Græcæ Latinęq; linguæ peritiſſimus, omniũ ſui temporis hominum doctiſſimus habitus eſt. Literas Latinas in Italia didicit, in quarum cognitione tantum profecit, vt ſumma felicitate, & omniũ admiratione Latina Græcè, & Græca Latinè exactiſſimè verterit. Nõnunquam tamen Latina vocabula noua fecit. Stylo vſus eſt non affectato, ſed puro & facili, veteres Latinos imitatus. Eius doctrinam mirificis laudibus extollit Hermolaus Barbarus. Beſſarioni Patriarchæ Conſtantinopolitano, & Cardinali Niceno familiaris fuit, & amicus: à quo multis honoribus & beneficijs cumulatus eſt: eiuſq; commendatione ſacerdotium

in magna Gtæcia adeptus, ætatem illic abſoluit feliciter, ſtudijs & lectione bonorum autorum incumbens. Eius opera hodie extãt plurima: Græcæ Grammaticæ lib. 4. De menſib. Atticis liber Græcus. Ciceronis de Senectute, & Somnio Scipionis, quæ in Græcum ſermonem tranſtulit. Æliani de inſtruendis aciebus. Dionyſij Halicarnaſſæi de compoſitione orationis. Theophraſti hiſtoria de plantis. Ariſtotelis de hiſtoria animalium. lib. 9. De partibus animalium & eorum cauſis. lib. 4. De generatione animalium lib. 5. Problematũ ſectiones 38. Alexandri Aphrodiſienſis Problematum lib. 2. Chryſoſtomi Homiliæ 5. de incomprehenſibili Dei natura: Et præter hæc alia plurima eruditione plena reliquit. Obijt Romæ, quo ex Græcia venerat, Anno Chriſti M. CCCC. LXXVIII. Friderico III. Romanorum Imperatore, & Sixto IIII. ſummum Pontificatum tenente. Quidam tradiderunt eius corpus in Græciam fuiſſe tranſportatum, & ibi tumulatum , vbi ſacerdotium obtinebat.

ALEXANDER TARTAGN
IMOLENS
I. C.
Felſina Tartagno leges et Jura docente
Florvit æterno nomen honore gerens.

ALEXAND. TARTAGNUS.

ALEXANDER Tartagnus Imolæ natus eſt: Vixit Romæ Friderici tertij Romanorum Imperatoris tempore: Legum Doctor, & Iuriſperitus tota Italia celeberrimus. Publicè magno auditorũ conuentu per triginta ferè annos docuit Papiæ, Ferrariæ, & Bononiæ: Eius enim tanta fuit per totam Italiam autoritas, vt quicunque illum docentem non audiuerat, vix inter doctos numerari poſſet. Scripta reliquit nonnulla, quæ in hodiernum vſque diem à Iuriſperitis magno cum fructu leguntur: inter quæ primum locum obtinent. In ſexto decretalium liber vnus. In Clementinis liber vnus. In Codice lib. 9. Super ff. veteri lib. 24. Super ff. nouo lib. 12. Super ff. Inforciati lib. 14. Lege de eo Trithemium, & ſupplementum Chronicorũ. Mortuus eſt Bononiæ locuples, annis, & gloria ple-

nus. Sepultusq́; eſt in templo Sancti Dominici, Anno Chriſtianæ ſalutis M. CCCC. LXXVII. Sepulchrum eius marmoreũ, maximo ſumptu, & ſplendore erectum. Eius corpus arca ſummo artificio elaborata ex marmore conditum eſt: in cuius frontiſpitio legitur hoc Epitaphium.

Alexandro Tartagno Imolenſi Legum veriſſ. ac fideliſſ. Interpreti Q. V. ANN. LIII. filij pientiſſ. Patri ob B. M. POS. Obijt Anno M. CCCC. LXXXVII.

BARTOLOMEVS PLATINA CREMONESIS PHILOS.
Pontificum vitas vero quid profuit ore
Dicere si infesti sunt tibi Pontifices.

BARTOLOMÆVS PLATINA.

BARTOLOMÆVS, vel vt alij volunt Baptiſta Platina, Veronenſis patria, humili loco, & obſcuris natus eſt parentibus: ſed qui propter eruditionẽ à doctis ſummo honore colebatur. Maximè poſtquã veniſſet Romã, à Pio II. Pont. Maximo ſingulari fauore & beneuolentia exceptus eſt, & Sacerdotio donatus, & multis muneribus locupletatus: Abbreuiator enim Apoſtolicus factus eſt, vt erat homo multæ literaturæ, Rhetor & Philoſophus acutiſſimus. Tandem in odium Pauli II. P. M. venit, quòd illius vitia non ex omni parte poſſet ferre, per calumniatores & inuidos (qui peſtes ſunt ordinariæ omnium aularum) apud Pontificem redditus odioſus, ab eo primùm beneficio Ec-

clesiastico, bonisque omnibus spoliatus est: postea in carcerem coniectus, & equuleo adplicatus, infinitis tormentis vsque ad mortem cruciatus, & excarnificatꝰ est. Extincto tãdem apoplexia post conuiuium Paulo, Sixtus IIII. Ligur illi in Pontificatũ successit, Anno Domini 1470. Is Platinã vinculis liberauit, prioribusque honoribus, & beneficijs restituit, & præter hæc Bibliothecæ Vaticanæ præfecit: in qua administratione egregiã nauauit operã, doctorumque hominum exterorũ beneuolentiam acquisiuit, omnes ad colloquia familiarissimè, & humanissimè admittens, & ad lectionem librorum, quorum curam gerebat. Id enim sibi semper proposuit, vt quibuscunque posset officijs de omnibus optimè promereretur. Scripta eius extant plurima. De gestis Romanorum Pontificum lib. 1. De natura rerum. De honesta voluptate & valetudine lib. 10. Epistolarum lib. 1. Dialogi de vero & falso bono, de vera nobilitate, & optimo ciue, & contra amores. De Pace Italiæ componenda, & bello Turcis indicendo. De rebus Mantuanis,

tuanis, & Gonzagarum familia lib.6. Panegyricum in laudem Beſſarionis : Et quædam de arte culinaria: quæ tanti viri autoritatem non mediocriter minuerunt, vt illi obiecit Actius Sincerus, hoc Epigrammate.

Ingenia, & mores, vitasq; obitusq; notaſſe
Pontificum, argutæ lex fuit hiſtoriæ:
Tu tamen hinc lautæ tractas pulmenta culinæ.
Hoc, Platina, eſt ipſos paſcere Pontifices.

Expreſſè enim (cùm eſſet Bibliothecæ Pontificiæ præfectus conſtitutus, illique plus otij in ſtudijs concederetur) Vitas Pōtificum deſcribendas ſuſcepit, vt Pauli II. vitia notaret, immanitatem, ſuperbiam & auariciam, quæ viro alioqui excellenti, & nobili Barbarorum apud Venetos familia orto, plurimum infamiæ attulerunt. Opus hoc Platina dicauit Sixto Pontifici, qui Pauli arrogantiam ſemper odio fuerat proſecutus. Platina iam admodum ſenex, & locuples è vita deceſſit Romæ, Anno Chriſti 1581. Friderico III. Romanorum Imperatore, & Sixto quarto Pontificatum tenēte:

te. Sepultus eſt in Exquilijs, in templo S. Mariæ Maioris, cum hoc Epitaphio:

Quiſquis es (ſi pius) Platinam, & ſuos ne vexes.
Anguſtè iacent, & ſoli volunt eſſe Demetrij alumni.

Domum habuit inſtructiſſimam, cum amœnis hortis in Quirinali. Hanc Platina moriens reliquit Pōponio Læto amico ſuperſtiti, cum laureto adiacente, ex quo coronarētur in poſterum Poetæ, alijque Philoſophi, qui ad doctorum ſodalitium admittebantur: quique reliquis exhibita ſuæ doctrinæ probatione, laurea digni iudicabantur: quod paulo poſt multis cōtigit: Sed exquiſitiſſimis ceremoniis Marcus Antonius Sabellicus coronatus eſt in cœtu omnium, applaudente tota Academia.

V

MARSILIVS FICINVS FLORENTI. PHILOS
Interpres divi vigilans, Ficine, Platonis,
Ingenio est illi lux data quanta tuo.

MARSILIVS FICINVS.

MARSILIVS Ficinus patria Florentinus, Platonicæ doctrinæ summus admirator, & cultor, Græcæ & Latinæ linguæ peritissimus: homo ingenij acuti, & vigilantis: vnicè adamatus à Cosmo Florentinorũ Principe, propter exquisitam scientiarum omnium, qua pollebat, cognitionẽ. Fuerat enim Marsilius cum Angelo Politiano bonarum literarum studijs excultus, opera & sumptu Laurentij Medices, qui & ipse doctus, doctorum omnium Mæcenas vocatus est, tantaque autoritate, moderatione, & prudentia rempublicam Florẽtinorum rexit, vt Pater Patriæ dici iure mereretur. Post cuius mortem, non minore apud Cosmũ gratia valuit, & ab eo diuitijs, & honoribus ditatus, otio literario vacans, Principis beneme-

meriti ſuaſu, Latinos fecit Iamblicum, Syneſium, & Pſellum, Platonicos autores, ipſumq; totum Platonem. Scripſit & alia inſignia opuſcula, quæ à doctis cum ſingulari delectatione, & fructu leguntur: inter quæ eſt Theologiæ naturalis lib. 1. De intellectu & intelligentia lib. 1. In conuiuium Platonis lib. 1. de triplici vita, lib. 3. De Medicina, Aſtrologiaq; (quas ad ſacerdotes pertinere propriè aſſerit.) de vita mundi: de Magia, & Magis qui Chriſtum ſalutarunt. Antidotum Epidemiorum, & curationem valetudinis. Et Epiſtolarum librum. Vertit & Græcos in Latinum ſermonem (præter ſuperiores quos diximus) Xenocratis de morte. Speuſippi, Alcinoi, & Pythagoræ opuſcula. Dionyſium Martyrẽ de myſtica Theologia. Plotinum cum commentarijs. Paraphraſes in Theophraſtum, & Priſcianum: de ſenſu, phantaſia, & intellectu, & alia plurima. Vertit & Mercurium Triſmegiſtum, de poteſtate & ſapiẽtia Dei. Mortuus eſt tandem Ficinus in villa Coregiana, quò ſeceſſerat, Anno ætatis ſuæ 71. Chriſti verò. 1483. Clarebat Friderico

derico III. Rom. Imp. Et Sixto IIII. Innocentioque VIII. PP. MM. Sepultus eſt Florentiæ in templo S. Mariæ, cum hoc Epitaphio.

En hoſpes, hic eſt Marſilius Sophiæ pater: Platonicum qui dogma culpa temporum ſitu obrutum illuſtrans, & Atticum decus ſeruans Latio dedi fores primus ſacras, diuino apperiens mentis actus numine. Vixit beatus ante Coſmi munere, Laurique Medicis: nunc reuixit publico S. P. Q. F. Anno Salutis M. D. XXI.

ANGELVS POLITIAN. PHILOSOPHVS.
Cecropias iterum reptat Demetrius oras
Angelus, Oenotrij quo doceantur erit.

ANGELVS POLITIANVS.

ANGELVS Politianus, ex Monte Politiano Hetrurię oppido, natus eſt Anno Domini 1454. Is ſumptu, & promotione Coſmi Florentinorum Principis, cũ Marſilio Ficino bonis literis inſtitutus eſt: in quibus tanta felicitate profecit, vt breui temporis interuallo ſui temporis homines doctos eruditione aut æquaret, aut ſuperararet. Græcæ Latinæq́; linguæ peritiſſimus, Grammaticus, Orator, & Poëta inſignis. Dictus enim eſt communi ſui ſæculi conſenſu, Poëta nobilis, propter excellẽtiam carminis, quo commendabatur, dum illuſtraſſet Iuliani Medicis ludos ſolemnes, viciſſetque doctiſſimo poëmate celebrem illum Poëtam Lucam Pulcium. Græcas literas Politianus docuit Florentiæ magno auditorũ confluxu.

Quò cum venisset Demetrius Chalcondules Byzantinus, qui cum alijs multis tyrannidem Turcicam fugientibus in Italiam se recepit, Scholamq́; ab Argyropylo destitutam restaurauit. Fuit enim Petri & Cosmi Medicũ præfectus institutioni, & Laurentij, Cosmi nepotis. Dum igitur eodem tempore literas Græcas Florentiæ docerent Chalcondyles & Politianus, auditores Demetrio relicto auditioni Politiani malebant vacare, quem magis idoneum in docendo iudicabant. Id Chalcõdylem offendit, æmuloq́; cedens, Mediolanũ se transtulit, quo vocabatur à Ludouico Sforcia Principe, qui summo studio nitebatur vt Mediolanensis iuuentus ab aliquo viro Græcè docto institueretur in primis Græcanicæ linguæ rudimentis. Politianus florebat summa inter Italos gloria Maximiliano Romanorum Imperatore, & Alexãdro sexto Borgia Pontifice Maximo, Anno Domini 1493. Mortuus est ætate media, annũ agens quadragesimum quartum: cuius obitu tota Italia splendorem suum se amisisse rata est, tam gloriosa nominis eius

eius fama apud omnes visa est: quem si ad maturam senectutem seruassent Superi, non est dubium quin magnis illis viris, Philosophis antiquis conferri meritò potuisset. Defuncto Petrus Crinitus tale scripsit Epitaphium.

Hic hic viator paululum gradum siste:
Vatem potentis spiritus vides clarum:
Qui mente promptus acri, & arduũ spirans,
Ad summa quæq; & alta consequi suetus,
Is ille ego Angelus Policianus sum.
Fouit benigno me sinu Flora, & illic
In fata cessi, Parthenopæos Reges
Cum Gallica arma irruerent minabunda.
Tu vale: Et hoc sis meriti memor nostri.

Eius opera, quæ viuens edidit, multa extãt. Epistolarũ lib. duodecim. Miscellaneorũ cẽturia vna. Dialectica summa arte constructa. Pręlectio in A. Persiũ. Sylua Nutricia. De poëtica & Poëtis, carmine Heroico. Sylua, cui Rusticus nomen est. Sylua cui titulus Manto. Sylua, cui titulus Ambra. Elegia in Alberiæ mortẽ. Epigrãmata varia Græca & Latina. De

cõiuratione Pacciana contra Laurentiũ &Iulianum Medices, & alia quædam. Ex Græcis in Latinam linguam vertit Herodiani Historiam. Enchiridiũ Epicteti. Alexandri Aphrodisij super nonnullis physicis dubitationibus, solutionum libr. I. Plutarchi Chæronæi amatorias narrationes. Scripsit & in priora Aristotelis Analytica prælectionem, cui titulus Lamia: Et aliam cui titulus Panepistemon. Præfationem in Homerum. Epistolam ad Laurentium Medicem de Ira. Extant & alia plurima eiusdẽ opera, vt oratio super Statij syluis, & Fabio Quintiliano: oratio pro Oratoribus Senensium ad Alexandrum vt. P. M. oratio pro Oratoribus Florentinorum ad Alphonsum Siciliæ Regem. Alia ad eundem gratulatoria. Item alia pro Prætore, ad dominos summum magistratum ineuntes: & Magni Athanasij in Psalmos opusculum Latinitate donatum, aliaq́; plurima.

IASON MAYNVS PATR. MEDIOL.
Eloquio & legum studio præclarus Jason
Insubrum eximio vexit honore decus.

JASON MAYNUS.

IASON Maynus Patricius Mediolanenſis, Eques auratæ militiæ, & Senator Ducalis. Vir corporis habitu elegãti, moribus facilis, in colloquiis familiaribus facetus, & hilaris: in rebus magnis grauis, acutus, & perſpicaciſſimi iudicij: prudens in conſilijs: cuius autoritas maxima fuit apud Fridericum, & Maximilianum Imperatores Romanorum: ad quos miſſus eſt legatus à Ludouico Sfortia Duce Mediolanenſium. Illum nõ ſolùm Imperatores ſumma beneuolentia, & honore ſæpius exceperunt, ſed in eum liberaliſſimi fuerunt, ornaruntque illum multis luculẽtis muneribus, & priuilegiis, quibus ſub Imperij dominio ius & autoritatem obtineret ampliſſimam. Cum Alexander VI. Borgia Pontifica-

tum Maximũ iniret, Anno Domini 1491. ab omnibus Christianis Principibus legati Romam missi sunt, qui illi gratularentur: cõmunique omnium sentẽtia Maynus, qui eò quoque à Principe Mediolanensi fuerat missus, iudicatus est omniũ eloquentissimus, ac præcipuo honore dignus. In eo enim conuentu coram nouo Pontifice orationem habuit, in qua omnes ingenij vires, & facundiã admirabilem Senatui Apostolico ostendit. Vtque erat excellens Philosophus, in Iurisprudentia nulli suo tempore cessit. Docuit summa auditorum frequentia Pisis, Paduæ, & Papiæ, vbi primum semper locum inter Iuris professores consecutus est, per spatium fere quinquaginta annorum. Mortuus est Papiæ 84. ætatis anno: Christi verò 1519. Maximiliano I. Rom. Imp. & Alexandro VI. P. M. Scripta eius hæc leguntur. Super tit. de act. & institutis lib. I. Super codice lib. 9. Super ff lib. 50. Scripsit & Epistolas diuersas: & orationes. Et Epithalamium Maximiliani Imp. & Mariæ Blanchæ. Et super totum ius ciuile.

BAPTISTA MANTVAN9 HISPANIOLA
Mantua Baptistæ mirata poëmata vatis,
Iste, ait, Andino carmine texit opus.

BAPTISTA MANTVANVS.

BAPTISTA Mantuanus, Monachus ordinis Carmelitarũ, vir multæ eruditionis, tam in Theologia, quàm in liberaliũ artium cognitione, ideo à ſui ordinis religioſis Princeps, ſiue Antiſtes generalis communi omnium ſuffragio electus eſt. Philoſophus excellens, & ſtudio literarum Hebraicarum clarus, quas Theologis neceſſarias in primis iudicabat. Ac ne videretur aliquid intactũ relinquere, ad Poëſim animum addixit, in qua mirum eſt, quam breui tempore profecerit: in qua facultate dictus eſt iter aperuiſſe poſteris, ad Heliconẽ & Parnaſſum, multis iam retro actis ſæculis ſpretum & inuſitatum. Fueruntque eius ſcripta tanto in precio & æſtimatione, vt Baptiſtæ Hiſpaniolæ (ſic enim cognominabatur, licet Mantuæ natus) opera cum Vergilianis conferrentur. Pius

interim fuit, & sui ordinis obseruantissimus, sobrius in victu, & vitæ continentissimus; quique existimaret piaculum grande, si quis sacrosancta Poësi in impudicis amoribus, & nugis abuteretur: quæ non nisi ad res sacras, sanctorum & bonorum virorum laudes diuinitus literatorum animis inspirata erat. Florebat anno Christi 1494. Maximiliano Imperatore tota Italia celebris. Mortuus est Mantuæ in patria, 81. ætatis suæ anno. Scripsit plurima: ex quibus hæc citantur præcipua. De beata vita ad patrem suum lib. 1. Suburbanũ de Bucol. lib. 1. vita Parthenices lib. 3. de S. Catharina lib. 1. De calamitate suorum temporum libr. 1. Panegyricum Roberti, & somnium de eodẽ. Liber Epigrammatum ad Falconem. Consolatio super morte, & de mortis contemptu lib. 11. De expugnatione Granatæ lib. 4. De vita Ludouici Bononiensis lib. 1. vita Alberti Carmelitæ lib. 1. cõtra Poêtas turpiloquos lib. 1. De ortu religionũ lib. 1. Apologia pro fratre Petro lib. 3. Introductoriũ subtilis Scoti lib. 1. Orationũ lib. 1. Carmina diuersa, & Epistolę varię ad diuersos. Et de Patientia prosa oratione.

RODOLPHVS AGRICOLA GROENINGVS
GAZA VT AD ERIDANVM GRÆCAS DEDVCERE MVSAS
AVSVS ES HAS FLAVO CONCILIASSE NIGRO.

RVDOLPHVS AGRICOLA.

RVDOLPHVS Agricola natione Friſius, in pago nõ procul à Groninga natus, parentibus honeſtis, ſed tenuioris fortunæ. Is à prima ætate bonarum literarum ſtudio flagrans totum ſe Muſis dedidit: vtque poſſet maiores ſuarum lucubrationũ fructus referre, Groninga, vbi prima ſtudiorũ fundamẽta feliciter iecerat, diſcedens, in Brabantiam ad Louanienſem Academiã ſe contulit, vt auditione doctiſſimorum, quibus ea Ciuitas ſemper fuit celebris, perfectiorem rerum cognitionem ſibi adquireret. Neq; eum ſpes fefellit, nam vt ingenio erat excitato, & indefeſſi laboris, tantum breui profecit, vt Lauream philoſophicam adeptus ſit. Vtque poſſet in Græcis literis promoueri, iam ætate prouectior, cum alijs ſuæ nationis ſtudioſis iuuenibus, in Italiam profectus eſt, fama tot claro-

rum virorum illectus. Docebat tunc Ferrariæ vir ſingularis famæ Theodorus Gaza, ſub cuius doctrina & inſtitutione Agricola eo vſque prouectus eſt eruditionis, vt iam nulli condiſcipulorum in cognitione linguę Græcę cedere videretur. His ornatus dotibus, & eruditione locupletatus, in Germaniam rediјt, vbi omnium applauſu vbique eſt exceptus: certabatur enim paſſim, quis Agricolam apud ſe retineret: Vicerunt tandem Heydelbergenſes Academici, qui illũ ad ſe attraxerunt, ampliſſimis Palatinorum Principum ſtipendijs. Ibi igitur diſputationum Logicarum Moderator factus, Ariſtotelicæ Philoſophię interpres accuratiſſimus iudicatus eſt: Profeſſor non ſolũ diligens, ſed ſcriptor aſſiduus. Edidit enim librum de inuentione Dialectica: De vniuerſalibus quæſtiones aliquot. In orationem pro lege Manilia. Progymnaſmata Aphthonij Sophiſtæ. Præexercitamẽta Priſciani. Orationes aliquot. Epiſtolas. Parænesin Iſocratis ad Dæmonicum. Luciani Mycillum, & lib. de non credendis delationibus: aliaq; plurima. Mortuus

tuus est Heydelbergæ Anno Christi 1485. Sepultus apud Franciscanos habitu S. Francisci amictus. Eius Epitaphium hoc tantum continet. Deponenti anathema; Relinquenti Benedictio. Super monumento ad parietem affixa est tabula cum hac inscriptione Hermolai Barbari Patriarchæ Aquileiensis.

Inuida clauserunt hoc marmore fata Rudolphum
Agricolam Frysii spemq́ decusq́ soli.
Scilicet hoc viuo meruit Germania laudis,
Quicquid habet Latium, Græcia quicquid habet.

Et in superiore monumenti parte, hæc adscripta sunt.

Rodolphi Agricolæ Phrysii memoriæ posuit Viglius Zuichemus.

HERMOLAVS BARBARVS VENETVS
Adria te genuit; Patriarcham Aquileia notavit
Musa tibi nomen, Roma dedit tumulum.

HERMOLAVS BARBARVS.

HERMOLAVS Barba-
rus, ex illuſtri Barbaro-
rum apud Venetos or-
tus eſt familia: cuius no-
bilitas excellẽti doctri-
na, & rerum publicarũ
vſu æquata eſt. Exiſti-
matus enim eſt ſui ſęcu-
li eruditiſſimus, & eloquentiſſimus. Et hanc
rerum ſcientiam ornabat corporis vegeti præ-
ſtantia, decor, & viuacitas in vultu, mores po-
liti, gratia in omni actione, & ſuauis facilitas in
conuerſatione, & ſocietate amicorum. Hæ tã
inſignes animi corporiſq́; dotes illum gratum
reddebant omnibus, potiſſimum ſuis Vene-
tis, quorum rempublicam conſilijs, & prudẽ-
tia plurimum iuuit, & promouit; primũ ſem-
per locum inter ſuos apud Principem obti-
nens, qui eius familiaritate, & conſuetudine

familiari mirum in modum delectabatur. Hæ virtutes illum commendarunt Alexandro VI. Borgiæ P. M. à quo literis inuitatus est vt Romam veniret, & Pontificis amicitia frueretur. Eò postquā venisset, præsentia tanti viri famā de eo sparsam auxit: charus fuit Pontifici, charus toti Apostolico Senatui, charus omnibus extitit: neq; mirum: Gloria enim erat Nobilitatis Venetæ, & sui sæculi splendor. Vt igitur tantis animi dotib. aliquis tribueretur honos, Alexander illum creauit Patriarcham Aquileiensem, adprobantibus hanc electionem omnib. Cardinalib. & Ecclesiæ Præsulib. apud quos aliquandiu magna cū laude, & admiratione versatus erat. Sed nō multo post Romæ, contagio pestis sæuiente, è vita sublatus est, ad collem hortulorū quò secesserat: sepultusq; ad portam Flaminiam (quæ est porta Populi) Anno Domini 1494. Illi tale Epitaphium positum est.

Barbariē Hermoleos Latio qui depulit omnē,
Barbarus hic situs est: vtraq; lingua gemit.
Vrbs Venetū vitam, mortē dedit inclyta Roma.
Non potuit nasci, nobiliusue mori.

Antequam moreretur factus erat Patriarcha & Archiepiſcopus Aquileienſis, & Romanæ Eccleſiæ Cardinalis.

Tot tantisq́; dignitatibus, honoribus, & facultatibus locupletatus, non deſijt tamen in tam variarum curarum, & occupationũ fluctibus, aliquas horas ſurripere, quas Muſis tribueret, & dulciorib. ſtudijs impenderet. Non enim ſibi ſoli natum ſe eſſe credidit, ſed poſteritati, cuius commodis & vtilitati conſulere pulchrum eſſe iudicauit. Quod vt præſtaret, indeſinentibus lucubrationibus, & indefatigato labore ſcripſit plurima, quæ ad hodiernũ diem Reipublicæ literariæ magno cum fructu communicantur, vt ſunt: Caſtigationes in Plinium. Liber contra barbaros Philoſophos. Liber de cœlibatu. Quæſtiones Geometricæ lib. 1. Conuenientia Aſtronomiæ & Medicinæ lib. 1. Compendium Galeni, lib. 1. lib. de præceptis conſcribendæ Hiſtoriæ ad Sabellicum. Rhetorica Ariſtotelis. Dialectica vniuerſa. Interpretatio Dioſcoridis. Tractatus de fide Catholica Patriarchæ Conſtantinopolitani con-

tra Turcas, quem Latinum fecit. Plutarchi Iſis & Oſiris. Præfationes in Paraphraſim Phyſices Themiſtij, in libros Ariſtotelis. Caſtigationes in Pomponium Melam. Præter exactã in Philoſophicis cognitionem Poëta fuit terſus, grauis & lepidus. Scripſit carmine de re vxoria. Et verſuum de varijs tractatibus plusquam duodecim millia. Extant & illius orationes plurimæ, & epiſtolæ: & infinita opuſcula, de quibus expreſsè tractant Gueſnerus, & qui Biliothecas collegerunt.

XXIX.

IO. PICVS MIRANDVLAE COMES CONC. DOMI.
Roma tua quondam stupuit virtute, tuaque
Doctrina, Et tersi floribus eloquij.

IOAN. PICVS MIRANDVLA.

IOANNES Picus, Mirandulę Dominus & Cõcordiæ Comes,ab Italis Phœnix cognominatus, quòd præter ſuæ gentis illuſtria ſtemmata, antiquã familiæ nobilitatẽ, vir fuit omnibus corporis animique dotibus excultiſſimus: Princeps formoſus,comis,facetus, morumque integritate & gratia omnes ad amicitiam, & ſui admirationem pelliciens. Doctrinæ enim erat admirandæ, & eloquentiæ facũdiæque primariæ: in diſputationibus ſubtili ingenio,& perſpicaciſſimæ prudentiæ.Exactè tenebat linguas Græcam, Latinam, Hebræã, Chaldaicam & Arabicam. Vtque erat excelſi ſpiritus, ingenioque ad maxima quæque euecto, ardore iuuenili impulſus Romam venit, vbi concluſiones nongentas, in omni ſcientiarum

tiarum genere disputãdas proposuit; quarum quingentæ sunt in Philosophia veterum, Mathematica, Cabala & Magia. In quib. inuictũ se, & admirabilem omnibus præstitit, cũ omnibus tanto ingenij acumine, tanta facundia, tanta gratia respõderit, vt de omnibus tryumphum retulerit. Eius opera hæc sunt. Heptaplus de opere sex dierum Geneseos. Tractatus de Ente & Vno. Oratio de hominis dignitatẽ. De Christi regno, & vanitate huius mundi. Commentaria in Psalmos. De Phantasia lib. 1. De vanitate Astrologiæ, & de diuinationibus quæ per eam fiunt. Mortuus est Florentiæ 33. annos natus. Anno Christi 1483. (quo Carolus octauus Galliæ rex Neapolim ingressus est) Sepultus est ibidem, in templo S. Marci. Eius tumulis adscriptum est.

D. M. S. Ioannes iacet hic Mirandula: cætera norunt & Tagus & Ganges, forsan & Antipodes. Obijt Anno Salutis M. CCCC. LXXXIX. VIXIT ANNOS XXXII. Hieronymus Beniuenius, ne disiunctus post mortem locus ossa separaret, quorum animos in vita

in vita coniunxit amor, hac humo ſuppoſita poni curauit. Obijt Anno M.D.XXXXII. Vixit Annos LXXXIX. Menſ. VI.

Ioannes Frãciſcus Picus Mirãdula, Galeoti Pici filius, Græcè & Latinè doctiſſimus: is Ioãnis Pici patrui inſtitutus exemplo, omnem operam nauauit, vt aliquam perfectionem in rerum cognitione obtineret: in qua nulli ſui ſæculi erudito cedere viſus eſt: ſcripſit enim per ſe plurima: & quæ patruus imperfecta reliquerat, ea collegit, & abſoluta publicauit. Ipſe autem ſcripſit libros nouem de rerũ prænotione. De veritate religionis, contra ſuperſtitioſas vanitates. De morte Chriſti & propria cogitanda lib. 3. De ſtudio diuinæ & humanæ Plilosophiæ libr. 2. De diuini amoris imaginatione. Scripſit & vitam Ioannis Pici patrui ſui. Defenſionem opuſculi de Ente & Vno à patruo conſcripti. In ſermonem admonitorium gentium Iuſtini Martyris. Declarationem capitis, in Chriſto Pater, & Chriſtus in nobis: quod à Gratiano ponitur in Decret. de conſ. diſt. 2. Stauroſticum poëma Heroicũ,

de myſterijs dominicæ crucis. De fide, & ordine credendi theoremata ad Iulium II. P. M. Epiſtolarum libros 4. Hiſtoriam ſuorum temporum vniuerſam. Librum de Prouidentia. De Dialectica ad filium lib. 5. Hymnos carmine Hexametro. Dialogum de ſerena conſciẽtia. Tranſtulit ex Græco in ſermonem Latinũ Theophraſti librum de igne. Examen vanitatis doctrinæ Gentium, & veritatis Chriſtianæ diſciplinæ. De appetitu primæ materiæ, de elemẽtis, de imitatione ſtyli, ad Petrum Bembum. Et de immortalitate animæ. Hæc & alia plurima leguntur opera huius Ioannis Franciſci Pici, qui tandem cum Alberto filio immaniter cœſus eſt à Galeotio fratris filio. Habuit pro ſymbolo & emblemate S. Franciſci effigiẽ, cum inſcriptione AMORIS MIRACVLVM. quo oſtẽderet amicos eo affectu erga ſe inuicem eſſe debere, vt communicent cũ omnibus paſſionibus amicorum: & hoc ſymbolum acceperat à Patruo Ioanne Pico: quod & ſculpi aureis ducatis quos cuderunt, vterque voluit.

MARCVS ANTONIVS COCCIVS SABELLICVS.
Instruxit Cunas Anien, tibi laurea Romæ
Concessa est, tumulos Adria moesta dedit.

M. ANT. COCCIVS SABELLIC.

MARCVS Antonius Coccius natus eſt in villa Varronis, via Valeria, ad Anienem Fluuium, qui ex Trebianorum montibus ortũ ducens, in Tyberim ſupra Romam illabitur. Coccij pater fuit faber ferrarius, homo plebeius, & ſua arte victitans, facultatibus nõ admodum magnis: quas tamen lubentiſſimè impendit, vt filius liberaliter inſtitueretur, quẽ mira ingenij promptitudine, & diſcendi cupiditate ferri animaduertebat. Puer breui temporis ſpatio tantum in bonis literis promotus eſt, vt adhuc impubes Tibur ſe contulit, ibique iuuentutem in ſchola publica inſtituit ſumma felicitate, ſimulq́; alios docendo ſeipſum inſtruebat in omnium artium liberalium ſcientia: inquibus tantos fecit progreſſus, vt à lite-

ratorum collegio Romam ſit accerſitus Pomponij Læti ſolicitatione, qui eo tempore primum locum Romæ inter eruditos obtinebat. Is Coccium obtulit ſodalitio doctorum, qui illum ſolemni ceremonia, & cõmuni omniũ conſenſu ſacra Laurea in Quirinali coronarunt, illiq́; Sabellici nomen indiderunt. Moris enim erat, vt qui Laurea Romæ coronaretur, nomen mutaret. Sabellici fama excitus Venetorum Senatus (qui ſemper doctos amauit) illum ad ſe Roma euocauit, vt publicas ſcholas moderaretur, conſtituto illi trecentorum ciquinorum aureorum ſtipendio. Vbi poſtquam aliquot annis ſummo omnium applauſu docuiſſet, & à Beſſarione Cardinali Niceno, & Patriarcha Cõſtantinopolitano Bibliothecæ (quam libris ex Græcia in Italiam comportatis inſtructiſſimam Venetijs erexerat) præfectus eſſet, iam ſenex in amorem neſcio cuius ſcorti illectus, tandiu turpi Veneri, cui aſſuetus erat à iuuentute, operam dedit, donec morbo Gallico lethaliter afflictus, magno ſuo, omniumq́; dolore extinctus eſt Anno æ-

tatis

tatis ferè ſeptuageſimo: Chriſti verò 1507. vnde de eo quidam ſcriptum reliquit:

In venere incerta tamen hic contabuit, atq;
Maluit Italicus Gallica fata pati.

Conditus eſt ſepulchro quod ſibi fabricarat: cum hac inſcriptione.

Quem non res hominum, non omnis ceperat ætas,
Scribentem capit hæc Coccion vrna breuis.

M. Ant. Coccius Sabellicus viuus ſibi F.

Illius opera elegantiſſima & eruditione plena hæc extant: Hiſtoria de geſtis Venetorũ libris 33. Rapſodiæ hiſtoricæ Enneades vndecim. Exemplorum Ethnicorum & Chriſtianorum per omnes gentes factis dictiſuè inſignium libri 10. Epiſtolarum familiarium lib. 12. Orationes 12. De ſitu vrbis Venetæ libr. 3. De Venetis magiſtratibus lib. 1. De Prætoris officio lib. 1. De officijs Scribæ lib. 1. Genethliacũ vrbis Venetæ: De apparatu eiusdem. De vetuſtate Aquileiæ. De ortu & vetuſtate Vincentię.

De

De tumultu Italiæ. De luctu Coriolani. De munitione & cæde Sontiaca. De incendio Carnico. De Barione cymba. De origine Hũni vel Vtini. De rerum artiumq́; inuentorib. De laudibus Deiparæ virginis Elegiæ 13. De reparatione linguæ Latinæ lib. 2. Annotationes in Plinium, Liuium, Valerium Maximũ, Lucanum, Papinium & Catullum, quæ priores dicuntur. Item posteriores in Plinium, Ciceronem, Lucanum, & Argonautica Flacci, & interpretatio Paraphrastica in Suetonium Tranquillum.

HIERONYMVS SAVONAROLA FERRARIENSIS.
Desine Alexandri verbis perstringere mores,
Qui libertatem reprimet igne tuam.

HIERONY. SAVONAROLA.

HIERONYMVS Sauonarola Ferrariæ ad Eridanum natus, inter Dominicanos, quorum ordinẽ ſequebatur, & habitum ſumpſerat, Prædicator acerrimi ingenij, ſummæ doctrinæ & eruditionis. Vir auſteræ vitæ, & morum ſanctimonia omnibus admirandus: vehemens in reprehendendis vitijs, eloquentiſſimus in concionibus: tanta vi dicendi, & facundia pollebat, vt quò vellet animos auditorum perſuaſos flecteret. Ideo quoties ad populum verba haberet è ſuggeſtu, tantus ad illum audiendũ cõfluxus erat, vt ampliſſima templa multitudinem capere non poſſent. In eo maximè incumbens, vt religionem incuria Pontificum neglectam reſtauraret, & repurgaret ab igno-

rantia multorum, qui inſtruendæ plebi præfecti erant. Cumq́; propterea miraculo eſſet omnib. & vbique celebri exciperetur applauſu, multam ſæpius dicendi libertatem vſurpauit, non ſine vitæ diſcrimine, & Pontificũ Eccleſiaſticorum inuidia. Neque tantum ſacras literas tractabat, verumetiam Politicis ſe immiſcebat, conſilijs Principum communicans, & ſuadens liberè quæ bona, quę honeſta, & ſalutaria videbantur, nemini parcens, quoties reprehenſione opus eſſet. Hæc licentia, & dicendi Parrhiſia illi tandem obfuit. Prædixiſſe enim fertur Florentinis multo rerum ſucceſſu tumentibus, & ſeditionibus, factionibusq́; inteſtinis inter ſe diſſidentibus, breui illis inſtare libertatis ſuæ ſubuerſionem. Cumque in Alexandrum VI. P. M. liberiùs inueheretur, & eius mores amarulentiùs perſtringeret, captus eſt Florentiæ, & in vincula coniectus, Pontificisque iuſſu, autoritate publica primò ad palum alligatus & ſtrangulatus, tandem cũ duob. ſocijs crematus eſt, Anno ætatis 55. menſe 8. Chriſti verò 1498. 10. Kal. Iunij. Scripta

hæc

hęc reliquit. Quadragesimale lib. 1. Super Psalmos & Prophetas. Compendium totius Philosophiæ tam naturalis, quàm moralis. Opus de diuisione, ordine, & vtilitate omniũ scientiarum. Triumphum Crucis: Commentarios in Alcoranũ, quod omni ratione carere probat. Et prophetiam, in qua multa de hoc nostro sæculo, & regnorum commotione prædixit.

IOANNES IOVIANVS PONTANVS
Littora Parthenopes dum tu, Pontane tenebas,
Illic Castalides sedem habuere Deæ.

IOAN. IOVIAN. PONTAN.

IOANNES Iouianus Pōtanus, Ponte Caſtellano (quod eſt oppidum Vmbriæ Ceretanis proximū) natus eſt, patre non ignobili, &mediocris fortunæ. Is à prima ætate bonis diſciplinis eruditus, nulli ſui ſæculi Poëtæ, aut Oratori, ſcribendo, vel docēdo ceſſit. Propter inſignem doctrinā, morumque præſtantiam Neapolin vocatus eſt, vt curam inſtitutionis ſuſciperet Alphonſi Iunioris Regis Aragonum: Factus eſt & Epiſtolarum magiſter, ſuffectus in locum Antonii Panhormitæ. His dignitatibus auctus, mirum non eſt ſi multas opes accumulauerit, ſibique palatiū ſumptu, & ornamentis inſigne conſtruxerit, quod adhuc hodie extat: ſed infeſtatione geniorū malorum deſertum. Scripta eius hæc ſunt. De obedien-

bedientia lib. 5. De fortitudine lib. 2. De liberalitate, de beneficentia, de magnificentia, splendore, & cultu, de conniuentia. De Principis educatione, & eius institutione. De Prudentia lib. 5. De magnanimitate lib. 2. De fortuna lib 3. De immanitate. Dialogorum libri aliquot. De sermone lib. 6. De bello Neapolitano lib. 6. Centum Ptolomæi sententiæ factæ Latinæ, & commentarijs illustratæ. Poëmata plurima. De stellis lib. 5. Meteororum lib. 1. De hortis Hesperidum lib. 6. Lepidina siue pastorales Pompæ. 7. Bucolica Melissæus, Mæon, & Alcon. Amorum lib. 2. De amore coniugali lib. 3. Tumulorum lib. 2. De diuinis laudibus lib. 1. Hendecasyllaborum siue Baiarum lib. 2. Eridani lib. 2. Iambici, & Lyrici versus, & alia poematia. Mortuus est annum agens 77. Anno Salutis 1503. Sepultus Neapoli proprio sacello quod condiderat: in conditorio quod eius, Ariadnes vxoris, & liberorum ossa complectitur. Cui inscriptum est. Ab hoc Põtanorũ cõditorio ne mas ne fœmina ex agnatione arceatur. Pontani Epitaphium tale est.

Viuus

Viuus domum hanc mihi paraui, in qua quiescerem mortuus. Noli obsecro iniuriam facere mortuo, viuẽs quam fecerim nemini. Sum etenim Ioan. Iouianus Pontanus, quem amauerunt bonæ Musæ, suspexerunt viri probi, honestauerunt Reges Domini. Scis iam quis sim, aut qui potiùs fuerim. Ego verò te hospes noscere in tenebris nequeo, sed te ipsum vt noscas rogo. Vale.

Totum sacellum circumquaque marmoreis tabulis cum inscriptionibus elegantibus est exornatum, & extrinsecus doctissimis sententijs insignitum.

XXXIII.

RAPHAEL MAFFEVS VOLATER-RANVS.
Jn Volaterrano recubat qui monte ſepultus
Maffeus vrbana claruit hiſtoria.

RAPHAEL MAFFEVS.

RAPHAEL Maffeus Volaterris Hetruriæ vrbe ad Cæcinnã fluuium ſita originẽ ducens, gente nobili, & autoritate apud ſuos clara. Hic Raphael primos ætatis annos ſtudijs bonarum diſciplinarum impendens, in virũ doctiſſimum euaſit; quod eius ſcripta ſatis teſtantur. Vir fuit habitu corporis venuſto, facundia elegante, & morum grauitate vitæque ſanctimonia clarus Eius opera præcipua hæc citantur. Commentariorũ Vrbanorum libri triginta octo. Oeconomicum Xenophontis ab eo interpretatum. De Principis & Ducis officio lib. 1. Monodia ſeu funebris oratio Gregorii Nazianzeni latinitate donata. Inſtituta Monachorum. Præcopij Cæſarienſis de bello Perſico & Vandalico lib. 2. De fide Chriſtiana lib. 10. Baſilij oratiunculæ decem. Et alia quædam ex Græcis Theo-

logis, quæ in latinum ſermonem tranſtulit, magna cum laude, & reconditæ eruditionis adprobatione. Vixit inter ſuos quietè, & præcipua admiratione virtutis. Mortuus eſt Volaterris in patria, annos natus pluſquam ſeptuaginta: Chriſtianæ verò ſalutis Mileſimo quingenteſimo vigeſimo primo. Conditus eſt in templo Sancti Lini prope ſummum altare, arcu marmoreo, vbi eius imago ſaxea incumbens arcæ, quæ oſſa continet, poſita eſt cum hac inſcriptione. SIC ITVR AD ASTRA: Arca marmorea qua corpus clauditur, laureā in modum coronæ triumphalis implexā habet, vbi ſculptum eſt. ΑΠΝΟΟΣ ΠΝΟΩ. Et infra tale legitur Epitaphium.

CHRISTO SERVATORI.

RAPHAELI MAFFEO GERARDI MAFFEI F. DOCTRINA PIETATE AC SANCTITATE CVM QVOVIS ANTIQVO COMPARANDO, VT EIVS INDICANT OPERA EGREGIA, TESTANTVR MIRACVLA. VIXIT ANNOS LXX. MENS.

MENS. XI. DI. VIII. OBIIT ANNO SALVTIS M.D. XXI. VIII. KAL. FEBRVAR.
MARIVS MAFFEVS EPISCOPVS CAVALICENSIS FRATRI SANCTISSIMO P.

PHILIPPVS DECIVS MEDIOLA-NENSIS. I.C.
Sanctarum intereant numeroſa volumina legum
Hic, per quem ſubito reſtituantur erit.

PHILIPPVS DECIVS.

PHILIPPVS Decius natus Mediolani, clarissima & opulentissima Galliæ Cisalpinæ vrbe: Parentes eius ex Dexio originem ducebãt, familia honesta, & locuplete. Philippus à pueritia literis optimè institutus, Iurisprudentiæ cognitionem tantam acquisiuit, vt tota Italia suo tẽpore clarissimus omniũ haberetur, ab omnib. ferè Academijs expetitus, & proposito luculento stipendio accersitus, quod ad mille & quingentos aureos nummos peruenit annuatim pro lectura. Tanta fuit eius autoritas, tanta æstimatio, vt amictus aurea toga suggestum ascenderit, stipatus infinita auditorum frequentia, qui Præceptorem titulo excellentissimi Iurisconsulti ornabant. Illius opera sunt hæc præcipua: Consiliorũ libri quatuor. Cõmentaria

mentaria de regulis Iuris. Lecturæ ſuper Decretalia & ſuper ff. & codice: & alia quædam, quæ à Legum ſtudioſis magna cũ vtilitate leguntur. Poſtquam in omnibus Italiæ Academijs Ius publicè ſumma cum gloria docuiſſet, Senas tandem ſe cõtulit, vbi mortuus eſt, Anno Chriſtianæ ſalutis M. D. xxxv. Eius corpus conditũ eſt in campi ſancti periſtylio, ſub arcu magnifico, ſepulchro elaboratiſſimi marmoris, vbi & eius videtur ſedens ſtatua. Epitaphium tale legitur.

PHILIPPVS DECIVS SIVE DE DEXIO MEDIOLAN. IVRISCONSVLTVS CELEBRI FAMA NOTISSIMVS, CVM PRIMVM LOCVM STVDII IN IVRE CANONICO VEL CIVILI TENVISSET PISIS, SIENÆ, FLORENTIÆ, PADVÆ, PAPIÆ, ET DEMVM VLTRA MONTES IN GALLIA, REVOCATVS IN ITALIAM AB EXCELSA FLORENTINORVM REPVBLICA, POSTEA QVAM STIPENDIVM MILLE QVINGENTORVM AVREORVM IN AVRO PRO LECTVRÆ CONSECVTVS FVISSET, DE MORTE COGITANS HOC SEPVLCHRVM SIBI FABRICARI CVRAVIT NE POSTERIS CREDERET.

XXXV.

ACTIVS SINCERVS NEAPOLITANVS.
Nomen habent, Acci, per te Sebethides undæ,
Vt per Sebethi flumina nomen habes.

ACCIVS SINCERVS.

ACCIVS Sincerus Neapoli natus, patre equestris ordinis, viro claro inter suos & luculentarum facultatum. Hic Accius prius vocabatur Iacobus Sannazarius, quod nomẽ gentilitium mutauit iã adultior. Is propter doctrinam, facundiam insignem, morumq; facilitatem Ferrando Aragonum Regi factus est amicus, & inter chariores aulicos, & familiares receptus, cuius amicitiam singulari fide & constantia coluit quamdiu vixit. Expulsum enim Neapoli Regem in Galliam vsque exulem secutus est: vnde reuersus ab eo multis honoribus, & beneficijs affectus est. At inter aulica munia, seriasq; occupationes, non desijt bonas sequi Musas, & doctissimis lucubrationibus augere, & promouere Rempublicam literariam: potissimũ illo insigni Poëmate De partu virginis: in quo

de perfectione poêseos videtur cum antiquis decertare. Composuit & Lamentationem de morte Christi, & Eglogas aliquot, & Epigrammatum perfectissimorum librum. Cassandrã habuit coniugem eximiæ castitatis & eruditionis mulierem. Mortuus est annum agens septuagesimum secundum: Sepultus est ad Mergillenem villam amœnissimã, quam habuit ad radices montis Pausylippi ad littus marinum, in templo S. Mariæ, quod ipse condiderat & dedicarat. Monumentũ est sumptuosissimum ex marmore candido: in cuius elatiore parte Accij est statua pectoretenus, cum hac inscriptione: ACCIVS SINCERVS: Subtus est ingens Pyla marmorea, qua defuncti corpus clauditur: ad sinistram est Apollinis statua, ad læuam Mineruæ. Inferiori parte legitur Epitaphium hoc breue.

DA SACRO CINERI FLORES. HIC ILLE MARONI
SINCERVS MVSA PROXIMVS VT TVMVLO.
VIXIT ANN. LXXII. M. I. D. XXIX.

Egres-

Egreſſis templum Sanctæ Virginis apparet ſemita inter lauros, & amœnas arbores, per quam conſcenditur ad ſepulchrum Vergilij, quod non multo ſpatio diſtat medio Pauſylippo. Hodie tantùm moles rudis, & aſpera extrinſecus: Pars interior eſt camerata forma rotunda, in medio conſpicitur ingens baſis, ſuper qua ante aliquot annos repoſita erat vrna lapidea in qua claudebantur Vergilij cineres: ſed factum eſt, vt ab aliquibus ſcholaſticis furto ſublati ſint, dum nemo ſacrilegium tantum timeret: Hæc cauſa fuit cur ex marmoribus, quibus monumentum erat ornatum, extrueretur templum inferius, dedicatum S. Mariæ, à Pied'di grotta dictum: ad Baſim quę cineres Poëtæ continebat ſcriptum erat.

Mantua me genuit: Calabri rapuere: tenet nunc
Parthenope: cecini paſcua, rura, duces.

Hodie & hæc inſcriptio ſublata eſt: ſed ſuper oſtio monumenti alia tabula marmorea ſuſpenſa eſt: in qua hæc leguntur.

Qui cineres? tumuli hic veſtigia: conditur olim
Ille hoc qui cecinit paſcua, rura, duces.

Totus Pauſylippus ingenti &alta ſpelunca patet,per quam ex Neapoli Romam itur Puteolos,& Baias; Hunc ingentẽ & horrendum antri peruij meatum aſſerunt factum fuiſſe à Vergilio arte Magica,ſed fabulam eſſe veriſimile eſt: aut fuiſſe alium Vergilium diuerſum à Marone Andino. De hoc Mago Vergilio proditur hiſtoria à recentioribus, illum adamaſſe ſcortum Romanum , quo vt potiretur corbi ſe imponi permiſit, vt ad feneſtram attolleretur cubiculi meretriculæ, quæ illũ appenſum funi ſpectandum propoſuit populo. Hac petulantia irritatus Vergilius, arte magica effeciſſe dicitur,vt ignis tota vrbe extingueretur: & vt flammę copioſæ ſcintillarẽt ex pudendis mulierculæ, ex quibus oportuit vnũquemque ignem accendere: & locus vbi hæc geſta dicuntur adhuc hodie oſtenditur ad arcum Titi Veſpaſiani, ad dextram deſcendentibus ad Amphitheatrum: ſed ridicula eſt fabula & commentum.

HVLDRICHVS ZASIVS CONSTANTIENSIS. IC.
Briſgoum patriæ præſers Huldriche Friburgum,
Iura ubi cum ſumma publica laude doces.

mis votis,& laborib. ambirent, & quouis precio ſibi compararent. Cumq́; multis in locis maiorem vitæ partem charus omnib. exegiſſet, vrgente iam ſenio Baſileam Rauracorum vrbem ſe recepit,ad Rhenum ſitã, loci amœnitate captus,& ſodalitio multorum doctiſſimorum hominum, quibus ea ciuitas ſemper ornata eſt. Academiæ illius Rector factus, cũ ſcholaſticorum inordinatam licentiam,& petulantiam refrænare tentaret,ab ijs malè exceptum ferunt: His irritatum contumelijs fama eſt diſcerpſiſſe,& cremaſſe priuilegiorum partem illius Academiæ (quæ cum Magontina totius Germaniæ creditur antiquiſſima) vt his deperditis ſtudioſæ iuuentutis proteruia retũderetur: quod aliquando me audiuiſſe recordor à piæ memoriæ Præceptore meo Hugone Babelo,qui tunc temporis Baſileæ Eraſmo viuebat amicus & familiaris.

Eius opera ferè infinita ſeruantur, multis in locis impreſſa,ſed maximè in Frobenniana Typographia Baſileę,quę omnia nouem Tomis complexus eſt. In primo Tomo continẽtur

tur hęc. De copia rerũ ac verborũ lib. 2. Theodori Gazæ, Grammatices Græcæ lib. 2. latinè redditi. De constructione octo partium orationis lib. 1. Ex Luciano versa opuscula. De ratione scribendi Epistolas lib. 1. Declamatio de pueris liberaliter instituendis. De ratione & ordine studiorum. Declamatio in laudẽ Medicinæ. Declamationes Libanij ab eo versæ. Parabolæ siue similia. Colloquiorũ familiariũ liber. De recta Latini Græciq; sermonis pronunciatione. Ciceronianus Dialogus. De ciuilitate morum. Galeni Paraphrastæ Menodoti exhortatio ad artiũ studia Latinè reddita. Galeni de optimo docendi genere. Epitome in libros elegantiarum Laurentij Vallæ. Euripidis Hecuba & Iphigenia. Commentaria in Nucem Ouidij, & Epigrammata varia.

In secundo Tomo continentur Adagiorum Chiliades quatuor.

In tertio Epistolæ, & præfationes in diuersos autores.

In quarto habentur quæ ad morum institutionem pertinent ex Plutarcho versa. De descri-

DESIDERIVS ERASIMVS ROTERODAMVS.
Qui te nō norit, Musas quoque nesciat esse:
In summo sedem namq; Helicone tenes.

DESIDERIVS ERASMVS.

DESIDERIVS Erasmus natus Roterodami vrbe Batauorum non ignobili, Anno Christianæ salutis 1465. Prima studiorum rudiměta posuit Dauentriæ, Præceptore Alexandro Hegio viro literatissimo, & iuuentutis moderatore celeberrimo: Sub cuius disciplina cum satis profecisset, Louanium Brabantiæ Academiam petiuit: ibiq; in omni bonarum disciplinarum exercitio animum instruens, magnam de se omnibus expectationem concitauit. Vnde Cantabrigiã, & Bononiam se conferens, illic quoq; diligentem in studijs nauauit operam. Tandem ad sacram Theologiam animũ applicans, Doctoratus gradum Taurini suscepit. Cum autem adhuc esset iuuenis, habitum monachalem sumpserat, vt literis posset in cœnobij recessi-

bus liberius vacare. In ea tamen profe ſſione non diu perſeuerauit, quæ ad inſtitutum vitæ, quam ſibi proponebat, non admodum facere videretur: cum ſtatuiſſet omnes Italiæ, Galliæ, ac Germaniæ Academias perluſtrare. Factum igitur breui eſt, vt ob inæſtimabilem in omni liberalium artium eruditionem, & admirabilem vim ingenij, facundiæq; vbertatẽ, & morum ſuauitatem, eius fama per omnes Chriſtiani orbis regiones celebris vagaretur: propoſitisq; vberib. & honorificis ſtipendijs vndiq; vocaretur ad docendum, à pręcipuis Academijs Europæ, à Pontificibus Romanis, à Regibus, & Principibus: Sed ſui iuris eſſe maluit: & priuatis ſtudijs incumbere, vacans ſcriptioni, quæ poſſet poſteritati vtilis & fructuoſa haberi. Ferunt illi à Pontifice oblatam Cardinalitij ſtatus dignitatem, quam cum recuſaſſet, cum miraculo à cæteris Patribus Eccleſiaſticis exceptum fuiſſe hunc contemptum, vocatumq; Eraſmum ſapientem beſtiam, qui tantam dignitatẽ, tamq; ſpecioſos, & fructuoſos titulos imprudenter reſpueret, quos alij ſũ-

mis

HVLRICHVS ZASIVS.

HVLRICHVS, vel Vdalrichus Zaſius patriã habuit Cõſtantiam vrbem celebrem Sueuiæ, ad lacum Potamicum ſitam, quẽ Rhenus medium præterlabitur: olim Gannodurum teſte Ptolom. libr. 2. cap. 9. Parentes Zaſij honeſti fuerunt ciues, & fortunæ mediocris. Is natus eſt Anno Domini 1461. Ab ineũte ætate Philoſophiæ, & ſtudijs bonarum diſciplinarum operam dedit. Poſtea Iuriſprudentiæ ſumma diligentia incumbens, in ea perfectiſſimã cognitionem acquiſiuit. Friburgum tandem ab Academicis Cõſtantia vocatus, ſtipendioque non vulgari propoſito, Curiæ præfectus eſt, & in Doctorum Iuris collegium communibus totius Academiæ ſuffragijs adoptatus, cuius

poſtea decus, & ornamentum eximium extitit, leges docendo, & ſcribendo, præſertim de inſtaurando Iure municipali. Eius opera ſunt hæc. Intellectus ſingulares. Commentaria in legem 2. De Origine Iuris. Tractatus ſubſtitutionum. De infantibus Iudæorum baptizandis. Apologia contra Eccium. Item contra Stellam Aurelienſem, Epitome in vſus Feudales. Summa in digeſtum vetus. Lecturæ in aliquot titulos primæ partis Digeſti veteris. In titulum, ſi certum petatur in 2. parte. Super tit. de Actionibus in Inſtitutis. Conſiliorum libri duo: & alia quædam, quæ imperfecta reliquit.

Diem poſtremum obijt Friburgi Briſgoiæ, vbi ſepultus eſt, in ſummo templo, monumēto ſatis ſplendido, cum hoc Epitaphio:

HVLRICHO ZAZIO IVRISCONSVLTO SVORVM TEMPORVM TOTO ORBE CELEBERR. HVIVS ACADEMIÆ ORNAMENTO SINGVLARI FRIBVRGEN. IN RESTAVRANDO IVRE MVNICIPALI IAM OLIM STRENVAM OPERAM NAVANTI ALIISQ: MVLTIS NOMINIBVS DE SE BENEMERITO MAGISTRATVS OFFICII MEMOR FIERI IVSSIT.

CONCESSIT NATVRÆ ANNO SALVTIS M. D. XXXV. VIII. KAL. DECEMB.

deſcriptione adulatoris & amici. Quomodo vtilitas capiatur ex inimicis. De tuenda bona valetudine. Vtrum grauiores ſunt animi morbi vel corporis. De cupiditate diuitiarum. De cohibenda iracundia. De curioſitate. De vitioſa verecundia. Apophthegmatum libr. 8. Encomium Moriæ. Panegyricus gratulatorius ad Philippum Maximilani Imp. filium. Inſtitutio Principis Chriſtiani. Iſocratis libellus de regno adminiſtrãdo. Declamatio de morte. Quærela pacis profligatæ. Xenophontis Tyrannus. De ſenectutis incommodis.

In quinto Tomo hæc collecta ſunt. Enchiridiũ militis Chriſtiani. Oratio de virtute amplectenda. Methodus compẽdio perueniendi ad verã Theologiam. Paracleſis ad Chriſtianæ Philoſophiæ ſtudiũ. Enarratio in primũ Pſalmum Dauidis. Commẽtarius in ſecundũ. Paraphraſis in tertium. Concio in quartum. Enarratio in 14. & 22. Cõſultatio de bello Turcis inferendo. De amabili concordia Eccleſię. Enarratio in Pſalmos 28. 33. 38. & 85. Concio de magnitudine miſericordiarum Dei. Virginis,

 & Marty-

runt viri primarij eius regni. Rebus enim à D. Martino Luthero per Germaniam in causa religionis passim motis, ob scripta quædam & conciones, quas communis patriæ & libertatis Germanæ asserendæ gratia contra Leonis X. bullas Italicas indulgentiarum ille habuerat publice, quæ sane non vulgus subditorum modò, sed & nobiles pariter & Principes, ipsosque adeò Reges & summos Monarchas totius Christianismi suspensos, & conturbatos habebant, vt qui euentus tantorum moliminum prospicere satis non possent. Inter cæteros verò HENRICVS eius nominis octauus, Rex Angliæ, diligenter & accurate super ea re inquirens, non tantum per suum regnum viros eruditione, & pietate insignes audiebat, sed & exteros accersebat, quorum iudicia exploraret. Eodem tempore Des. Erasmi Roterodami existimatio per totum terrarũ orbem erat celebratissima, tam ob literarum humaniorũ studia repurgata, quàm sacrę paginæ dexteriorem intelligentiam; Literis itaq; ad Erasmum scriptis hortatur eũ, vt ad se veniat, qui

tametsi

tametſi itineris difficultatem , aliaſque incõmoditates cauſaretur , Rex tamen non deſtitit, donec eũ ad ſe pertraheret , erat enim grauiſſimum negocium cuius nomine cum eo conferre deſiderabat. Poſteaquam Eraſmus in Angliam aduenifſet, Rex de præſentia eius certior magna ſolennitate eum excipit, deinde in priuatum colloquium eum aſſumens, multa de religionis controuerſia vltro citroq; ad aliquot dies cum eo confert, quo colloquio finito, vbi iã Eraſmus reditũ ad ſuos in Hollandiam vrgeret, veniâ quidem à Regia Maieſtate ſed ſatis difficulter impetrata, digrediditur, numeratis ipſi in honorarium 50. aureis Anglicis: Sed is dimiſſus, vbi ad viculum Graueſintam veniſſet, (vicus ille maritimus eſt & naues conſcenſuris vel egreſſuris primus patens.) ab Ordinarijs regijs inſpectoribus in illum ex officio inquiſitum eſt, (non tantum enim naues illi, ſed & perſonas ſingulas, cuiuſcunque vel ſexus vel ordinis fuerint tanta cura perquirũt, vt membratim etiam omnia perſcrutentur, ſi quid pecuniæ latentis penes eos

 inue-

inueniant, vbi plus, quam quod viatico sufficiat repertum est, superfluum Fisco regio adiudicant, tantum solummodo relinquentes, quantum ad iter cuiuis institutum commode absoluendum satis esse videtur.) Quare bonus ille noster Erasmus eò vbi venisset, loci & moris ignarus, in eosdem inquisitores incidit, qui Anglicos 50. aureos repertos Fisco regio addicunt, monetâ reliquâ, quā pro viatico secum habebat ipsi relicta. Erasmus rei insperatæ euentu suspensus, totque iam Angelottis minutus (vt qui aliâs ingenio esset sic satis auaro) à quibusdam admonetur, vt retro iter ad Regiam Maiestatem institueret, & apud eandem de damno passo conquereretur, is ergô nisi pecuniæ iacturam pati vellet, vt pareret necesse habuit, quantumuis antea abitum festinarit: quem vbi reuersum Rex in aula sua cōspexit, quasi rerum omnium ignarus, & rei nouitate motus, sic facete eum alloquitur: Ecquid rei nouæ Erasme hoc est, an in Hollandiā reuersus nondum abijsti: Ille omnia vt euenerant ordine Regi subtristior exponens, de pecuniȩ,

suæ

ſuæ iactura Regem edocet, quibus Rex auditis in riſum ſolutus & fideliter ab officiatis ſuis factum prædicans, bono animo eſſe Eraſmũ iubet, addẽs ſimul, ſi ſecus à ſuis viſitatoribus actum foret, ſuam Maieſtatem in illos omnes laqueo animaduerſuram fuiſſe. Ita ad triduũ circiter denuò inter aulicos verſatus Eraſmus, tandem alijs quinquaginta Angelottis numeratis optimâ veniâ & ſalui conductus literis datis honorificentiſſime dimittitur: dantur etiã literæ ad Viſitatores, in quibus iubebantur priores 50. confiſcatos Anglicos Eraſmo reſtituere. Quare iam ſumma duplicata, id eſt centum Anglicorum aureorum (faciunt autem ſinguli aurei anglici duos Rhenenſes aureos, ſiuẽ in argentea noſtra moneta tres florentinos vulgò ſic appellatos.) Eraſmus auctior ad Hollandos ſuos reuertitur, relinquens aulicis Anglis non illepidam ſui recordationem.

Mortuus eſt Eraſmus Baſileæ annum agẽs ſeptuageſimum. Anni Chriſti 1536. Eidibus Iulij.

Eius corpus conditum eſt in ſummo templo, funus procurātibus Nic. Epiſcopio, Hier. Frobennio, & Bonifacio Amerbachio, amicis & heredibus teſtamento relictis.

Super tumba ſepulchri humi iacēte inſcriptum eſt. DES. ERASMVM ROTERODAMVM AMICI SVB HOC SAXO CONDEBANT IIII. EIDVS IVLIAS. ANNO M. D. XXXVI.

Tholo templi ingenti marmore hæc exſciſa ſunt.

CHRISTO SERVATORI. S.

DES. ERASMO ROTERODAMO VIRO OMNIBVS MODIS MAXIMO: CVIVS INCOMPARABILEM IN OMNI DISCIPLINARVM GENERE ERVDITIONEM PARI CONIVNCTAM PRVDENTIA POSTERI ET ADMIRABVNTVR ET PRÆDICABVNT, BONIFACIVS AMERBACHIVS, HIERONYMVS FROBENNIVS, NIC. EPISCOPIVS HEREDES ET NVNCVPATI SVPREMÆ VOLVNTATIS VINDICES PATRONO OPTIMO NON MEMORIÆ

QVAM

[QVAM IMMORTALEM SIBI EDITIS LVCVBRATIONIBVS COMPARAVIT IS TANTISPER DVM ORBIS TERRARVM STABIT SVPERFVTVRO AC ERVDITIS VBIQ. GENTIVM COLLOCVTVRO] SED CORPORIS MORTALIS QVOD RECONDITVM EST ERGO HOC SAXVM POSVERVNT. MORTVVS EST IIII. EIDVS IVLIAS IAM SEPTVAGENARIVS. ANNO A CHRISTO NATO M. D. XXXVI.

XXXVIII.

PETRVS BEMBVS VENETVS CARD.
Seu Veneti pars ſis, Romani ſive Senatus,
Accipies magnum laude utriuſq; decus.

PETRVS BEMBVS.

PETRVS Bembus Patricius Venetus, præter illuſtrẽ ſui generis nobilitatem, illi acceſſit & doctrina ſingularis, facundia admiranda, & ſumma vitæ integritas. Quæ virtutes illum patriæ, totique Italiæ commendarunt: Romano potiſſimum Pontifici: qui vt eius nomẽ gloriæ ſplendidioris titulo ornaret, & auguſtius redderet, Romanę Eccleſiæ, Senatuſque Apoſtolici Cardinalem creauit: Ampliſſimiſque beneficijs cumulauit. Is Ciceronianæ eloquẽtiæ ſedulus admirator, & imitator extitit; Orator, Poëta, & Hiſtoricus ſuo tẽpore nulli ſecundus, antiquis certè conferendus. Is plurimos ingenij felicis partus monimenta poſteritati reliquit: inter quæ hæc habentur præ-

cipua. De imitatione ſermonis lib.1. Epiſtolarum lib 1. Hiſtoriarum Venetarum lib.12. Scripſit & carmine poêma venuſtiſſimum Benacum. De Aetna, & de culice. Peruenit vſque ad annum ſeptuageſimum ſeptimum. Morti conceſſit Anno ſalutis 1547. 15. Cal. Februarij. Eius Epitaphium tale legitur.

O TVSCÆ O LATIÆ MVSÆ DECVS OPTIME VATES ET VENETÆ SCRIPTOR NOBILIS HISTORIÆ. FLENS TIBI PVRPVREOS FLORES SPARGITQ. RECENTEM ADRIACVM PELAGVS TYBRIS ET ARNVS AQVAM. ET NYMPHÆ INSCRIBVNT TVMVLO HOC MISERABILE CARMEN. MORS RAPVIT BEMBVM DELICIAS HOMINVM.

XXXIX.

PAVLVS IOVIVS NOVOCOMENSIS.
Diligeris Cosmæ, coleris quoque, Paule, Leonj:
Doctus eras medicus, doctus es historicus.

PAVLVS JOVIVS.

PAVLVS Iouius Nouocomensis vir multæ eloquentiæ, ingeniiq́; acerrimi, Medicinam primò exercuit nō sine felici successu. Scripsitque librum de piscibus Romanis. Postea ad Historiam scribendam animum adplicans, aliquot Pontificum Principumq́; Italię, maximè Vicecomitum Mediolani vitas edidit. Elogiaq́;, & Icones illustrium virorum, qui tam armis quàm literis clari euaserunt, scriptis suis adiunxit, quorum ipse imagines ad viuum expressas Comi in suo Musæo seruabat. Scripsit historiā sui temporis, de rebus quæ quinquaginta annis gestæ erant in Italia, Hungaria, Asia, Africa, aliisq́; regionib. In qua descriptione mirum est quantum laudis & famæ promeritus sit apud posteritatem. Licet eius historiæ libri sex primæ decadis magna

gna

gna reipublicę literariæ iactura perierint, dum Roma capta est ab Hispanis, duce Carolo Borbonio. Expugnata enim vrbe, hostes mœnib. excepti omnia prædati sunt: Iouius paulo ante suam historiam manu scriptam cum centū circiter libris argenti elaborati, & alijs aliquot preciosioribus suę supellectilis rebus recondiderat in sacrario Mineruæ, vt tutius illic asseruarentur. Sed auaricia militū nihil intentatū relinquente, postquā templum Mineruæ ingressi Erreras Cordubensis, & Antonius Gamboas Nauarræus Centuriones, tormentis & verberibus æditum adegerunt, quæ abscondita essent in suo templo palam faceret. Tum cum cæteris sacris Iouij scrinium in medium productum est: quo aperto Erreras vasa argētea ad se recepit, libris, quos inutilē sarcinam iudicabat, neglectis. At Gamboas cui plus iudicij fuit, contemptos libros accepit: Erant enim iam emendati, & membranis transcripti, concinneq́; simul compacti, exceptis sex libris primæ Decadis, qui chartaceis libris mandati erant. Membraneos Gamboas abstulit, nil curans

rans

rans chartaceos(qui postea sordido ministerio adplicati, discerptique perierunt) cumq; cognouisset autorem sese recepisse in molem Adriani, quę Castellum sancti Angeli hodie nũcupatur, vbi Clemens VII. Põtifex Maximus fuga elabens cum multis Cardinalibus, & Ecclesiæ patrib. se occluserat, Iouium per interlocutores adijt, & cum eo egit de redemptione suorum scriptorum. Is metu iacturæ irreparabilis tantorum laborum & lucubrationum, non desijt importunus esse Pontifici, donec precio à Gamboa suos reciperet libros: quos Hispanus restituit, accepto aliquo beneficio ecclesiastico in patria, cuius donationem expedito diplomate confirmauit. Tantum enim Iouius autoritatis apud Pontificem adeptus erat, vt ab eo Episcopatu Nucerino donatus esset, præmio certè tanta virtute & doctrina digno. Neque minore gratia apud magnum illum Cosmum, Florentinorum Principem valebat, cum quo aliquandiu vixit Consiliarius, & aulæ sectator. Tandem Florentiæ mortuus est annum ætatis agens sexagesimũ

nonum M. VII. D. XXII. poſt Chriſtum natum 1552. tertio eidus Decembris. Eius corpus cõditum eſt in temploS. Laurentij: cuius monumento inſcriptio hæc addita eſt literis tantum pictis, nam ſepulchrum nullis ferè ornamentis illuſtre erectum eſt.

HIC SITVS EST IOVIVS ROMANÆ GLORIA LINGVÆ:
PAR CVI NON SCRIPTO NON PATAVINVS ERAT.

In parte ſuperiore ad parietem ſcriptum eſt.

PAVLI IOVII NOVOCOMENSIS EPISCOPI NVCERINI HISTORIARVM SCRIPTORIS CELEBERRIMI HIC DEPOSITA SVNT OSSA DONEC EXIMIA EIVS VIRTVTE DIGNVM ERIGATVR SEPVLCHRVM. VIX. ANN. LXIX. MEN. VII. D. XXIII. OB. III. ID. DECEMB. M. D. LII.

MARCVS HIERONYM VIDAS CREMONESIS.
Vergilio gaudent Thebanæ moenia Mantus;
Vt vicina suo est læta Cremona Vida.

MARC. HIERON. VIDAS.

MArcvs Hieronymus Vidas patriam habuit Cremonã, Galliæ Ciſalpinæ vrbem percelebrem, nõ procul à Mãtua diſſitam. Huius parentes nõ fuerunt ignobiles, neque tenuium facultatum: qui filium bonis diſciplinis inſtitui ſumma diligentia curauerũt, adhibitis ad eius inſtitutionem doctis, & ſolertibus præceptoribus. Cumque eſſet in Philoſophiæ ſtudio optimè eruditus tam in patria, quàm Mantuæ, Patauium miſſus eſt, vbi ſtudiorum curſum abſoluit: & Bononiæ, vbi ſacris literis incumbens, & Poëſi, tantum in ijs profecit, vt proximè ad Vergilianam excellentiam illum perueniſſe omnes iudicent: cuius rei inſigne teſtimonium præbet inſigne illud, & nunquã ſatis

laudatum opus Christiados: Poêma procul dubio, quod tam materia, quàm cõpositione, & stylo debet meritò præferri cæteris omnibus scriptis, quæ à nostri sæculi poêtis melioribus tradita sunt: continet enim vitã Christi ac gesta libris 6. Scripsit & eadem felicitate De arte Poêtica lib. 3. De Bombycum cura & vsu lib. 2. De ludo scachorum libr. 1. Hymnos, Odas, Bucolica, & aliquot Epistolas, quæ omnia hodie non sine autoris admiratione, & æterna laude à bonarum literarum studiosis leguntur. Cuius virtutem & doctrinam vt aliquo honoris titulo, & commoditate compẽsaret Pontifex Maximus, Episcopatum Albæ illi detulit, donationem adprobantibus communi suffragio omnibus Ecclesiasticis Patribus. Mortuus est anno ætatis LIX. M. V. D. X. Florebat in Italia celebris, anno Christianæ salutis M. D. XXX.

BEATVS RHENANVS SELESTADIENSIS PHI:
Te, venerande senex Musæ, te Phoebus amavit
Vita tibi exacta est quæ sine labe fuit.

BEATVS RHENANVS.

BEATVS vel Bildius Rhenanus natus eſt Seleſtadij Alſatiæ oppido celebri, Anno Domini 1485. Primis adoleſcentiæ annis in patria vſus eſt prȩceptoribus viris doctiſſimis Cratone Vdēhemio, & Hieronymo Gebuilero, qui ſuo tempore primam laudē Seleſtadij obtinebant in inſtituenda iuuentute; ad quod munus à Senatu propoſitis vtrique optimis ſtipendijs delecti erant. Beatus autem iam in Philoſophia, & bonis literis eruditior redditus, Lutetiam Pariſiorum profectus eſt, vt in celeberrima, & florētiſſima totius Europæ Academia perfectam ſcientiarū cognitionem adipiſceretur. Vbi poſtquàm aliquot annis degiſſet, voti cōpos factus, Baſilæam Rauracorum vrbem petiuit; tunc fama immortali, & per totum orbem ſparſa florebat magnus ille Eraſmus Roterodamus Ger-

maniæ Phœnix : cui ſtatim familiaris & amicus intimus redditus eſt. Conciliant enim facilè doctos viros arcto amicitiæ vinculo bonæ Muſæ. Beatus à multis Academijs, & Principibus propoſita magna mercede, vocatus eſt; quia tamen munia publica detrectaret, & literarium otium amaret, vitam priuatã maluit ſequi, & domi viuere ex fortunis, quas ex annuo patrimonij reditu quotannis colligebat, vt liberiùs ſcriptioni vacare poſſet. Scripſit enim obſeruationes in Plinium. Rerum Germanicarum lib. 3. Annotationes in Liuium; Et Corn. Tacitum. Velleij Paterculi librum reſtituit. In Tertullianum argumẽta & annotationes. Præfatus eſt in opera Senecæ, in Theophraſtum Aeneæ, in omnia fere opera Eraſmi, cuius vitam & mortẽ deſcripſit. Duas Gregorij Nazianzeni Epiſtolas vertit, & alia quædam.

Mortuus eſt Argẽtinæ dũ rediret ex Thermis Martijs, Anno Chriſti 1547. Eius corpus deportatum Seleſtadium, & monumento, quod paratum illi fuerat, illatum. Vixit annos 62. menſes 4.

XLII.

LVCAS GAVRICVS GEOPHO: NĒSIS EP:
Dum coeli arcanos motus et ſidera tractas,
Eſt data Pontificis munere mitra tibi.

LVCAS GAVRICVS.

LVCAS Gauricus Fani Picentinorum vrbe, non procul à Senogallia, & Ancona ad mare Adriaticum ſita, natus eſt: Parentes eius inter optimates patriæ cenſebātur. Fratrē habuit Pomponium, vterque optimis diſciplinis optimè ab ineunte ætate inſtitutus eſt. Lucas Venetijs florebat inter eruditos Anno Chriſti 1550. Romam cum eſſet profectus, & Pauli III. Farneſij amicitiā ſibi conciliaſſet, propter eruditionem, Epiſcopatu donatus eſt. Alij Lucam hunc Neapolitanum fuiſſe aſſeuerant. Scripſit plurima: Alfonſi Regis Caſtellæ, & Eliſabethæ Reginæ tabulas aſtronomicas caſtigauit: & tabulas Io. de Monte Regio, & Io. Blanchini, Laurentijq; Bonimcontri libros de reb. cœleſtibus. Fecit & annotationes in Ptolomæi Almageſtum, & Ephimerides. Scripſit & Iſagogem in totā

ferè Aſtrologiam. Tractatus de ventis. De Aëris qualitate ex Theophilo. De peragrationibus Lunæ, ex Hephestionis Thebani iudicijs. De conceptu natorum, & ſeptimeſtri partu, ex Valente Antiocheno. Caſtigauit librum Homar de natiuitatibus. Et Abrahami Iudæi de ijſdem. Fecit & tractatum Aſtrologicum. Et Calendarium Eccleſiaſticum 2000. annorum interſtitio duraturum. Et de miraculoſa ecclipſi, quæ in morte Chriſti contigit. Mortuus eſt Romæ Anno Domini 1537. Sepultus eſt in Capitolio, in ſuperiori parte graduum Aræ cœli, prope Flauij Blondi monumentum. Eius epitaphium tale eſt. D. O. M. S. LVCÆ GAVRICO GEOPHONEN. EPO. CIVITEN. OBIIT DIE VI. MARTII M. D. LVIII. VIXIT ANN. LXXXII. M. XI. D. XXVII.

Monumento adſculpta ſunt eius inſignia: ſequitur.

D. D. SEBASTIANVS BENEINCASA GEOPHONEN. ET OCTAVIANVS CANIS BONON. HEREDES EX TESTAMENTO B. M. P.

Eius

Eius frater perijt in monte qui Stabijs imminet, ad viam Surrentinam, cum mulierem nobilē, cuius amore flagrabat, adire vellet. Eius opera multa extant in Architectura, Physionomia, & arte Chymica.

ANDREAS NAVAGERIVS VENETVS HISTORI.
Historice Orator celeberrime, docte Poëta,
Gallica pullato rege sepulchra subis.

ANDREAS NAVAGERIVS.

ANDREAS Nauagerius ex illuſtri genere Nauageriorum, Venetorum Patritiorum ortum ducens, patriam nobilitatem cumulauit bonarum ſcientiarum cognitione, in quibus inſigniter fuerat educatus, Venetorum inſtituto, qui nihil priùs ducunt doctrina & eruditione, in quib. laudabili conatu decertant æquales, & eiuſdem nobilitatis homines, quantū in illis eſt, ſuperare. Inde illa prudētia, & Senatus magnificētia: qui propriè ſapientes & opulenti dicuntur inter Italię populorum epitheta, à Lælio Cleopaſſo deſcripta: ſicut Romani pōpoſi & ſancti: Neapolitani odoriferi & nobiles. Bononiēſes ſuaues & affectib. indulgentes. Florentini ſubtiles & cauti. Senenſes blandi, & comes: & de reliquis. Nauagerius igitur tantam in Latina lingua puritatē acquiſiuit, vt inter primos ſui

ſæculi Oratores iure numerari poſſit, maximo in honore in Senatu Veneto ſemper habitus. Et propter doctrinam, animiq; promptitudinem & facundiam, prudentiamq; in rebus ciuilib. longa experientia, & maturo iudicio cõparatã, Legatus miſſus eſt ad Carolum V. Imperatorem, apud quem rebus ex animi ſententia perfectis, reuerſus Venetias, paulo poſt à Senatu Legatus in Galliã electus, venit ad Franciſcum Valeſium Regem: Is vt Muſarum patronus, & literatorum omnium liberaliſſimus fautor ſemper fuit, Nauageriũ humaniſſimè excepit, & magnificè tractauit, nam in eo ſingularis decor corporis, auguſta facies, oculi hõnore lepido flagrantes, loquela melliflua, & quicquid gratiarũ Natura fauens homini tribuit, conſpiciebantur. His dotib. cumulatum Rex tanta beneuolentia amplexus eſt, vt ſine eius præſentia eſſe nõ poſſet. Accidit autem vt Bloeſij oppido ad Ligerim ſito, vbi aula regia tunc erat, febre correptus diem poſtremum obiuerit Nauagerius, anno ætatis ſuæ 47. cuius mortem Rex indigniſſimè tulit, funuſq; pullato

lato habitu cum lacrymis eſt proſecutus: tantumq́; in eius obſequijs & iuſtis funebribus luctus fuit publici, ac ſi Gallia magnum aliquod præſidium amiſiſſet. Tantum in ſe habet momenti præclara virtus, vt etiam in peregrinis hominib. imo etiam in hoſtib. ſit admirabilis. Nemini dubium eſt, ſi huic Nauagerio longior vita à Deo opt. max. prorogata eſſet, quin Venetos omnes autoritate & fama fuerit ſuperaturus. Sed hanc illi fata immatura morte beatitatem præripuerunt. Veneti tamen illi dũ viueret, conſtituto ampliſſimo ſtipendio, munus delegarunt ſcribendæ Hiſtoriæ ſuæ patriæ: in qua tanta orationis facilitate, puritate, & elegantia vſus eſt, vt Tito Liuio inferior nulla ex parte habeatur; quod lectio ipſa euidenter teſtatur. Præter hiſtoriam de reb. Venetis, ſcripſit & alia quædam, quæ à literatis cum ſingulari delectatione leguntur: duas orationes elaboratiſſimas, & varia poematia, quæ excuſſa ſunt Venetijs per Ioannem Tacuinum. Item aliquot eglogas, & eius obſeruationes, & annotationes in omnia Ouidij Naſonis opera.

Erat enim Poëta, Orator, & Hiſtoricus abſolutiſſimus. Vnde non abs re de eo M. Anto. Flaminius hoc elegans epigramma conſcripſit.

Quot Bruma creat albicans pruinas,
Quot tellus Zephyro ſoluta flores,
Quot ſpicæ Libycis calent in agris:
Quot vindemia porrigit racemos:
Quot vaſtis mare fluctuat procellis
Quum naſcens pluuias reportat hœdus:
Quot ceraunia frundibus teguntur:
Quot cœlum facibus micat ſerenum:
Quot ſunt millia multa baſiorum
Quæ dari ſibi poſtulat Catullus:
Quotq́; ſunt atomi Lucretiani,
Tot menſes, bone Naugeri, tot annos
Viuent aureoli tui libelli.

Docte deûm interpres, non ſolùm oracula Chriſti,
Sed dictata ſacro verba Helicone canis.

IACOBVS SADOLETVS.

IACOBVS Sadoletus Mutinæ vrbe Italiæ natus eſt, parentibus nobilibus & locupletibus, primaque autoritate, & gloria inter ſuos præditis. Hic cum inter Italos fama ſingularis doctrinæ qua pollebat, celebris eſſet, à Leone decimo Pontifice Maximo Romam vocatus eſt, & Epiſcopatu Carpentoratenſi in Gallia donatus eſt: in cuius adminiſtratione cùm aliquot annis integrè, & fideliter ſeſe geſſiſſet, poſcentibus omnibus Romani Senatus Patribus, à Clemente ſeptimo in ordinem Cardinalium receptus eſt, magna totius Collegij Apoſtolici lætitia, & congratulatione. Scripta reliquit plurima: librum de pueris rectè ac liberaliter inſtituendis. De laudibus Philoſophiæ.

phiæ. De regno Hungariæ à Turcis capto: Homiliam , cum Oratione exhortatoria ad bellum contra Turcas : Commentaria in Epistolam Pauli ad Romanos lib. 3. Interpretationem aliquot Psalmorũ : Homilię aliquot, & Epistolarum lib. 16. Et duo Poematia, Curtius & Laocoon. Cumq; annum ętatis septuagesimum attigisset, in febrim lapsus, magno omnium bonorum dolore & tristitia, diẽ postremum obijt Romæ, non sine dati veneni suspitione. Quatuor enim hi Cardinales viri docti & boni, P. Bembus, Iac. Sadoletus, Caspar Contarenus, & Cãpegius, properata morte feruntur occubuisse: causam ignorãt multi, nisi quod fortè cũ ijs qui à Romana Religione discordant, aliquam familiaritatem habuisse credantur. Corpus Sadoleti sepultũ est Romæ in templo S. Petri ad vincula, cum hoc Epitaphio.

D. O. M. S.

IACOBO SADOLETO EPISCOPO CARPENTORACTIS. S. R. E. PRESB. CARD. VIRO MORVM GRAVITATE PRVDEN-

TIA

TIA ET VITÆ INTEGRITATE PRÆSTANTISSIMO, DOCTRINA ET ELOQVENTIA CVM IIS QVOS MIRATA EST ANTIQVITAS COMPARANDO, PAVLVS SADOLETVS EPISCOPVS CARPENTORACTIS ET CAMILLVS SADOLETVS FRATRVM FILII MOESTISSIMI MVLTIS CVM LACRYMIS PATRVO B. M. PRO TEMPORE POSVERVNT. VIXIT ANNOS LXX. M. III. D. VI.

PETRVS ARETINVS
HETRVS-CVS.
Principibus populi pendunt tributa: ab eisdem
Pendi sueverunt quæ tibi principibus

PETRVS ARETINVS.

PEtrvs Aretinus, Aretij Hetruriæ vrbe antiquiſſima natus eſt: vir mira dicendi copia, & ſuauitate: quod illũ non ſolùm admirabilem, ſed etiam Principibus, propter ſcõmata, & inuectiuas amarulentas, formidabilem reddidit: qui ab eo multis muneribus ſilentiũ redemerunt. Et id cælandum neutiquam voluit. Curauit enim numiſmata cudi, artificio ſummo elaborata, in quorũ parte priore torquato habitu ſculptus eſt, cum hac inſcriptione Il divino aretino. à poſteriore parte ſculptus eſt in tribunali ſedens, & ad eius pedes Regum Principumque legati ſubmiſſionem cum muneribus præſtant: cum hoc ſcripto. *J Principi tributati dai popoli, tribu-*

tano il seruitor loro. Ambitiosa sanè, & temeraria viri licentia. Illius Satyricam linguã metuens Carolus. V. ROM. IMP. ad illum misit auream catenam ingentis ponderis, ex auribus catenatim simul connexis factam. Idem fecit & Franciscus Valesius Gallorũ Rex: sed eius catena formata erat ex linguis aureis mutuo plexu recurrentibus, & vinculis sese continentibus. Hæc duo munera illum mutum reddiderunt, quatenus ad maledicentiam de duobus illis Regibus attinebat. Reliqui Principes Italiæ illius amarulentiam compescuerunt per sicarios, qui miserum hominem innumeris ictibus fere confecerunt. Hoc metu perculsus, à maledictis postea abstinuit: calamumque adplicuit ad scribendum de Virgine Maria: De sancta Catharina. Et de rebus sacris. Circũfertur & liber de omnibus veneris schematibus sub eius nomine: opus dignum quod cremetur cum autore. Illi post mortem scriptum est hoc Epitaphium Italicè.

(.·.)

QVI

QVI GIACE L'ARETIN AMARO TOSCO

DEL SEME HVMAN. LA CVI LINGVA TRAFISSE

ET VIVI ET MORTI. D'IDDIO MAL NON DISSE

ET SI SCVSO CONDIR. I' NOL CONOSCO.

XLVI.

PETRVS APIANVS
BINVITIZIVS ASTROLOGVS
QVOD COELOS PANDIS, RADIO QVOD SIDERA PINGIS
GERMANVS MERITO DICERIS ARCHIMEDES.

PETRVS APIANVS.

PETRVS Apianus cognomento Binuicius, Leisnicę oppido Misniæ natus est parentibus honestis. Vir fuit magnoingenij præditus acumine. Qui cum in omni disciplinarum genere clarus esset, peculiari tamen studio totum ætatis tempus Mathematicis impendit: in quibus omnes sui sæculi homines longè superauit, Cosmographus summus, & Astrologus perfectissimus: nemo illi par vnquam extitit in Astronomicis instrumentis excogitandis. Hæc studia illum non solum Germanis, qui Mathematica felicissimè tractant, admirandum reddiderunt, sed etiam omnib. exteris: potissimum Carolo V. Rom. Imperatori commẽdatissimum & charissimum effecerunt: qui illum ad se accersiuit Ingolstadio Boiorũ vrbe, vbi Mathemata docebat

cebat in florenti Academia : eiusq́; doctrina delectatus, illū nobilitate donatum, equestris ordinis titulo insigniuit, multisq́; honoribus & beneficijs cumulauit. Cui vt gratus haberetur, insigne illud opus dedicauit, quod Astronomicum Cæsareum vocatur, vel liber Cosmographicus, siue Geographica instructio, cui est adiectus Quadrans vniuersalis. Et instrumentum Astronomicum sub forma folij Populi. Ipse quoq́; Apianus, & Bartolomæus Amantius ediderunt insigne volumen inscriptionum antiquarum tota Europa extantiū. Petrus Apianus vxorem duxit Catharinam Landisutanam, matronā summæ probitatis: ex qua suscepit filios quinque, Philippum, Theodorum, Timotheum, Claudium, & Carolum: & filias duas Coronam, & Reginam. Philippus in Mathematicis à parente doctus Ingolstadij loco patris suffectus est: qui licet ab exteris Academijs sæpius vocatus sit, ad eā professionem publicè suscipiendam, maluit tamen Patriæ prodesse, quod & domum haberet ornatissimam, & patrimonium satis boni pro-

ni prouentus vnde poſſet commode viuere. Petrus ſub finem ætatis difficili, & acuta nephritide miſerè vexatus eſt, ſupremumq́; diem obijt 21. Aprilis, Anno Domini 1555. magno omnium eruditorum dolore, & rei literariæ diſpendio.

HVGO BABELVS
HIROLYTANVS PHILOSOPH'
Te celebrem extollit, linguam quæ edocta Pelaſgam
Eſt ſchola præceptis Buſlidiana tuis.

HVGO BABELVS.

HVGO Babelus natus eſt Hippolyti, oppido Sequanorum ad confluẽtiã Dubis & Deſſubris. Parentes eius fuerũt Ioannes Babelus, & Ioanna Xanthia mercatores ſatis amplæ fortũæ. Fratrem vnicum Ioannis nomine habuit, ſorores Ioannam, Suſannam, Eſibæam Annã, & Mariam. Hic Hugo omnibus Germaniæ Gallięq́; Academijs perluſtratis, perfectam cognitionem linguarum Græcæ, Latinæ, ac Hebraicæ, ſibi comparauit, quas inenarrabili cum fructu iuuentutem inſtruendo publicè profeſſus eſt: Primò Louanij in Collegio Trilingui Buſlidiano, Petro Nannio, Adriano Amerotio, & Gemmæ Friſio, alijsq; eius ſæculi viris doctiſſimis amicitia, & familiaritate iunctus: Quin

& in Anglia multum laudis acquisiuit, nobilium quorundam adoleſcentium Præceptor conſtitutus, quos & Papiam, Patauium, & Bononiam deduxit. Louaniumq́; reuerſus, gratiſſimum ſuorum ſtudiorum Muſæum, illic aliquot annos ſcribendo, & docendo ſe exercuit, Baſilæam veniens Eraſmum Roterodamum, Beatũ Rhenanum, & Martinum Buccerum, Sigiſmundumq́; Gilenium, & alios amicos habuit, cum quibus, & cum Simone Grinæo de ſuis ſtudijs communicabat. Inſtituerat inter cæteros Antonium Perenotũ Atrebatum Antiſtitem, Nicolai Granuellani Cancellarij Imperij filium, qui poſtea Cardinalis factus eſt, & Neapolitani regni Prorex: ab eo Veſuntionem vocatus eſt, vt curam ſuſciperet cognatorum, Franciſci Dachæi, Thoraſij, & Georgij Marciq́; Granmontanorum, quib. adiuncti ſũt & alij plurimi nobiles Burgundi, & Patricij Veſuntini, Ludouicus Malarmæus, Ioan. Montriuellus, Saugeti duo, & alij: quos poſtquam aliquot annis incredibili cum profectu docuiſſet, Atrebatenſis Epiſcopi, &

pi, & Francisci Bonualoti Vesuntini Archepiscopi iussu, iuuenes tres cognatos Heydelbergam (vt linguam Germanicam discerent) deduxit, Anno Domini 1548. Vbi biennio apud Iacobum Mycillum vixerunt: & Spiræ sesquianno. Sed postquam Henricus secundus Galliarũ Rex Metas occupasset, Christina Christierni Daniæ Regis filia, & Franc. Lotharingiæ ducis vxor, capto filio Carolo à Gallis, Austrasiaque extorris, Heydelbergam venit ad Dorotheam sororem, Friderici secũdi Palatini Electoris coniugem: vbi iuuenes cũ præceptore inuenit, & abduxit in Belgicũ Anno 1551. Tum primum ad veteres amicos reuersus, cõstituit Hugo Louanio non ampliùs excedere: At postquam Dachæum & Granmõtanos aliquot annis instituisset, Laurentij Dacholij vsus hospitio, illic è vita decessit iã nonagenarius, Anno Christi 1556. omnem vitæ ætatem otio literario occupans cælebs, sanctimonia vitæ, integritate, & continentia clarus. Corpus eius elatum est aperta facie, & comis coronatis, celebri scholasticorũ sequentium

multitudine. Nihil poſt mortem reliquit, pręter bibliothecam inſtructiſſimam, cuius heredem me reliquit. Scripſerat doctiſſimos tractatus in Theologia: Grammaticam, Dialecticam, & Rhetoricam, cũ venuſtiſſimis Poëmatibus ad Franc. Richardotum Præſulem Atrebatum, Gilbertum cognatum, & alios: quæ omnia perierunt cum meis libris, in ea vaſtatione, qua Lotharingi Montbelgardenſem comitatum depopulati ſunt.

Epitaphium Babelo tale ſcriptum eſt.

Defunctum Muſæ triſtes luxere Babelum;
Luxit & abrupta triſtis Apollo lyra.
Doctior hoc nemo vixit: ſiue ille Pelaſgo,
Siue Palæſtino ſolueret ora ſono.
Tullius audierat Latio ſermone loquentem:
Hic, video, eloquio non mihi cedet, ait.
Dum caneret cithara, modulos miratus Arion,
Threicias, dixit, vincit hic harmonias.
Doctorem non abs re igitur confecta dolore
Ereptum pubes hunc ſtudioſa gemit.

VIXIT

VIXIT ANNOS XCII. MENS. III. DIES. V. O. ANN. SAL. M. D. LVI. CAL. SEPTEMB. IANVS IACOBVS BOISSARDVS AVVNCVLO ET PRÆCEPTORI B. M. P.

Inter eius opera, Poema reliquit doctissimum de miserijs eorum, qui institutioni iuuentutis sese applicant: qui nisi maturè suis rebus prospiciant, vt plurimùm ab ingratis discipulis mercedem laboribus indignam referunt; inuidia plerumque eorum, qui Nobiliū aulas sequuntur: Et hunc tractatū dedicauerat Richardoto Episcopo Atrebatensi, cuius amicitiā multis ante annis conciliauerat, tam communicatione studiorum, quàm quòd illum hospitio diu acceperat Ferraria reuersum, quò è Gallia se receperat, propter suspicionem doctrinæ, in quam incurrerat apud Sorbonēses doctores, cum Blasio Piperio, qui postea Abbas Montis Benedicti in Burgundico Comitatu ad Lycum factus est. Vterque vir doctus, & laude dignus: sed qui propter certas

causas

causas habitum Augustinianum abiecerant. Vtrumque tamen Antonius Perenotus Archiepiscopus Mechliniensis, & Cardinalis factus, vt in amicitia retineret & officio, Richardotum donauit Episcopatu Atrebatensi, & Piperium Præfectura Cœnobij Mõtis Benedicti. Vterque doctissimus, & familiaritate doctissimi Præsulis Mæcenatis dignus extitit: à quo cõmodis huius vitæ locupletati, totam vitam studijs impenderunt.

CLEMENS MAROTVS CHAORSIVS POETA
Anté rudis, per te, calamos inflante Thaleia,
Edidicit dulces Gallica lingua modos.

CLEMENS MAROTVS.

CLEMENS Marotus ex vrbe Cahors, (quæ ſita eſt in Cadurcis Narbonenſi Galliæ finitimis, hodie Quercij dicũtur) Parentes illius, honeſta ciuium conditione orti. Is propter ingenij facilitatem ad Poêſim naturali inclinatione ferebatur: adeoque promptus, vt qui eius ſcripta legunt, nihil in ijs requirãt, præter exactiorem Græcæ, Latinęque linguæ cognitionem, in quibus non ſatis inſtructus erat. Quamuis Metamorphoſis Ouidij ab eo verſa, & Pſalmi Dauidis ſatis indicant, non vulgari doctrina fuiſſe præditum. Priores enim Poêtæ Galli, qui Rhytmis rudibus & incultis ſcribebant, à Maroto ad politiorem ſcribendi modum deducti ſunt. Acceptiſſimus igitur factus eſt ma-

gno illi Galliarum Regi Francisco Valesio, cui fuit à Cubiculo. Mirificè enim Princeps literatis delectabatur, & maximè Maroti promptitudine, & loquendi Parrhisia, suauitateq; conuersationis: propter quæ multis beneficijs à Rege affectus est, donec Lutheranæ opinionis suspicionem apud Theologos Sorbonenses incurrens, è Gallia coactus est se recipere in Pedemontium, deinde Ferrariam: vnde Turinum reuersus, ibidem è vita decessit Anno Christi 15. ætatis suæ sexagesimo.

Hunc Petrus Ronsardus, & Romanum à Rosa, Ioannemque Mariũ Quisquilias Poëticas vocat (vt Vergilius de Ennio dicere solebat) ex quibus tanquam ex scoria repurgata, preciosa auri puri fragmenta colligebat. Res enim certa est, si Marotus cum recentioribus conferatur, lõgè eum differre à præstantia tot excellentium poëtarum, quibus hodie Gallia exornata est: Inter quos præcipui dicuntur Ioannes Auratus reliquorum Princeps. Petrus Ronsardus. Ianantonius Baysius, Ioachimus Bellaius, Remigius Bellaqueus, Pontus Tyar-

Tyardus, Stephanus Iodelius, Robertus Garnerus, & alij. Qui licet ad illuſtrandam Gallicam linguam ſcripſerint, arte tamen, & ſcribendi methodo nulli antiquorum cedunt.

XLIX.

IANVS ATONIVS BAIFIVS POETA
Oedipodioniis reddentur moenia Thebis,
Si tibi vocali pollice tacta chelis.

IANANTONIVS BAYFIVS.

IANANTONIVS Bayſius familia Bayſiorũ apud Andegauenſes adprimè nobili ortũ duxit, ex qua præclari ſemper pace, militiaq; viri prouenerunt, & qui inter doctiſſimos Galliȩ numerari meritò poſſunt. Eius pater fuit Lazarus Bayſius, Supplicatoriorum libellorũ magiſter in Senatu Pariſino, vir ſumma doctrina, integritate vitæ, & morum generoſitate cultiſſimus: Is vt de Muſis optimè meritus erat, exiſtimauit ad ſuã laudem plurimũ pertinere, ſi Reipublicæ, & Patriæ liberos educaret, paternarum virtutum, ſicut & Patrimonij heredes. Filium igitur Ianantonium, quem animaduertebat ingenij promptitudine & docilitate valentem, à primis ætatis annis curauit optimis literis inſtitui. Quod vt fieret cõmodiùs, delegit illi Præceptorem in omni literatura

tura doctissimum Ioannem Auratum; à quo cum Petro Ronsardo in domo paterna eruditus est, tam Græcis quàm Latinis studijs. Postquam ex Ephœbis excessisset, factusq́; esset sui iuris, omne studiũ ad Poësim applicuit: fuitq́; inter præcipuos Poëtas Gallos, qui Vernaculũ sermonem illustrarunt, & repurgarunt ab illa crassa ignorantiæ fece, qua tot sęculis anteactis situ & sordib. obruta squalebat. Omnem elegantiam ex Callimacho, Pindaro, & Horatio simul collegit, & ad vsum linguæ Gallicę artificiosissima methodo adhibuit: Primus etenim dicitur, qui rudes & incultos rithmos, ad suauem harmoniam, & Prosodiam pedibus mensurisq́; constantẽ reduxit. Huius ingenio mirum in modum delectatus est Carolus IX; sed potissimũ eius frater Henricus III. qui illũ epistolarum, & regij scrinij Magistrũ fecit, atq́; inter eos, qui cubiculo præsunt, numerari voluit, addito splendidissimo stipendio: vt ex tãti viri familiaritate, & quotidiana consuetudine, eum fructum reciperet, qui Principibus generosis à viris literatis præstari solet.

INDEX

INDEX EORVM, QVI LIBRO hoc continentur: cum distichis singulorum iconibus subijciendis.

1 Ioannes Posthius Archiater Palatinus.

Te Posthi, te Phœbus amat, seu carmina pan-
Pæonia veniat seu tibi ab arte decus. (*gas,*

2 Christophorus Columbus Genuensis.

Astrorum consultus, & ipso nobilis ausu
Christophorus tali fronte Columbus erat.

3 Azo Bononiensis. I. C.

Fons olim hic legum dictus, Iurisq́ Lucerna:
Actæus cuius fluxit ab ore fauus.

4 Ægidius de Foscararis. I. C.

Hoc visa est olim doctore Bononia felix:
Difluxit lacrymis quo moriente Themis.

5 Albertus Bolstadius Magnus.

Mitra pedumq́ oneri tibi quondam, Alberte,
Dulcius est Sophiæ delituiße sinu. (*fuerũt,*

6 Dantes Aligerus.

Qui potuit patria magnum Florentia Dantẽ
Pellere: nempe illo digna Rauenna fuit.

7 Franciſcus Petrarcha.

Italia ſcriptis viuit celeberrimus omni,
Qui nunc Euganeo colle Petrarcha iacet.

8 Bartolus de Saxo ferrato.

Iura doces populos æqua libranda bilance,
Intricata tuis, Bartole, temporibus.

9 Flauius Blondus Foroliuienſis.

Flauius ecce iterũ, Roma inſtaurata, triũphos,
Atque antiqua tibi nomina reſtituit.

10 Ioannes Boccatius de Cetaldo.

Qui maria & terras ſcripſit, Boccat. iſte eſt:
Inſignis variæ conditor hiſtoriæ.

11 Baldus Peruſinus.

Eſſe Peruſino poſſes cum in monte celebris,
Miror Ticini te voluiſſe mori.

12 Petrus Ancharanus.

Attica Cecropio plaudet dum turba Soloni:
Laudibus ad cœlum hunc euehet Italia.

13 Ioan. Franciſcus Poggius Florent.

Fellearmata tibi manus eſt: multoq; cachinno
Tinxiſti, & nudo ſcripta proterua ſale.

Lauren-

14 Laurentius Valla Romanus.

Defuncto Valla Musis plorantibus inquit
Phœbus, hic antistes nostri Heliconis erit.

15 Ioannes de Imola.

Pro benè digesto si gloria Iure sequatur,
Accedet titulis ciuica palma tuis.

16 Paulus de Castro I.C.

Vt fauere tibi Senæ, tua floret ad Arnum
Gloria: Medoaco nec minor extat honos.

17 Leonardus Aretinus.

Gotthorũ historiam scribentẽ & Punica bella
Aonijs olim hunc pauit Apollo fauis.

18 Hieronymus Fracastorius.

Crethei docui arcanas Amythaonis artes,
Barbiton Aonijs & resonare modis.

19 Georgius Trapezuntius.

Dum seruit Getico Regi subiecta Trapezus,
In Latio viues commodiore loco.

20 Bessario Patriarcha Constantinop.

Frons tibi Threicia fuit olim cincta tiara;
Nunc te Romana purpura veste tegit.

21 Theodorus Gaza Theſſalonicenſis.

Theſſala liquiſti regna, & Peneia Tempe,
Ad Tyberim quoniam gloria maior erit.

22 Alexander Tartagnus. I. C.

Felſina Tartagno leges & iura docente
Floruit, æterno nomen honore gerens.

23 Bartolomeus Platina Cremonenſis.

Pontificum vitas vero quid profuit ore
Dicere, ſi infeſti ſunt tibi Pontifices?

24 Marſilius Ficinus Florentinus.

Interpres diui vigilans Ficine Platonis,
Ingenio eſt illi lux data quanta tuo.

25 Angelus Politianus.

Cecropias iterum repetat Demetrius oras:
Angelus, Oenotrij quo doceantur, erit.

26 Iaſon Maynus Mediolanenſis.

Eloquio, & Legum ſtudio præclarus Iaſon
Inſubrum eximio vexit honore decus.

27 Baptiſta Hiſpaniola Mantuanus.

Mantua Baptiſtæ mirata poëmata vatis,
Iſte, ait, Andino carmine texit opus.

28 Rudolphus

28 Rudolphus Agricola Frisius. (sas

Gaza vt ad Eridanũ Græcas deducere Mu-
Ausus es has flauo conciliare Nicro?

29 Hermolaus Barbarus Venetus.

Adria te genuit: Patriarch. Aquileia vocauit:
Musa tibi nomen, Roma dedit tumulum.

30 Ioannes Picus Mirandula.

Roma tua quondam stupuit virtute, tuaque
Doctrina, & tersi floribus eloquij.

31 Marcus Antonius Sabellicus.

Instruxit cunas Anien: tibi laurea Romæ
Concessa est: tumulos Adria constituit.

32 Hieronymus Sauonarola.

Desine Alexandri verbis perstringere mores,
Qui libertatem reprimet igne tuam.

33 Ioan. Iouianus Pontanus.

Littora Parthenopes dũ tu, Pontane, tenebas,
Illic Castilides sedem habuere Deæ.

34 Raphael Maffeus Volaterranus.

In Volaterrano recubat qui monte sepultus,
Maffeus vrbana claruit historia.

35 Philippus Decius Mediolanensis IC.

Sanctarũ intereant numerosa volumina legũ,
Hic, per quem subitò restituantur, erit.

36 Actius Sincerus Neapolitanus.

Nomen habent, Acci, per te Sebethides vndæ;
Vt per Sebethi flumina nomen habes.

37 Hulrichus Zasius Constantiensis.

Brisgoũ patriæ præfers, Hulriche, Friburgum;
Iura vbi cum summa publica laude doces.

38 Desiderius Erasmus Roterodamus.

Qui te nõ norit, Musas quoque nesciat esse:
In summo sedem namque Helicone tenes.

39 Petrus Bembus Venetus Card.

Seu Veneti pars sis, Romani siue Senatus:
Accipies magnum laude vtriusque decus.

40 Paulus Iouius Nouocomensis.

Diligeris Cosmo; coleris quoque, Paule, Leoni:
Doctus eras Medicus: doctus es Historicus.

41 Marcus Hieronymus Vidas.

Vergilio gaudent Thebanæ mœnia Mantûs;
Vt vicina suo est læta Cremona Vida.

42 Beatus Rhenanus Seleſtadienſis.

Te, venerande ſenex, Muſæ, te Phœbus amauit:
Vita tibi exacta eſt, quæ ſine labe fuit.

43 Lucas Gauricus Geophonenſis.

Dum cœli arcanos motus, & ſidera tractas,
Mitra tibi cedit munere Pontificis.

44 Andreas Nauagerius Venetus.

Hiſtorice, Orator celeberrime, docte Poëta,
Gallica pullato Rege ſepulchra ſubis.

45 Iacobus Sadoletus Cardinalis.

Docte deûm interpres, nō ſolū oracula Chriſti,
Sed dictata ſacro verba Helicone canis.

46 Petrus Aretinus Hetruſcus.

Principibus populi pendunt tributa: ab eiſdem
Pendi ſueuerunt quæ tibi Principibus.

47 Petrus Apianus Binuitzius.

Quòd cœlos pandis, radio quòd ſidera pingis,
Germanus meritò diceris Archimedes.

48 Hugo Babelus Hippolytanus.

Te celebrē extollit linguam quæ edocta Pelaſgam
Eſt ſchola præceptis Buſlidiana tuis.

Clemens

FINIS.

II. PARS

ICONES VIRORVM ILLVSTRIVM,
doctrina & eruditione præstanti,
um contines, quorum alij inter
vivos esse desierunt, alij nunc quoq;
vitati aurā fruuntur cum
Vitis eorum, descriptes

a

I.I. BOISSARDO Vesunt.
Recéns in ære artificiose oīa incisa.
& publicata a
THEODORO DE BRY LEODIEN
FRANCFORDII
ANNO M D IIC

PAVLVS MELISSVS, SACRI PALATII COMES, AVRATÆ MILITIÆ TORQVATUS eques, & ciuis Romanus

in

IANI IACOBI BOISSARDI VESVNTINI effigiem, à Theodoro de Bry artificiosissimè cælatam.

CVIVS *heic labia, & genas, comasque,*
Lector, eminulam virente Lauro
Admirantibus inspicis Camœnis
BOISSARDVS *meus est vetus sodalis,*
Amicusq; bonus, velutq; frater
Omnis hæret in intimis medullis
Diuerso varius colore Pictor,
Vestium Phrygio nitore Textor,
Carminum Latio decore Fictor.
Ternis muneribus remunerauit
Me sodalis amicus atq; frater
Pictura, & Phrygia plica, & Poësi.
Quei discederet à sonante lingua?
Quei relinqueret is meos ocellos?
Aut quei desereret meas medullas?

PETRVS LEPIDVS REGIORVM NEGOTIORVM SVMMVS PROCVRATOR APVD MEDIOMATRICOS, VIRDVnenses & Tullios, in eandem Dn. BOISSARDI effigiem.

HOSPES, *qui vagus in scientiarum*
Hortis expatiaris, vt Mineruæ
Doctas ingenium excolas per artes;
Quem tu conspicis hic breui tabella
Expressum Bryij arte penicilli,
Ille est Sequanici ad DVBIS *fluenta*
BOISSARDO *genitus parente* VATES
Phœbo & Castaleis Deis amatus:
Ille est qui facili stylo & colore
Vrbes Oenotriæ, & situs locorum,
Portus, Valla, Pharos, lacus, cauernas,
Montes & fluuios scaturientes,
Diuersosq; habitus manu erudita
Iconasq; virûm eruditiorum
Descripsit, statuasq; imaginesq;,
Et prisci monumenta cuncta secli

Impensisq́ꝫ, laboribusqꝫ magnis,
Publicam vtilitatem vt adiuuaret,
Solers edidit artifex, typisqꝫ
Æuiterni operis THEODORICI
Libro hoc proposuit tibi videnda.
Tu de te meritis bene has repende
Grates, vt studium vtriusque vultu
Sereno excipias, probesque. Virtus
Illorum expetit vnicum hoc, nec vltra.

CLARISSIMO PRÆSTANTISSIMOQVE VIRO LVDOVICO MALARMÆO, DOMINO LORÆI PATRICIOque Vesuntino:

IANVS IACOBVS BOISSARDVS.

PRÆCLARVM *est ita vitam instituere (clarissime* Malarmæe*) vt post obitum memoriam de nobis laudabilem ad posteritatem transmittamus. Promere enim ex nobis semper aliquid oportet, quod alios delectet, aut nos ipsos laudibus illustret. Dum hac vita fruimur, debemus quibus modis possumus beneficiis præsentes promereri, & post mortem monumentis literarum vtiles esse posteritati. Quoniam (vt testis est Romani eloquij Princeps) literæ posteritatis causa repertæ sunt, vt obliuioni subsidio sint. Nam exempla omnia iacerent in tenebris, nisi literarum lumẽ accederet. Nemo ciuis egregius sine bonarum artium cognitione & doctrina iudicari potest. Sunt enim liberalia studia virtutis incunabula & rudimenta, quibus animi generosi ad*

si ad gloriæ cupiditatem accenduntur. Atqui vt beneficium hoc à Deo optimo maximo paucis confertur (nam pauci quos æquus amauit Iupiter, aut ardens euexit ad æthera virtus. *) itaque quibus nomen aliquod celebre per virtutem comparatum est, si calamo scriptoris idonei destituãtur, habent quod non sine culpa intra se doleant, & cõquerantur, dum frustrantur spe commendationis futuræ, eorum gloria quibus regionibus viuũt, & sæculo præfinito circumscribi & arctari videtur: fitq; vt segniùs multò actiones difficiles vitæ perfectioris aggrediantur & suscipiant: Extinguuntur in eorum animis scintillæ illæ laudabiles, quib. lumen maius ad ingratam posteritatem trãsmittendum non datur: Vt enim Honos alit artes, ita quoque marcet contempta virtus: vtque calybei nitidissimus orbis clypei armamentarij thecis reconditus, situ ac rubigine statim polluitur, turpesque notas ac maculas contrahit, quibus illius splẽdor obfuscatur, lumenq; coruscum metalli plane abstergitur & aboletur: Non secus euenire videmus magnis viris, quorum res gestæ, quantumuis excellentes, nisi scriptis doctorum poliãtur, ge-*

nium

nium amittunt, & radiis sui splendoris protinus destituuntur. Quod sibi euenisse merito conquestus est magnus ille Imperator *Macedonum in Sigæo littore parentans Achilli, illiusq́ sepulchro cum lacrymis incumbens*, Fortunatissime iuuenis, inquit, probè tecum actum est, qui Homerum tuarum virtutum Præconem sortitus es: at me infelicissimum, quem tàm infausto sęculo natum voluerunt superi, quo ne vnus quidem idoneus reperiatur, aut satis dignus qui ALEXANDRVM decantet. *Nobis Dei fauore talis querimonia non competit: Nostro enim tempore quælibet Natio produxit hactenus, & producit quotidie magnum hominum numerum, qui doctrinâ celebres existunt, quibusq́ facultas & voluntas neutiquam deest commendandi literis eos, qui de Republica bene meriti sunt, nō solum in bellicis expeditionibus, gubernatione Politiæ, salubribus cōsiliis apud Reges & Principes, sed etiam eos qui scriptis adiuuarunt & promouerunt vtilitatem publicam, tàm in Theologia, Iurisprudētia, Medicina, quàm in Philosophicis & aliis liberalium artium exercitiis: per quæ humana vita*

eruditur & politur, iuuentus instituitur, & formatur, florent regna & ciuitates, & uniuersa hominum societas tanquam dulci quodam condimento recreatur. Hoc sine controuersia semper & vbique inter cultiores populos opinione communi creditum est, vitam sine literis cæcam esse, rudem, & asperam: Neque Principatus vigere magis, quam dum à viris bene institutis & doctis gubernantur. Vnde laudabilis illa Sapientis extat sententia: Beatum esse regnum vbi Philosophus rex est, vel vbi rex philosophatur. *Dictum quidem merito ab antiquis plausu exceptum, quodq; hodie verum & laudabile esse non desinit. Homines certe quantumuis ab omni cultu Musarum alieni, doctrinam licet incognitam admirãtur & suspiciunt: quodque facere ipsi non possunt, id recte in altero fieri iudicant. Refragari licet huic opinioni barbariẽ nostri sæculi animaduertamus: inter nobiles potissimum nostros, qui nescio quibus fumis vanitatis inflati rem literariam fastidiunt & auersantur, tanquam fatuitatẽ, qua animi simul & corpora eneruantur & fatiscunt: summũque decus in arte militari constituunt, in Mar-*

tiis

tiis exercitiis, & beluina feritate: quaſi verò literæ militarem diſciplinam remoueãt, animum generoſum effeminent, & ab omni actione laudabili diuertant: imò verò omnem vitæ partem in officio contineant, & licentiam hominum male moratorum in ordinem cogant. Militiæ ſtudium beluinum eſſet, barbarũ, & ab omni humanitate alienum niſi conſilio fulciatur, eiuſque feritas mitioribus affectibus temperetur. Sed quid non admittit deplorata noſtri ſæculi deprauatio? quæ cõtemptis bonis moribus effrenatam quidlibet patrandi licentiam laudat & ſequitur; iudicatq́ ſummũ bonum, ſi quicquid libeat liceat: & per omnem truculentiam libidinemq́ impune debacchetur. Quibus autem iudicium viget ſolidius, mensq́ ſana eſt in pectore ſano, quibus ſerenior Genius bonas animas agit & moderatur, longè diuerſum viuendi modum ſibi proponunt, Palladem colentes armatam, Heliconis cum Apolline Præſidẽ, nempe bellicum ſtudium à conſilio & rerum ſcientia non ſeparantes. Tunc enim militia viget maximè, dum conſilio domeſtico res foris prudenter reguntur & adminiſtrantur. Probe inquit Cicero, expeten-

dam magis decernendi rationẽ, quàm decertandi fortitudinem. *Honestum effici animi, non corporis viribus. Parua esse arma foris, nisi sit cõsilium domi. Sed relinquendi sunt isti Cyclopes & centimani Bryarei, qui vastitate corporũ & potentia immani præter modũ fulti, viribus cœlum inuadere, humana diuinaq; pro arbitrio commiscere nituntur, neque quicquam cum Musis mitioribus habere volunt commercij. Nos eos primo honore colendos existimamus, quorum laudabilis virtus proximo vtilis est. Horum nomen publicis Encomiis efferre & famã scriptis propagare pulchrum esse duco, & virtuti consentaneum. Indignum, certè, esset tam splendidas eruditorum dotes obliuione eorum, qui viuunt, aut reticentia posterorum sepelire. Sapiens virtutis honorem præmiũ haud prædam petit. Neque vllam aliam suorum laborum mercedem poscit, quàm laudis & gloriæ. Quam si illi detraxeris, nihil illi relinquis, cur se tantis lucubrationibus & vigiliis exerceat. Quapropter qui olim res gestas maiorum, vitasq; virorum doctrina illustrium scriptis mãdauerunt, non solum memoriæ eorum, quos laudibus euehũt,*

con-

consulere visi sunt, sed etiam sibi ipsis apud posteritatem optime prospexerunt. Dum enim virtutes excellentes in aliis commendant, clarè testantur se earum admiratores esse & sectatores. Ideo studia eorum laudabilia iudicari debent, qui scientiarum inuentoribus & cultoribus honorem debitum non denegãt, sed magis quibus possunt rationibus promouent & conseruant. Hæc est clarissime Malarmæe, *præcipua causa, cur* secundum hoc iconũ volumen *concinnare & publicare statuerim: quo cõtinentur effigies, succinctaq; vitæ descriptio multorum, qui adhuc superstites in viuis sunt doctrina rerumq; cognitione clari. Idq; opusculum, qualecunque est, tibi dicatum volui, quòd & tu inter præcipuos nostræ ætatis literatos viros, sine vllius inuidia, dignissimus iudiceris, cui præcipuus honos deferatur. Æquum est excellentes hos homines sub tuo patrocinio commendari: quod & eorũ laus maior euadet præstantis laude viri commendatione, & tua autoritas non parum splendoris assumet commercio tanquã & familiaritate contracta cum iis, quorum sempiterna memoria sub laudabili tuo nomine in Theatrum publicum in-*

troducta æternitati sacrabitur. Eximius ille tuus candor, morumque facilitas in conuersatione statim quemlibet in tui amorem pellicit, religiosaque obligatione cogit, vt te omnes colant & venerentur, nostri præcipue Burgundi, & ante omnes Vesuntini, inter quos nulli secundus haberis; infinitos verò opum splendore, potentia, autoritate & eruditione superas, cum inter Patricios sellam occupes Senatoriam. Præter hæc omnia aliud me mouet, vt hoc opusculum tuo nomini inscriberem, quòd in nostra vrbe nemo mihi superstes amicus relictus est, qui me ex facie viderit præter te, & magnificum illum Montriuellum, *duo patriæ meæ splendida luminaria: reliqui ex nomine non visum diligunt, hanc beneuolentiam à parentibus hæreditario iure sortiti: vt sunt Nobiles & eruditi Nepotes tui* Ioannes & Gedeon, Francisci fratris filij *: quos ego redamo, colo, & honoro propter, piæ memoriæ, Patrem defunctum, & eorum virtutem: quibus omnia secunda per successus felices incrementa precor & exopto: æquum est hos affectus ex me in illos deriuari, ne indignus videar tuo amore, parentisque illorum, qui me olim tam ar-*

cta

cta consuetudine amanter complexus est.

Erit igitur hic meus labos probatum pignus mei amoris erga te, vir splendididissime. *Quod si gratum animaduertam hunc conatum meum tibi fuisse, non mediocrem mihi iniicies stimulum meditandi in posterum alia solidiora, quæ tibi maiorem afferent delectationem, & ad publicam vtilitatem magis facere videbuntur. Vale felicissime: tuumque* Boissardum *mutua beneuolentia te vnicè colentem, redama.*

IN

IN EFFIGIES

DOCTRINA CLARORVM VIRORVM, A DOMINO IANO IACOBO BOISSARDO celebratorum,

IOANNES POSTHIVS GERMERSHEMIVS, AVLÆ PALATINÆ Archiater.

ILLVSTRES *animæ, quarũ natalibus horis*
Fulserũt nitidi sydera fausta poli.
Et Genium ingeniis felicem fata dedêre,
Et dedit ipsa artes Calliopæa suas.
Queîs fretæ celebrem scriptis extendere famam
Æternumq; decus cura parare fuit.
Gaudete: est nomen vobis & gloria parta,
Quam nulli poterunt vnquam abolere dies.
Vestra sed indomitæ cum sint obnoxia morti
Corpora, & in cineres tota abitura leues,
Vt saltem viui superent in imagine vultus,
Quos auido spectet lumine posteritas.

Sumptibus en præstat largis, multoq; labore
BOISSARDVS, *Phœbi deliciæ & Charitum.*
Tum breuia adiiciens actæ præconia vitæ,
Contexit variam dædalus Historiam.
Dulcibus & vitam dum sic impertit amicis,
Ipse sibi vitam dat quoque perpetuam.
Vobiscum & pariter celebratus in orbe legetur,
Donec erunt aliquo doctæ in honore DEÆ.

CARO-

CAROLUS CLUSIUS ATREBAS SCRIPTOR SIMPLIC. PEREG.
Nascitur 19. Feb. A°. 1526.
Consilio Pylium, Chironem vincit in herbis,
Atq; Titum antiqua Clusius Historia.

CAROLVS CLVSIVS ATREBAS, SCRIPTOR HISTORIÆ SIMplicium peregrinorum clarissimus.

ANNO à nato CHRISTO M. D. XXVI. mensis Februarij XIX. sub horam quintam ante meridiem, natus est CAROLVS CLVsius Atrebati, metropoli Comitatus Arthesiæ in Galliâ Belgicâ, isticq; in pueritiâ educatus: Gãdauum inde ablegatus, vt operã politioribus literis daret sub PAVLO EVCHARIO viro doctissimo, apud quem biennio vixit: anno quadragesimo sexto Louanium profectus, Latinę & Græcæ linguæ Professores in Collegio trilingui siue Buslidiano, audiuit: Deinde (sic volente patre) Iuri ciuili operam dedit sub C. V. Doctore GABRIELE MVDÆO: sed cùm animus esset peregrinas regiones lustrandi, Germaniã

triennio poſt adiit, vbi ex magni & celeberrimi viri conſilio & autoritate ſtudij rationem mutans, neglectâ Iuriſprudentiâ, Philoſophicum ſtudium amplexus eſt. Anno quinquageſimo in Narbonenſem Galliam ſe contulit, vnde paucos poſt annos, ob bellum inter Carolum V. Cæſarem, & Henricum II. Galliæ regem, exortum in patriam à patre reuocatus iſtic aliquot annos vixit, donec anno LX. denuo in Galliam reuerteretur, Lutetiæq; biennio viueret. Inde propter inteſtinum bellum, Aureliâ à Principe CONDÆO occupatâ, Louanium abiit, & iſtic anno vixit. Anno 1564. euocatus in Germaniam, bimeſtri iſtic tranſacto, per celeres equos in Belgium rediit, & inde per Galliam in Hiſpaniam profectus eſt, cuius plures prouincias, atque etiam magnam Luſitaniæ partem, annuo ſpacio perluſtrauit. Anno ſequente in patriam reuerſus vſque ad primum & ſeptuageſimum in eâ permanſit, quo Lutetiam profectus, & inde per Caletes in Angliam. Illâ autem ex parte peragratâ, denuo Lutetiam & in Belgium regreſſus eſt: iſtic hę-

rens

rens vſque ad annum tertium & ſeptuageſimum ſupra milleſimum & quingenteſimum: tum enim à Cæſare MAXIMILIANO huius nominis ſecundo euocatus Viennā Auſtriæ profectus eſt, & iſtic in Aulæ Cæſareæ familiarium numerum benigne receptus fuit. quo etiam loco apud Cæſarem RVDOLPHVM II. Maximiliani F. fuit. Vixit porrò Viennæ vſque ad annum LXXXVIII. (ſuſceptis tamē interea binis in Angliam peregrinationibus) quo Francofurtum ad Mœnum ſe contulit. XCIII. autē anno Lugdunum apud Batauos ab ordinibus confœderatarum Prouinciarum euocatus, eô peruenit annum ætatis agens octauum & ſexageſimum, vbi adhuc viuit cœlebs, annū agens tertium & ſeptuageſimum.

In pueritiâ & adoleſcentiâ variis morbis obnoxius fuit, præſertim febrib. cōtinuis aliquot annis, omnibusq; diuexatus eſt, præterquam quartanâ & peſtilente. Annū agens XXIIII. Hydrope laborauit, ex intēperāte aquę frigidę potu, quo morbo C. V. Guilielmi Rondeletij Medici celeberrimi & Profeſſoris in Academia

mia Montepessulana, cura & diligẽtia liberatus fuit. Anno autem ætatis XXXIX. in Hispanica peregrinatione, ruente in cursu per accliue equo cum ipso sessore, dextrum brachium supra cubitum fregit, & eum insequente, dextrum crus. Viennæ porrò Austriæ annũ agenti quintum & quinquagesimum, pes sinister illi luxatus, & malleolus fractus: Octennio deinde post Francofurti ad Mœnum, ex casu dextrum femur luxatum, & luxatione nec à Medicis, nec à Chirurgis agnita sed neglecta, ad cõtusionem duntaxat medicamenta applicantibus, prorsus claudus effectus est, vt ne pedem quidem promouere possit, nisi gemino scipione sub alis subnixus. Eam ob causam cum corpus exercere nequeat, sed perpetuò fere illi sedendum aut decumbendum sit, graues alij accessere morbi, Calculus, Coli dolor, & Hernia.

Italicam profectionem ter tentauit: florentissimam enim illam regionẽ videre summopere auebat: sed irriti semper fuere conatus: primùm Mõtepessulano Massiliam profectus est: deinde ex ea vrbe rediens, apud Allobroges

ges hæſit fere ſemeſtre, parentis reſponſum expectans, poſtremò Auguſtam vſque Vindelicorum profectus, vnde curſum cōuertere debuit in Hiſpaniam. Quæ adeò cauſa fuit, vt adeundi Italiam omnem cogitationem in poſterum deponeret, exiſtimans id inſtitutū Deo non probari, cuius voluntati obſiſtere nephas duceret. Eum ob tot animi & ingenij virtutes atque dotes incomparabiles Imperator Maximilianus II. Nobilitatis priuilegiis optimo eius merito cohoneſtatum plurimum amabat: Linguarū ſeptem, vtpote Latinæ, Græcæ, Italicæ, Gallicæ, Hiſpanicæ, Luſitanicæ & Belgicæ exactam habet peritiam, variarum autem rerum præſtantiſſimarum, præcipuè verò in Hiſtoria ſimplicium peregrinorum tantam notitiā & vſum ſibi acquiſiuit, vt per tot regna orbis terrarum Scriptorem earum vel grauiorem vel diligentiorem hodie nō reperias. Hiſtoriarum vulgo incognitarum & ſcriptor & cenſor acutiſſimus, vti & Coſmographię doctiſſimus. Scripſit, & vertit hiſtorias Americanas ex Hiſpanico idiomate, in Latinū ſermonē. Dialo-

gos siue Historiam Garciæ ab Horto, Proregis Indiæ Medici Lusitanicâ linguâ scriptam de Aromatis & simplicibus aliquot Medicamentis apud Indos nascentibus, latino sermone in Epitomen contraxit, & Iconibus ad viuum expressis locupletioribusq; annotationibus illustrauit, quę quartâ editione apud Plantini viduam castigatior & auctior prodiit, in 8. Anno 93. Librum Christophori à Costa Medici & Cheirurgi, de Aromatibus & Medicamentis in orientali India nascentibus ex Hispanico sermone Latinum fecit, & in Epitomē contractum quibusdam notis illustrauit, qui altera editione apud Plantini viduam Antuerpiæ, Anno 1593. in forma octaua publicatus est auctior & castigatior. Historiam Nicolai Monardis Hispalensis Medici duobus libris scriptam Hispanico sermone de simplicibus Medicamentis ex nouo orbe delatis, quorum in Medicina vsus est, Latio donauit, & in vnum volumen contractam annotationibus & Iconibus affabre depictis illustrauit, quæ tertia editione excusa est, ibidem ex postrema Autoris

reco-

recognitione,formâ 8. anno 1593. Idem fecit tabulam Hiſpaniæ antiquis & recentibus in ea locorum nominibus inſcriptis, quam ſe editurum promiſit Ortelius. Eiuſdem Hiſtoria aliquot ſtirpium per Hiſpaniam obſeruatarum libris duobus expreſſa eſt Antuerpiæ in 8. Anno 1576.

IVSTVS LIPSIVS AETAT. 50. ANo. 1594.
Ausonios olim fuerat quod Tullius inter,
Hoc inter nostros Lipsius unus erit.

IVSTVS LIPSIVS PHILOLOgus & Conſiliarius Regius.

TAMETSI de Iuſto Lipſio Bruxellis nato & multa & præclara dicenda veniāt, viro nimirum de literis optime merito, & cui comparando ob ſingulares ingenij dotes ætas noſtra vix parem videt, nō per Germaniam ſolùm, ſed & per Galliam, perq; ipſam ſtudiorum matrem Italiam, quod vniuerſitates & pulpita paſſim aperte loquuntur, atque vt Academias Ienenſem, Louanienſem, Lugdunenſemq; Batauorum taceamus, vel ſola Antuerpia de viri huius meritis ampliſſimis corā vniuerſo orbe palàm declamat: nos tamē præſtabilius duximus notationi huic ieiunæ impræſentiarum potius ſuperſedere, quā pauca & tāto ingenio minus paria afferre. Imaginem eius florentiſſimam equidem appoſuimus, mentis ideam tot ab ipſo editæ lucubra-

tiones docebũt abunde, quas ſi quis inſpiciat, quid eſt quod deſiderare poſſit? nec enim Apelles melius eum vnquam expreſſerit. Is inter cętera edidit Epiſtolicarum quæſtionum libros octo omni cura elaboratos, quos Antuerpiæ Plantinus excudit. edidit & antiquarũ lectionum commentarium, diſtributum in quinq; libros, in quibus varia ſcriptorum loca, Plauti pręcipuè, illuſtrantur & emendantur. Idem P. Cornelij Taciti Hiſtoriarum & Annalium libros recenſuit: & Saturnalium ſermonum libros II. qui de Gladiatoribus. Fecit Electorum librum vnum, in quo præter cenſuras varij priſci ritus proponuntur item librũ de Cõſtantia plane aureum, & alia quæ ſuo loco plenius enumerabimus: atque hæc de Iuſto Lipſio.

HVL-

HVLDRICHVS HVTTENVS EQVES FRANCꝰ & Poëta.
Nascitur A° 1488. Obijt A° 1523 in aug.
Palladis invictus, pariter Mavortis allumnus
Jnclytus ingenio militiaque fui.

HVLRICHVS HVTTENVS
Franc. Eq. & poeta.

HVLRICHVS Huttenus eq. Francus Germanus Poeta, ex nobili Huttenorum familia in Germania 20. Aprilis die, Anno 1488. prognatus, & in omni genere artiũ & disciplinarũ parẽtum consilio educatus, Mineruâ duce & Magistrâ literarum pariter & armorum gloriâ præstans fuit, multa audacter & libere in Romanenses dixit & scripsit, multa etiã in Principes & magistratus ciuitatum: in bellis Venetis Maximiliano Imperatori suam operam fortiter præstitit, vnde ob excellentis ingenij vim & probatæ virtutis in eo bello laudem singularem à Diuo Maximiliano I. & Poëta Lauro, & eques auro coronatus propugnator communis libertatis

perſtitit, Muſarumq́; & Gratiarũ Hierophantes incomparabilis. Claruit anno 1523. Scripſit in Hulrichum Principem Wirtenbergenſem inuectiuas & Phalariſmum Dialogum compoſuit. Cum Eraſmo de quibuſdam expoſtulauit, & hoc modo variis orationibus & epigrammatis editis apud Germanos magnũ ſibi nomen comparauit. Opera eius Poetica ex diuerſis monumentis in vnum collecta ſunt, & Francofurti impreſſa anno 1538. Sunt autẽ hæc: Epigrammata varia: in tempora Iulij ſecundi Satyra; ad Maximilianum Imperatorem exhortatio, vt bellum in Venetos perſequatur: De piſcatura Venetorum carmen heroicum: Marcus carmen heroicum: de non degeneri ſtatu Germanorum: Epiſtola Italiæ ad Maximilianum Imp. Reſponſoria Maximiliani Imperatoris ad Italiam authore Helio Eobano Heſſo: ad Cardinalem Hadrianũ pro Capnione interceſſio: Triumphus Capnionis: Panegyricus in laudem Alberti Archiepiſcopi Moguntini; in Pepercorni vitam & obitum. Vtis id eſt, nemo carmẽ iucundum: Vir bonus: De

arte

arte versificatoria: De Guaiaci ligni medicina & morbo Gallico liber impressus Moguntię apud Ioan. Schoeffer 1519. Flores obseruati ab Hulricho Hutteno in libris Q. Curtij de rebus gestis Alexandri, Colon. apud Gymnicum 1538. Eiusdem super interfectione propinqui sui Ioannis Hutteni equitis à Wirtebergẽsi duce Vlrico deploratio heroicis versibus: Item ad Ludouicum Huttenum super interemptione filij consolatoria oratio: Item in Vlrichum Wirtebergensem Orationes quinq; inuectiuę: in eundem Dialogus cui titulus Phalarismus, & aliquot ad amicos epistolæ: Item ad Franciscũ Galliarũ regem epistola, ne causam Wirtebergẽsis tueatur, exhortatoria, & epistolę aliquot ad amicos. quæ omnia simul excusa sunt in arce Steckelberg anno 1519. Expostulatio cum Desiderio Erasmo, impressa cum Brunfelsij responsione ad Erasmi spongiam pro Hutteno. Item Orationes quædam, quarum tituli sunt, Monitio prima, Monitio secũda. Sunt qui putent Dialogũ illũ Philalethis ciuis Vtopiensis eodem authore cõscriptum esse, & Orationẽ

ad Chriſtum pro Iulio ſecundo Ligure Pontifice, & Paſquillos nonnullos, veluti ſunt Dialogus Bulla inſcriptus ſiue Bullicida, Prædones, Momus, Carolus, pietatis & ſuperſtitionis pugna, conciliabulum Theologaſtrorũ aduerſus bonarũ literarũ ſtudioſos, Apophthegmata Vadiſci & Paſquilli de deprauato Eccleſiæ ſtatu: Huttenus captiuus; Huttenus illuſtris, eiuſdem exclamatio carmine ſcripta in incendium Lutheranorũ, quæ impreſſa eſt cũ aliis quibuſdam in quarto: Item epiſtola ad Bilibaldum Pirckheimerum: pars quædam inuectiuæ in Hieronymum Aleandrum: Epiſtola ad Marinum Caracciolum: oratio ad Cardinales, Epiſcopos, Abbates, Præpoſitos, & vniuerſum Sacerdotum concilium, Wormatiæ Lutherũ & veritatis & libertatis cauſam impugnantes. Oratio ad Carolum V. & alia quędam impreſſa cum ſecundo Tomo operum Lutheri: eiuſdem præfatio in declamationem Laurentij Vallæ contra donationem Conſtantini, quæ impreſſa eſt Coloniæ cum Concilij Baſilienſis deſcriptione anno Domini 1535. eiuſdem epi-

ſtolæ

ſtolæ aliquot de ſchiſmate extinguẽdo, & vera Eccleſiæ libertate aſſerenda: Oratio item exhortatoria ad Germanos Principes vt bellum Turcis inferant in 8. Bibl. Imp. Viennæ. Eius colloquia Germanica lingua in 4. ibidem: eiuſdem dialogus Aula ad Henricum Stromerum Auuerbachum, medicum: Argentinæ in 8. apud Theobaldum Montanum anno 1559. Obiit Hutten⁹ ætate florida anno Chriſti 1522. menſe ſextili, & ſepultus eſt in lacus Tigurini inſulâ Vſnauiâ, à ſe Huttenicâ hodie denominatâ, quod elegantiſſime Ioannes Fabricius Montanus Poeta expreſſit in ſequenti Epitaphio Hutteni manibus inſcripto;

Hæc quicunq; citâ decurris ſtagna carinâ,
Ponis & hoc noſtro littore forte pedem:
Ingenio ſic aura tuo, ſic pareat vnda:
Perlege quæ ſaxo carmina ſculpta vides.
Hoc equitum decus, hoc vatũ Germaniæ ocellus,
HVTTENVS *iacio conditus in tumulo.*
Ingenio dextraq; potens, dum vita manebat,
Muſarum ſimul & Martis alumnus eram.

 Cæſar

Cæsar Apollineâ cinxit mea tempora Lauro,
Idem pro meritis nomen equestre dedit.
Sæpe bonos mutare solum fortuna coegit,
Magna quibus patriæ pœna carere fuit:
Ast mea non alio tantum se iactat alumno
FRANCIA, *nec meritis est male grata meis.*
Æger ad has veni Legatus Cæsaris oras,
Cum me mors alias iussit inire vias.
Ante, sepulturæ seruiret vt angulus iste,
Quàm morerer, sociis iussa suprema dedi.
Assiduis vbi me lugerent planctibus vndæ:
Et gemerent plenis signa refusa vadis.
Sertaq́ue vernarent tumulo natiua sub ipso,
Et querulæ canerent flebile semper aues.
Vade sed admonitu nostri spes contrahe laxas:
Quo minime credis stant tua fata loco.

Si Virtus, Doctrina, Vsus Prudentia charum
Efficiunt summis regibus esse virum.
DIONYSIVS LEBEꝰ-BATILLIVS PRÆSES REGIꝰ AP. MEDIOMAE
Ista tibi certe simul arrisere Bathylli
Qui partes tanti Regis in vrbe geris.

DIONYSIVS LEBEVS-BATILlius, Regius Præses Mediomatr. Iurisconsultus, & Poeta.

DIONYSIVS Lebeus-Batillius natus est Tricassibus vrbe Campaniæ (quam alij Augustobonã Tricassium appellari volunt) anno 1551. Mensis Nouemb. die 27. parente vtroque nobili, solus ex quinque fratribus reliquus & superstes, cum duabus sororibus, Loysa Marini Buissonij Cormonoclæi, Ludouici & Henrici Condæorum Principũ, domus Magistri, eiusdemq; Principis Henrici turmæ centum cataphractorum equitum vexillıferi vidua, & Nicolea Sebastiani Brunelli regij Secretarij, cõiuge. Prima literarum rudimenta posuit in vico Granuillæo ad v I. ab vrbe milliare. Inde à parentibus reuocatus Lutetiamque missus Præceptore vsus est Philippo

Monautholio, clarissimo hodie inter Parisienses Medico, vixq; bienniũ elapsum erat, cum mater eius cum marito agit, vt eum Geneuam ipse deduceret, quo facto, per quinquennium ibi literis operam dedit sub Bertrando Salis Burdigalensi, Antonio Fayo, Iobo Veratio, & aliis bonarum artium Doctoribus, ab ipsis amatus plurimũ, vt & à Christophoro Principe Palatino, Henrico à Sabaudia-Guernacheo, Amilcare Thellignio & aliis primariis Scholæ adulescentibus. Ibi etiam Franciscum Portam Græca, & per aliquot dies Scrimgerum & Carpentarium ius publicè docentes necnõ & Petrum Ramum, tum quoque in Heluetia peregrinum, Orationem in Catilinam actione plena animi, plena spiritus interpretantem, audiuit, quem & eundem Lusannæ Bernatum, anno M. D. LXX. Logicam illam suam priuatim prælegentem, illi audire contigerat, in quem tum hoc Epigrammate lusit:

Cùm patre defuncto Stagiritæ filia magni
Interfecta dolis contumulanda foret;

Fleuit,

Fleuit, & indignis quatiens ſua pectora palmis,
Fatidico tales, fudit ab ore ſonos:
Ergone Ariſtotelis cineres honor iſte ſequetur,
Vt taceam extremo condita viua ſolo?
Sed ſupponar humo: ſic nempe in luminis auras
Tollet ſe quamuis tardior iſta ſeges.
Fortunate nepos, tibi noſtro è ſemine Ramus
Naſcetur, penetrans ſydera celſa comis.
Hic in ſe referet Sophiam, Sophiæq; parentem,
Et fructus largos tempus in omne geret.

Audiuit ibidem Blaſium Marquardum, Claudium Alberium Triuncurianũ, Petrum Nunnium Profeſſores publicos, cum peſte Geneuę ſęuiente, eô ſe inde multi recepiſſent. Moxinde Lutetiam cum iiſdem condiſcipulis Carolo magno & Meueleto venit, vbi Iuri ſtudere cœperunt, non intermittentes tamen Dionyſio Lambino, Ramo, Ioanni Paſſeratio Tricaſſino, Aurato & aliis regiis profeſſoribus ſe tradere. donec ſub initium anni M. D. LXXII. Valentiam Cauarum ad Iacobum Cuiacium & Franciſcum Roaldæſum ius ciuile ibi magna

cum laude profitẽtes, miſſi ſunt: ſed paulo poſt ſecuta eſt clades illa noctis Bartholomeæ, quæ & Academiam illam nonnihil interturbauit, cæſis aliquot ciuibus, liberis tamẽ ſtudioſis Iuris relictis, id accurante, fidemq; ſuam pro iis erga magiſtratũ interponente Cuiacio: cumq; eô ex Italia aduenifſet Ioannes Montlucius Epiſcopus Condonenſis, Blaſij Montlucij in Aquitania Proregis filius, qui omni comitate eũ amplecti cœpit, hunc in Aquitaniam ſub trãſcurrentem ætatem anni inſequentis, ſecutus eſt, ſequendum, ſi Deus dediſſet, & in Poloniã cum Henrico Andium duce, Poloniæ Rege electo, ad quam profectionem maximè inuitabatur Epiſcopus ille à patruo Montlucio Epiſcopo Valẽtiano, qui Legationis Polonicæ ad Regnum Henrico conciliandum princeps fuerat: at Condonij graui periculoſoque morbo affectus, demorari coactus eſt, dum eo releuatus Lutetiam & inde Valentiam iterũ per Tricaſſios ſuos ſe contulit, vbi ſtudiis abſolutis Iuris vtriuſque Doctoris inſignia ſimul cum familiari & cõuictore chariſſimo Petro Poppęo Barre-

Barresequanensi accepit, illa ipsis plena manu, pleniore animo præbentibus clarissimis illis Doctoribus Cuiacio & Roaldæso. Mox domum reuocatus cum Lugduni esset (quo tẽpore Henricus Rex è Polonia Galliam suam repetebat) à Ioanne Tornesio Typographo laudatissimo, cum quo amicitiam inierat, sub eius nomine editus est *Petronius Arbiter*, ex veteribus membranis emendatior factus, cum in hoc suam operam libẽtissimè *Lebeus* noster cõmodasset. Atq; ineũte anno M.D.LXXV. Lutetiam se ad forum & causas agendas contulit, in sacramentum solitum eum Curię offerente optimo & doctissimo viro Antonio Oiselo, in id munus à clarissimo Petro Pithæo Tricassino, cui Lebeus à parẽtibus commendatus fuerat, rogato. Cumq; tertio inde mense primã causam in amplissimo illo Senatu orasset, iam tum aliquod nomenq; decusq; inter eiusdem ætatis Causidicos gerere cœpit. Nec ita multo post Marchionatus Insulæ ad Tricasses, ditionis tum Catharinæ Borbonię Henrici Principis Condæi, & Mariæ Cleuensis filiæ, Iuridi-

cus constitutus est à Carolo Cardinali Borbonio, eiusdem Catharinæ maiori auunculo & tutore, in gratiam Dionysij Lebei-Batillij patris, & remunerationem officiorum & obsequiorum ab eo domui Cleuensi-Niuirnensi à longo tempore præstitorū factus & apud Franciscum ducem Alenconium Regis Henrici fratrem, Libellorum supplicū Magister. Matrem amisit anno M.D.LXXXIIII. fœminā eximia animi magnitudine præstantissimam, de cuius virtutibus cognoscet, qui tumulum eius inter opuscula Musæ Christianæ à *Petro Poppæo* vernaculo sermone conscriptæ, legerit. Eodem anno duxit *Antonettam Bertinam*, Georgij Bertini consiliarij & Medici Regij filiam, cum qua partui proximâ, anno subsequēti bello Guisiano in bellum aduersus reformatos, finibus regni abstinere iussos, mutato, exilium patria sede mutauit, Mōtpelgardum primum cōcedens, vbi Colloquio illi, cuius acta publica sunt inter Theodorum Bezam, & Iacobum Andreę Theologos interesse datum est, quodque designasse videtur Emblemate LXII. de

Her-

Hercule aduersus Cancrum depugnante. Inde Basileam, vbi inter alios amicitiam coluit Bonifacij Amerbachij, Theodori Zvvingeri (in cuius defuncti obitum & quædam Epigrammata scripsit, edita apud Conradū Waldtkirch cum Iconibus & elogiis clarorum virorum à Nicolao Reusnero collectis) Guilielmi Arragosij Medici Cæsarei, Ioannis Alibosij archiatri regij, Odoardi Bizeti-charlæi, & Claudij Basini Tricassinorum, Petri Gualterij Chabotij, Iacobi Coatij & aliorum Gallorum, quos Petrus Neueletus-Doschius sua illa Basiliæ ἐκφράσει, nuper Francoforti apud Wechelios editâ, & ipsi Lebeo nostro dicatâ, recenset. Inde anno M.D.LXXXVII. ad Sammarianas fodinas, & sesquianno post in Metensium vrbem, quo se ante receperat Bertinus socer, cum Ioanne Bertino sororio, quóque aduentare nunciabatur Carolus Luxenburgius Briennæ & Lignij Comes, Præfectus huius Prouinciæ futurus, ex vltronea abdicatione Ioannis Ludouici Nogarettij-Valettani. Espernonij ducis, cuius sororem duxit, & ex cuius domo Bertinus erat.

Hîc

Hîc priuatus biennium exegit, donec anno M. D. XCI. à noſtris ad eundem Eſpernonium ducem in Aquitaniam amandatus, inde ad regem tùm Rotomagum obſidentem, peractis publicis negociis, ab eodem Rege eo magiſtratu, quem nunc apud Mediomatricos gerit, auctus eſt, in quo quantæ omnib. vtilitati ſit, quæ illius probitas & integritas, parciùs de eius laude eo viuo dicturus, dicere omitto. Extat eius libellus apud Abrahamum Fabrum hîc excuſus de priſcis Aſſaſinis cultelliferis, Gallico ſermone ſcriptus: Extat Emblematum, quæ à ſuo Boiſſardo delineari voluit, pars prima, à Theodoro de Bry ſculptore edita, ad quē propediem reliquorum, quæ ad ducenta ſunt, & amplius, partes alias daturum & ſpero & opto. Iiſdem (quæ clariſſimo Philippo Mornęo Pleſſiaco dedicauit.) addita eſt Paraphraſis ex diuerſis optimorum quorumque autorum circa eoſdem ſenſus locis, ab eodem ingenioſiſſime contexta. Scripta alia multa habet præ manibus, Theſaurum linguæ Gallicæ, Kalendariū Hiſtoricum cum faſtis omnium gentium; De

reli-

reliquiis Gigantium: De iis qui ſe pro aliis geſſerunt. Hiſtoriam Scotiæ Gallicam factam ex Latinâ Buchanani; Petrarcham de remediis vtriuſque fortunæ Gallice redditam; Poemata varia, Farraginem Prouerbiorum, Commentarios rerum Mediomatr. & alia, quibus lectis ſi in lucem venerint, licebit de eo illud Gregorij Theologi vſurpare:

Γραφεὺς διδάσκει τὸ πλέον τοῖς ἐκτύποις.

ita nunquã ſilent eius Muſæ, ita hococio (cuius non minus, quàm negotij rationem extare oportere dicebat Cato) tenet & ſtatum & dignitatem ſuam, vt omne tempus ſubſeciuum in quærendo, diſcendo, & ſcribendo cõſumat, tãtus eſt innatus in eo cognitionis amor & ſcientiæ: tantus ardor ſtudij, tàm inexhauſta auiditas legendi, vt ſatiari non poſſit. Quid verò? (inquit Marcus Piſo apud Ciceronem) qui ingenuis ſtudiis atque artibus delectantur, nonne videmus eos nec valetudinis nec rei familiaris habere rationem, omniaq; perpeti ipſa cognitione & ſcientia captos? & cum maximis curis & laboribus compenſare eam quam ex

discendo capiant voluptatem, mihi quidem Homerus huiusmodi quiddã vidisse videtur, in iis, quæ de Syrenum cantibus finxerat. Neq; enim vocum suauitate videntur aut nouitate quadam & varietate cantandi reuocare eos solitæ, qui præteruehebantur, sed quia multa se scire profitebantur, vt homines ad earum saxa discendi cupiditate adhærescerent: ita enim inuitauit Vlyssem:

O decus Argolicum, qui puppim flectis Vlysses,
Auribus vt nostros possis cognoscere cantus?
Nam nemo hac vnquam est transuectus cærula cursu
Quin prius adstiterit vocũ dulcedine captus:
Post varijs auido satiatus pectore Musis
Doctior ad patrias lapsus penetrauerit oras.

PETRVS GVALTERIVS *Chabotius.*

QVOD mihi iam inde vſq; ab ingreſſu huius operis fuit in animo commendare literarum ſtudioſis recta & honeſta variarũ virtutum ſtudia, vitis ac moribus virorum præſertim eruditorum ante oculos eorum coràm poſitis: quo maiores eorum animos facerem, atque ad conſimilia his ſtudia vehemẽter colendum excitarem. Idem nunc quoque mihi præſtandum videtur, vita & moribus Petri Gualterij Chabotij ijſdem hic propoſitis, valde tamen, quod ſuperſtes eſſet recuſantis. Id autem eò libentiùs equidem feci, quod vetus & ſumma inter nos neceſſitudo, & hominis dignitas gratam iſtius nominis commemorationem poſteris à me tali officio

requireret. Vnde mihi data eſt copia faciliùs & veriùs de ijſdem exiſtimandi, penitusque cernendi, quali ipſe ingenio eſſe poſſit. Itaque primus huiuſce conſiderationis gradus ſecũdum Deum opt Max. è ſapientum virorum ſententiis naturæ debetur, alter doctrinę, tertius moribus, quartus denique commodis & incommodis, quę ex illis conſequi ſolent. Quod cum ita ſit, ex eiuſdem naturę arbitrio tam eſt certũ, quam quod certiſſimum, hæc, patriam, parentes, totumq; animi & corporis habitum pendere.

Patria igitur Petri Gualterij Chabotij, cuius effigies non tam corporis quam humanitatis & probitatis hic expreſſa oculis cernitur, fuit oppidulum nomine Sanlupum, in agro Pictauino ſitum, & ab his tribus oppidis Parthenço, Thoartio & Monconturio tria circiter Aquitanica miliaria diſſitum. Parentes quoq; ipſius minus, quam ipſum ſolum, noti fuerunt. Non idcirco tamen ſi familia ipſorum, aut loci, aut natalium obſcuritate, aut poſſeſſionis cõditione minus celebris viſa eſt multis, deſiit apud

popu-

53

PETRVS GVALTERI' CHABOTIVS PHILOSOPH'
Vt legit Libros Gualteri Phoebus, hic, inquit,
Solus habet Flacci pectora dia mei.

populares ſuos, & morum probitate atque famæ commendatione, honeſtatē nominis habere. Vnde non iniuſta illi defuit cauſa, de iiſdem hoſce verſus more Flaccij vſurpandi:

Nil me pœnitet ſanum patris huius;

& cuiuis ſine arrogantiæ metu proponendi,

Ut quantum generi demat virtutibus addat.

Quippe qui olim ſæpe ſapientum apophthegma legiſſet, *Non ciuitate ciuem, nec domo dominum, ſed ciue ciuitatem, & domino domum eſſe cohoneſtandam:* atque adeò miſerum eſſe alienæ incumbere famæ. Patrem eiuſdem audio fuiſſe Petrum Gualterium, Pancratij Gualterij filium, & matrem Ioannam Chabotiam. Chabotij F. Elæopolas. E quibus verò, quo & eius anni menſe, qua & cuius diei horâ in primam huius lucis vſurā prodierit, nihil omnino mādatum ſcriptis eſt repertum, ſed fando tantum à propinquis multisq; vicinis acceptū, ipſius ortum ſub 1516. cecidiſſe. De quo quidem horæ natalitiæ momento nihil poſtea ipſe dicitur laboraſſe, ne qua fortaſſis eundem anxia cupiditas adeundi & conſulendi fatidicos inceſſeret,

ret, è quibus ſollicita percõtatione poſtea quæreret de certo vitæ curriculo atq; euentis ipſi futuris. Vnde præter Prophetarum oracula hi verſus Sibyllæ è Græco conuerſi atq; vulgo iactati debent animos Chriſtianorum procul ſe vocare.

Neq; in Chaldæorum prædictionibus verſentur,
Neq; ſcientiam aſtrorum tractent. Sunt enim omnia fallacia.

Quod pluribus hic probandum mihi videtur, hiſce præſertim temporibus & hominum moribus, propter nonnullos ex his, talibus promantijs Matheſeos mancipatos, atq; tanta ſtultitia obcœcatos, vt ijdem conuerſionibus orbium cœleſtium (quales Ouidius deſcribit lib. 2. Metamorphoſeos:

Adde quod aßidua rapitur vertigine cœlum,
Syderaq́; alta trahit, celeriq́; volumine verſat.)

tantam impie tribuãt vim in corpora inferiora, vt quæ diuiniores ex Philoſophis verè ac piè Deo Opt. Max. adſcripſerũt, quod vigeat, quod ſentiat, quod meminerit, quod præui-

deat,

deat, quod tàm gerat & moderetur id corpus, cui præpositus est, quàm hunc mundũ administret, huic detracta impio sacrilegio rebus ab ipso creatis & animæ expertibus attribuere minime vereãtur. Vnde homines sic obcœcati primùm lib. 2. de diuinationibus à Cicerone merito seuocantur in prædictione & notatione cuiusq; vitæ ex natali die minime Chaldęis credendum esse, idq; ex disputatione Eudoxi apertè docetur. Huius deniq; rei demonstratio cognosci potest ex altera disputatione Phauorini apud Aulum Gellium, cap. 1. libr. 14. qui philosophos deterrere volens ac depellere adolescentes à Genethliacis istis, & quibusdam id genus, qui artibus prodigiosis futura omnia dicturos se pollicentur, nullo pacto adeundos consulendosque huiusmodi argumentis concludebat.

Aut aduersa, inquit, euentura dicũt, aut prospera.
Si dicunt prospera & fallunt, miser fies frustra expectando.
Si aduersa dicunt & mẽtiuntur, miser fies frustra timendo. H Si

Si vera respondent, eaq; sunt nō prospera, iam inde
Ex animo miser fies, anteq̃ è fato fias.
Si felicia promittunt, eaq; euentura sunt, tunc plane
Duo erunt incommoda: & expectatio te spei suspensum fatigabit,
Et futurum gaudij fructum spes tibi deflorauerit.
Nullo igitur pacto vtendum est istiusmodi hominibus, res futuras
Præsagire vane studentibus.

Tertio *Cornelius Tacitus* lib. 17. sic depingit Mathematicos; hoc genus hominũ est potentibus infidum, sperantibus fallax, quod in ciuitate nostra vetabitur semper. Idem Historicus lib. 2. Annalium: Senatus consultum factum est sub Claudio de Mathematicis ex Italia pellendis. E quorum numero L. Pituanius de saxo Tarpeio deturbatus est, quod cum admiratione ac potius cum irrisione spectantium meritissime omnium exceptum est: quod is qui soleret alijs prænunciare futura, non sibi præsen-

præſenſiſſe, & præcauiſſe euenturum eiuſmodi exitium potuerit. Eodem ſpectant plura ſcriptorum teſtimonia, de veritate Fatidicorum tàm diuina, quàm humana, in eiuſdem prælectionibus ad Oden *11. lib. 1. Tu ne quæſieris ſcire &c.* Poſtremò quam fuerit verus & pius Michaelis Hoſpitalij Franciæ Cancellarij de talibus promãticis ſenſus, Epiſtola eiuſdem libro 3. incipiens; *Cum te noſtra diu &c.* ad Carolum Lotharingum Cardinalem Romam profectum aperte ſub mediũ loquitur, & laudem huius vniuerſitatis regendæ ac gubernãdæ ſic impio ſacrilegio detractam Deo grauiter conqueritur.

Impia nam tota dominatur in vrbe Matheſis:
Chaldæi volitantq; domos, atq; atria circum
Tempus ab his certusque dies horæque petuntur:
Et fortuna ſalusque hominum dependet ab aſtris.
Sic tranſlata Deo, rerumque hominumque ſatore,

Omnis ad expertes animæ res gloria transit.

Porro huius senis ætates primæ, pueritia & adolescentia fuerunt Sanlupi, partim in Grammaticis Latinis leuiter contritæ & occupatæ, partim in domesticis negotijs procurandis, vt qui natu esset sex aliorum fratrum maximus. Inde sub annum quartum & vicesimum ætatis, desiderio addiscendæ linguæ Græcæ Pictauium abductus fuit. Sed ibidem vix tres Menses dicitur exegisse, cum ecce à primarijs suorũ popularium in patriam ad moderandum Sanlupensium adolescentiã inde reuocatur. Quo quidem munere sexenniũ illum perfunctum cupiditas maior priore proficiscendi ad celeberrimam Lutetiæ Academiam cepit. à qua quidem profectione, cum patrij Sacerdotes precibus matris Chabotianæ subornati eum deterrere atq; auocare conarentur, propositis itineris longi & periculosi difficultatibus, & sacerdotio in patria remanẽti promisso, si eius ordinis esse vellet, respondit: Se ex Epistola D. Hieronymi ad Paulinum didicisse, præcipuas Sacerdotis partes esse, vt si quando ipse de ali-

quo,

quo, vel fidei, vel legis, vel Sacramentorũ capite, vel deniq; de aliquo alio ſacræ ſcripturæ communi loco interrogetur, ex officio debeat ad interrogata congruenter Euangelicæ veritati reſpondere: ſicut nomen Sacerdotis Latinum & Hierophantæ Græcum videntur præ ſe ferre. quale docendi munus, qui aut per ſegnitiem, aut per imperitiam nõ explere curat, nec poteſt, ex Ezechiele diſcat grauiſſimas pœnas à Deo ipſum manere. Quare meritó ſubijciebat: Vbi ego talem facultatem Lutetiæ percepero, in patriam Deo fauente rediturus, atque tum votis parentum, & amicorum deſiderio ſatisfacturus ſum.

Suſcepta eſt tandem profectio & peracta anno 1546. menſe Octobri, atq; ætatis ipſius circiter trigeſimo. Inde tres proximos habitationis ab aduentu ipſius in vrbem annos, & ſex menſes poſuit in Philoſophia, quam Audomarus Talæus, & Petrus Ramus eloquentiã horis die bipartitis in Gymnaſio Prælæo profitebantur, ingenti auditorio & frequenti. Quo temporis ſpacio ex legibus Academiæ Pariſienſis

confecto titulum Magiſtri Philoſophici adeptus eſt. Ex eo nulla prope mora interpoſita fuit,quin complures honeſtarum familiarum liberi in ipſius diſciplinam traditi ſint. Quos tandiu docuit, dum tertio ciuili bello ex commendatione pædonomiæ Gualterianæ, tanquam è quodã fonte, profluxit ad hominum famam: atque hinc etiam ad exiſtimationem D. Michaelis Hoſpitalij Franciæ Cancellarij dimanauit: qui mox negociũ dedit regiis Profeſſoribus Petro Ramo & Ioanni Mercero illi Eloquentiæ & Philoſophiæ, huic literarũ Hebraicarum, vt ex illo percontarentur, an ſuſcipere vellet prouinciam ſex ipſius Nepotes rure ad tempus aliquod inſtituendi. Ille verò tantæ perſonæ requirentis autoritate, tamq; amico internunciorum hortatu facile impulſus conditionem accepit, atque in ea duodecim annos permanſit, quinque ſuperſtite Cancellario, & reliquos ſeptem eodem non ſine multis omnium bonorũ querelis deſiderato. Totum autem illud temporis ſpacium in ſoceri & generi D. Bellebatij ruſticis ædibus, dum Gal-

Gallia incendio diſcordiæ ciuilis miſerè conflagraret, traductum fuit.

Porrò de animi & corporis habitu, ſimulq; de doctrina & moribus nihil eſt nominatim traditum. Ex ipſius tamẽ prçlectionibus in omnia Q. Horatij Flacci Poemata tanquam ex fructuoſis Indicibus non mediocriter probatis, bona talium qualitatum pars, earumq; laudabilium ſe paſſim aperit, atq; inde colligi facile poteſt. Vnde quam ſtudioſus ille fuerit virtutis, optime cuiuis perſpicere licet. Cuius vna prudentia ſi non in moralibus virtutibus numeratur, quod tãtum in delectu bonorum & malorum cernatur, & virtus mentis habeatur, à prouidendo Ciceroni dicta, vnde oculus animæ à Platone in Menone vocatur, cuius vnius comitatu homines ducuntur ad recte agendum, eius tamen ſemina paſſim in iiſdem prælectionibus conſpiciuntur ſparſa. Ex eo Gualterius cognoſcitur non paucus iuſtitiæ cultor fuiſſe: primum cum in eodem Poemate animaduertit Ethnicos ſcriptores veram conditæ huius vniuerſitatis & conſeruatæ atque

administratæ, laudem tribuere Deastris suis detractam per detestabile sacrilegium Deo vero, & in sancta Triade vni, id impie nefarieque factum grauiter indignatur, atq; Lectores taliũ locorum ab hoc iniustitię atque impietatis genere, quantum in ipso esse potest, deterrere in primis studet: præmonens Deum compensare solitum tarditatem suæ vindictæ, acerbitate supplicij, nõ multo post futuri reis talis impietatis. Deinde quod ibidem debitum veteribus huius Vatis interpretibus grate deferat honorem, tametsi aliam ab iis iniisse viam, & rationem interpretandi videtur: Quod vsum trium organicarum artium, Dialecticæ, Grãmaticæ Rhetoricæ, pro ipsius modulo, p̃ter alios interpretes declaret. Vbi in frõte singularum Odarum, Satyrarum, Epistolarum, pręcipuam collocat rei propositæ quæstionem, ad quam arguendam, tanquam sagittam ad scopum petendum, primum collimat, arguméta singula simpliciter disponendo, id est, axiomaticôs enunciando, & si fieri potest, dianoeticôs colligendo. Qua etiã Methodo vsus sit autor propositus

positus explicando; Deinde quibus ex verbis, proprijsne, quorum proprietates sola Grammatica interpretari debet, an tropo aliquo immutatis constent axiomata ipsius autoris singula; Postremò quæ & quot figuræ tam dictionis quam sententiæ sint adhibitæ. Horum certe obseruationem ille iure sibi potest sine controuersia vindicare, nihil ex ista laude quisquam è veteribus huius Lyrici Poetæ explanatoribus ei sine iniuria decerpere potest, cuius quidem possessio iam inde vsque ab anno 1573. ante obitum D. Michaelis Hospitalij adita fuerat. Sed huiusmodi tempestates in Gallia sunt consecutæ, vt dominus talium prælectionum intermittere Operis editionem vsq; ad annum 1587. coactus sit, quæ tandem Basileæ per Leonhardum Ostenium Typographum, emissæ interiectum 14. annorum habuerunt. Ad hęc notæ Grammaticæ, quæ videntur relinqui cōmunes & veterum & recentium interpretum, habent in prælectionibus Gualterianis, quod eximi debeat ex illâ communione, id Varroni & Fab. Quintiliano dicitur originatio, ea est

I notatio

notatio Ciceroni, quæ frequenter ac fere passim hic obseruatur, tam in Græcis vocibus, quã Latinis, quarum etyma, quantũ ipse studeam mecum recolere, non equidem facile possum recordari, vtrum aliquando in alijs huius Poetæ, nisi perpauca, explanatoribus, legerim. Quod cũ ita sit, non temere inquisitio & inuestigatio talis, originationis proprie & merito mihi videtur soli Gualterio attribuenda. Fortitudinis quoq; hic senex quandam speciem præbuit, iam inde ab inceptione Horatianæ interpretationis, vt præfatio eiusdem ante librum Carminum indicauit, quod quamuis longe animo perspiceret, opus institutũ, multarum fore vigiliarum & laborum, ad id tamẽ fortiter aggrediendum, omnium istorum difficultatem neglexit. Illud etiam non demissi fuisse animi nemo negauerit, quod nonnulli de perfecta iam & absoluta superiorum interpretum explanatione sic firmissimè asseuerãt: neminem hodie nisi impudẽter temerarium, post eruditas tot doctorum interpretationes posse quicquam explanationis nouæ in Lyri-

cum

cum Poetam tentare, quin actum agere iudicetur. Istud quidem obiectum licebit credo Gualterio, per veniam candidi Lectoris diluere, si ad illud Seirachidæ exemplum cap. 13. licet videatur esse argumenti longe huic dissimilis, ostenderit primũ se conformasse. *Quanquam ego nouißimus euigilaui, tanquam racemator post vindemiatores, profeci tamẽ per gratiam domini, & perinde atq; vindemiator lacum impleui. Considerate me nõ mihi soli laborasse, sed omnibus ijs, qui disciplinam quærũt.* Deinde cõsilium & autoritatem D. Augustini cap. 1. lib. 1. de Trinitate in suo instituto secutum esse: *Vtile est*, ait hic doctor, *ijsdem de rebus plures à pluribus diuerso stylo fieri libros, vt lumen vnius videatur alterius tenebris.* Huc postremò accedit illud Ausonij ad Symmachum: *Alius alio plura inuenire potest, nemo omnia.* Quantæ verò diuersitatis atq; differentiæ sint priores Q. Horatij explanatores ab hoc, cuius forma est hic Lectori depicta, non est admodum opus acri intentione ad diiudicandum. Cuiuis enim vel mediocriter docto facile totus genere inter-

ptationis ab illis diuersus videbitur. Affectus autem animi tam confidentis extitit illi præcipue ex approbatione Dn. Michaelis Hospitalij, collectâ, de quadam analysi vnius & alterius Odes, quondam Nepotibus ipsius dictatâ, vt in Præfatione ante Odas fuit cõmemoratum. Idem præterea habitus animi eluxit in eo maxime per naufragium recularum suarũ & curtæ supellectilis ter diuersis belli ciuilis tẽporibus, factum, patienterq; ac fortiter, per alleuationem diuini spiritus acceptum. Quod aliquando si Deus permiserit, publicæ posteritatis memoriæ tradetur, atque imprimis postremum, vt alijs duobus primis grauioris anxietatis & dispendij, cuius eiectamenta illum audio nondum grauibus curis & laboribus, anxietateq; iure persequendi defunctũ esse. Huic inseretur per quandam Historiæ speciem, maximum capitis & vitę periculum, extremumque pene discrimen, in quod multis visus est diuersis tempestatibus sæpe adductus. Quæ præterea temperantiæ documenta ille paucis familiaribus atque discipulis dedit? Hi certo retulerunt, eum ita semper temperatis

moderatiſque moribus fuiſſe, vt victu & reliquo vitæ cultu pertenui vti continenter viſus ſit: identidē illud Seirachidæ vſurpans: *Quam pauca honeſte inſtituto ſufficiunt: Viuitur pauco bene:* illud quoque Hippocratis 6. epidemiôn: *adſit proba exercitatio, ſatietas vitetur, labor impigre adeatur:* illud deniq; grata recordatione ſæpe recolens è Seneca Philoſopho: *Hanc ſanam & ſalubrem vitæ formam teneto, vt corpori tantum indulgeas, quantum bonæ valetudini ſatis eſt, duriùs tractandum eſt, ne animo male pareat: Cibus famē ſedet, potio ſitim extinguat: Veſtis arceat frigus, domus munimentum aduerſus infeſta corpori, hanc vtrum ceſpes euexit an varius lapis gentis alienæ nihil intereſt, ſcito hominem tam bene culmo quam auro tegi: contemne omnia quæ ſuperuacaneus labor velut ornamentum ac decus ponit. Cogita in te præter animum nihil eſſe mirabile, cui magno nihil magnum eſt.* Ex his facile cognoſcit Lector, eum in vario diſciplinarum genere feliciter verſatum. Sed idem multo clarius ex ipſius Prælectionibus in Horatiū Lyricum Poetam intelliget, ſi in earum lectio-

nem inciderit. Tale porrò Temperantiæ ſtudium extitit illi cauſa, cur ſemper vel iuuenis intereſſe ſodalitatibus epuliſque ampliſſimis pertinaciter recuſarit. Thamyres, ſolarium, Campum Martiũ, alias deniq; celebres vrbiũ plateas rarò frequentauit, quo populus percupide peruenire ſolet confabulandi multoque cupidine rumuſculos aucupandi gratia. Ille adeò ſolitudine delectatus eſt, vt meritò audire apud quoſdam videatur, paucorũ hominum pauciq; ſermonis homo: de quo ſæpe à me & ab alijs amicis admonitus, id vitio aſperæ cuiuſdam naturæ, humanamq; ſocietatem exoſæ verti ſolitum, grate reſpondit: Non equidem ſum inſcius *ſic ſolitudinẽ & frequentiam vt motum & quietem ad conſeruationem bonæ valetudinis miſcenda & alteranda eſſe, vt ſolitudo ſanet odium turbæ, & turba leuet tædium ſolitudinis: illa nobis faciet hominum deſiderium, hæc noſtri; & erit altera alterius remedium, nec in eadem intentione æqualiter retinenda mens eſt, ſed ad iocos reuocanda, atq; poſt inde in eremia & ſeductu tranquillo alacriter reponenda.*

Verum

Verum enimuerò etsi probe factus essem natura, vt illis consimilia possem inoffensus exequi decenter, præsens tamen corporis mei habitus inde retrahere me necessario deberet: crebra meiendi orexis, audiendi grauitas, mādendi imbecillitas, frequens alternatio deambulandi & conquiescendi propter ramices inguinum, quorum affectuum primus à cōgressu secessum requirit, alter aut taciturnitate, aut absurda ad propositum responsione auditorē suspensum fatigat: tertius cibos molles & cōcisos auide inhiat: quartus deniq; socium alterutrius aut deambulandi aut requiescendi cogitur subinde quærere. Cuius quidem quadruplicis casus neminem puto reperiri posse, quem sic affectum non suppuderet colendæ cuiusdam societatis. Ad extremum hac viuēdi ratione continētiâ & abstinentiâ Deus Opt. Max. eum cælibem perduxit ad ætatem octogenariam satis adhuc per superiores affectus tolerabilem. In qua quisq; si iuuenis bene viuere studuerit, debet etiam atque etiam senex cogitare vt bene tandem moriatur: Bene autem

tem mori hic interpretamur nõ more Stoicæ sectæ, rigidissimæ alioquin virtutum custodis, cum quis effugerit male viuendi periculum, sed ritu diuinæ ac cœlestis Philosophiæ, cum quis præsidio fidei in Iesum munitus, & per eundem misericordia Dei fretus & innixus ab hac terrestri & caducâ vitâ fidenti animo in cœlestem & æternam transierit. Vnde postremus illius actus, tanquam Comœdiæ, poterit meritò lætus & plausibilis prædicari: atque adeò non inutilis documento reliquorum superstitũ recte iudicari. Porrò edita est eiusdem Chabotij Pictonis Sanlupensis expositio analytica & breuis, in vniuersum Q. Horatij Flacci poema, ex ipsius Cõmentarijs maiorum vigiliarum ac triplicis artificij breuiter exscripta, vtiliterq; ad sensum vatis facile exprimẽdum, & ad memoriam Lectoris non mediocriter iuuandam accommodata, in octauo Parisijs anno M. D. LXXXII.

IOANNES POSTHIVS ARCHIATER PALATIN⁹
EN
Te poſti, te phoebus amat ſeu carmina pangas
Pæonia Veniat ſeu tibi ab arte decus

IOANNES POSTHIVS MEDICVS.

IOANNES Poſthius aulæ Palatinæ Archiater, vir omni genere literaturę excultiſſimus, non Medicinæ ſolũ, ſed & vniuerſæ Philoſophiæ ſecreta exacte callẽs, & Poeta doctiſſimus, naſcitur Germersheimij, in vrbe Palatinatus ad Rhenum anno 1537. parentibus Ioanne Poſthio, eius vrbis ciue honorato & Anna Vilmanna à Zeisheim: qui cum puer inſignia felicis indolis redderet teſtimonia, annum iam agens nonum inſtitutioni Ludimagiſtri in patria cõmittitur. adultior deinde factus mittitur Heidelbergam ad Nicrum Academiam illuſtrem, vbi viri doctiſſimi Thomas Eraſtus Medicus & Philoſophus eruditiſſimus, Petruſq; Lotichius Poeta inter Germanos ſuo tẽpore primus, alijq; permulti viri doctrinâ illu-

ſtres viuebant. Horum familiaritate & amicitiâ per *annos duodecim* continuos tantum in bonis diſciplinis profecit, vt cum eruditis quibuſq; conferre poſſet: pronus enim in ſtudia & inueſtigationem rerum naturalium ferebatur, vt erat promptus, ſolers & vigilans, quiq; nulli labori parceret, quo poſſet ad cognitionẽ abſtruſioris Philoſophiæ peruenire. Ideò cum nullam literaturæ partem intactam reliquerit, peculiari tãdem inſtinctu medicinam elegit, in qua ſe totum exerceret: quod eius perfecta cognitio cõſtet ſcientia rerum diuinarum humanarumq;. Huic vt commodius & maiore cum profectu vacare poſſet, Germaniam relinquens in Italiam iter ſuſcepit, Patauium potiſſimum, vbi celeberrimi totius orbis videntur medici: ſtimulabatur enim peculiari deſiderio videndi nationes exteras, & ex cõuerſatione familiari cũ doctiſſimis quibuſq; animũ polire; quippe vt erat ingenio excitato, prompto, alacri, aperto & candido, moribuſq; commodis, nihil niſi arduum meditabatur moliebaturq;. In Italiam igitur profectus doctiſſimis

ſeſe

ſeſe aſſociauit, qui potiſſimũ in facultate Medicâ operam impendebant. In horto Simplicium (cui præerat longa experientiâ, peregrinationibusq; in Oriẽtem ſuſceptis celebris ac ſingulari comitate præditus Guillandinus) aſſidue verſabatur, diſcens continua ſcrutatione vires & virtutes herbarum, quoque modo præparari, ex ijs ſucci elici, & quibus morbis applicari poſſent. Cumque Patauij aliquandiu hæſiſſet, vlterius progrediendi ſtudio raptus, Venetias Medoaco ſecundo deſcẽdens peruenit, luſtrataq; diligenter ea vrbe (quam non abſurde Accius Sincerus cum Roma cõferens, Romam Ioui, Venetias Neptuno tribuit, & Epigramma hoc verſu iucunde claudit:

Illam homines dicas hanc poſuiſſe Deos.

Hadriacum mare nauigans ad Faletũ naufragium paſſus de vita periclitatus eſt, ſed Dei beneficio ex hac tempeſtate ereptus Bononiam iter conuertit: vbi poſtquam aliquandiu moratus eſſet, Apenninum traijciẽs Florentiam venit, deinde Senas, vbi arctiſſima neceſſitate & amicitiâ conuerſatus eſt cum Ioanne

Scora & Francisco Boninsignio Medico præstantissimo : neque his contentus, vt erat animo ad Poesin procliui, in qua tantos iam profectus fecerat, vt dulci carminum harmoniæ omnes in sui amorem & admirationem pelliceret, Camillum Falconetum Poetam insignẽ cõuenit, & cum eo de metrorum varietate seriò contulit. Paulo post Romam profectus nihil prius habuit, quàm cum Marco Antonio Mureto Gallo, cum Laurentio Gambara Brixiano de studijs bonarum literarum communicare, & cum alijs plurimis literatis viris, quibus Roma semper abundauit, maxime cum magno illo & illustri tam generis nobilitate, quàm doctrinâ Fuluio Vrsino, qui peregrinũ neminem literatum à se dimittere solitus est, quin de eo bene mereri studuerit. Postquam itaque inter Italos biennio integro mansisset, lustrassetq; solerti indagine, quæcunque in illa florentissima Europæ parte conspiciuntur, Ligustico mari in Galliam profectionem suscepit, atq; in ea nauigatione in pyratas Turcicos incidens, parum abfuit, quin latronũ præda factus,

factus, ad triremes daretur, vel miſera lamentabiliq; ſeruitute reliquum tempus vitæ exigeret. Nautarum tamen ſedulitate & tenebris nocturnis adiutum Deus miſericors vento ſecundo ad Maſſilienſem portum cōpulit, vbi aliquot diebus corporis vires nauigatione difficili debilitatas refecit, & inde Montem Peſſulanum celeberrimam Galliæ Academiam properauit, vbi auditor fuit Guilielmi Rondeletij, Antonij Saportæ, & Laurentij Iuberti, qui eo tempore Medicinam ſumma auditorũ frequẽtia & laude docebant & faciebant. Mōte Peſſulano Pariſios ſe contulit, idemq; pręſtitit in ea vrbe, quod hactenus fecerat in Italia & alibi, nempe ex frequentatione virorum doctorũ, tanquam apis ſedula, animum expoliens omni ſciẽtia & virtutibus, quæ ad hanc humanam ſocietatem conducunt. Poſtquam autem ſumma cũ laude Doctoratus inſignia accepiſſet, Galliam reliquit & in Belgium venit, atque in florentiſſima illa Brabantiæ ciuitate Antuerpiana ſeſquiennium praxin medicam exercuit, omnibus propter ſingularem doctri-

doctrinam ſucceſſum in Medicina felicem, facilitatemq; & candorem morũ acceptiſſimus. Ibi Germanis Mercatoribus (qui ex omnibus Germaniæ locis in illud celeberrimum Emporium frequentes conueniunt) ſtatim innotuit; qui eius famam longe lateque publicarunt, factumque eſt, vt ab Epiſcopo Duce Franconiæ Herbipolim ad Mœnum euocatus, primariũ inter Medicos locum adeptus ſit per annos ſeptendecim. Vbi vxorem duxit Roſinam, Virginem lectiſſimam, Chiliani Broſameri filiam. Puella quod eſſet claris nata parentibus, ſingularibusq́; corporis animiq́; dotibus excultiſſima, vnice à Poſthio dilecta eſt, quam ipſe deinceps ad imitationem antiquorum Poetarũ doctiſſimis & lepidiſſimis ſuis carminibus ſub nomine Blandinæ celebrauit, vt teſtantur poemata illius terſiſſima, quæ hodie manibus doctorum paſſim verſantur. Ex hac Poſthius dum adhuc eſſet VVirtebergi filium ſuſcepit Eraſmum, etiamnũ ſuperſtitẽ. In ea vrbe (præter Epiſcopum aliosq́; optimates) intima amicitiâ ſemper vſus eſt Eraſmi Neuſteteri Equitis

tis Franci Canonici VVirteburgensis & Bambergẽsis, Decaniq; Coburgensis, hominis eruditissimi & de literatis omnib⁹ optime meriti, cuius fauore & patrocinio in omnibus vsus est, quandiu apud Herbipolitanos vixit. Atq; pro acceptis beneficijs ne ingratus aut immemor iudicaretur, illi sua Poemata dedicauit. Præter hunc habuit amicum Musis & Apollini carissimum virum Nithardũ Tungenum VVirzburgensis Ecclesiæ Decanum, & Conradũ Dinnerum Acronianum plurimosq; alios insignes viros, tam Ecclesiastici quam Politici ordinis, quos singulari studio coluit & ab ijs mutua beneuolentia cultus est. Cum ergo nomen eius per vniuersam Germaniam celebre redditum esset, vt eius doctrina honorariâ aliquâ mercede compensaretur, Rudolphus II. Romanorum Imp. illum laureâ poeticâ vltro donauit. Demum Heidelbergam ad Nicrum accersitus est à Friderico Electore Principe Palatino, vbi Archiatri munere magna cum laude functus, opibus, honoribus & bonorum omnium amicitiâ abunde cumulabatur. Vir

comitate & integritate vitæ nulli ſecundus, corpore gracili, ſtatura mediocri, ac quod dolendum erat, valetudine parum firmâ, quem & podagra ſubinde afflixit, impedijtq; doctas illas meditationes, quibus ſuum nomē doctis ſcriptis poſteritati cōmendabat. ſcripſit enim omnibus doctis laudatiſſima poemata, quæ inſcripſit Parerga poetica. Extant etiam eiuſdem hymni ſuper Euangelia dominicalia, Rhithmis Germanicis ab eodem cōpoſiti. Itē obſeruationes quædam Anatomicæ, & alia multa ad artem Medicam pertinentia, quæ cum plauſu & Medicorum vtilitate leguntur. Obijt Heidelbergæ Anno 1597. Menſe Auguſto.

PAVL. MELISS. FRANC. COMES PAL. ET EQ. AVR. CIVIS ROMAN
Teutonicj Vates veniant & pignore certent
Victor erit culto carmine Francus olor.

PAVLVS MELISSVS SCHEDIVS FR. EQ. ET POETA.

PAVLVS MELISSVS Schedius, Anno Christi 1539. die 20. Decembr. sesquihorâ ante meridiẽ, sub eleuatione graduum 50. in lucem editus Melrichstatũ habuit Patriam, ab ipso Alphipolim dictam, oppidum Franconiæ orientalis. Patrem habuit Balthasarem Schedium, Matrem Otiliam Melissam, Polichios & Mergiletos consanguinitate attingentem. Melissus autem anno ætatis septimo primũ frequentare cepit Scholam publicam in patriâ, puer indolis promptissimæ, & qui parentibus optimam tum de se præbuerit spem, ad Poesim & Musicam admodũ pronus, vt & ad picturam. Deinde ętate prouectior post bellum Marchionicũ Erphordiam profectus Christophorum Hofmannũ audiuit: Post Cygneam Misniorum vrbem ad

Moldauam amnem adijt, vbi vixit ab anno 1554. vſq; ad 1557. Eraſmo Rudingero Pabenbergenſi, Ioachimi Camerarij genero Præceptore vſus. Hinc Ienæ Tyringorum audiuit Victorinum Strigelium, in Dialecticis, Ioannem Stigelium, in Poeſi, alioſq; viros doctiſſimos. Anno 1561. Danubio deſcendens Viennam Auſtriæ profectus, in græcis auditor fuit Georgij Tanneri I. C. & VVolfgangi Lazij Hiſtorici familiaritate ſuauiſſime vſus eſt, coniunctiſſimus ſimul Caſparo Cropacio Poetæ laureato, ante condiſcipulo eius Cygneæ, vbi & Olorem ſuauiſſima cantantem audiuiſſe ſe & vidiſſe aſſeuerat. aluntur enim in foſſarum vrbis aqua limpidiſſimâ ſtagnante cygni complures. Is dum in Archigymnaſio Viennenſi viueret, creatur à Ferdinando Romanorũ Imp. Poeta laureatus, & inter nobiles refertur, qui honos illi collatus eſt poſtridie Kal. Maij anno 1564. erat enim Meliſſus tum Imperatori & filio eius Maximiliano II. gratus, tum Conſiliarijs, præcipue verò Seldio & Zaſio, maximæ autoritatis viris, cariſſimus non ſolum propter

doctri-

doctrinam & virtutes eximias, sed & propter mores castos, pudicos & ad omnem honestatem compositos. Ab obitu Ferdinandi Imp. contulit se Pragam Bohemiæ. Illinc discedens & Albi flumine descendēs VVittebergam venit, inque conuictu Pauli Eberi viuens, ibi Vitum Ortelium VVinshemiū in Græcis & Casparum Peucerū, Philippi Melanchthonis generum, in Historicis, Rudigerum, in Physicis, & Ioannē Maiorem in Poesi audiuit. Mox Lipsiæ constitutus, Ioachimi Camerarij auditor fuit, quo in loco cum degeret, literis Friderici, Episcopi VVirzburgensis euocatur in aulam VVirzburgēsem. verum haud multū illic moratus in Austriam se recepit, & in aulâ Maximiliani II. Rom. Imper. per biennium vixit, præfectus quadraginta duobus armigeris adolescentibus nobilibus, inter quos erant complures illustri genere nati. Interfuit Comitijs Augustanis Anno 1566. operâque Hieronymi VVolffij viri eruditissimi, peruenit ad noticiā Ioannis Baptistæ Heinzelij Consulis. Æstate illâ Liber primus illius Cantionum Harmoni-

monicarum typis excuſus publice prodijt. Sub eodem Maximiliano Imperatore militauit in Hungaria, vbi & patrueles duo ipſius, Ioannis filij, aderant, Martinus nempe Schedius, qui ante fuerat ſignifer in Liuoniâ, & Ioannes, qui poſtmodum in Gallicâ illâ clade ad Monconturium occubuit. Anno 1567. profectus per Belgium in Galliam comite itineris Ioanne Lobetio Iuriſconſulto experiẽtiſſimo, cum ſubſtitiſſet aliquandiu Lutetię, ſalutaſſetque Petrum Ramum, Dionyſium Lambinũ, Ioannem Auratum, Erricum Memmium, audiuiſſetq; Profeſſores regios, contulit ſe Aurelianum ad Ligurim, vbi incidit in tumultus illos bellicos, qui mouebantur die 29. Septemb. per totum regnum ob diuerſitatem religionis. Anno 1568. Io. Caſimiri Principis Palatini exercitu in Galliam pro defenſione principum ſanguinis regij introducto, cum ſecederet in Burgundiam, bis captus fuit; primũ quidem à præſidiarijs militibus Gallis oppido Charitenſi erumpentibus, deinde ab iniurioſiſſimis Hiſpanienſibus Dolæ. Veſuntionem Sequanorum

norum vrbem vbi attigiſſet, hæſit ibi per tres menſes, delectatus admodum loci amœnitate & ciuium comitate. Inde per Iuram montem (in cuius ſummitate orientem verſus viſu notati numerantur XIV. lacus) ad Lemannum ſe conferens, Geneuæ Allobrogum diutius commoratus eſt; familiaritate vſus Chriſtophori Principis Palatini, Franciſci Porti Cretēſis, Theodori Bezæ, Henrici Scrimgeri, Petri Pithœi, Henrici Stephani & aliorum. Vixit etiam Luſannæ & ruri in parte citeriore lacus Lemanni, æſtiuo pręſertim tempore. Demum Spiram ad comitia, quæ Maximilianus Imperator indixerat, venit anno 1570. eâq; occaſione Heidelbergam ad Fridericum III. Electorem Palatinum. Inde rurſum in Allobrogas & Burgundos tetendit, quo itinere confecto ad Nicrum redijt anno 1571. vbi omnes pſalmos Dauidis ad melodiā Gallicam rhithmis Teutonicis componere aggreſſus, anno ſequente 1572. priores quinquaginta in lucem emiſit. Sub annum 1575. miſſus eſt ab Electore Palatino Friderico, vnâ cum Legato Ducis Alen-

zonij ad Imp. Maximilianũ II. & ad Electores cæterosq; Imp. Principes, cum Casimirus iam secundo exercitũ in Galliam duxisset. In Italiã tandem post obitum Friderici III. iter adornauit, anno 1577. ibiq; hęsit non vno in loco, vsq; per æstatem anni 1580. Patauij biennium fere cõmoratus audiuit Tiberium Decianum, Ioannem Cephalũ & Ioannem Menochium Iuriscõsultos, Riccobonũ Oratorem &c. cumq; Italiæ amœnitate mirũ in modum delectaretur, statuit, quantũ fieri posset, illustres illas vrbes Lombardię, Insubrum, Ligurię, Hetrurię, & aliarum regionum exactius perlustrare. Romæ quotidianus erat in Bibliothecâ Vaticanâ, ibidemq; Marcum Antoniũ Muretũ, Achillem Statium, Petrum Angeliũ Bargęum, Fuluium Vrsinum, Herculem Cosmum sæpius conuenit. Florẽtiæ Petrũ Victorium, Bononiæ & Romæ Carolũ Sigonium: à quibus omnib. extant Epistolæ ad Melissum quam humanissime scriptæ Senæ Hetruscorum annum integrum vixit, ab Alexandro Picolominæo viro in Græcis & Latinis literis eruditissimo aliquoties

ties inuitatus. Anno 1579. cum redijsset Patauium, creatus est 10. Kal. Nou. soléni actu, Comes Palatinus, Eques auratus & Ciuis Romanus per illustrem virum Ferdinandū Amadim, idq́; ex priuilegio Car. IV. Rom. Imp. Posteaq̃ verò Italię valedixisset, statuit in Galliam redire & inde traijcere in Angliam, sed Veronâ cum discessisset, & Benacum lacū transmisisset, mutans consilium Tridentum ad dextrum declinauit, Germaniamq; per Alpes repetijt. Augustę non nihil commoratus suasu Hieronymi VVolffij V.C. Norimbergā se contulit, & inde Augustam ad comitia, quę anno 1582. Rudolphus II. Imp. illic indixerat. Anno 1584. secūda profectione in Galliam reuersus est, Metasque Mediomatricum vrbem ab itinere diuertit, vt Boissardum amicum veterem inuiseret: vnde Lutetiā profectus in suburbanis hortis prope ædes Iani Antonij Baysij habitationem cōmodam & amoenam elegit, & sequenti anno eius Schediasmata Poetica tribus partibus cōprehensa, inter bellorū strepitus secundò typis edi curauit, multô auctiora, quàm prius fuerāt ex-

cusa Francforti anno 1574. Post vindemiã anni 1582. nauigauit ex portu Dipensi in Angliam, offerens Richemonti Elisabethæ Anglorum Reginę sua Poemata, ibiq; per hiemem in aula mansit, quæ Grenouici erat: volebat enim Heroina illa clarissima pariter & doctissima, vt Melissus locum sibi aliquem, quo potissimum delectaretur in regno eligeret, pollicita ipsum regiè à sese sustẽtatum iri. Accidit vt cum quadam nocte Grenouico, vbi tum Regina diuersabatur, secundo Tamesi flumine Londinum versus, cymbâ veheretur, audiret iterũ Olorem dulcissime cantantem. Sed postquam comite itineris Hieronymo Groslotio Lislæo nobili Gallo, cuius maiores ex Francia Germaniæ oriundi erant, qui cum adolescentulo Iacobo VI. Scotiæ Rege sub Georgio Buchanano educatus fuerat, Academias Oxoniensem & Cantabrigiensem, Bibliothecasq; libris veteribus refertissimas perlustrasset, à Reginâ humanissimâ, quę aliquoties ipsum antea sponte sua compellauerat, veniã abeundi impetrauit, ac traiecto Oceano Caletũ versus tertiò in Galliã

redijt; nã per literas antea reuocatus fuerat in Germaniã, à Ioanne Caſimiro Principe, Palatinatus adminiſtratore. Lutetiâ igitur digreſſus cum Baronibus Zernemelijs per Aurelianũ agrum venit in vrbem Bituricenſem humaniſſime acceptus à Iacobo Cuiacio Iuriſcõſulto. Inde Lugdunum perrexit, & per mediã Heluetiam iter faciens Baſileam attigit: tandem Heidelbergam, quam ille Myrtiletũ appellat, à baccis illis nigellis, quæ magnâ ibi naſcuntur copiâ, reuertitur. fuit id anno 1586. Ibi ergo receptus eſt in numerum Conſiliariorũ Principis, eidemq; Bibliotheca Palatina eſt cõcredita. Porrò cum iam ingraueſcẽte ætate ex peregrinationibus & tempeſtatibus quaſi in portũ delatus videretur, ac ſenio fulcrum, quo ſuſtẽtaretur, quæreret, hortãtibus amicis, præcipue autẽ Ioanne Poſthio archiatro Palatino, anno 1593. vxore ductâ iuuẽculâ nuptias Sept. die 24. celebrauit, cum Æmiliâ Ludouici Iordani IC. qui Palatino dum viueret, fuerat conſiliarius, filiâ: ex qua ſuſcepit filium Æmilium & filiam Roſinam. Præter linguam vernaculam, quæ

eſt Teutonica ſuperior, & eas, quæ in ſcholis Academijsq; addiſcuntur, maxime illi cordi fuerunt Italica, Gallica, Hiſpanica, item Belgica & Anglica. Hæc cum ſcriberem anno Chriſti 1598. qui Meliſſo finit annum ætatis LIX. viuebat ille & præerat Bibliothecæ, in præcipuo honore apud Sereniſſimum Principem Fridericum IV. Ludouici F. Friderici III. Nepotem conſtitutus, qui Meliſſeorum Poematum & doctrina & ſuauitate mirifice delectabatur, vti & illuſtriſſ. Princeps Chriſtianus Anhaltinus, qui & ipſe miro Poetam affectu complectitur.

PETRUS RAMUS MATH. PRO REG.
Nascitur An. 1515 Trucidatus 26. aug Anno. 1572.
Rame tuis Gallis es, quod Latio fuit olim.
Romani princeps Tullius eloquij.

PETRVS RAMVS.

PETRVS RAMVS natus eſt in Pago Veromanduorum Quut anno Domini 1515. Eius auus apud Eburones genere fuit nobilis. Sed cum patria capta eſſet, & incenſa à Carolo Burgundionum Duce, recepit ſe ad Veromāduos, omnibus bonis fortunæ deſtitutus: ibiq; propter paupertatem ad agrorum cultum redactus eſt. Rami pater non opulentior, imò deficientibus neceſſarijs facultatibus, cum non haberet agros quos coleret, artem carbonariam exercere coactus eſt. Hoc auo & patre natus Ramus animo tamen non defecit. Erat enim illi à pueritia ingenij vis perſpicax, promptitudo & induſtria in omnibus ijs quæ aggrediebatur, ſed maxime inſtinctus naturalis & deſiderium ad literas addiſcendas. Cum igi-

tur illum tæderet inter rusticos versari, relicto patre Lutetiam se contulit ad Honoratū Carpentarium auunculum, cui inseruiuit aliquādiu, victum frugalem & tenuem ab eo accipiens. Sed cum in hoc seruitij genere non posset libere studijs vacare, quod rebus domesticis occupatus à libris retraheretur; visum est illi commodius fore, si viris doctis suum famulitium addiceret, aliquid semper, quod ad promouenda studia faceret, se auditurum ita existimāti. Collegio Nauarræo exceptus, famulatus est dominis, diurnam laboriose præstans operam, noctu verò assiduis lucubrationibus vacans, tantum diligentiâ profecit, vt Magisterium & Lauream Poeticam breui adeptus sit. Tum primum illius promptitudine delectati professores, illius conatus certatim adiuuerūt, cōmunicatione librorum, quibus posset erudiri. Erat enim Ramus indefessi laboris, natus ad societatem, cordatus, facilis & corporis habitu venusto, quæ omnia illi beneuolentiam bonorum conciliabant. Cœpit post magisterium alios docere, & se priuatis Lectionibus tanti-

tantiſper exercere, donec ad publicum docendi munus videretur aptior. Tuſani Græcarum literarum Profeſſoris Regij monitu Logicam ſuſcepit tractandam & explicandam, factumque eſt, vt anno ætatis viceſimo primo Dialecticam cum animaduerſionibus in Ariſtotelem publicarit. Studiorũ ſocios habebat Bartholomæum Alexandrum & Audomarum Thalęum. Succeſſus hic primus illi feliciter cecidit multorumq; oculos in ſe allexit, qui mirabantur tantam in ea iuuentute perſpicacitatem & ingenij acumen. Vtque virtus egregia nunquam caret inuidia, æmulos, & ſuæ diligẽtiæ calumniatores acerrimos expertus eſt Petrum Galandium, Antonium Goueanum, Ioachimum Perionium & Iacobum Carpentarium. Sed ante omnes infeſtiſſimos ſenſit Sorbonæ Doctores, qui communi omnium ſententiâ in Ramum inſurgentes, illum hæreſeos in Philoſophia accuſarunt, quod in Ariſtotelem Philoſophorum Principem auſus fuiſſet ſcribere. Effecerunt ſua autoritate vt Ramo ſit interrdictũ in poſterũ docere vel ſcribere in

vllam Philoſophiæ partem. Cumq; non ſine dolore & animi moleſtia remotus eſſet à primo docendi munere, Nicolaus Sapiẽtius collegij Prælæi moderator, illum ad ſe accerſiuit, vt communi operâ & induſtriâ reſtaurarent id Collegium, ſcholaſticis propter contagium peſtis vacuum & deſtitutum. Factumque eſt, vt Rami induſtriâ maior quam antea Studioſorum concurſus eô veniret. Repugnarunt illi atrociter Sorboniſtæ, & Sapiẽtio inuiſum reddiderunt, cum quo tamen aliquot annis tanto candore, tantâ animi moderatione vixit, vt omnibus ſimultatibus poſtpoſitis, ſimul poſtea vnanimi concordiâ commiſſum docendi munus feliciter adminiſtrauerint. Mortuo Nicolao Sapientio ſolus Prælæi Gymnaſij Præfectus remanſit Ramus, qui autoritate Coroli Lotharingiæ Cardinalis, doctorum omnium liberaliſſimi promotoris, Eloquentię & Philoſophię regius Profeſſor creatus eſt, anno Chriſti 1551. cum ætatis annum ageret 36. Tum primum eius fama per omnes Europæ Academias ſparſa, multos viros Principes mouit, vt pro-

poſito

poſito illi luculento ſtipendio euocaretur è Gallia. Angelus enim Papius vir clarus, inter Italiæ præcipuos viros doctos illum Bononiā Academicorum omnium doctorum nomine accerſiuit. Idem quoque fecit illuſtris vir Andreas Dudizius Sbardelata Quinqueccleſienſium Archiepiſcopus in Hungariâ, qui in Poloniam ſe receperat ſuaſorque fuit Ramo, vt Cracouiam veniret. Rex quoq; Pannoniæ Ioannes literis illum ad ſe amiciſſime inuitauit, vt pręficeretur Scholis Albę Iuliæ. Sed Ramus, qui inter Gallos nomen celebre iam erat adeptus, Patriam exteris præferre maluit, cui primam officij partem ſe debere non ignorabat. Pariſijs apud amicos famâ celebris, autoritate publicâ (licet obſtarent inuidi) Academiæ totius factus eſt Decanus. Tum ille quietiori vitæ genere DEI beneficio donatus, ad Mathematum ſtudia ſe addixit, opera vſus Friderici Reiſneri Germani, in ea facultate optime verſati, & Arnoldi Oſſati. Quorum adiutus beneficio admirabiles fecit progreſſus. At cū bellis ciuilibus omnia apud Gallos turbaren-

tur propter religionem, neque quiſquam ſatis tutus domi ſuæ videretur, quod vnuſquiſque ſub prætextu religionis ſuas inimicitias vlciſceretur, Ramus, vt ab his tempeſtatibus tempeſtiue ſe eximeret, Pariſijs diſcedens, ad Fontem Bellaqueum, vbi eſt Bibliotheca regia, ſeceſſit. Vnde paulo poſt coactus eſt ſe recipere ad caſtra Condenſia, quæ ad Sancti Dionyſij vrbem habebantur. Sed cum animaduerteret, non eſſe tutum diutius in Gallia hærere, ſtatuit tantiſper Germaniam inuiſere, donec incendia illa patriæ reſtinguerentur. Argentinam primum adijt, deinde Baſileam, Loſannam, Tygurum, Heidelbergam, Norimbergam & Auguſtam. Vbiq; celebri applauſu & publicâ lætitiâ à viris doctis exceptus eſt, & amicitiæ officio cumulatus. Rebus itaque in Galliâ compoſitis Pariſios reuerſus eſt. Sed anno 1572. 24. Auguſti in Nauarræis nuptijs ortâ cæde incredibili, & retroactis ſęculis inauditâ, plurimi deplorandâ lanienâ miſere confoſſi perierunt. Ramꝰ, qui in Præl̨ęo Collegio erat clauſis portis, nō ſine ingēti metu domi ſe cōtinebat, quibus

bus effractis, ſicarij apprehenſum, & vulnere lethali confoſſum ſemianimem è feneſtris in ſubiectam aream proiecerunt. Corpus capite truncum tractum eſt per vrbis ſordes, & in Sequanam deuolutum 26. Auguſti. Eius ſupellex & Bibliotheca ſtatim direpta fuit: multaq; eius opera nondũ abſoluta perierunt: vt Commentaria in libros Ariſtotelis de Repub. Libri de Comitijs Romanorum, Ethica, Phyſica, Optica, Geometrica, Muſica, & Aſtronomica, quæ nondum ediderat. Præter hæc iam publicauerat Platonis Epiſtolas latinitate donatas. Commentaria in Ciceronis aliquot Orationes, in Fatum, in ſomnium Scipionis, in librum primum de legibus, in Vergilij Bucolica & Georgica: De veterum Gallorum moribus: De militiâ Cęſaris, Brutinas quęſtiones, Grammaticam & Dialecticam. nam eius Rhetorica ſub nomine Thalæi excuſa eſt. Poſt eius mortem Cõmentaria de Religione apud aliquem virum bonum inuẽta ſunt, & in lucem edita Francoforti per hæredes VVecheli.

PETRVS RONSARDVS VINDOMIESIS POE. GAL.
Ronsardus.
Nascitur XI. Sept. An.
1524. Obijt 27 Decemb.
A° 1585
Bystonij cecenit Vates ad Strymonis undas
Non melius, tibi quam funditur ore melos.

PETRVS RONSARDVS.

PETRVS RONSARdus, Gallorum Poetarum Princeps, natus eſt in arce paterna Poiſſonnera, ditionis Vindocinorum, patre Ludouico nobili & Equite torquato, matre Ioanna Chaudriera, matrona illuſtri. Ronſardorum maiores ortum traxerunt ex Thracia. Tempore enim Philippi Valeſij Galliarum Regis Balduinus Ronſardus cum nobilium quorundam expeditâ manu per Pannoniam & Germaniam penetrans in Galliam venit, vt ſuæ virtutis ſpecimen aliquod inſigne præſtaret Gallo regi, occupato grauiſſimis cõtra Anglos bellis. Cuius generoſitas Regali beneficentia & liberalitate cõpenſata eſt, retẽtuſq; eſt inter ꝑcipuos nobiles aulicos, & inter Vindocinos aſſignata prędia, quibꝰ ſplẽdide ſe ſuosq; alere poſſet. Hi multis annis autoritate & fortunâ lautiore vſi ſunt, vſq; ad

 Ludo-

Ludouicum Ronſardũ Petri parentem, qui in Hiſpaniam miſſus eſt cum Franciſco Delphino, & Henrico Aurelianorum Duce, regis liberis, pro patre Franciſco Magno ad Papiam capto, obſidibus ad Carolum V. Imperatorẽ miſſis. Ex hoc Ludouico natus eſt Petrus, XI. Septemb. Anno 1524. quo anno captiuus in Hiſpaniam ductus eſt Franciſcus Galliæ Rex. Fratres illi ijſdem parentibus nati ſunt Claudius & Ludouicus. Petrus educatus eſt Pariſiis, in Collegio Nauarræo, & bonis literis inſtitutus. Sed plagoſi Præceptoris moroſitate à ſtudijs alienatus, Auenionem ad parentes redijt, vbi Gallorum Rex eo tempore militum delectum faciebat contra Carolum V. Petrus igitur datus eſt Carolo Aurelianorum duci, cum quo aliquot annis vixit, ſed ab eo datus eſt Iacobo Stoarto Scotiæ Regi, qui in Galliã venerat, vt Magdalenã Franciſci Regis filiam duceret vxorem. In Scotia degit menſibus triginta, & in Anglia ſex. Vnde reuerſus ad Carolum ducem Aurelianorum, inſtitutus eſt in militari exercitio. Miſſus poſtea in Flandriam,

Zelan-

Zelandiam & Scotiam cum Laſſignio Legato. In traiectu in Angliam naufragium paſſus non multum abfuit, quin ſubmerſus periret. Reuerſus tandem, annoſq; iam natus quindecim, commiſſus eſt curæ Lazari Bayſij Supplicatoriorum libellorũ magiſtri, viri inter Gallos doctiſſimi, cum quo Spiram miſſus eſt, vbi Synodus & comitia Imperialia conuocabantur. Cumque illic eſſet diutius immorandum, Ronſardus prima Germanicæ linguæ rudimẽta didicit, & in ea ſatis feliciter profecit, cum Langeo Gallicanæ militiæ magiſtro in Pedemontium profectus eſt. Reuocatus poſtea in aulam: cum ex longis ante actæ vitæ laboribus, nauigatione difficili, & eduliorũ peregrinorum cruditate, humoribusq; corporis male tẽperatis, atq; celebri defluxione in febrim lapſus eſſet, ex catarrho illi diminut⁹ & obtuſior redditus eſt auditus; factuſq; eſſet ſurdus, niſi Medicorũ ſedulitate ab hoc periculo exẽptus eſſet. Hęc ſurditas minime cõueniens frequentationi cum Nobilibus, cauſa fuit, cur ſe paulatim ab aulicis munijs ſubducẽs ad intermiſſa

bonarũ literarũ ſtudia redijt. Anno 1543. quo & eius pater viuere deſijt, venit iterũ in domũ Lazari Bayſij ad Auratum, qui Præceptor erat Ianantonij Lazari filij. Ab eo tam Gręcis quàm latinis literis per ſeptennium integrum feliciſſime inſtructus eſt. Sub cuius diſciplinâ ſub Bayſio tantũ profecit, vt facile omnes ſui temporis Scholaſticos ſuperarit. At quia ad Poeſin naturali inſtinctu ferretur, in ea maxime ſe exercuit, ſtuduitq; linguam Gallicam, quantũ fieri poſſet, expolire & ornare: traducendo ex Homero, Pindaro, Lycophrone, Æſchylo, Ariſtophane & alijs quæcunq; ad ſuum vſum facere videbantur; quibus & Horatium Latinorum Lyricorum principem adiunxit. Excelluitq; inter omnes ſui temporis Poetas, non ſine Zoilorum inuidiâ, qui eius odas de Caſſandra imitabantur & calumniabantur. Sed horum maledicta ſuppreſſa ſunt autoritate Margaretę ſororis Henrici XI. feminæ doctiſſimæ, & M. Antonij Mureti, Remigij q; Bellaquei annotationibus, quas in Ronſardi amores ſcripſerũt. His acceſſit Michaelis Hoſpitalis Cancellarij

Marga-

Margaretæ Principis iudicium, qui pro Ronſardi defenſione doctiſſimam ſcripſit Elegiam contra Melinum S. Gelaſij, & alios. factumq; eſt, vt omnes Ronſardi aduerſarij palinodiam cantantes, illi reconciliati ſint, & facti amici. Poetæ nomen horum autoritate per omnes Galliæ prouincias celebre redditum eſt, potiſſimum apud Regem, & duos illos Cardinales Muſarum fautores, Carolum Lotharingum & Odetũ Caſtilioneum. Poſt Henrici XI. mortẽ pari beneuolentiâ Ronſardum complexi ſunt Franciſcus II. & Carolus IX. cum quo Baionam profectus eſt, & liberaliſſime tractatus. Eius inſtinctu recepit tractãdum Opus illud Francialis, quod imperfectum reliquerat, cui & ſuas Elegias dedicauit. Rex vt videretur non ingratus, illi dono contulit Cœnobium Bellozanium, cum opimis reditibus, vt liberius ſtudijs vacare poſſet. Sed poſtquam Carolo fratri ſucceſſurus è Polonia accerſitus eſſet Henricus III. Ronſardum ſtatim in familiaritatem recepit, & illi infinita beneuolentiæ argumenta oſtendit. Quia tamen ingraueſcẽti iam æta-

te podagra vexaretur, propter aduersam valetudinẽ non potuit in aulâ regiâ frequentior esse, sed sæpe Lutetiã veniens in collegium Boncortianũ diuertebat apud Galãdium veterem amicum & collegij præfectum. Ibi fere semper decumbens, non tamen desinebat vel scribere vel amanuẽsi dictare meditata, & quæ animo cõceperat. Anno domini 1585. ægrotus Parisijs ad crucis vallẽ, vbi solebat habitare, lecticâ deportari se curauit, vt mutatione loci aliq̃ in doloribus subleuationẽ experiretur. Erat enim ea habitatio amœnissima, Gastiniæ syluæ & Fõtis Dellerij vicina. Sed cum illic quoq; parũ relaxamẽti à morbo sentiret, eodẽ anno mense Iulio deuectus est ad Prioratum S. Cosmæ, quo loco etiã mirifice antea delectat⁹ erat. Neq; illic ꝓfuit loci mutatio, augescente in dies & horas arthritidis implacabili cruciatu. Quare post dies 10. ad crucis vallẽ statim reuectus est. Galandius, qui cum eo amicitiã veterẽ contraxerat, & omnib⁹ officijs coluerat, certior reddit⁹ de eius iniqua valetudine, illum inuisit mense Octobri, vt pręsentiâ & alloquijs familiaribus

ægrum

ægrotũ ſolaretur, & dolores quibus poſſet modis extenuaret. Ronſardũ inuenit languidũ & imbecillẽ, diuturniſq; vigilijs adeo debilitatũ, vt ope medicâ illi ſuccurri non poſſet. Cum eo aliquot fuit dies, plurimũ ſollicitus de eius vitâ, quam periclitari omnes aſſeuerabant Medici. Ne vero quid intẽtatũ relinqueretur, extenuatũ & ſemiconfectũ Thurenos deportarũt: Vbi poſtq̃ inter amicos multa cõtuliſſet de hui⁹ vitę miſerijs, de immortalitate animæ, & de beatâ vitâ, quæ in cœlis parata eſt bonis, è vitâ deceſſit die Veneris 27. Decẽb. 1585. maximo omniũ amicorum dolore, & totius Galliæ literatorũque omnium cordolio. Sepultus eſt in Templo S. Coſmæ. Parentarũt illi Galandius & omnes viri docti in Collegio Bõcortiano tantâ literatorum frequentiâ, tot Epitaphijs & Inſcriptionibus publice affixis, vt nulli antea plus præſtitum eſſe credatur. Perronius ille, cuius melliflua eloquẽtia totâ Galliâ cõmendatur, oratione funebri defuncti tumulos ornauit. Adhibita ſunt omnia inſtrumenta Muſica, & Regij ſacelli Pſalmiſtæ & Cantores, funebri Melodiâ &

dia & exclamationibus plancta interruptis, tantum luctus & tristitiæ omnibus astantibus excitarunt, vt nullus esset in tantâ auditorum multitudine, ex quorum oculis instar riuorũ destillantium cum plorabili eiulatu non elicerentur lachrimæ. Fuit dum viueret cõuersatione facili, moribus facetis, liber cum amicis, & liberalis erga eos, qui Poesin tractabant. Indulgens aliquando plus, quàm par esset, iocis intempestiuis. vnde orta est illa calumnia, qua accusatur cum Godelio & alijs: Hircum sacrificasse Baccho. Quod si excellẽtem illam quâ vigebat scientiam non applicuisset leuibus amoribus, nemo illi par posset comparari. Nostra enim sæcula inuidiâ laborãt, omnesq; aliorum censores esse malumus, quam nostra vitia & defectus corrigere. Cum Ronsardus Berthasij Poetæ Mundi creationem sex diebus à Deo summo perfectam Heroico carmine descriptam legisset, admiratus Poetæ doctrinam, calamum aureum ad eum dono misisse fertur cum hac laude, plus Berthasium honoris acquisiuisse vna Hebdomada, quam Ronsardus

tota

tota vita : Berthaſij enim opus Hebdomada prima vocatur. Inter omnes Poetas, quorum ſtylum Ronſardus probabat, fuerat Mauritius Sceua, Hugo Salelus, Antonius Heroetus, Melinus Sangeruaſius, Iacobus Pelleterius, & Guilielmus Altarius, qui Ronſardum præceſſerunt. Qui ſequuntur, facilius aliquanto Poeſeos perfectionẽ attigerunt; Pontus Tyardus, Ianus Antonius Bayſius, Ioachimus Bellaius, Stephanus Iodelius, Remigius Bellaqueus (quem Ronſardus naturæ Pictorem mirificũ vocare ſolitus erat) Stephanus Paſcharius, Amadis Iaminus (quem ipſe inſtituerat) Robertus Garnerius poeta Tragicus: Philippus Portæus. Florens Chriſtianus, Scæuola Sanmarthæus, Ioannes Paſſeratus, Ioannes de Petron, Bertrandus & Ioan. à Peruſa.

Concidit ut ferro cervix præcisa Johannis,
Virtus ingenium concidit et pietas.

IOANNES FISCHERVS EPI-scopus Roffensis, Anglus.

IOANNES FISCHERVS Episcopus Roffensis per id tẽpus, quãdo in Anglia facta esset infausta & funesta mutatio, rege ob odium Pontificis, qui eius nuptias probare noluit, conniuente, anno nimirum 1535. humanæ mutabilitatis exemplũ posteritati præbuit. Erant enim tum in Anglia duo inter alios præcellentes viri, pietate & eruditione clarissimi, Ioannes Fischerus Roffensis Episcopus, & Thomas Morus regni Cancellarius, qui est apud Britannos proximus à Rege magistratus. Ii vtpote viri graues, neque diuortium cum Catharina probare, neque Regis caput Britanniæ se profitentis, sententiæ subscribere volebant. Id verò Rex tulit animo periniquo, & Roffensi quidem maioris odij auctarium fuit, quod captiuum Pontifex in Cardinaliũ ordinem cooptauerat. Rex itaq; Angliæ cernens neq; Roffensem neque

 Morum

Morum ſibi obtemperare velle, vtrunq; capite damnauit per ſuos adminiſtros. Roffenſis quidem ad 9. Cal. Iulij, Morus autem ipſius Iulij die 7. capite plexus eſt. Roffenſis certe multis annis diligēter inuigilando gregi ſuo adminiſtrandis ſacramentis, aſſiduitate docēdi tum voce tum ſcriptis, mira quoq; liberalitate in egenos, benignitate in ſtudioſos, verū ac legitimū egerat Epiſcopū; ita vt eius aula nihil fere à monaſterio differre videretur. Nec dubitauit conatibus regis verbo & ſcripto ſe opponere, ne ſuam conſcientiam negligeret, tametſi ea re exitium ſibi pararet. Nolebat enim ſalutem regis diſſimulando negligere; ſed vt verus Epiſcopus veritatem libera voce profeſſus eſt, ad ſupremum vſq; ſpiritum, adeò vt tum quoque cum in eum proditorum immane ſupplicium eſſet conſtitutum, atq; pronunciata eius horrendæ necis ſententia, hilari & placido vultu intrepidus permaneret. Sed quia ſenio grauis, multisq; vigilijs & ſtudijs confectus eſſet, in mitiorem ea ſententia mutata eſt, quod vererentur ante exhalaturum ſpiritū quàm rhedâ

trahâq;

trahâq;, vt moris eſt, tractus ad ſupplicij locũ perueniret. Itaq; X. Kal. Iulij productus in planitiem conſtanti & alacri vultu populum eſt allocutus, ac primo quidem Regi & Regno bene precatus eſt; Deind prece ad Deum fuſa illi ſe commendauit, atq; ita ſecuri caput præcidendum obiecit. apud Anglos enim non enſe ſed ſecuri plectuntur rei, capite in truncum inclinato. Is exitus fuit clariſſimi Pontificis, poſtquam iam diuturni carceris moleſtias pertulerat. De eiuſdem clariſſimi Roffenſis Epiſcopi morte, ita quidã ſcriptum reliquit: Sexto Nonas Iulij (alij 7. Iulij vt diximus) obtruncatus eſt in Anglia Thomas Morus, nõ minorem conſtantiam in iudicio & ſupplicio præ ſe ferens, quam in iniquiſſimo ſenatuſcõſulto Athenienſium Socrates: paucis diebus ante illum interfecto Epiſcopo Roffenſi, in quem Regis furor non aliâ cauſâ vehemẽtius exarſit, quàm quod in Cardinalium ordinem à Pontifice eſſet cooptatus. Sed audi quod vincit omnem feritatem, caput Roffenſis inditũ ſtipiti multis diebus omnium oculis fuit expoſitum, quod non

modo non contabuiſſe, verum etiam multo venerabilius eſſe factum ferebatur. Vbi is rumor increbuit, mox amotum eſt loco. Et ne quid in Mori capite exiſteret, quo populus religione turbaretur, audi iam facinus immaniſſimum: Reuocata eſt Thyeſtæa fabula, & caput eius non niſi longa coctura maceratum, quo celerius diffluerét, haſtili eſt impoſitum: hæc ille. Scripſit autem in Lutherum librum regiæ aſſertionis. Item, in ſeptem Pſalmos pœnitentiales, Homelias ad plebem aduerſus 41. Lutheri articulos lib. 1. Contra captiuitatem Babylonicam lib. 1. Confutationes Lutheri: pro Miſſa contra Oecolampadium: Defenſionem Sacerdotij, Conuulſionem Veleni: precationum librum vnum pro vna Magdalena: contra Fab. lib. 3. Contra Clichthoueum, pro eadem lib. 1. de matrimonio Regis Angli lib. 1. De ſeptem ſacramentis lib. 1. pro Lutheri damnatione lib. 1.

THOMAS MORUS CANCELLARIUS ANGLIÆ
B
Naſcitur Angliæ,
Obtruncatur
Julij Anno 1536.
Singultantem animam Morj, taboque natantem
Abluit hej Pietas ipſa ſuis lachrimis.

THOMAS MORVS ANGLIAE Cancellarius.

ANNO 1535. Thomas Morus qui rege Angliæ nouas res moliente, vltro ſe Cancellariatu eius regni, quem obibat, abdicarat, eundem vitæ exitum habuit cum Roffenſi; videbat enim vir prudentiſſimus quorſum tenderent conſilia, itaq; ne cogeretur de innocentibus ſumere ſupplicium, illi ampliſſimo muneri ſponte renunciauit. Cum autem Regis nuptias probare nollet, religione prohibitus, bonis omnibus exutus & perpetuo carceri addictus eſt. Porrò hoc anno menſe Iulio eductus ex arce Londinenſi, ſiſtitur iudicibus à Rege deſignatis. Ibat debilis ſcipione fultus longo itinere, ſed vultu animum minime perturbatum præ ſe ferente, donec ad locum ventum eſt. Ibi primùm hortari eum cœperunt ad reſipiſcentiam. ſed ille Deum rogat, vt in ſententia ipſum confirmet. Deinde obiecta diluit, licet multum iam debilitato corpuſculo ex carceris diuturnitate & morbo. quæ res permouit iudices, vt allatâ ſellâ, dum ſe purgat, ſedendi habeat poteſtatem. Iis perfectis vocati ſunt ex gentis inſtituto Duodecim viri, vt inter ſe conſultarent, num Morus in Decretũ Parlamenti malitioſe peccaſſet. Illi breui inter ſe habita deliberatione, reuerſi ad iudices aiunt, Gylthi, hoc eſt, reus eſt mortis. mox à Cancellario in eum prolata eſt ſentẽtia. Tum ille mentem ſuam coràm omnibus explicauit de Decreto Parlamenti. Sed oratione eius interrupta, reducitur in carcerem: vbi priuſquam ad turrim ventum eſſet, miſerandum accidit ſpectaculum. Erat Moro filia Margareta, eleganti forma, optimis moribus, rara eruditione. Ea vbi cognouit

in patrem mortis prolatam ſentẽtiam, pietate in parentem, & acerrimo animi dolore permota, per medios ſatellites vi qua poterat perrupit, & in patris amplexus ruens, quod voce nõ poterat, nimio præpedita mœrore lachrymis vbertim teſtata eſt, nempe ſummã pectoris ſui ęgritudinem & angores: Verũ pater ſatellitũ permiſſu cõſtati vultu, iuſſit eam miſſos facere eiuſmodi ſingultos & animo infracto ferre pręſentem rerũ ſtatum: Sic enim, inquit, viſum eſt Deo, & tu iam pridẽ conſcia es arcanorũ pectoris mei. Iam verò patre ab illa decem vel duodecim paſſibus progreſſo, illa nõ ferens immodicos doloris aculeos ex tam præſentis parentis amantiſſimi periculo eius animum vehementer pungẽtes, rurſus accurrit ad patrem, amplectitur abeũtem: ſed ab illo neq; lachrymas vllas fundente, neq; faciem in rugas aut mœrorem contrahente: hoc ſolum audit, vale & DEVM ora pro ſalute animæ meæ. Septimo ergo Iulij caput illi præciſum fuit, & eo modo, quẽ in præcedenti deſcriptione Roffenſis annotauimus, decoctum haſtili eſt impoſitũ. Idem hic Thomas Morus Angliæ Cancellarius, quod genus officij apud Anglos ſecundum à principe locum obtinet, vbi ſe 16. die Maij Anno domini 1532. regni vero Henrici octaui viceſimo quarto, magiſtratu abdicaſſet, ſequenti æſtate hoc infra ſcriptum Epitaphium compoſuit, & ſepulchro ſuo, quod ſibi dum in Cancellariatu agebat, extruxerat in parochiali ſua Eccleſia apud villam Chelſey, vbi habitabat, diſtantem haud amplius tribus miliaribus Anglicis ab vrbe Londinenſi, inſcribendum curauit, poſtea verò eius corpus haud illic ſed in arce Londinenſi conditum eſt.

EPITAPHIVM THOMAE MORI.

Thomas Morus vrbe Londinenſi, familia non celebri ſed honeſta natus, in literis vtcunq; verſatus, cũ & cauſas aliquot annos iuuenis egiſſet in foro, & in vrbe ſua pro Shyreno ius dixiſſet,

dixiſſet, ab inuictiſſimo Rege Henrico octauo (cui vni Regũ omnium gloria prius inaudita cõtigit, vt fidei defenſor, qualem & gladio ſe & calamo vere præſtitit, merito vocaretur) aſcitus in aulam eſt, delectusq́; in conſiliũ, & creatus Eques, proquæſtor primũ, poſt Cancellarius, Lancaſtriæ, tandẽ Angliæ miro Principis fauore factus eſt. Sed interim in publico regni Senatu, lectus eſt orator populi, præterea Legatus regis nonnunq̃ fuit, alias alibi, poſtremo verò Cameraci, comes & collega iunctus principi Legationis Guthberto Tunſtallo, tum Londinenſi, mox Dunelmenſi Epiſcopo, quo viro vix habet orbis hodie quicq̃ eruditius, prudentius, melius. Ibi inter ſummos orbis Monarchas rurſus refecta fœdera, redditamq; mundo diu deſideratã pacem & lætiſſimus vidit, & legatus interfuit:

Quam ſuperi pacem firment faxintq; perennem.

In hoc officiorũ vel honorũ curſu cum ita verſaretur, vt neq; Princeps Opt. operam eius improbaret, neq; Nobilib⁹ eſſet inuiſus, neq; iniucũdus populo, furibus autẽ, homicidis hęreticiſq; moleſtus: pater eius tandẽ Ioan. Morus Eques, & in eũ ordinem Iudicũ à principe cooptat⁹, qui regius conſeſſus vocatur, homo ciuilis, innocẽs, mitis, miſericors, ęquus & integer, annis quidẽ grauis, ſed corpore plusq̃ pro ętate viuido, poſtq̃ eô perductã ſibi vidit, vt filiũ videret Angliæ Cancellariũ, ſatis in terra iam ſe moratũ ratus, libens migrauit in cœlũ. At filius defuncto patre, cui quãdiu ſuperat cõparatus, & iuuenis vocari conſueuerat, & ipſe quoq; ſibi videbatur, amiſſum iam patrẽ requirens, & editos ex ſe lib. 4. ac Nepotes vndecim reſpiciens, apud animũ ſuum cœpit perſeneſcere. Auxit hunc affectum animi ſubſecuta ſtatim velut adpetẽtis ſenij ſignũ, pectoris valetudo deterior. Itaq; mortaliũ harum rerũ ſatur, quã rem à puero penè ſemꝑ optauerat, vt vltimos aliquot ſuæ ætatis annos obtineret liberos, quib. huius vitæ negociis paulatim ſe ſubducẽs, futurę poſſet immortalitatẽ

meditari. Eam rem tandem (si cœptis annuat Deus) indulgentissimi Principis incomparabili beneficio resignatis honoribus impetrauit, atq; hoc sepulchrum sibi, quod mortis eum nunquam cessantis adrepere quotidie commonefaceret, translatis huc prioris vxoris ossibus extruendum curauit. Quod ne superstes frustra sibi fecerit, neue ingruentem trepidus mortem horreat, sed desiderio Christi libens oppetat, mortemq; vt sibi non omnino mortem, sed ianuam vitæ felicioris inueniat, precibus eum piis, Lector optime, spirãtem precor defunctumq́; prosequere. Hoc quidem monumẽto erecto, humanæ mutationis vices horribiles postea expertus fuit, vti ex præcedẽtibus lector abunde colligere potest. Scripsit Vtopiam libris duobus absolutam: Item Epigrammata doctissima: ex Luciano cõuertit quædam: & fecit Declamationem Lucianicæ respondentem: Historiam Richardi Regis Angliæ eius nominis III. imperfectam dedit: item responsionem ad conuitia Martini Lutheri coniecta in Henricum Regem Angliæ eius nominis octauum. Tandem expositionem Passionis Dominicæ imperfectam in Carcere reliquit, quod vlterius progredi non posset, ob negata scribendi instrumenta. nec enim ita multò post prope turrim Londinensem loco consueto securi percussus est, 2. Non. Iulij. anno 1535. Regis verò Henrici octaui, vicesimo septimo, vt supra notauimus. Scripsit etiam in carcere anno 1534. meditationem, quod pro fide mors fugienda non sit: Et precationem ex psalmis collectam, cui ipse hunc Titulum posuit: Imploratio diuini auxilij contra tentationem, cum insultatione contra Dæmones ex spe & fiducia in DEVM. Scripsit præterea Comœdias: Dialogos familiares: Declamationem pro Erasmo aduersus fratrem lib. 1. Progymnasmata Græca: Dialogum promissa cõtra Fryth. contra Germanum Brixium aduersus Cordigeram eiusdem: de

purga-

purgatorio cõtra Fryth. de iustificatione operum lib. 1. Apologiam ad Tyndale lib. 1. de Ecclesia contra Barnes lib. 1. In Martinum Dorpium lib. 1. Eius Epistola in qua respondet literis Pomerani, Louanij anno 1569. excusa est, vt & libellus de optimo reip. statu in 8. an. 1548. Omnia autem eius opera Latina ibidem apud Ioannem Bogardum, siue vt in titulo habetur, apud Petrum Zangrium Tiletanum sub Fonte, anno 1566. chartis 71. in fol.

Crammerus flammis positus crepitantibus, inquit,
Ipse meæ Judex partis et Ultor ero.

THOMAS CRAMMERVS ANGLVS Archiepiſcopus Cantuarienſis.

THOMAS Crammerus Anglus Cantuarienſis Eccleſiæ Archiepiſcopus, ac totius Angliæ primas, omni virtutum genere, inquit Geſnerus, ob hęreſin à Maria Anglię Regina vita mulctatus eſt, anno 1556. Crāmerus verò hic à Reginaldo Polo diligenter vt ſententiā mutaret admonitus fuit, cumq; eius ſpes non modica ab initio appareret, Polus à Regina Maria veniā homini impetrauerat: verū is (dum Polus apud Reginā pro eo intercedebat) calamū & atramentum ſibi dari petit, quib. acceptis, ſtatim ſententiā ſuam, in q̄ Polo admonēte inclinauerat, reuocat, & ſcripto teſtatur, ſe priorē ſuam ſententiā ad mortē vſq; defenſurū, quod verò Poli petitioni aſſenſerit, de eo ſe pœnitere & meritas pœnas volentē ſubiturum. Itaq; Maria Regina, vt quæ nō tam religionis, quam ſuâ causâ ipſi eſſet infenſa, animaduerſa eius ſimulatione, flāmis eum per iudicū ſentētias addicit. Qui cum iam rogo eſſet imponendus, lictorē rogat, vt dextram vinclis eximere & liberā ſolutamque ei permittere velit, quo impetrato ipſemet eam flammis admouet, atq; ob inclinatā ex Poli petitione ſentententiam (dederat enim Polo eius rei autographū) manū propriā tanq̄ reā perfidiæ cōſtanti animo vltrò exurit, ipſe poſtmodū incenſo rogo à Lictorib. crematur, cuius vita & mors anno ſequēte, per Embdenſes integro libello celebrata fuit. Scripſit Anglico ſermone Catechiſmū doctrinæ Chriſt. item de ordinationib. Eccleſiæ reformatæ librū vnū. De miniſtris ordinādis librū vnum. De Euchariſtia cū Luth. lib. 1. Defenſionē Cathol. doctrinæ lib. 1. Doctrinā cœnæ dominicæ lib. 1. Contra tranſſubſtantiationis errorem librum. 1. Quomodo Chriſtus adſit in cœna librum 1. De vſu cœnæ dominicæ lib. 1. De Chriſti oblatione librum 1. Ad Richardi Smithi calumnias lib. 1. Confutationes veritatū non ſcriptarum lib. 1.

Loco-

Locorum communium ex Doctoribus libros duodecim. De non ducenda fratria lib. 2. Contra primatum Papæ lib. 2. Piarum precationum lib. 1. Epiſtolarum ad viros eruditos librum vnum. Scripſit ex carcere contra ſacrificium Miſſæ lib. 1. contra adorationem panis librum vnum: ad Reginam Mariam librum vnum.

GVILIELM. BVDAE. PARISIEN. I.C. CON. REG.
Sol Juris Graij et latij ſermonis ocellus:
Nocte ſepulturæ funera luſtro meæ.

GVILHELMVS BVDAEVS IC.

GVILHELMVS Budæus Lutetiæ Parisiorum celebri literarum domicilio natus anno 1467. Græcę & Latinæ linguę cognitione, omniũ non modò Galliæ, ſed totius etiã Europę longè eruditiſſimus ea ætate habitus eſt, ciuilis in primis ſapientiæ, & Iuriſprudẽtię laude celeberrimus; Senator regius ſupplicũq; libellorũ in Regiâ magiſter. Is cum perennẽ ſpectaret laudẽ, & rei familiaris fortunas honoreſq; aulicos ingenio ſuo & ſperatâ gloriâ multò arbitraretur viliores, ſexaginta amplius annis in ocio literario conſumptis, ita vt ſummæ eruditionis libro de Aſſe alteroq; in Pandectas edito, ac infinita demũ lectione confectis Cõmentarijs vtriuſq; linguæ, nulli cõmunicatâ laude, æquales omnes doctrinæ autoritate ſuparet: Morum ꝑterea ſanctimoniâ & vitæ inculpatæ inſignis innocentiâ, pie tranquilleq; vitâ exceſſit, abdicatis teſtamẽto prius omnib⁹ prorſus funeris & tumuli honorib⁹: & noctu tumulatus eſt, anno 1540. ætatis 73. die 22. Aug. Scripſit Orationes & Epiſtolas Græcas & Latinas q̃ plurimas: Elegias & Epigrammata diuerſa. Annotationes in Pãdectarũ ſeu Digeſtorũ lib. vt & de Aſſe & partibus eius lib. 5. quos ſupra diximus; aucti anno 42. in 8. prodierunt cũ Indice, adiecto breuiario de Aſſe & partibus eius per eundẽ. Scripſit idem de cõtemptu rerum fortuitarũ lib. item lib. de tranſitu Helleniſmi ad Chriſtianiſmũ. De ſtudio literarũ recte & commode inſtituendo ad Franciſ. Regẽ: De Philologia lib. 2. ad Henricũ & Carolũ, Franciſcum, & Carolum Franciſci regis filios: Græcæ linguæ cõmentarios recognouit, & plus tertia parte auxit: Cõmentarium fecit ꝟborum forenſium & generũ loquendi: Eorundem Gallicam interpretationem de foro Pariſienſi ſumptã cum indice. Edita ſunt eiuſdẽ de Ponderib⁹ & Menſuris quædam prius nõ viſa, cum quibuſdam aliorũ opuſculis excuſa.

Ex Græcorum ſcriptis Latina fecit Ariſtotelis & Philonis libros de Mundo; impreſſos Baſileæ cum Cleomede: Plutarchi opuſcula quædam moralia, nempe de Placitis Philoſophorum libros 5. De tranquillitate animi librum 1. de fortuna Romanorum lib. 1. De fortuna & virtute Alexandri libros duos: Sunt autem omnia Budæi opera Baſileæ tomis aliquot excuſa in folio. Gallicus eiuſdem Libellus, cui Titulus: Teſtimonium temporis ſiue doctrinæ ad Principis inſtitutionem. prodijt Lugduni in 8. Anno 1547.

Andreas prisco reddit sua jura nitorj ,
Consultosque facit doctius inde loquj .

ANDREAS ALCIATVS IC.

ANDREAS Alciatus Mediolanensis non Iurisconsultus tantum nobilissimus sed & in omni liberali disciplina, præsertim verò poetica ita exercitatus, vt cū summis quibusq; ingenijs certare possit: de eo Arrias Montanus vir grauissimus hoc tetrasticho elegantissime cecinit:

Eloquio ius Romanum lucebat & arte,
Turba obscurarunt barbara legulei.
Andreas prisco reddit sua iura nitori,
Consultosq; facit doctius inde loqui.

Cuius equidē imago viua nusq̄ luculentius quam in scriptis eius elaboratissimis exhiberi poterit; quare vt tum ipsi Alciato, tum Lectori satis fiat, ad enumerationē eorundē accingemur. Scripsit ille Emblematum lib. qui varias picturas circiter centum tanq̄ Hieroglyphica continet, quorū significationē, quæ singulas sequuntur elegiaca Epigrammata argute explicant; eadem etiā Gallice versa, apud VVechelum impressa sunt: sunt item cum Cōmentarijs Claudij Minois Diuionēsis Antuerpiæ edita; & Italica lingua carmine Lugduni, vt & Germanice Francforti. Edidit quoq; libellum de Ponderib⁹ & Mensuris: Historiæ encomium. In Publ. Cornelium Tacitum castigationes, ac difficilium aliquot locorū expositiones, orationem ab eo Ticini habitam, quæ eadem est, ni fallor, cū ea quæ in laudem iuris ciuilis scripta est; Item de verborū significatione lib. 4. Et in Tractatū eiusdem argumenti veterum Iurisconsultorū cōmentaria. Paradoxorū ad Pratum lib. 6. Dispunctionum lib. 4. Correctionū in tres libros Cod. lib. 3. De eo quod interest, lib. 1. Prætermissorum libr. duos. Declamationum vnum. De stipulationum diuisionibus Commentarium. Commentaria ad rescripta Principum, de summa Trinitate, de sacrosanctis Ecclesijs, de eden-

de edendo, de in ius vocando, de pactis, de Transactionibus. de V. pedum præscriptione, de magistratibus, ciuilibusq; & militaribus officijs librũ vnum Basileæ excusum anno 1552. in fol. Parergon Iuris lib. 3. quibus postea alij adiecti. Processum iuris, Apologiam contra Ludouicum. De præsumptionibus, de rebus creditis. Ad titulum si certum petatur, commentaria. De singulari certamine librum 1. Consilium in materiam duelli, excerptum ex libro V. Responsorum. In librum 1. secundi libri Codicis. De sententijs, quæ in caput 1. secundi Decretalium de iudicijs. Eius autem opera partim singula seorsim à diuersis, partim simul in Tomos digesta, à Gryphio & Isingrinio excusa sunt, vt & à Thoma Guarino. Consilia eius separatim edita sunt Venetijs. Liber eius de Plautinorum Carminum ratione, item de Plautinis vocabulis Lexicon impressa sunt Basileæ cum aliorum in Plautũ annotationibus. Responsa eius libris nouẽ digesta & quarta vice diligentissime emendata alijs responsis nuper inter manuscripta inuentis aucta prodierunt Basileæ. Obijt Alciatus anno 1550.

IOAN. OLTENDORPIUS HAMBURGEN. IC
NASCITUR HAMBURGI
AN. OBYT MARPURGI AN.
Iuris Olendorpij fueras qui viuus Asylum
Nunc quoq; es Ausonij portus & aura fori

IOAN. OLDENDORP. IC.

IOnnes Oldendorpius IC. Hamburgi natus, vrbe Saxonię liberâ, summã in studijs expertus liberalitatẽ auunculi sui Alberti Kranzij Historici Clariss. ad varia doctorũ Gymnasia, Coloniense præcipue se contulit: vbi artibus, linguis & Iuris studio incumbens ita profecit, vt hinc Gryphis VValdiam in Pomeraniam abiẽs Doctor iuris vtriusq; ibi crearetur. Syndicus primum Reipubl. Rostochianæ cõstituitur, post Coloniæ Agrippinæ, ac deinde Marpurgi multis annis ius ciuile in Academia ꝓfessus est, idemq; lucubrationibus suis illustrauit. Scripsit enim practica Actionũ forensiũ absolutissima, vnde cognitio vniuersi Iuris elucet, quid actor persequi, quid reus excipere possit secundũ æquitatem, in classes nouem distincta. Scripsit etiam variarũ Lectionũ libros aliquot ad iuris ciuilis interpretationem commodissimos: vtpote Isagogen Iuris naturalis, gentium & Ciuilis

Decalogi ſiue diuinæ tabulæ explicationem. Expoſitionem in leges 12. tabularum compoſitam iuxta reliquias, quæ extant apud Ciceronem in tribus libris de legibus. Poſtea actionũ iuris ciuilis: locos cõmunes ad vſum forenſem accõmodatos: Vſucapionum & præſcriptionum tempora, ex Iure ciuili de iure ſingulari: Collationẽ iuris Ciuilis & Canonici. De copia rerum & verborum in iure ciuili ex conſtantiſſimis Iuriſconſultorum ſententiis. Indicem digeſtorum & Politiæ vrbis Romæ: Reſtaurationem cũ multis explicatis legibus & alijs eiuſmodi quam pluribus, quæ in catalogis videre eſt. Ita tandem Oldendorpius ſingulari cum laude doctrinę, fidei, induſtriæ, ſapientię commentarijs in varias iuris partes editis quamplurimis obijt Marpurgi Cattorum, anno 1567. die 3. Iunij, de quo Petrus Nigidius ſenior vir optimus pariter & clariſſimus ita cecinit:

Magne Oldendorpi tu viuus Iuris aſylum,
Gymnaſiiq́ tui ſol rediuiuus eras.
Dudum quandoquidẽ ſuperas inuaſerat oras,
Cui ſolido à ferro nobile nomen erat.

Qui

Qui numeret tua ſcripta, poli quoque ſydera ſumma
Atq; maris fluctus is numerare velit.
Semper in ore tibi fuit hæc ſententia Pauli:
Vita mihi Chriſtus, mors mihi dulce lucrũ.
Conijcere unde licet quãtus pietatis alumnus
Extiteris canus decrepituſq; ſenex.

DN. ANDREAS CLVDIVS IC. ÆT. XLIII. AN. 1598
Cludius hic vultu est, animi vim scripta loquuntur
Pulpita doctrinam, GWELFIAS aula decus.

ANDREAS CLVDIVS IC.

ERigebantur olim ab antiquis ſtatuæ quadratę ſine manibus ſine pedibus, cuiuſmodi Hermę apud Græcos fingi ſolebant, cum quadratis etiam literis. Eæ viris illuſtribus erant dicatæ, non aliam ob cauſam, quam quod eâ formâ, quæ ſola perfecta & abſoluta eſſet, illorum virtutem ſapientiamq; minime fluxam minimeq; mutabilem indicare vellent. Vnde Simonides virum quadratum, qui omnibus numeris eſſet perfectus, appellare ſolebat, vt eſt apud Ariſtotelem & Platonem: eum nimirũ qui eodẽ ſenſu ab Horatio totus teres dicitur, atq; rotundus. Hac forma Hermathena in antiquo æreo nummo ſignata animaduertitur, Mineruæ ſcilicet caput galeatæ, quadrato Hermæ adhærens: & qui Athenis vna nocte circumciſi ab Alcibiade, præter vnum Andocidis, Hermę dicuntur, nõ alios quam illuſtriſſimorum hominum vultus

cum

cum inſcriptionibus referebant. Huiuſmodi enim Hermas Athenienſes virtutis ergo clariſſimis viris poſuerunt, quod Hermarum fragmenta indicant, qui illuſtrium virorũ nomina præ ſe ferunt. Verum dum Hermæ illi alijs ex locis in alia tranſportabantur, alijs literę tantũ, capitibus deiectis, reliquæ manſerunt, alij ſuis locis non ſatis diligenter cõpoſiti aliena capita in non ſuis pectoribus habuerunt: quod quidẽ aliquo modo ignoſcendũ. antiquo enim trunco antiquum caput reſtitutum fuit, niſi etiam quibuſdam imaginibus non ſua nomina addita fuerint. Rectius itaq; conſultũ noſtro huic ſæculo putamus, quo nobiliſſima ars illa Cryptica hiſce incommodis remedium attulit. ea enim non veras ſolum virorum illuſtrium effigies ad viuũ repræſentat, ſed & ſuas ſuis Iconib⁹ veras inſcriptiones addit, & in omnem æuiternitatem in Bibliothecarum ſacrarijs religioſe conſeruat. Expleant ergo iam nunc tandem Bibliothecæ ſua deſideria, idq; ſummæ ſuæ felicitati adſcribant, quod huius artificij tam illuſtri beneficio, nõ Genium tantum illorum, quo-

quorum immortales animæ ijs in locis loquũtur ſcire, ſed & deſideratos eorundem genuinoſq; vultus contemplari coram ipſis datum ſit. In qua equidem Bibliothecarum re publicâ cum animaduerterimus quoque edita monumenta literaria ampliſſimi conſultiſſimiq́; viri Dn. Andreæ Cludij I C. Illuſtriſſimi Ducis Brunſuicenſium Conſiliarij, & in inclyta Academia Iulia Anteceſſoris præclara veſtigia hactenus feciſſe, atq; deinceps factura eſſe, optatos ſimul authoris vultus ibidem repręſentari deſideramus. At enim cũ & virtus, & amplitudo, & doctrina ſumma atq; merita eius ampliſſ. pleniorem quidem & iuſtam narrationem requirant, nos verò hoc loci notationem potiùs quam deſcriptionem proponamus, breuitatis vtiq; ſtudioſi hãc quidem ſuo loco & tempori reſeruabimus, illam verò paucis pro more noſtro ſubijciemus. Natus itaq; eſt Dn. Andreas Cludius anno ſalutis 1555. in Ciuitate ducatus Brunſuicenſis Oſteroda, ad Herciniam ſyluam ſita, & tũ ob mineras metallicas, tum ob loci amœnitatem & reipublicæ bene conſtitutæ fe-

 lici-

licitatē celebri: Patrem habuit Ioannem Cludium, Ciuem ciuitatis iſtius ſpectatū & Senatorē primarium. Andreas ergo cum præclaræ indolis illuſtria indicia in primâ ſtatim pueritiâ ederet, adeo vt & Muſis & ſummis rebus agēdis natus videretur, parentum curâ & præceptorum fidelitate literarum ſtudijs accurate imbutus fuit, & iuuenis tātum profecit, vt annorum 24. Reuerendiſſimi & Illuſtriſſimi Principis & Dn. Dn. Hērici Iulij, poſtulati Epiſcopi Halberſtadienſis & Luneburgenſis fauorem mereretur, atq; ab eodē Illuſtriſſimo Principe ad publicam iuris Profeſſionem in Academiâ ſuâ Iuliâ ordinarie faciendā honeſto ſtipendio conſtituto deputaretur. Vnde anno 1579. biennio nimirum pòſt, & ætatis anno 26. ſupremæ Laureæ honores, ac publ. Doctoræ inſignia in eâ ipſa facultate vnanimi Academicorum cōſenſu ſolēniq; actu collata accepit. At enim cū prænominatus Illuſtriſſ. Princeps ſingulari eius eruditione, diligentiâ, induſtriâ, fide atq; ingenuo animi cādore mirifice caperetur, adſciuit eum in numerū Conſiliariorum ſuorū,

grauiſ.

grauiss. negocia ei cōmittens, quæ aduocando apud Imperiale iud. Cameræ Spiræ tutaretur. Nec verò solū prænominati Principis Consiliarius & Assessor supremi Ducatus illius iudicij factus, sed & complures vicini Comites, & primariæ nobilitatis viri suis ipsum negotijs patronum delegerunt, quibus tum aduocando, tum consulendo operam suam fidelissime assiduo pręstat. Tametsi vero tot tātisq; negocijs diligentiam fidemq; suam deesse neutiquā patiatur; stationem tamē suam in Professione iuris publicâ obeūdâ minime deserit, sed munere suo strenue fungens nō Antecessor modò Academicus suis auditorib. sed studiosę quoq; posteritati pclare consulit: quippe auditorum numerosa frequētiâ, omniūq; admiratione ius hactenus diligentissime tot ann. ꝓfessus horas secisiuas, siquę tamē sunt, inertes abire minime siuit, sed lucubrationibus priuatim inuigilans, publicam studiorum adeoq; posteritatis vtilitatem velis remisque promouet, scriptis à se in medium publice datis, quibus indelebilem

 sibi

ſibi ſuiſque nominis celebrationem conciliat. Inter ea pcipue in Bibliothecis videmus Tractatum de Iure ſequeſtrationis accuratiſſimũ; & Materiam cõdictionũ. Libros autem quotidianarum cum alijs quampluribus in Iure ab ipſo ſcripti; propediem lucem viſuras ex auditorum illius relatione accepimus. Verum his de Dn. Cludio notatis nunc cõtenti deinceps ea quę virtus illius excellẽs, eruditio ſumma & merita in remp. tàm politicam quàm literariã præſtantiſſima merentur, ſi non pro dignitate atq; merito, at pro animi ſaltẽ noſtri in omnes ſtudiorum Hierophantas viroſque de republ. atq; patria præclare merentes propenſione ſingulari dicemus.

IOANNES SCHNEIDEWINIUS IURISCONSULTUS.
Stolbergæ natus in Turingia, Anno 1519.
Obijt Servestæ Apoplexiâ Anno 1568.
Multa forum plus aula tibi, schola plurima debet:
Ætatis nostræ fama, sequentis amor.

IOANNES SCHNEIDVINVS IC.

IOannes Schneiduinus Stolbergæ generoſorum & illuſtrium inde cognominatorũ Comitum, in eâ parte, quâ vetus nomen adhuc retinet Syluæ Herciniæ oppido natus eſt anno 1519. Ætate autem admodum iuuenili, & puer fere ſtudiorum cauſa miſſus eſt VVittebergam, commendatus peculiariter Martino Luthero. Inſtitutione vero domeſticâ vſus Viti Theodori Theologi. Poſt annos ibidem complures in literarum, & Iuris Ciuilis præcipue, ſtudia inſumptos, in comitum Schvvarzburgicorum Aulam ſe vocatus contulit. Hic vbi toto quadriennio generoſorum illorum & illuſtrium dominorum aulæ & cancellis dediſſet operam, in eandem illam Academiam ad docendum Ius Ciuile reuocatus, tum in Schola, tum in foro, nimirum & Profeſſor & iudicij Prouincialis Aſſeſſor æquiſſimus,

ſimus, iuri docendo dicundoq; vtilem nauauit operam & fidelem, annis XX. editis interim in aureolas illas Iuſtiniani, Imp. Inſtitutiones commentarijs. Hos cum & fori hodie ſtylo accõmodarit, & multis libellorum iudicialium formis locupletauerit, indicatis plærunq; iuris tum ciuilis tum Saxonici vel diſcrepentiâ vel diuerſitate, non ſuis modò tum auditoribus profuit, ſed ſtudioſę quoq; poſteritati perpetua nominis ſui memoria conſuluit. Tandem Illuſtriſſ. & Inclyti Dn. Electoris Saxonię Legationem fideliter obiens, mortem ſimul obijt Serueſtæ, correptus apoplexiâ, anno Chriſti 1588. ætatis 49. Reportatus ab Hæredibus VVittebergam, magno cùm aulæ Electoralis tùm Academię luctu ſepultus eſt ad cineres illius, quẽ ſupra diximus, hoſpitis atque Præceptoris ſui Martini Lutheri.

Dn. TOBIAS PAURMEISTERUS IN HADEHR ET ZILLING. IC. & com. Palat.
B
Nascitur Cochstatij
An. 1553.
Mentem forma tuam; Doctrinam penna; Cherusci
Acta; Fidem Cæsar Wölphiadesq; probant.

TOBIAS PAVRMEISTERVS IC.

TObiæ Paurmeistero patria est Cochstatum, in medio fere & quasi vmbilico Sassoniæ sitũ diœcesis Halberstadiensis oppidum. Natus heic est initio anni 1553. patre Ioanne Paurmeistero, viro integro & honesto, matre Gesa ab Holten, piâ & exempli singularis feminâ. In primâ autem ille ætate pietatis atq; literarum rudimenta in ludis tum patrio, tum Eglensi percepit. Annos verò cum pubertatis attigisset, in scholam à parentibus missus est Magdeburgensem, quæ tempore illo nominis celebritate prę̨stabat cæteris. Eo in loco Sigfridi Sacci, Dionysij item Dragẽdorffij, & Georgij Rollenhagij discipulus atq; auditor fuit annis octo, aliter scilicet quã qui ætate iuuenili sedib⁹ incertis oberrantes, ꝓuectiores tãdẽ dignas incurrũt pœnas temeritatis & stultitiæ. Porrò cum ingenij ille acumine esset prę̨ditus singulari, facillimeq; à prę̨ceptorib. tradita asse-

ta assequeretur, suamq; naturæ dotibus diligẽtiam deesse non pateretur; iam tum quis futurus esset ostendebat. Ætate autem ibi studijsq; confirmatis, & linguæ vtriusque fundamentis bene iactis, in Illustriss. Marchionum Academiam sese ad Oderam cõtulit, anno Christi 1576. Hic cum doctrinæ eruditæ testimonium adeptus, artiumq; optimarum Magister publ. renunciatus esset, atq; in illam, quam I C. ait, artem boni & æqui sub Præceptore Rudolpho Schradero, ceterisq; ibidem Iuris Professorib⁹, summo animi conatu incubuisset toto fere quadriennio, cæteras deinceps per Germaniã Academias perlustrauit, atq; Friburgi Brisgoiæ substitit. Eâ verò in Academiâ ita breui tùm Professorum tùm studiosorũ sibi animos conciliauit, vt præ cæteris eum illi amanter complecterentur, hi non commilitonem iam, sed doctorẽ agnoscerent, vtq; publice ibi ius interpretaretur, obnixe rogarent. Etsi autem id ibi non agebat, neq; eo istuc consilio venerat, tamen cum docendo etiam nos discere, & publ. institutionem animos ad vberiorẽ meditandi ratio-

rationem excitare compertum haberet, obsecutus illis, publice ius ciuile, extra ordinē quidem, docuit, magnâ aſſidue auditorū frequentiâ; vt teſtantur adhuc tùm eiuſdem Academię Antiſtites, tùm qui viuâ illius ibidē voce perfruebantur complures. Eandem verò doctrinę atq; virtutis præſtantiam loquentur illi olim, quos premere eum adhuc cōperimus rerum politicarū atq; iuridicarum cōmentarij, cum quidem Laureæ ſupremæ Friburgi ſummo Academiæ procerū ſtudio decreti ipſi maximaque actus publici feſtiuitate collati honores narrationi huic manifeſte aſtipulentur. Mirabiles autem ſui amores excitare ſolere Honeſtum, vere Platonem dixiſſe, & M. Tullium, ſuo cōprobauit exemplo Paurmeiſterus. Etenim non vni Friburgenſes, ſed vicini quoque regionis iſtius eum primates diligebāt. Nimirum inclytus & maxime Reuerendus Princeps & Dominus, Dn. Philippus Flachius, illuſtriſſimi Ioannitarum ordinis Magiſter, Reuerendus item & nobilis ampliſſimuſque dominus VVilhelmus Bocklinus, nec nō generoſus ille

& de Christianis aduersus Maümetē præclare meritus Baro Lazarus Schvvendius, gratiâ & beneuolentiâ illum singulari prosecuti, familiari etiā eiusdem consuetudine sunt delectati. Quamuis autem hæ tunc illi forent occasiones, functionesq; deferrētur non contēnendæ; patriæ tamen præ cæteris operam suam deberi agnoscens, vocationi Halberstadiensi obsecutus est, finiente anno 1581. à Cathedralis ibidem Ecclesiæ Capitulo constitutus Aduocatus & Syndicus. Hanc verò cum prouinciam annos totos XIII. probe administraret, industriaq; & humanitate bonorum sibi omnium animos conciliaret, neminem præ se contemneret, sed pro ijs, quæ à DEO sibi concessa agnosceret gratus, sua alijs dona cum honore largiretur, deq; Spartâ hac deserendâ cogitaret nihil: Consilijs eum secretioribus atq; Cancellis aulæ Halberstadiensis præfecit Reuerendissimus & Illustriss. Princeps & Dominus, Dn. Henricus Iulius, postulatus Episcopus Halberstadiensis, & Dux Brunsuicensis atq; Luneburgēsis, à primâ adolescentiâ in liberalium disci-

plina-

plinarum ſtudijs verſatus, nec ſapientiâ minus iudicijq; dexteritate, quam animi magnitudine Princeps excellens. Hoc ille cum munere fungeretur diligentiâ fideq; maximâ, & Legationes heri Clementiſſ. nomine, cũ ad Imperij ſubinde Principes, tum ad Imperatorẽ ipſum ſuſceptas grauiter dextreq; expediret, ſacrę etiam Maieſt. fauorem atq; beneficentiã meruit, anno 1594. Ratisbonæ in publico Romani Imperij conuentu, annumeratus Cæſarei Palatij Comitibus. Et hæc quidem de Paurmeiſtero, quem cum hæc ſcriberemus, apud prænominatum Principem ingeniorum cenſorem grauiſſimũ, ita in precio eſſe audiebamus, vt credat ipſi non illa modò, quæ diximus, arcana aulæ conſilia, & cancellos, ſed Reinſteinenſis quoq; & Blanckenburgenſis Comitatus nuper adminiſtrationẽ & tutelam; quod clariſſimorum Germaniæ Poetarum affirmant Lipſiæ in eundem hunc Paurmeiſterum editæ Panegyres.

SIMON PISTORIS LIPS EN IC ET CANCELLAR S
B
Nascitur lipsiæ Anno 1489 Obijt in Seusetitz Anno 156
Saxonica vixit quj Cancellarius aula,
Pistoris talj pingitur ore Simon.

SIMON PISTORIS JC. ET Cancellarius Elect. Sax.

SIMON Pistoris Lipsiæ natus anno 1589. Patre Simone Pistoris Medicinæ Doctore, & Aulæ Saxonicæ Archiatro (cuius genitor Nicolaus Pistoris, & ipse Illustrissimi Saxoniæ Ducis Archiater fuerat) eruditæ familiæ huius claritatem maximis cum animi & corporis, tum fortunæ bonis, cum multorum admiratione magnopere accumulauit. Simō autem ille, vbi liberalia, præcipue verò Iuris studia; tum Germaniæ, tum Italiæ in Academijs absoluisset, in Academia Patria Codicis Professor Ordinarius ius interpretatus est toto quinquennio. Etsi verò sorte ista & honoribus nō contemnendis contentus altiora minime appeteret, tamen Illustrissimo Principi Saxoniæ duci vocanti obsecutus, tandem Cancellarij officiorumq; in aula Saxonica magistri muneribus annis triginta, magnâ cum gloriâ perfunctus est. Commeatu tandem gratiose impetrato, dierum gloriæq; satur, obijt in pago hæreditario Seuseliz 3. Non. Decemb. anno Christi 1562. ætatis 72. Quædam eius lucubrationes & respōsa iuris siue Consilia prodierunt Lipsiæ cum Modestini filij Consilijs. Porrò Simon ille vt animi corporisq; dotibus secundus sæculo suo fuit nemini, ita fortunæ bonis plerosq; antecelluit, relictis post se liberis ac Nepotib⁹ eruditis ac honoratis, quorum in monumentis viuit vigetq; præclara eius in omne deinceps æuū memoria. Edita præterea sunt Simonis Pistoris disputatio de Morbo Gallico, contra quā scripsit Manardus Ferrariensis, & Castigationes in declamationes Alabandicas, quæ

X sane

ſane non hunc noſtrum Simonem, cuius formam appoſuimus, ſed patrem eius Medicum homonymum, authorem ſuum fatentur.

MODESTINUS PISTORI
S, IURISCONSULTUS
Nascitur Lipsiæ
An. 1516. Obijt
ibid. Anno 1565.
Cuj Schola quj debet Respublica, cuj ducis aula,
Nempe Modestinus gloria juris hic est.

MODESTINVS PISTORIS IC.

MOdestinus Pistoris Simonis Iurisco͂sulti & Cancellarij Saxonici filius, Simonis verò Archiatri Saxonici Nepos, Nicolai, q & ipse Illustriss. ducis Saxoniæ Archiater fuerat Pronepos, Lipsiæ natꝰ est anno 1516. Is à parentibus in omni literarũ & virtutum studio à teneris educatus, prima eruditionis fundamenta in patriâ Academia posuit: inde in Italiam profectionem suscipiens totũ quinquenniũ omni liberali doctrina, in primis verò Iurisprudétia animum mirifice excoluit. Quare patriam iam confirmatâ eruditione repetẽs, in ea legum Doctor creatur, & eiusdem facultatis Ordinarius Professor constituitur. Quam Spartam cum more maiorum suorum excellenter ornaret, ab Illustrissimo Saxoniæ Electore inter Consiliarios adscitur, & iudicij Curialis Assessor perpetuus deputatur. Quin & Proaui Consulis Lipsensis & aui Medici &

 Patris

Patris Iuriſconſulti, præſtantiſſimorum exemplo per multos annos Conſulari dignitate Lipſiæ in patriâ fungitur. Tandem magnâ cum laude dignitatis, virtutis, ſapientiæ, iuſtitiæ, magniq; illius Modeſtini I C. Rom. vt nominis ita ingenij ac ſtudij conſors digniſſimus, non tam ætate conſumptus, quàm laborum pertinaci aſſiduitate fractus, cum maximo, nō ſuorum modò, ſed totius Reipub. extern. quoque luctu, pie ex hac vita exceſſit anno ſalutis 1565. ætatis 49. M. 9. D. 7. Editum eſt Volumen eius Reſponſorum Iuris ſeu Conſiliorum Lipſiæ, quo opere tum ſibi tum Nepotibus ſuis nomē indelebile in omnem æuiternitatem acquiſiuit.

Iura foro, doctasq; scholæ qui sufficit artes,
Talis AMERBACHUS conspiciendus erat.

BONIFACIVS AMERBACHIus Iurisc. Basiliensis.

BOnifacius in lucem editus Basileæ, patre Ioanne Amerbachio, ciue primario & Typographo, qui artem excudendorum bonorum autorũ inter primos Basileæ exercuit, matre verò Barbara Ortenbergia, anno 1495. Puer felici ingenio cum fratribus Brunone & Basilio (qui eum ætate antecedebãt) studijs incumbens, præclaram eruditionem nactus est. nec enim publicas tantum Academiæ lectiones visitabat, verum etiam domi Conone Norimbergensi, qui in Italia Græcas literas didicerat, priuato præceptore magno cum fructu vtebatur. Anno itaq; 1513. Philosophiæ & liberalium artium Magister in patriâ salutatur. Erat eo tempore Erasmus nouus hospes Basileæ. Is Bonifacij moribus plurimum delectatus eum dilexit vnice, & postea inter summos amicos semper habuit. Cũ hoc modo Bonifacius artium & linguarum funda-

menta in patriâ feliciter iecisset, exteras nationes inuisit, inprimis in Italiâ & Galliâ Iurisprudentiæ incubuit, in quâ Auinione summũ Docturæ gradum cum laude est consecutus. Cum hac ratione rarâ animi prudentiâ & vitæ integritate insignis esset, post aliquot annos Basileam rediјt, & leges ciuiles publ. in Academiâ enarrauit, magnâ cũ laude per ann. 20. & amplius, adeò vt omnium doctorum ora in se converteret. Non enim modò alios eloquẽtiâ & eruditione vicit, sed & cum veteribus certasse videri poterat: itaq; multoties occasio oblata emergendi & ad altiora aspirandi, præsertim cum à quibusdam Principib⁹ ad consilia, & in Italiam insuper studiorum matrem ad leges publice exponendas, liberali stipendio vocaretur. Verũ ipse pro innatâ modestiâ patriæ cum docendo, tum de iure respondendo se dare maluit, suâ sorte contentus. Nihilominus Principibus ad id requisitus consilia dedit, suâq; eruditione atque virtutibus patriæ ornamento fuit.

Erat Bonifacius proceræ staturæ, imberbis & fa-

& facie liberali insignis. Verba cum magnâ grauitate proferebat, pietatem erga DEVM, charitatem erga proximum, & raram liberalitatem erga pauperes, præsertim literarum cultores, exercebat. Itaq; Erasmus Bonifaciũ hæredem elegit, & cum Hieronymo Frobenio, & Nicolao Episcopio Typographis, testamẽti sui executorem constituit. Duxerat is vxorẽ Martham Fuchsiam magnæ pudicitię feminam: ex qua progenuit Basiliũ, qui patri in possessione successit, eundẽ pari gratiâ & eruditione referẽs iura publice ꝓfessus. Cum autẽ vxor Maria fato functa esset, Bonifaci⁹ amore dilectę coniugis in viduatu vltra decennium permansit, publicam Lectionem resignans, vt cõmodius priuatis studijs & patriæ negotijs inuigilaret. Multa suæ virtutis is documẽta reliqt. Quare cum hoc modò vir omniũ seculorũ memoriâ dignissim⁹, cunctisq; ob vitę innocentiã gratissimus, tandem Kl. Maij anno salutis 1562. ætatis vero suæ 67. cũ totius Academiæ & vrbis luctu obijt, sepultus in cœnobio Carthusianorũ. eo enim in loco annos ante 18. parentib. sibi, vxori

 & libe-

& liberis monumentum præparari fecerat, cũ sequenti ad parietem inscriptione.

Quo nullus suo sæculo fuit, cum in excudendis libris nitidior, quod sumptuosæ dexteritatis est, tum in iisdem ad veterum exemplarium fidem restituendis diligentior, quod eruditionem & laborẽ requirit, Ioannes Amerbachius hic cubat, cũ Barbara Ortenbergia, singularis pudicitiæ feminâ, ac Brunone Basilioq́ filiis, præpropere quidem hinc ereptis, sed tamen eruditione sua trilingui per laboriosissimam Hieronymianorum operum recognitionem, quibus docti vbiq gentium fruuntur, orbi toti commendatâ. Bonifacius Amerbachius parentibus & fratribus optimis, sed & Marthæ Fuchsiæ vxori suæ, Christianarum virtutum dotibus incomparabili, cum Vrsula ac Hestere duabus filiolis hic quiescenti: item sibi ipsi, liberis suis superstitibus, Faustinæ Basilio, Iulianæ, posterisq́ in fragilitatis memoriam F. C. parentibus fratribusq iamolim, vxore verò in ipso ætatis flore cum filiolis haud ita dudum huc expectandi censorij nouissimi diei ergo collocatis anno 1544. Cal. Febr.

Scripsit Epistolam de vrbe Basilea insertam Cosmo-

Coſmographiæ Sebaſtiani Munſteri: Item cõ-
mentationes περὶ ἐπιεικείας καὶ τοῦ ἐπιεικοῦς. Item περὶ τοῦ ἑκουσίου καὶ ἀκουσίου.

SEBASTIANVS BRANDVS, QVI ET TITIO
Nascitur Argent.
Anno 1458.
Obiit ibid. An. 1520.
Tractavit Leges pariter, sacramque Poesin,
Nobilis ingenio Brandus, at arte rudis.

SEBASTIANVS BRANDVS, qui & Titio.

SEbaſtianus Brand, qui & Titio, Argentorati vrbe ſacri Imperij liberâ natus, anno 1458. Artium humaniorum Baſileæ perfecto Magiſterio, earum exornandarum atq; illuſtrandarum ſtudio flagrans incredibili, optimos quoſq; autores in publicū propoſuit, & ab interitu vindicauit: magnum & patriæ & ſibi paſſim nomen comparauit, Poeta pariter & vtriuſq; Iuris Profeſſor ſeculi ſui eximius. Tandem præſtātis ingenij monumētis in vtraq; facultate relictis quamplurimis obijt Argentorati, anno Chriſtiano 1520. de quo Treutlerus elegantiſſime cecinit:

Primus es hoc ſeclo prauos oſtendere mores
Auſus, iudicio plenus & ingenio:
Et ſua ſunt ſtudijs cunabula, ſi quid in arte
Culpatur, veniam tempora forte dabunt.

Scripſit

Scripſit Roſarium Diuæ Mariæ ſapphicum in laudẽ Virginis; Ænigmata veteris teſtamẽti: De virginali conceptu poſſibili. Admirationem Mariæ adueniente Angelo. Salutationem Angeli. De locis mirificis Beatæ Mariæ. Compaſſionem Virginis: Conſolationẽ Chriſti ad matrem. De Colaphis Chriſti. De ingratitudine edentium Manna. In laudem S. Sebaſtiani. Vitam S. Onuphrij. in laudem S. Valentini. in laudem S. Iuonis. Vitam S. Bernhardi. in laudem ordinis Carthuſien. De contemptu ſeculi. Laudes Beatæ Chriſtianæ prope Baſileã. Contra aduocatos calumniantes. De captiuitate regis Maximiliani. Elegiam in mortem Imperatoris Friderici III. Variorum Epigrammatum libr. 1. De ſtultorum nauicula Satyras plane diuinas carmine latino & Rhythmis etiã Germanicis. Iuris Canonici & ciuilis omnium Titulorũ expoſitiones ſiue declarationes, impreſſas Baſileæ apud Michaelem Furter 1505. ex recognitione autoris, cum libello Ioannis Baptiſtę de Cazalupis, de modo ſtudendi in vtroque Iure. Varia Epigrammata in laudes Sanctorum.

ctorum. Epithalamium Maximiliani Regis & Blancæ MariæReginæ Rom.&c. Idem in Germanicam linguam transtulit librum Moreti de moribus iuuenum, impressum Argentinæ an. 1508. Scripsit etiam res memorabiles Euangelistarum: Item librũ, quem inscripsit Chronica Germaniæ, præsertim Alsatiæ & vrbis Argentoratensis, impressum cum Germanicis Chronicis Hedionis. Item de Origine & conuersatione bonorum Regum & de laude ciuitatis Hierosolymitanæ. Præterea scripsit in quædam opera Baptistæ Mantuani commentarios Parisijs impressos.

NICOLAUS CISNERUS IURISCONSULTUS
Nascitur Mosbachij Anno 1529 Obijt Hedelbergæ Anno 1583.
Vt Schola Cisnerum, sic Jmperiale tribunal,
Atque Palatinj prædicat aula Ducis.

NICOLAVS CISNERVS IC.

NICOLAVS Ciſnerus naſcitur anno 1529. in Mosbach ſub Palatini Elect. iuriſdictione oppido, vbi à parentib⁹ in omni virtutum genere educatus, varia deinde Gymnaſia perluſtrauit, adeò vt in virum ſpectatæ induſtriæ & virtutis euaderet, qui multiplice & exquiſitâ omnium pœne literarum ſcientiâ præſtaret. Iuris ſtudium amplexus tantâ felicitate profecit, vt Philoſophiæ & iuriſprudentiæ Doctor crearetur celeberrimus. Erat in illo vitæ intregritas, & docendi ſingularis induſtria & promptitudo. quod cum Heidelbergenſis Academiæ proceres cognoſcerent, Anteceſſorem iuris Ciuilis eum conſtituunt ſolertiſſimum: anno 1562. in promotione aliquot Iuris Doctorum Orationem præclaram de Friderico Cæſare habuit. Dein ſupremi Cameræ Imperialis Iudicij Aſſeſſor annis X VIII. fuit integerrimus: Poſtea Proiudex & Senator Illuſtriſ-

ſimi ſeptemuiri Curiæ Palatinæ digniſſimus, permultis in omni doctrinæ genere ac præſertim in iure libris ſcriptis immortalem ſui nominis laudem & gloriam apud omnes mortales reliquit ſempiternam. Tandem iuſtitiæ & Æquitatis antiſtes, præſeſq; Opt. max. Muſarum & Hiſtoriæ cultor eximius, pie ſancteq; mortuus deceſſit Heidelbergæ, anno ſal. 1583. prid. Id. Martij. Ætatis anno LIII. M. XI. D. VI. Edidit Hymnum de Natali Domini Ieſu Chriſti excuſum Wittebergæ 3 quaternionib. Orationem & Idyllion de comparatione Veris & Autumni, vtra pars anni plura humano generi commoda conferat, ibidem 7. quatern. Epithalamium in Nuptias Arnoldi Obſopœi & Euæ Reginæ. Deſcriptionem exercitiorum & luſuum equeſtrium, quibus noſtris temporibus nobiles vti ſolent. Catalogum item præcipue Nobilitatis in Palatinatu & in vicinia, adiectis Hiſtoricis quibuſdam Principum Palatinorum, in deſcriptione Nuptiarum Philippi comitis ab Hanavv, & Helenæ filiæ Palatini Rheni & Bauariæ ducis. Interpretationẽ pſal.

77. ver-

77.verſibus Lyricis factam. Encomiũ coniugij in nuptijs Dauidis Chytræi,& odas aliquot ad Princip. Ioan. Albertum Megapolitanũ,Item alia quædam Epithalamia & Epicedia. Præterea de ratione exercendi ſtylum ad imitationẽ veterum libros quatuor. Cõmentaria item in Ariſtotelis Ethica cum deſignatione artificij. Orationem de Ottone III. Imperatore. Acta viſitationis Cameræ Imperialis in certos Titulos digeſta, cum explicationibus, additionibus &c. Germanice. Orationem de Friderico Imperatore. ſuper ff. nouel. ſ. priuſquam. Eiuſdem operâ & diligentiâ libri 7. Annalium Boiorum Ioannis Auentini ex autenticis manuſcriptis codicibus recogniti, reſtituti & aucti prodierunt. Item Epitaphia & Carmina eiuſdem, quæ memoriæ illuſtriſſ. Principis & Electoris, Dn. Friderici III. Comitis Palatini ad Rhenum, eiuſdemq; inclytæ coniugis D. Mariæ Brandeburgicæ, & illuſtriũ duorum Principum, Dn. Hermanni Ludouici & Chriſtophori conſecrauit.

IOANNES LVDOVICVS VIVES, PHILOSOPHVS
R.
Nascitur Valentiæ
in Hispania
Obijt Brugis Flandrorum
Anno 1541.
Sydus in Hisperijs VIVES regionibus ortum,
Protulit arctoum cur jubar usq; polum.

IOANNES LVDOVICVS VIVES VALENTINVS.

IOannes Ludouicus Viues Valentinus, natione Hiſpanus, ſapientię illius verę, non humanæ ſolùm, verũ etiam diuinæ in omni vita ſtudioſiſſimus, quam & ſummâ cum laude eloquentiæ & virtutis plurimùm illuſtrauit, lucubrationibus de ea editis, & doctè prorſus & accuratè cõſcriptis, probatus vir induſtriâ patiẽtiâ, labore, animiq; magnitudine: Cuius immortalis famæ gloria, idq; meritò, quo ad ſapientiæ cultũ in omne æuũ viuet perpetuo, magno ſui deſiderio bonis omnibus relicto, obijt Brugis Flandrorum, anno 1541. Scripſit de ratione ſtudij puerilis Epiſtolas duas, quibus abſolutiſſimam ingenuorum adoleſcentum & puellarum inſtitutionem doctiſſima breuitate complectitur. Introductionem item ad veram ſapientiam. Satellitium animi ſiue ſymbola, ad omnem totius vitæ maxime principum inſtitutionem mire conducentia. De conſcribendis Epiſtolis libellum impreſſum cum Eraſmi Roterodami compẽdio eiuſdem argumenti. Latinæ linguæ exercitationem, cum Ioan. Thomæ Fregij notis ex præſtantiſſimis quibuſq; autoribus deſumptis, illuſtratam. Præterea ſcripſit in Bucolica Vergilij interpretationem. Libellum de ſomno & vigiliâ. Rhetoricæ ſiue de recte loquendi ratione libros tres. item de cõſultatione librum vnum. De corruptis artibus & tradendis diſciplinis libr. 20. Librum contra pſeudodialecticos. De virtute fucatâ librum. De animâ & vita libros tres. Declamationes ſex. De præſenti ſtatu Europę & bello Turcico, diuerſa opuſcula. De concordia & diſcordiâ in humano genere lib. 4. De pacificatione lib. 1. de Chriſtianorum vita miſerrima ſub Turca libr. vnum. De ſubuentione pauperum ſiue de humanis neceſſitatibus libros duos.

Sacrum

Sacrum diurnum de ſudore Chriſti. Concionem de noſtro & Chriſti ſudore. Meditationem de Paſſione Chriſti in pſalmum 37. De inſtitutione feminæ Chriſtianæ libros tres. De officio mariti librum. Excitationes animi in Deum. Præparationem animi ad orandum. Commentaria in Orationẽ Dominicam. Precationes & meditationes quotidianas generales. De veritate fidei Chriſtianæ. Commentaria in Aurelium Auguſtinum de ciuitate Dei. Argumenta in pleroſq; libros Philoſophiæ Ariſtotelis, cum ipſis Operib. Ariſtotelis impreſſa Baſileæ apud Oporinum. Tranſtulit etiam Iſocratis duas Orationes, Areopagiticã videlicet & Nicoclem. Scripſit præterea vſum linguæ latinæ. De communione rerum. De ſudore. Progymnaſmata. Item deſcriptionem temporũ & rerum Romanarum ſub Ioannis VVarſenij nomine Louanij edita, paucis mutatis. Libellum de charitate DEI & proximi nõdum editũ. Deſideratur etiam farrago Epiſtolarum eius & quædam alia, quæ fortaſſis, dante Deo, aliquando publicabuntur. Item ſcripſit de proſperis & aduerſis. Epiſtolam ad Henricum VIII. Angliæ Regem de Franciſco Gallorum Rege à Cæſare capto. Item aliam de pace inter Cæſarem & Galliæ regẽ, deq; optimo regni ſtatu. De tempore quo natus eſt Chriſtus. Clypei Chriſti deſcriptionem. Triumphum Chriſti. Orationem Deiparæ. Veritatem fucatam. Animam ſenis. Initia ſectarum & laudes Philoſophiæ. Fabulam de homine. Præfationem in Georgica Vergilij. Itẽ in Ciceronem de legibus. Genethliacon Chriſti: Ædes legũ. Pompeium fugientem. Epiſtolæ eius ſelectiores operâ Simonis Verrepœi editæ ſunt Antuerpiæ an. 1577. Omnia eius Opera, quotquot in lucem edita voluit præter Cõmentaria in Auguſtinum de Ciuitate Dei, duobus Tomis edita ſunt Baſileæ apud Epiſcopium Iuniorem anno 1555. in folio, in ijs præter ea, quæ commemorauimus, quædam alia quoq; continentur.

IACOBUS LATOMUS THEOLOGUS.
B.
Nascitur
Obijt An. 1520
Latomus artifici disponens singula dextra,
Facundum solers ædificavit opus.

IACOBVS LATOMVS, THEOlogus trilinguis, pater siue Senior.

EXTAT præclarum elogium de viro doctissimo IACOBO LATOMO, cuius effigiem hic præferimus, scriptum Authore Arria Montano, cuius iudicium docti omnes faciunt plurimi:

AEdificat Latomus multa & præclara disertus,
Disponensq; manu construit artifici.
Qui loca quæsierit fidei bene commoda nostræ,
Illa petat doctus quæ posuit Latomus.

Summa enim fuisse eloquentiâ virum & non Theologiæ modò sed & Philosophiæ studiosissimũ manifeste declarat, vt & trium linguarum peritissimum. Scripsit enim de trium linguarum & studij Theologici ratione dialogos duos; item de confessione secreta librum. Scripsit etiã contra articulos Martini Lutheri. Responsionem ad libellum à Martino Luthero emissum pro articulis à Theologis Louaniensibus damnatis. De primatu Pontificis aduersus Lutherũ. De varijs quæstionũ generib. quibus certat Ecclesia intus & foris. De ratione obligandi humanæ legis. De confess. secreta. Ad Helleborum Ioan. Oecolampadij responsionem. De fide & operib. De Monachorũ institutis, votis & obligationib. De trium linguarũ & studij Theologici ratione Dialogum. Pro dialogo de tribus linguis Apologiam. Aduersus librum D. Erasmi de sarcienda Ecclesiæ concordia. Confutationũ aduersus Guilielmum Tindalum libros 3. De matrimonio. De quibusdam articulis in Ecclesia controuersis. Disputationem quodlibeticam tribus quæstionibus absolutam: quæ

omnia excuſa ſunt Louanij, 1550. apud Bartholomæum Grauium. Claruit anno 1520. Louanij.

IACOBVS LATOMVS filius ſiue Iunior.

Filium reliquit homonymum, Iuniorẽ dictum. Is triginta Pſalmos Dauidis, in quibus ſeptem ſunt quos vocant pœnitentiales, in Carmen conuertit: Item alios Pſalmos carmine edidit, excuſos Antuerpiæ à Plantino 1571.

IOAN. LATOMUS FRANCF. DEC. THEOL. ET HIST.
Nascitur Francfor. 24. Jan. Anno 1524.
Esse foris major potes, obstat patria, sacri
Gloria prima fori, LATOME, prima Chori.

IOANNES LATOMVS THEOlogus & Historicus, Decanus Collegij Cæsarei S. Bartholomæi, Francforti ad Mœnum.

IOannes Latomus, tùm natione tùm familiâ diuersus à Iacobo Latomo, cuius effigiem proximè pręmisimus, patriam habet Francfordium, Rom. Imperij nobile Emporium, vbi 24. Ianuarij die, anno M. D. XXIV. natus est parentibus honestis & mediocri fortunâ; Patre videlicet Ioanne Latomo Senatore eiusdem Reip. Is ergo honeste educatus à parentibus bonas literas primò in patria imbibit, ac natus annos 13. Coloniam ablegatus est, vbi vberiorem disciplinarum copiam est assecutus, in Mõtano Gymnasio pręceptoribus vsus bonis & mediocriter eruditis: post biennium auocatus Moguntiæ substitit per bienniũ, Rhetoricam ibi edoctus. Inde Friburgi Brisgoiæ triennium exegit, vsque ad Magisterij Lauream adeptam. Habuit ibi præceptores d. Glareanũ, quem plurimum

mum coluit,amauitq;:&Doctorem Ioannem Zinckium, qui Stofleri discipulus fuit. Tandẽ in patriam reuocatus anno M. D. XLV. Ecclesiæ inseruire cepit. Motis verò deinde varijs tumultibus & bellis,à quibus Frãcfordia immunis non fuit,varios est expertus insultus. Inter hæc cum varijs morbis conflictatus,decennio (quantum licuit) quietè exacto,in Decanum Collegij Cæsarei ad D. Bartholomæũ ibidem electus est anno 1561. in quâ prouinciâ obeundâ,tàm quietè est conuersatus,vt Reuerendissimo & Illustrissimo Principi Mogũtino admodum charus esset. Patriæ autem ciuibus acceptus erat,nec Senatui displicebat. Equidẽ publice ita se gessit, vt non Principum modò, sed & Cæsareæ Maiestatis commissiones meruerit,easq; non infeliciter curarit. Cum enim patriæ Senatus grauem & diuturnam litem aleret cum conciuium primariorum aliquo, eo tandem defuncto, à Cæsare Commissarius designatus rem omnem summâ cum æquitate composuit. Vsus est præterea Cæsar eius operâ in librorum, qui in Nundinis ad Emporium illud

illud venales importantur, inquisitione, quo officio exequendo varias molestias passus, tandem illud in manus alterius resignauit, cum videlicet senectus laboriosa labores eos ampliùs non sustineret. Priuatim verò ita prouexit Ecclesiæ commoda, vt à suis ipsi gratia meritò debeatur: à primis enim annis deditus dicatusq; sacris fuit, nec quicq̃ prius habuit, quam Deo & rebus diuinis inseruire. Quare cum tam publice, quàm priuatim ab omnibus præclare mereretur, genus familiamq; suam per se quidem laudabilem & honestam ipse primus maxime illustrauit. Demum plurimis attritus morbis, curis & sollicitudinibus, senex de Ecclesiâ & bonis omnibus optime meritus, rude donatus Iubilæum in patriâ celebrauit actu publico & summâ cum solennitate, anno 1595. 3. Id. Iunij, posteaquã ampliùs 50. annis Choro cum laude & deuotione inseruijsset: cui festiuitati carminibus suis gratulatus Teucrides Annæus Lonicerus Priuatus inter cætera ita eum alloquitur:

Instar enim vitæ melioris & optima rectæ

Regula censuræ, atq; æui sine labe peracti
Exemplum incedis, viuaq; in imagine luces.

His moribus, his meritis amplissimis incauto irrepsit senium, ita tamen vt nec vixisse ipsum pœnituerit hactenus, nec deinceps pœniteat. Quod verò vitæ superest, totum id in gratiarum actionem & laudem DEI impendere cogitat, dum iam anhelantem, fessumq; & annos LXXV. agentem mors expectat & sepulchrum. At verò nec sic quidem morietur omnis. maxima enim pars eius vitabit Libythinam, & doctus per doctorum ora volabit viuus, nominis sui celebratione tùm sibi, tùm patriæ æternum decus conquisiturus. Scripsit enim pulcherrima quædam opera, inter quæ Precum horariarum Moguntinæ Ecclesiæ libellus, quem Breuiarium Moguntinum vocant, maxime celebris habetur: eundem libellum deinde in compendium siue Diurnale contraxit. Fecit Historiam de Mogũtinis Episcopis, multo diuturnoque labore, plus quam ex centenis Historicis erutam: & alteram Austrasiæ Principum, cum Iconibus illorum, V-

xoribus

xoribus & ſepulturis, à Carolo Hasbano vſque ad Philippum III. Hiſpaniarum Regem, qui nunc præeſt. Antiquitates patriæ ſuæ Francfordiæ, quotquot earum haberi potuerunt, diligenter collegit & in Commentaria redegit.

IOANNES COCHLÆUS THEOL DOCT DECANUS FRANCF
Nascitur Norimb
An
Obijt Vienna an
Par tibi cum summis debetur gloria, nam tu
Par calamo summis ingenioq; viges

IOANNES COCHLÆVS THEOlogiæ Doctor & Decanus B. Mariæ Virginis Francfordij ad Mœnum.

IOANNES Cochlæus Norimbergâ ciuitate liberâ Imperiali natus circiter annum 1503. felici ingenio & vigilanti ſtudio literis operam dedit, in primis verò Theologiæ incubuit, vnde multijuga inſtructus eruditione Doctoratus in ea facultate inſignia conſecutus eſt. Hic ab adoleſcentiâ Luthero & Philippo Melãchthoni reſtitit, Catholicorum partes acerrime defendens. Moguntiæ primum ad S. Victorem, poſt VVormatiæ Canonicus factus eſt; Anno 1521. VVormatiæ ſuâ ſponte Lutherum acceſſit, atq; ei ad ignem vſq; diſputationem obtulit. Huic cum Lutherus reſpondere vellet, Comes quidam aſſidens ſuam autoritatem interpoſuit. Poſtea Auguſtæ Vindelicorum in Comitijs anno 1530. fuit, & cum Eccio contra Proteſtantes diſputauit. Hinc factũ, vt Francfordienſis Decanus in monte B. Mariæ Virginis conſtitutus ſit. Eraſmo Roterodamo fuit familiariſſimus. Ratisbonæ anno 1546. cum Maluendo & Bilickio contra Bucerum & ſocios in colloquio diſputauit. Tandem Vratiſlauiæ, vel, vt alij habent, Viennæ, obijt anno 1552. Scripſit is primò Grammatices rudimenta. Poſtea aduerſus nouam apud Bernenſes reformationem. Item de Canonicæ ſcripturæ, & Catholicæ Eccleſiæ autoritate; de animarum Purgatorio, de poteſtate generalis Concilij, & aduerſus Melanchthonis locos communes, vnde apud multos magnã gratiã iniit. Scripſit item ſacrificij ac ſacerdotij nouæ legis defenſionem aduerſus

VVolfgangi Musculi arrosiones: in quatuor Andreæ Osiādri coniecturas de fine mundi velitationem: Philippicam sextā contra Melanchthonem: de nouis Hebræorum translationibus sacræ scripturæ disceptationē. de potestate generalis concilij 30. testimonia per quinque discrimina. Refutationem 30. articulorum, qui VVittebergæ disputati sunt. Septuaginta sententias in generali concilio. De factis ac dictis Martini Lutheri libros aliquot: de Petro & Roma contra Velenum: breues confutationes contra quinquaginta articulos Lutheri ex 36. sermonibus eius exceptos: Commentarium in libellum Lutheri contra seditionem rusticanam. Catalogum seditionum per diuersas Germanię partes exortarum. Contra Epistolā Pomerani ad Anglos scriptam. De Christo pro & contra. Ad Bernenses contra disputationem ne fieret. Librum qui inscribitur Lutherus septiceps. Apologiam pro duce Georgio ad Electorem Saxoniæ. Responsionem contra mendacia Lutheri pro duce Georgio. De missa & transsubstantiatione: contra chronica Franci. De missa & consecratione sacerdotum contra Lutherum. De 21. articulis Anabaptistarum. Ad Iustum Ionam, de missa contra Luth. ad Regem Scotiæ contra Alesium & Melanch. De autoritate conciliorū. Contra Catechismū Moibani. contra araneas Morysini Angli, contra Ioan. Sturmium de consilio Cardinalium delectorum. Relationē compendiosam ad Regem. Epistolam ad Principes & status partis Catholicæ. Philippicas 4. contra Melanch. Contra eiusdem Apologiam & confutationē Didymi Fauentini. De matrimonio regis Angliæ. Defensionē Roffensis Episcopi & Thomæ Mori. Propositiones 153. aduersus 70. propositiones Luth. contra antinomos. Libellum, vtrum is, qui non est ab Episcopo aliquo consecratus, Eucharistiam per verba consecrationis conficere queat. Colloquium cum Luthero habitum VVormatiæ. An

tiæ. An liceat duas vxores habere ſimul. De vera Eccleſia: de ordinatione Epiſcoporum & preſbyterorum, & de Eucharistiæ conſecratione. Philippicam quintam. Contra 18. articulos VVittebergenſium de peccato originali, & 21. de fide iuſtificante. Defenſionem ceremoniarum Eccleſiæ, contra tres libellos Ambroſij Moibani: Quadruplicem rationem concordiæ ſuper confeſſione Auguſtana. De inuocatione ſanctorũ, eorumq; interceſſione, & de reliquijs imaginibuſq; eorundem, contra Bullingerum: Hiſtoriam de vita Theodorici Regis Oſtrogothorum & Italiæ. De modo & vſu orandi antiquo. Miſcellaneorum libros tres, qui diuerſos continent tractatus 30. Conſiderationem de Concordiæ tractatu, contra duo ſcripta Lutheranorum. Replicam in Muſculi Anticochlæum & Antibolen Bullingeri: atque in quædam ſcripta Buceri. In Nycticoracem noui Euangelij. De Veneratione reliquiarum contra Caluinum. De Interim contra eundem. De ſeditioſis appendices tres ad librum Bruni. Hiſtoriæ Huſſitarum libros 12. Philippicam 7. in Melanchthonem, Speculum antiquæ deuotionis circa miſſam. Rudimenta Muſicæ & Geometriæ, in quibus verbis Norimbergenſis laus continetur. Commentationem in Meteora Ariſtotelis. Exhortatio ad Germaniam de inuocatione Sanctorum. Reſponſionem ad ſingula puncta Confeſſionis proteſtantium Principum Auguſtæ exhibita. Diſcuſſionem omnium Confeſſionis & Apologiæ Auguſtanæ articulorum. Edita eſt eiuſdem & Arnoldi Veſalenſis quadruplex conſideratio ſuper Confeſſione Auguſtana Proteſtantium quorundam anno M. D. XLIIII. ſed forte idem liber eſt cum eo, qui ſupra notatur, de quadruplici ratione concordiæ ſuper Confeſſione Auguſtana. Eius item de actis & ſcriptis Martini Lutheri Hiſtoria

ab anno

ab anno 1517. vſq; ad annum 1546. in Germanicam linguam tranſtulit Ioannes Chriſtophorus Huber. Scripſit inſuper de reſolutione Imperatoris Caroli V. ratione Interim. Atq; hæc de Cochlæo Decano Francfordienſi ad Mœnum.

IONNES DE INDAGINE THEOLOGUS & ASTROLOGUS
Nascitur An
Obyt Steinheimij
Anno
Qui coeli indagas cursum, sensusq; Deorum,
Indagatoris quam bene nomen habes,

JOANNES DE JNDAGI-ne Theol. & Astronomus, Decanus ad S. Leonhardum Francfordij ad Mœnum.

IOANNES DE INDAGINE VIR politioris literaturæ, & S. Theologiæ studiosissimus, edidit suis impensis Librum introductionum Apotelesmaticarũ in Chiromantiam, Physiognomiam, Astrologiam naturalem, cum Periaxiomatibus de faciebus Signorum, & Canonibus, de ægritudinibus, nusquam fere simili compendio tractata. Liber Argentorati est impressus in folio anno 1522. cum viua authoris effigie in titulo præformata. Cuius exẽplaris copia cũ peropportune nobis ad manũ esset, adhæc materia ipsa luculenter authoris eruditionẽ præclaram atque ingenium excellens argueret, plane dignũ hoc opere nos facturos putauimus, si eã occasionem hic non prætermitteremus, maximè cum vera effigiatione, quæ nostra in hoc opere

 princi-

principalis eſt intentio, apponere in promptu fuerit. At enim cũ de vita eius quędam in medium afferenda ſint, ea ſaltem attingemus, quę à viris fide dignis, qui notitiam familiaritatẽq; eius coluerunt, relatu accepimus, potiſsimum quantum ex Epiſtola eiuſdem ad Ottonem Brunfelſium ſcripta colligere erit. Floruiſſe eum anno 1522. indicium ea facit, parochiamq; tum in Steinheim oppido ad Mœnum amnẽ ſito diœceſi Moguntinenſi curaſſe, cui annos 49. munere ſuo præclaro fungens præfuit. adeò vt ob ſingularem vſum rerum plurimarum & eruditionem non vulgarem Legatione ad põtificem Romanum ſuſcepta Pallium Archiepiſcopale pro Reuerendiſſimo Moguntino redimere præ cæteris meruerit. Fuiſſe eum DECANVM Collegij S. Leonhardi Francfordij ad Mœnum, tum ij qui eius notitiam habuerunt, recte meminerunt, tum ex eadem Epiſtola manifeſte liquet. non ſolum enim apertis verbis hiſce id teſtatur, dum ita ſcribit ad Brũfelſium: DECANVS eſſe debueram, vt ſcis. atqui minus cenſeor, quam aſinus Ægyptiacus; hæc

hæc ferunt nobis hæc tempora. regnare volũt omnes, ſubeſſe nemo. Item, Quis ergo pro DECANO hodie ſubulcus eſſe non velit? ſed et aulas Principũ ſe annis duodeviginti ſecutũ ibidẽ fidem facit, vbi ſimul alia æui ſui incommoda deplorat. Aſtrologiæ ſtudioſiſſimus fuit. quo in ſtudio adeo excelluit, vt inter præcipuos in eo genere haberetur. De quo qui plura deſiderat, Epiſtolam eam, cuius modo mentionem fecimus, accuratius perlegat, & ſibi abunde ſatisfactum norit.

BILIBALDVS PIRCHAIMERꝰ PATR. NORICꝰ HISTORICꝰ
Res mundi gestas, et coeli sydera noram:
Ima simul debent et supera alta mihi.

BILIBAL. BIRKHEIMErus Norimberg. Historicus.

BILIBALDVS BIRKHEIMERVS patritiâ gente Norimbergæ vrbe Imperiali natus anno 1501. omni liberali doctrina politissimus, artibus dicendi hinc inde in Academijs perceptis, in primis Historiarum Lectioni se dedit, Mathematumq; studio clarus fuit. quarum disciplinarũ egregijs post se relictis monumentis patriæ Germaniæ illustrãdæ operam impendit fidelem. Eo itaq; nomine doctis gratissimus erat. Accedebat ad eius eruditionem vitæ integritas, & prudentia singularis. Id cum Maximilianus Cæsar cognouisset, recepit eum in curiam suam, vt à Consilijs esset, sæpiusq; cum eo de rebus priscis familiariter conferebat. Postea Senator Norimbergẽsis electus, in ea Repub. in summa autoritate fuit, in primis Erasmo Roterodamo ob multifariã eruditionem familiarissimus. Scripsit Germaniæ ex varijs authoribus perbreuẽ explica-

explicationē, præterea de priſcorū numiſmatum, ad Norimbergenſis monetæ valorē. Fuit autē Græcarum pariter & latinarū literarū peritiſsimus, & Xenophōtis lib. 7. rerum Græcarum latinitate donauit. pari modo orationes 30. Nazianzeni ex Græco vertit: ad Oecolampadiū de vera Chriſti carne & vero ſanguine in Euchariſtia ſcripſit, qui libellus Norimbergæ edit⁹ eſt an. 1526. Tandem optime de Republ. Chriſtiana meritus obijt Norimbergæ anno Chriſti 1531. Præterea Nazianzeni libellum de Officio Epiſcopi latinum fecit. Ex Plutarcho tranſtulit opuſculum, de ijs, qui à DEO ſerò puniuntur: & aliud, Quod non oporteat mutari. primum librum Cl. Ptolomæi Latinitate donatum commentariolo illuſtrauit. Scripſit etiam de ratione conſcribendæ Hiſtoriæ. Item Defenſionem Podagræ impreſſam Argentinæ 1570. Et ex græco tranſtulit quoſdam Dialogos falſo Platoni inſcriptos.

ALARDUS AMSTELREDAMUS BELGA PHILOSOPHUS NASCITUR AN. OBYT LOVANY AN. 1541
Agricolam logices nisi gloria prima sequatur
Amstelredamo debita sola fuit.

ALARDVS AMSTELREDAmus Philosophus.

ALardus apud Belgas honesto loco natus, & in omni genere literarũ optime educatus, vbi rudimenta Philosophiæ in patriâ pcepisset, sese Coloniam & Louanium contulit, atq; humaniorib⁹ studijs felici successu operã dedit. Itaq; cum præclarã eruditionem sibi cõparasset, inter Professores publicos Louanij receptus fuit. Erat Alardus Græcę & latinæ linguæ peritissimus, atque artium dicẽdi singularis æstimator. Itaq; omnia Rudolphi Agricolæ opa emẽdauit atq; doctis scholijs egregie illustrauit anno 1529. Postea quoq; de Inuentione Dialect. Epitomẽ scripsit atq; Ecclesiastẽ iuxta omnes locos inuentionis Rudolphi ppposuit. Præterea mirabilia sui ingenij documenta reliquit. hinc factũ, vt Alard⁹ omnibus doctis viris per Germaniam gratissimus extiterit, atq; sibi magnã vbiq; autoritatẽ cõpararit. Tandẽ viam vniuersæ carnis ingressus, felicem sui memoriam ob multiplicẽ eru-

ditionem reliquit; cuius vita in operibus Rodolphi Agricolæ fusius tractatur. Idem Similia sacra congessit. Eius selectæ similitudines siue collationes, tum ex Biblijs sacris, tum ex veterum Orthodoxorum cõmentarijs tribus Tomis concinnatæ in 8. Venetijs habentur. Hippocratis Coi Epistolam ad Damagetam paraphrasticè cõuertit in Latinum sermonem, adiuncto etiam textu Græco. Matthæi Philadelphiensis apud Ephesum Metropolitani, precationes, compendiariam in primis viam ad resipiscentiam præstruentes, & ad sumptionem Dominici corporis non parum conducentes, in latinum sermonem cõuertit. Scholia eius in Marbodæi de Gemmis librum, vnâ cum Georgij Pictorij scholijs, Item eiusdem descriptio Hæretici excusa habentur. Obijt Louanij anno 1541.

GUILELMUS PHILANDER CASTILIONEVS ARCHITECTUS
Architectus eras, nec te præstantior alter:
Par tibi cum docto gloria Vitruvio.

GVILHELMVS PHILANDER *Castilioneus Gallus, Philosophus & Architectus.*

GVilhelmum Philandrum Castilioneum Gallum, doctissimus Arrias Montanus hoc Elogio ornauit:

Verba simul rebus coniungere docte Philander
Restituis veterum verbaq́; resq; patrum.
Artificum Regina tibi sua dona docenda
Contulit, & genitrix contulit Eloquij.

Scripsit castigationes atque annotationes pauculas in 12. libros institutionum M. Fabij Quintiliani, specimen quoddam futurorum in eosdem commentariorum, quas Gryphius Lugduni impressit anno M. D. XXXV. eædem autem cum M. Fabij Quintiliani libris sparsim adiectæ suis locis, etiam sunt editæ. Scripsit præterea annotationes in Vitruuium de Architecturâ, quæ auctiores prodierunt Lugduni in quarto apud Tornesium.

In qua-

In quarũ Præfatione Philander libros aliquot à ſe inchoatos promittit ſe abſoluturum & e-diturũ, videlicet de Sectione & polituris marmorum: De Pictura & certa Colorum compoſitione: De Infectoria & Fullonica De Figulina. De Sutrina. De vitraria. De Textrina, quæ radio, quæq; læis, id eſt, ponduſculis perficitur.

IOANNES HARTUNGUS PHILOLOGUS
Nascitur Miltebung
An 1505 Obijt
Friburgi An 1579
Si te Roma sibi si vendicat Helladis ora
Quid de te reliquum patria laudis habet

IOANNES HARTVNGVS
Philologus.

IOANNES Hartungus Milteburgi, Franconiæ orientalis oppido, natus anno 1505. Is vbi in patriâ prima literarum fundamenta fideliter iecisset, ad Heidelbergensem Academiam se contulit, Magisterque Philosophiæ ibi salutatur. verum cum Historiarum & Poetarum lectione plurimũ delectaretur, variasq; rerũ mutationes etiam vsu cognoscere optaret, aliquandiu Cæsaris castra secutus expeditioni Turcicæ interfuit, atq; suę industriæ quædam documenta in Vngaria reliquit. Inde ad studia reuersus Heidelbergã redijt, Græcę linguæ professionem in se illic recipiens. Exhibebat autem se publice & priuatim legendo scribendoq; talem, vt reliquis Professoribus ornamento esset ad annos XV. multique bonarum artium alumni ob nominis eius claritatem eo confluerent, siquidem in docendo fidelis & in reb' explicãdis erat felicissimus.

Anno Christi deinde millesimo, quingentesimo quadragesimo sexto, cum religionis fieret mutatio, discessit; multorũq; literis inuitatus Friburgum Brisgaudiæ venit. Cæterum vitæ tempus annorum triginta trium ibi exigens, recept⁹ est inter Professores publicos. Nec verò contentus publice officium fecisse, etiam domi suæ multos Germanicæ nobilitatis adolescentes informabat. erat enim singulare veræ probitatis, fidei, & industriæ exemplar. Cumq; Poeseos Historiarumq; studio mirifice flagraret, vt plurimum ijs tam Græcis quam Latinis publice enarrãdis vacabat: in primis Homero, Apollonio, Rhodio, Q. Calabro, quos simul docendo & cõmentando egregie illustrabat. Tandem multis in medium propositis monumentis præclaris, obijt Friburgi senex anno Christi 1579. Ætatis 75. 16. Iunij. Scripsit autem prolegomena in tres priores Homeri Odysseæ Rhapsodias, Apologiam Græcorum de igne Purgatorio, exhibitam in concilio Basiliensi, & Apollonij Argonauticorum libros quatuor ex Græco latinos fecit. Strabonem & Aristolelem

lem multis locis restituit; Lexicon Græcolatinum innumeris vocabulis adiectis locupletauit. Cæpit in totam Homeri Odysseam annotationes. Decuriæ locorum quorundam memorabilium, ex optimis quibusq; autoribus cùm Græcis, tùm Latinis excerptorum; item Chiliades locorum Homericorum eiusdem publice editæ sunt: ita vt ex eius lucubrationibus posteritas de ingenij acumine, deq; eruditione eius facile iudicium sumere possit.

IOANNES AVENTINUS BOIUS HISTORICUS
NASCITUR AN 1466 Obijt An 153
Scriptor Aventinus patria clarissimus ora
Qua potis est Bavaros arte beare beat

IOANNES AVENTINVS
Boius Historicus.

IOANNES Auentinus cognomento Turmarius dictus, Abusinâ Boiariæ oppido natus est anno 1466. Post absoluta tyrocinia in patriâ scholâ Ingolstadium venit, vbi in literis egregie eruditus fuit. Inde Lutetiæ Parisiorum Magister bonarum artium salutatus, eas multis deinde annis Viennæ Austriæ, item Cracouiæ & Ingolstadij publice priuatimque professus fuit. neque ita multo post Illustrissimorum Boiariæ Principum Ludouici & Ernesti Doctor constituitur; quo munere magna cum laude perfunctus est. Mirifice autem Historiæ scribendæ studio flagrabat. Quare perlustrabat Germaniç fere totius, ac præcipue Boiariæ monumēta & Bibliothecas, magni vir laboris, summæq; industriæ, ac lectionis plane infinitæ & recōditę.

Scri-

Scripsit rudimenta Grammaticæ de octo partibus Orationis & constructione, de græcorũ declinatione, de figuris, quantitate, accentu, distinctionibus, pedibus, carminibus, ex optimis quibusq; authoribus collecta. Numerandi per digitos manusq; veterum consuetudinis explicationem ex Beda, cum picturis & imaginibus. Illustratæ Germaniæ libros 10. quorũ titulos ex Gesneri Bibliotheca magna petes. Annalium Boiorum libros septem Latine & Germanice editos. Scripsit præterea, quæ non sunt edita, Ecclesiasticam Historiam. Pondera. Hymnum de cœlesti Sphæra. Imagines cœli. Annotationes in Claudianum. Imperatorum veterum Monetas. Dictionarium Græcum. Turcarum originem. Emẽdauit Diomedem, Ælium Donatũ, L. Apuleij Dialecticam, Symmachi Dialecticam. Manilium Theodorum de metris. Claudianum. Taciti Germaniam. Euticium discipulum Prisciani. Obijt satur æui, saturq; gloriæ Ratisbonæ V. Eid. Ian. anno 1533. vel secundum alios, 1529.

IO. SEBASTIANUS PFAUSERUS D. MAXMIL II AUG. ECCLESIAST.
Nascitur ad lacum Bodamicū An 1520 Obijt Lauingæ an 1569
Cæsare qui coram spargebas verba salutis
Cæsareo felix munere Præsul eras

IOANNES SEBASTIANVS *Pfauſerus D. Maximil. II. Aug. Eccleſiaſtes.*

IOannes Sebaſtianus Pfauſerus Bodamicus, natus anno 1520. Theologię fuit profunde doctus. Erant in eo præter Theologiæ ſtudium virtutes egregiæ, animus in laboribus perferendis fortis, in aduerſis ſuſtinendis conſtantiſſimus, cum diligentia ſummâ coniunctus. Quare cum præſenti vbiq; eſſet animi magnitudine & conſilij promptitudine, perpetuuſq; Orthodoxæ fidei aſſertor, Diuo Maximiliano II. Auguſto à ſacris Concionibus & Conſilijs factus fuit, & Imperatoris inuictiſſimi gratiam fauoremq; ſummum meruit. Vnde Præſul demum & Eccleſiæ Lauinganæ in Palatina ditione fideliſſimus conſtitutus fuit, plane vir bonus & omnibus rebus ornatiſſimus: tandem apoplecticus anno ſalutis 1569. Ætatis verò 49. VI. Iunij obijt Lauingæ.

IOANNES GEYLERUS CÆSARIS BERGIUS THEOLOGUS
Nascitur in Alsatia
An Obyt Argent
Anno 1510
Magnorum te cura Ducum Geilere fovebat
Seruantem lingue liberiores iter

IOANNES GEYLERVS *Cæsarisbergius.*

IOannes Geylerus, Alſatus patriâ, natus Monte Cæſaris oppido imperiali, varias orbis Chriſtiani Academias perluſtrauit, & præclaram aſſecutus fuit gloriam, non Philoſophiæ ſolùm, ſed in primis Theologiæ ſtudio perficiendo. eam ipſe poſtea maxima cũ admiratione ſummæ ſuæ eloquentiæ, memoriæ firmiſſimæ conſtantiæq; laudabilis nõ vno in loco publicè profitebatur, Doctor literarum diuinarum ſanctiſſimus. Sermones ſacros habuit per multos annos in patria, deinde etiam Herbipoli, Baſileę, Friburgi, tandem ſacris concionibus Argentinæ præfectus fuit in ſummo Templo, Petro Scoto Cõſ. prudentiſſimo auſpice rem moderante diuinitus, atq; conſtituente. Eo in munere ſumma cum laude & gloria verſatus annis totis 32. & amplius, tanto pietatis zelo, & tam claro innocentis vitæ, viueq; doctrinę exemplo extitit, vt

præcipuis Germaniæ Antiſtitibus, Inſuper etiam Diuo Maximiliano Aug. Cæſari charus ob id maxime haberetur. Obijt anno 1510. Ætatis anno 76. Eidibus Martijs. Scripſit Sermonum ad populũ lib. 1. Orationum ad Clerum lib. 1. Magnis ſumptib⁹ & labore diuturno collegit opera Ioan. Gerſon, quorũ multa ex Gallia tandem ad nos perduxit, diuiſaq; ea in tres partes ordine pulcherrimo ac tabula vtili admodum confecta, impreſſuræ commiſit. Scripſit item Nauiculam fatuorum. Nauiculam pœnitentiæ. Peregrinationem. Orationem Dominicam. Fragmenta Paſſionis. De communicandis his, qui vltimo ſupplicio afficiuntur lib. 1. De amouendis concubinis, etiamſi vterq; cõtinere decreuerit lib. 1. De hoc, quod pueri non ſunt inſtigandi ad religiones, in quibus regula non ſeruatur. De decem præceptis. De ſeptem peccatis mortalibus. Tropos ſiue ſales Argentinæ editos. Epiſtolas item plures.

IOANNES MARBACHIUS THEOL. ARGENT.
Nascitur Lindaviæ
Anno. 1521:
Obijt An. 1581.
Argentina suo Marbacho talia debet,
Qualia Luthero debet hic ipse suo.

IOANNES MARBACHIVS
Theologus Argentinensis.

IOANNES Marbachius Lindauium ad lacum Podmicum, patriã habet, vbi anno 1521. vitalem auram primũ hausit. Ibi ergo sub Casparo Heldelino Præceptore puer informatus, postea anno 1536. Argentinam peruenit, vbi per triennium linguarum & artium studio sub Bedrotto eius Scholæ autore incubuit, & egregiam earum cognitionem sibi comparauit. Cum decimũ octauum annum ageret, Wittebergam sese cõtulit, talemq; sese in omni genere exercitiorum exhibuit, vt anno ætatis vicesimo Magisterij gradu ornaretur. Aderant huic eruditioni pietatis amor, & facundia quædam naturalis. itaque mox Ienæ sub Hoffmanno per annum vnum subdiaconus fuit. Postea Wittebergam redijt & sacrarum literarum vsum sibi familiarem reddidit, ita vt statim altero anno Theologiæ Doctor crearetur. Ea dignitate adepta Isnensis

Paſtor factus Paulo Fagio ſucceſſit. Quo in loco cum diligẽter ſuo officio fungeretur, anno 1545. Argentinam vocatus ad S. Nicolaum Eccleſiaſtes conſtituitur. Ibi docendo publicis cõcionibus plurimum profecit, ſanctorumq; Patrum explicationes cum S. Scriptura diligenter contulit; vnde poſtea anno 1552. vrbis nomine Tridentũ miſſus, fidei ſuæ & Argentinenſis Reip. rationem reddidit. Verum paulo poſt ob captam Auguſtam à Mauritianis Synodus illa ſoluta fuit.

Nec multo poſt Caſparus Hedio primarius Argentinẽſis Eccleſiaſtes fato fungitur. In eius locum Marbachius ſubſtituitur. Quare annos 36. Paſtor & Præſes Argentinenſis, ſimulq; ſacrarum literarum profeſſor & Ephorus perpetuus, demumq; Collegij Thomani Decanus fuit digniſſimus. Ad hæc cùm Friderico Palatino mortuo Otto Henricus ſuccederet, & Eccleſias ſuæ ditionis reformare ſtatuiſſet, huius viri integritate permotus, anno 1556. eum ad ſe vocauit, atq; Heidelbergę & in Palatinatu omnia ad Argentinenſis Eccleſiæ formam diſ-

ponere

HARTMANNVS BEYERVS Francfordien. Theol. & Mathemat.

HARTMANNVS Beyerus, parentibus Guilhelmo Beyero, & huius vxore Eliſabetha ciuibus Francfordiēſibus ad Mœnum, ſpectatis virtute & pietate hominibus natus fuit, anno 1516. in vigilia D. Hieronymi, ſiue 29. Septemb. die, qui dies eſt Michaelis archangeli. A puero eum parentes pie educarunt, & ſub Iac. Micyllo primum, deinde ſub Io. Moſero præſtantiſſimis viris Præceptoribus ſuis militiam literariā militauit. Vbi ex ephebis exceſſit, de conſilio ſuorum Wittebergam proficiſcitur, anno 1534. Ibi Magiſterij gradum cum laude obtinuit. At quia tunc diutiùs in Academia florentiſſima cum præſtantiſſimis viris viuere ſatagebat, cæpit priuatim iam hoc iam illud certis diſcipulis prælegere, & explicare. Eo tempore conſcripſit librum Quæſtionū Sphæricarum, quem & prælo ſubiectum in lucem edidit. Ac fuit hic labor illius felix, multis-

quegratus, ita vt per Academias aliquot Germaniæ ad annos complures non alia pręcepta Sphærica, quam hęc ab ipſo conſcripta, iuuentuti propoſita fuerint. Ducebat tū Wittebergæ vxorem Barbaram anno 1542. menſe Ian. Tandē poſt obitum parentū in patriam reuertitur, vbi certis conditionib. propoſitis ad miniſteriū à magiſtratu inuitatur: redit itaq; Wittebergā & cum D. Martino Luth. de ſtatu patrię ſuę cōfert, deq; ſui vocatione. Probat Luth. egregiā voluntatem Magiſtratus, hortatur vocatū, vt vocationē ſequatur. Siſtit ſe ergo in patriā veniens ſuo loco an. 1546. In miniſteriū ingreſſus talem ſe ad extremū vſq; diem vitæ ſuæ geſſit, qualem miniſterij dignitas, & qualem ſe gerere poſſe, quiſq; fideliū miniſtrorum optet. Inſtructus erat rerum Theologicarū, artium, diſciplinarum & linguarum ſcientia perfecta, quibus acceſſit vitæ morumque integritas & innocentia, ita vt aduerſariorū nemo vnq̃ vel auſus fuerit illū calumnijs tētare. Humilitas animi illi fuit tāta, vt nunq̃ ſe alijs doctrina præſtantiorem, maiorē officio, autoritate grauiorem,

ponere iubet, id quod magna cum diligentiâ præſtitit, & re confecta Argẽtinam reuertitur. Fuit mediocris ſtaturæ, nonnihil ad macilentiam inclinãs, in colloquio familiaris, pietate, integritate, fide, virtute, ſapientia & humanitate excellens. Moritur Argentinæ anno ſal. 1581. Ætatis L X. Die 17. Martij.

Scripſit de miraculis veris & falſis diiudicãdis ex verbo dei: & confutationem Caniſiani miraculi, quod M. Eiſeng. in libello de Virgine Ottingana tantopere prædicat Germanicè. Veram item ex verbo Dei tractationem interioris & exterioris hominis Germanice. Concionem de officio Epiſcopi, & quis ad hoc munus debeat aſſumi, item de Cœna Domini duo volumina.

HARTMANNUS BEYERUS THEOLOGUS & MATHEMAT
B.
Nascitur franfordy
Anno 1516.
Obijt ibedem An 1577
Sijdera qui noras et sancta oracula Vatum
Ius Hartmanne duplex Solis in arce tenes

rem, rerumue vſu ſuperiorẽ habuerit. In coniugio ſuã crucem exptus eſt,& viciſſim ſua etiã ex eo percepit cõmoda. Prima eius vxor Barbara Wittebergẽſis,an. 53. altero die ab eo,quo ipſe cum dignitate & cõmodo ſuo in integrũ reſtitutus fuerat(tẽpore enim Interemiſtico loco ſuo deiect⁹ fuit) nihil bono nũcio recreata, diẽ ſuũ obijt,fuit is 9. Apr.liberis ex eo cõiugio nullis ſuperſtitib. Alterã itaq; duxit conciuem, qua &ipſa ſimul cũ gemina ꝑle morte ſublata, tertiã ſibi matrimonio coniunxit Catharinam anno1562. Aprilis die 22.quæ parentem habuit Sebaſtianum Ligarium Moguntinum,olim eiuſdem ordinis & Monaſterij cum Luthero fratrẽ, poſtea verò reipub. Francfordianæ Eccleſiaſten. cui mortuo M. Hartmannus fuerat ſurrogatus: ex hac procreauit liberos aliquot, inter quos Clariſſ. & Doctiſſ. Dn. IOANNES HARTMANNI MEDICINÆ DOCT.excellens, patrięq; ſuę Francfordiẽſis Phyſicus ordinari⁹, nũc quoq; parẽtis laudatiſſimi virtutes famãque egregie aſſerit, neq; eas in omnem æuiternitatem intermori ſinet, publicatis plurimis litera-

literarum monumẽtis tum ſuo marte ſcriptis, tum aliorum, à ſe notis doctiſſimis illuſtratis, quæ paſſim inter manus doctorum verſari videmus, & ſuo tempore & loco à nobis referentur. Erat Hartmannus valetudine ſatis firma. aliquot ſaltem vicibus incidit in morb os graues, donec videlicet poſtrema vice à DEO prorſus euocatus fuit ad XI. Auguſti diem, anno 1577. cum annos 31. in patriâ ſuâ miniſterio verbi functus fuiſſet. Præter ſupra commemoratum libellum Sphæricum, idem noſter Hartmãnus ſcripſit in omnes libros ſacros Bibliorum doctiſſima commentaria, quæ apud eius hæredes adhuc premuntur. Vertit etiam Catecheſin Ioannis Brentij è Latina lingua in vernaculam, Brẽtio ita ab ipſo requirẽte. Sub nomine Andreæ Epitimi quædam de Miſſa edidit cõtra Sidonium Epiſcopum: & nonnulla contra Theobaldum Thamerum ſcripſit. Prę reliquis verò ſuis lucubrationibus inſignẽ laudem meretur Epitome Bibliorum Germanice ab eo edita, quę vulgi manibus vbique teritur.

HISTORICUS POETA
CONRADUS LAUTENBACHIUS
THEOLOGUS
Res ævi gestas & mystica sacra professus
Nobilis ingenij carminis autor eras
Nascitur An 1534 Obijt Anno 1595

CONRAD. LAVTENBACHIVS

Theologus, Hiſtoricus, Poeta eximius, Francforti ad Mœnum.

COnradus Lautẽbachius, in Thuringis Mutiſlariâ & loco & genere humili, honeſtiſſ. tamen progenitus anno ſalutis humanæ 1534. eximijs animi radijs vel ab vnguiculis ſtatim emicuit. Primis itaq; elemẽtis primò Iſenaci ſub Bartholomæo Roſino, poſt Northuſæ ſub Baſilio Fabro Sorano informatus, ſtudijs velificaturus ſeuerioribus & altioribus relicta patriâ, peragratis Erfordio, Francofurto, Moguntiâ, Heidelbergâ 4. Martij anno 1553. tandem Argentinam, cultiſſimũ Phœbi & Muſarum Emporium deuenit. Vbi q̃ pauciſſimis annis, claſſes gradatim ſuperiores peruaſit omnes, & ad Acroaſes an. 1556. admiſſus eſt publicas. Quo tempore φιλομαθὴς vniuerſam Encyclopædiam tam feliciter decurrit, vt crementa ſimul faceret in Theologiâ (cui quaſi natus videbatur) quam vberrima. Ex

PHILOSOPHIS præcipue Ioanne Sturmio & Valentino Erythræo, ex Theologis, Ludouico Rabus, Ioanne Marbachio & Hieronymo Zanchio vſus. Quorum attentâ auditione ad Philoſophiæ ſimul & Theologię culmen progreſſus fecit tam ſerios, vt pares nō ſolum multis poſt ſe paraſangis relinqueret anticipās, ſed & ſuperiores exuperaret breui, vel ſaltem profectu adæquaret. Charus autem & familiaris comprimis d. D. Marbachio fuit. Ita vt eo in omnibus patre & moderatore vteretur vitæ ſuæ inſtitutis. à quo etiam iam adhuc iuuenis ſenilibus præfectus officijs, Eccleſiam in Mundelsheim, agri Argentinenſis vico docendam ſortitus eſt: Cui eâ curâ, fide & induſtriâ præfuit, vt omnino altioribus videretur digniſſimus. Cluente ergo INTERIM anno 1557. menſe Nouembri, in vrbem retractus Diaconus ad Prædicatores primùm, poſt in Templo Cathedrali conſtitutus eſt: vbi ſuauitate & docendi grauitate admirationem populi in ſe cōuertit vniuerſi. Cæperat tum temporis reformari comitatus à generoſiſſimo Philippo Seniore in

Hanavv,

Hanavv, Domino in Liechtenberg. Is igitur fidelitate & integritate auditâ Lautenbachij, petijt à Senatu Argentinensi, illum Pastorem & Antistitem concedi sibi in oppidum Neuvveiler, anno 62. Cui Ecclesiæ cum magno zelo præfuisset biennium, accidit vt res ita DEO opt. max. disponente, vocatione alia ordinaria Hunæuillam Alsatiæ superioris oppidum ditissimum & fertilissimum, ditioni Wirtembergicæ subditum, exciretur. Quo etiam vel maxime suasu Marbachij concessit, nihil refragatus. Halcyonia hic ipsi vigescebant: & à negotijs otium dabatur largissimum. Quo fretus vir (vt erat homo ad miraculum φιλόπονος, osor ignauiæ acerrimus) vt tempori, sibi & posteris prodesset, subcisiuis horis Iosephum, antiquitatum Iudaicarum scriptorem, & Egesippum, & Catalogum testium veritatis in Germanicũ conuertit, & hunc præterea illustrauit felicissime: ita vt paulo post à viris magnis, nobilissimo præcipue Iureconsulto Ludouico Grempio continuandi Sleidani negotium illi irrogaretur. Quod in se vt receperat, ita telã illam

iam aliquo vsq; deductã texuerat, cum Illustrissimus princeps Palatinus Ludouicus Elector, re certâ famâ comperta, ad Ecclesias suas Heidelbergam ipsum vocitat, anno 1580. & ad operis continuationem manum & apparatum illi omnem clementissime addicit. Erat autem λεχθὲν, quod aiunt, καὶ πραχθέν. Viuo enim Electore, non vt Principe suo, sed vt patre: non vt Mecœnate, sed (æquitas verbo sit) vt amico vsus est. Cuius etiam suppetijs & ope auxiliaria, Historia non ad vmbilicum solùm, sed omnimodo ad calcem deducta est & absoluta, successu plane prospero. Quod etiam æternum viri istius laborum monumẽtum, in medijs patriæ nostræ oculis prostaret iamdudum, nisi & Illustrissimus insperatâ, imò immaturâ morte præuentus esset, & aduersariorum quorundam, veritatisq; osorum interuenisset molimen, patriæ communi detrimentosum. Sed vorsum. Heidelbergæ vix menses consederat plusculos, cum ab Illustrissimo Electore Ludouico nobilissimæ & Illustrissimæ illic ad S. Spiritum palatinatus

Biblio-

Bibliothecæ ordinandæ, & confusæ ad certos foculos seu pluteos dirigendæ mandatum accepit. Quod (iuxta & officij sui ratione habita quam diligentissima) biennio vno confecit, cum tanta laude, vt iudicium eius, seu labores, seu agilitatem admirareturne princeps potius incertum esset. Cuius obitum cum sequeretur status omnis & religionis quoque mutatio illico: LAVTENBACHIVS, veritati semel agnitæ, & omni vita proclamatæ cùm palinodiam canere nollet, dimissus est mense Iulio anno M. D. LXXXIV. Conuasatis itaque suis, Argentinam Ciuis & municeps se denuo contulit, senex iam & immẽsis laboribus prope fractus, nõ seruiturus amplius, sed sumpturus rudem, & Historiæ suæ additurus limam. Quid fit? Mensibus circiter binis Argentinæ suis vacans & intentus (vt vocationes fere diuinæ sunt) tale nihil ominans, de nouo vocatur à magistratu Frãcfortano. Cui proin vocationi paulo post nouis sollicitatorijs literis cõfirmatæ, cũ disparere piaculare putaret: peregrinationem hanc postremã suscepit, & ad D.

Catha-

Catharinam ſe conduci paſſus eſt Cal. Ian. anno 85. Vbi cum munere ſibi demandato per decennium integrum fideliter, vigilanter, religioſe & ſeuere defungeretur; vitæ tandem, lucis, ætatis, morum huius ſeculi ſatur 18. April. anno 95. mortalitatem exuit, & luctu publico, ſolennitate inſuetâ deductus & ſepultus, gemitus & vota bonorum omnium poſt ſe reliquit certiſſima. In hoc itaq; verſatili mundo peregrinatus eſt annos ſexaginta & vnum: ſi quisquam alius, is ipſe comprimis certe (vt ille ait) μεγίςυ τῦ θεῦ παίγνιον. Quæ virtutis erãt puer omnia fecit. In proſperis μέσος, in aduerſis Hebtaboeius. Hunc omnis vitæ ſuæ ſcopum præfixit, nocere memini, prodeſſe omnibus. Nec ita Hercules laborum promiſcue omnium tolerans fuit, ac iſte noſter. Cui ſi quæ dies nõ ſine lineâ, ſed ſine paginâ effluxiſſet pridie, metanœâ exediſſet ſe poſtridie. In archiuis ipſius, huius veritatis reperta fides eſt. Qui voluminum tantã molem ſcripſit ſuâ manu, quantam manus nõ deſcripſiſſent quatuor, circuitu tam volubili. Famâ & foris & domi celeberrim⁹ ob id: quã-

quam

quam (vt fere ſolent ſordeſcere domeſtica) foris magis. Quin & ægrotus nonnunquam pereuntis inaniter temporis iacturam ita æquo animo ferre non potuit, quin identidem & ingemiſceret, & damnũ ſingultiret. φιλάνθρωπος, φιλόφιλος, φιλόξενος erga omnes extitit, maxime hos, quos commendarat ordinis æqualitas, & vitæ comprimis puritas. Cõtra vitijs enim delibutos & fucatos, mirũ quàm cenſor rigidus, iuſtus: quod arbitraretur huius profeſſionis homines ante alios omnes plebeios næuis & maculis notorijs carere debere. Carminis cultiſſimi tam felix autor erat, vt ſi huic ſtudio ſe totum dare maluiſſet, illuſtres quoſque Poetas æquare facile potuerit. In matrimonio annos exegit 37. ex vna coniuge pater factus liberorum XI. plerorumq; filiorum, quorũ quoſque ſtudijs capeſſendis iam aptos ita curioſe & anhelanter impẽſis ſuis & ſumptibus proprijs inſtituendos curauit, vt omnem pecuniæ iacturam rectæ informationi illorũ longe poſthabuerit. Ex quibus tum omnib⁹ vnicus, tum nunc ſuperſtes IOSEPHVS Philoſophiæ & Me-

dicinæ Doctor nunc apud Imperiale Franc-
fordium præſtantiſſimus, in quo non parentis
ſolum virtutes eminent omnes, ſed qui proprij
etiam ingenij dotibus & eruditione præclara,
clariſſimam parentis ſui memoriam illuſtratu-
rus ſit. Sed poſcerent iſta ſingula iuſtum volu-
men. Decurtato tamen filo, hîc hæc curſoria
delineatio ſciendi auidis ſatis ſit: & tantum de
Conrado Lautenbachio, cuius in ore Symbo-
lon hoc perpetuo erat:

Durabilis miſericordiæ patriæ Lex IESVS.

IOANNES SLEIDAN'
Quis ſtatus in terris fuerit, quæ cura ſacrorum
Jmperio ſcripſi, Carole quinte tuo.

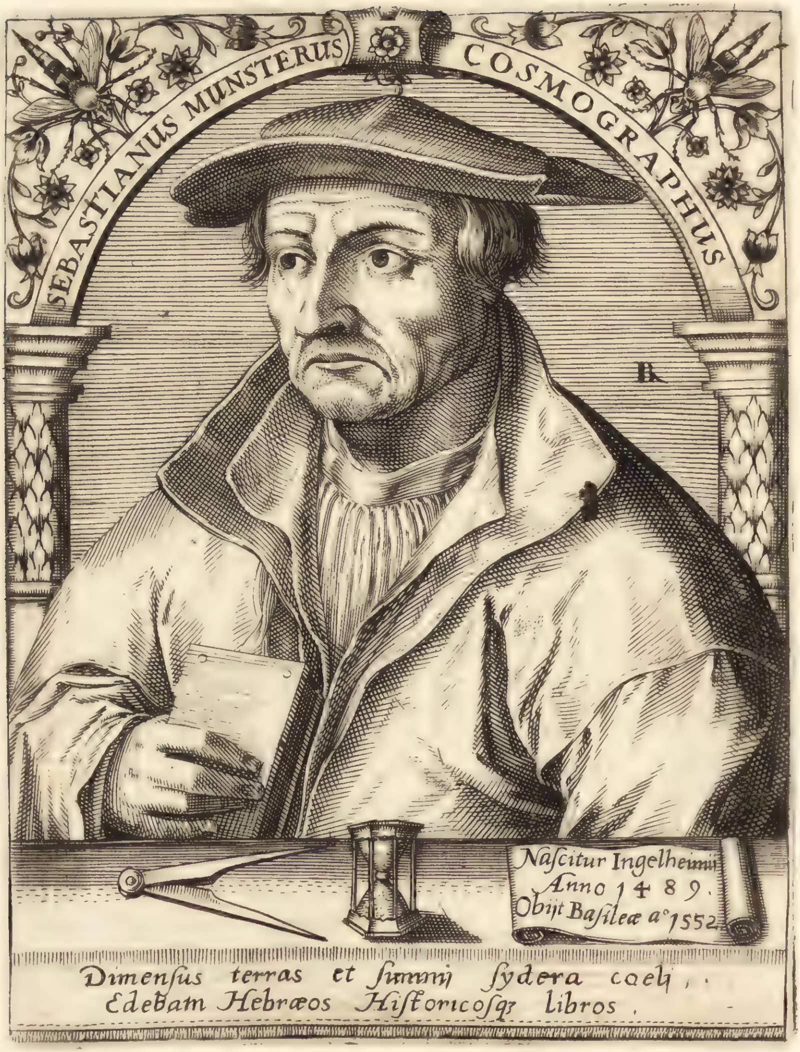
IOANNES SCLEIDANVS *Historicus.*

IOannes Scleidanus à patriâ ſuâ, quæ in Belgio eſt, cognominatus, anno 1506. in lucem prodijt. in patria primum literarum fundamentis poſitis ſeſe inde in Galliam contulit, & Lutetiæ linguis pariter & artibus diligentiſſime incubuit, adeo vt eruditione omnibus innoteſceret. Poſtea iuris ſtudia complexus, publice in ijs licentiam impetrauit. Hiſce & eloquentiæ ſtudium, & Latini ſermonis puritatem adiecit. Cum hoc modo diu in Gallia verſatus eſſet, tandem anno 1542. Argētinam venit, vbi rem literariam ſua doctrinâ plurimum iuuit, & primum Philippi Cominei Commentarios de rebus geſtis Ludouici eius nominis vndecimi Galliarum Regis, & Caroli Burgundiæ ducis, linguâ Gallicâ mirabili induſtria ſcriptos, in Latinum ſermonem tranſtulit: poſtea quoq; Iacobi Sturmij Prætoris nobiliſſ. & ampliſſimi, prudētiſſimiq; familiaritatem nactus, eo non modo hortante, ſed & materiā ſuppeditante Carolo V. Cæſare, de ſtatu Religionis & Reipubl. Germanorum, cōmentarios diligentiſſime amicorum hortatu ſcribere cepit, & tandem libris 25. finiuit, præſertim cum publico proteſtantium ſtipendio eô inuitaretur; quæ quidem Hiſtoria latina ab anno 1517. ad 1555. continuata hodie vbiq; circumfertur. quæ deinde in Germanicā, Gallicam & Italicam linguam verſa varijs in locis excuſa fuit.

At verò Sleidanus non tantum librorum ſtudio inhæſit: verùm etiam res politicas tractauit, reſq; ſibi commiſſas magna dexteritate perfecit. Itaq; cum reges Galliæ & Angliæ

grauiſſimum inuicem bellum gererent, ipſe anno 1545. proteſtantium Legatus ad Angliæ regem miſſus fuit, vt eum ad pacis ſtudia flecteret. Hinc nomine Argentinenſis Reipubl. anno 1551. in Tridentino Concilio Legatus interfuit, & in eo loco nihil intermiſit, vt tandem cum ſuę partis Theologis actio inſtitueretur. Cum autem Mauritiani Cæſari præter expectationem bellum mouiſſent, Sleidanus Concilio ſoluto, & re infecta domum redijt. Paulo poſt Henricus Galliæ Rex per Lotharingiæ fines Argentinam verſus cum inſtructo exercitu progreſſus eſt. Poſtulauerat is ab Argentinenſibus, vti rebus neceſſarijs exercitui ſubuenirent: Ea de cauſa Ioannes Sleidanus cum Petro Sturmio, & Friderico Gotteſſemo legati Sarburgum, ſeptem ab vrbe miliaribus, miſſi, certam frumenti & vini portionem detulerunt, cumque eo vrbis nomine tranſegerunt. Quibus cùm honoribus laboribuſque egregie perfunctus eſſet, ſui ſeculi Hiſtoricus facile princeps, obijt Argentinæ ex Epidemico morbo, anno ſalutis 1556. (quamuis non deſit apud quoſdā dati veneni ſuſpicio, ob edenda quædā Hiſtorica, quę tum ab ipſo adhuc premebãtur) Ætatis 50. ſepultusq; ibidem quieſcit. in quâ ciuitate multiplice & eruditionis, & prudētiæ atq; pietatis edito ſpecimine, ſummo ſemper loco habitus fuit. Tranſtulit autem pręter ſuprà enumerata etiā Cominæi Cōmentariorum de bello Neapolitano libros V. cum breui explicatione rerum & authoris vita editis. tranſtulit & ex Gallico in latinam linguam Claudij Seſellij de republ. Gallorum & regum officijs libros duos. Addidit ijs ſummam doctrinæ Platonis de republ. & legibus. Præterea edidit Orationes duas, vnam ad Carolum V. Cæſarem; alteram ad Germaniæ Principes omnes, ac ordines Imperij, in quibus de Papatu & cauſa religionis tractatur. Froſſardi nobiliſſimi ſcriptoris Gallici Hiſtoriarum opus omne breuiter collegit, & Latino ſermone reddidit.

reddidit. De quatuor Monarchijs libellus elegantissimus eodem authore habetur publice.

SEBASTIANUS MUNSTERUS COSMOGRAPHUS
Nascitur Ingelheimii
Anno 1489.
Obijt Basileæ a° 1552.
Dimensus terras et summi sydera coeli,
Edebam Hebræos Historicosq; libros.

SEBASTIANVS MVNSTErus Hebræus & Mathematicus Basiliensis.

SEbastianus Munsterus nascitur in oppido Rhenensi Ingelheim anno 1489. Is vbi prima literarum fundamenta iecisset, sese ad Heidelbergẽsem Academiam contulit, atq; ob ingenij perspicuitatem præclaram operam artibus & linguis nauauit. in primis verò disciplinis Mathematicis, Geographicis, atque Hebreæ linguæ, in quibus tantum profecit, vt suo tempore in illis nulli secundus iudicaretur; atque vt commodius studijs vacare posset, sese monachorum minoritarum collegio Tubingæ coniunxit, huius mundi pompam negligens. Posteaquam verò in religione mutatio orta esset, eum ordinẽ reliquit, Heidelbergamq; rediit. In ea Schola cum sua eruditione omnibus doctis innotesceret, vna cum Simone Gryneo Basileam vocatur anno 1529. & Hebraicæ linguæ Professor in ea Academia constituitur.

Erat Munsterus infra mediocritatem staturę homo, crasso & robusto corpore cõspicuus, adeoq; omnis laboris patiẽtissimus, moribus erat modestissimis atq; humilitatis amantissimus. Itaq; quãuis magna eruditione ornatus esset, tamen gradus Scholasticos neglexit; huiusmodi tamẽ dignitates & honores in aliis probauit, multisq; vt eos ambirent, author fuit. Eam eius modestiam cum Academiæ Proceres cognouissẽt, Sebastiano honestum in publicis actibus locum, medium scilicet inter superiorũ facultatum Doctores atq; artiũ Magistros tribuerũt, qui Licentiatorũ proprius existit. Hinc anno 1547. Academiæ Rectorẽ elegerunt, eius operâ in reb⁹

arduis vſi. Cum etiam ſacrarum literarum vſum ſibi familiarem reddidiſſet, aliquandiu Theologiam publice profiteri, atque ſacra myſteria prophetarum explicare iuſſerunt; quæ Munſterus omnia ſummâ diligentia executus, tandem ob priuatas lucubrationes impetrauit, vt ea functione liberatus, in ſola Hebraicæ linguæ profeſſione pergeret.

Fuit in ea lingua atq; etiam in diſciplinis Mathematicis peritiſſimus. itaq; varios labores in ijs peregit, & ingenij ſui præclara documenta poſteris reliquit. vertit enim Rabi Moſche Kimhi Grammaticam ex Hebraiſmo, atq; Heliæ Leuitæ in eam Commentarium: pari modo librum accentuum, & librum traditionum, Prouerbia Salomonis, Tobiam & Euangelium Matthæi Hebraice primus propoſuit, & Latine reddidit. Deinde opus Grammaticum Hebraicum, abſolutum, ex variis Rabinis conſcripſit, atq; inſuper Grammaticam Chaldaicā primus publicauit: quin etiam Dictionariū Hebraicum confecit, & Theologiæ candidatos ſuis vigilijs ad Sanctæ linguæ ſtudium pellexit. Tandem Hebraica Biblia de nouo tranſtulit, & duobus Tomis cum Hebraico textu anno 1533. edidit, collatis vbiq; probatiſſimis eius linguæ ſcriptoribus, & adiectis è Rabinorum commentarijs haud pœnitendis annotationibus. Eadem diligentiâ Ioſephi Hiſtoriarum Iudaicarum libros quinq; è Hebræo vertit & latine nobis tradidit, cum multis alijs huiuſmodi. Is enim Hebraicam linguam poſteritati multo clariorem propoſuit, & Mathematicas diſciplinas plurimū excoluit. Scripſit enim exactam Horologiographiam, in plano, concauo, conuexo, & erecto loco, figuris varijs: deinde Organum Vranicum, in quo Theoricæ Planetarum atque eorundem quotidiani motus ad annos centum & amplius exprimuntur. Canones quoque ſuper nouum inſtrumentum luminarium. Ptolomæum reſtaurauit, & multas nouas tabulas adiecit. Pomponium

nium Melam & Iulium Solinum Scholiis exornauit, atque vltimo Coſmographicam Hiſtoriam vniuerſalem, opus ſane laborioſiſſimum, conſcripſit. In ea totius orbis ſitus, regionum tabulæ, nobilium Ciuitatum deſcriptiones, omnium gentium ritus, regum & principum Genealogiæ, cum multis aliis rebus ſcitu digniſſimis continentur.

Poſteaquam itaque hoc modo Munſterus Eſdras Straboq; Germanus, ſuam profeſſionem diligētiſſime per annos 23. continuaſſet, atq; piis & ingenioſis lucubrationibus Germanice, Latine & Hebraice conſcriptis de linguis, de bonis literis omnibus, de Philoſophia & Theologia optime meritus eſſet, tandem vegeta adhuc natura anno ſal. 1552. ætatis vero ſuæ 63. in ipſo climacterico peſte correptus, cum bonorum omnium luctu Anthrace abſumitur, corpusq; in cathedrali templo honorifice ſepelitur. Præter ſupra iam commemorata edidit etiam tabulæ Cuſanæ explicationem. Depictionem vrbis Baſilienſis, cum deſcriptione circumiacentis regionis. Introductionem in librum noui orbis. Librum Tobiæ, quem Hebraicum ſuppeditarunt Iudæi Conſtantinopolitani, edidit à ſe verſum & annotationibus illuſtratum. Kalendarium Hebraicum ex Hebræorū penetralibus, quod non tam Hebraicæ ſtudioſis, quàm Hiſtoriographis & Aſtronomiæ peritis ſubſeruire poterit; Dictionarium Chaldaicum; Rabi Aben Ezræ commentariolum Hebraicum in Decalogum, cum ſua latina verſione publicauit. Item tredecim articulos fidei Iudæorum R. Moyſis, Ioſippi compendium elegans Hiſtoriarum Ioſephi, complectens acta 70. interpretum, Geſta Machabęorum, & Herodum, & excidium Hieroſolymitanum: Item 10. captiuitates Iudæorum incerti authoris, omnia hebraice cum latina interpretatione. R. Symeonis logica latina fecit. Dictionarium trilingue, in quo latinis vocabulis in ordinem Alphabeticum digeſtis, græca

& Hebraica respondent. Hebraicis adiecta sunt magistralia & Chaldaica, quibus adiunctus est liber de Hebręis vrbium, fluminum, montium & aliorum locorum nominibus. Colloquium cum Iudæo, pertinaciter suis de Messia opinionibus addicto, Hebraice & Latine conscriptum &c.

IOANNES WOLFIVS THEOLOGVS & PHILOSOPHVS
Nascitur Tiguri
Obijt ibidem
Anno 72
Pulpita quj patriam decoravj sacra per urbem
Interpres Divum Philosophusq; fuj;

IOANNES VVOLPHIVS
Theologus, & Philosophus.

IOannes VVolphius, Tiguri, celebri Heluetiorũ vrbe natus, Philoſophiæ pariter, & Theologiæ ſtudijs excultiſſimus, Paſtor ordinarius Eccleſiæ Tigurinæ ad Collegiũ virginum, vir pius & doctus, multiſq; donis ornatiſſimus, præclara ingenij ſui & induſtrię fidelis opera in publico reliquit. Collegit n. indicẽ Græcorum nominum, quæ ad Geographiam pertinent, ex Ptolomæo, Pauſania, Stephano, Strabone, Euſtathio & nonnullis alijs. Idem excudi curauit, additis præfationibus ſuis, Petri Martyris Vermilij Diſputationem de Cœna Domini in Anglia habitam, & eiuſdem librum de Sacramento Euchariſtiæ. Confeſſionem Anglicanam, & quoſdam alios libros ex Latino ſermone in Germanicum tranſtulit. Scripſit præterea Præconem Euangelicum, ſiue de officio Concionatoris ſacri orationem. De Sabbatho libellum Germanicum. Commentaria in quatuordecim vltima capita ſecundi libri Melachim, additis commentarijs in primum totum, & ſecundi capita vndecim. Commentaria in Nehemiam. De Chriſtiana perſeuerantia commendationis conſolatoriæ ad N. Captiuos fratres librũ 1. Scripſit etiam commẽtarios in Eſdram. in librum Eſther. in Ionam Prophetam. Conſiderationes domeſticas in quartum librum Moſis. Sermones & conciones in Deuteronomium, librũ Ioſuæ, Iudicum, Heſther, Ruth, in Pſalmos, Eſdram, Prophetas Ionam, Nahum, Ioelem. Prelectiones, & repetitiones in Eccle-

ſiaſten Salomonis. Item conciones in Matthæum, Ioannem, & Acta Apoſtolorum: memorabilia, in Marcum & Lucam. Conciones in Epiſtolas D. Pauli ad Philippenſes, Coloſſenſes, Theſſalonicenſes, Timotheum, Philemonem. In D. Petri & Ioannis Epiſtolas. Variarum Concionum Volumē. Præfationem in Pſalmum 109. Item libellum de conferendis Bibliorum tranſlationibus. De conficiendis ſuccinctis commentarijs in Biblia. De Eccleſia militante, vbi in his terris reperienda ſit. De conſtitutione Scholæ Tigurinæ. De Petra ſalutis. Scripſit & locorum communium ex lectionibus quotidianis collectorum volumen. & librum Epiſtolarum. Decadum dn. Henrici Bullingeri cōciones octo tranſtulit in ſermonem Germanicum. Commentaria in Aphthonium. In librum 2. Epiſtolarum Ciceronis. In eiuſdem Orationem pro Archia &c. Onomaſticum Phyſicum & Theologicum. Onomaſticon Palæſtinæ. Obijt Tiguri anno 1572, relicto filio Henrico Bibliothecæ ſuæ hærede.

HIERONYMUS WOLFFIUS PHILOLOGUS, NASCITUR
OETINGÆ AN. 1516.
OBIIT AUGUST. A° 1580
Redderet Ausonio qui rectius ore Pelasgos,
Germanos inter Wolffius unus erat.

HIERONIMVS VVOLPHIVS
Philologus Augustanus.

HIeronymus VVolphius Oetingæ Rhetiæ oppido natus, an. 1516. pereruditus in omni scientiæ genere ac gręcis pręcipue literis deditus fuit. Acutus Philosophus, elegans Poeta, præstans Astrologus, Philologus denique incomparabilis, plerisq; Germaniæ ac Galliæ Academiis perlustratis, Magisterij Lauream adept⁹ est Basileæ. Ex Græcis latinas fecit Isocratis Orationes omnes, cum nouem eiusdem Epistolis, additis annotationibus ac difficiliorum locorum interpretationibus. Transtulit etiam Demosthenis oratorum Græciæ Principis opera, quæ ad nostram vsque ætatem peruenerunt omnia, atque in ea iusta commentaria scribere instituit. Id cum dn. Fuggari literarum Mecœnates intellexissent, eum Augustam Vindelicorum ad se vocatum liberali stipendio ornarunt, & Bibliothecæ suæ instaurandæ præfecerunt, qua in vrbe vere augustà, multis annis Græcas & Latinas literas in Schola Annæa fideliter docuit; Politioris doctrinæ Princeps. Tandem lithiasi intolerabili conflictatus, sibi quidem neque præmature, neque infeliciter, sed reipubl. literariæ intempestiue & luctuose decessit, Augustæ Vindelicorum anno salutis M. D. LXXX. Ætatis LXIII. 7. Id. Octobr. Ad Isocratis versionem argumenta in singulas orationes addidit. Genealogias item ex omnibus orationibus Isocratis, item vitam Isocratis ex Plutarcho, Philostrato, Dionysio Halicarnasseo transtulit. Transtulit etiã Vlpiani Rhetoris cõmentaria. Transtulit Æschinis & Dinarchi Oratio-

Orationes Demostheni aduersarias. Instituit iustos in vtrũq; authorem commentarios. Commentaria quædam in quadripartitum Ptolomæi transtulit. Transtulit in latinam linguam Ioannis Zonaræ & Nicetæ Acuminati Choniatæ atq; Nicephori Gregoræ Historias separatim excusas. Ariani & Simplicij interpres fuit. Scripsit Astrologica quædam de vero & licito Astrologiæ vsu, impressa cum Ephemeridibus Leouitij. Edidit commentarios in M. Tullij Ciceronis libros de Officijs, additis breuibus scholijs: in Catonem, Lęliũ, Paradoxa & Somnium Scipionis. Isocratis sententias Græcolatinas additis annotationibus, notatisq; locis, ad quos nõ incommode referri posse videantur: & præterea eiusdem veterem Gnomologiam latinam tantum edidit. Item denuo Demosthenis & Æschinis opera cum vtriusq; Vita & Vlpiani commentarijs, nouisq; scholijs Græcolatina, à mendis repurgata, varijs lectionibus adaucta, annotationibus illustrata. Transtulit etiã Epictetea omnia. Prodierunt eiusdem quæstiones, maxime necessaria trium librorum Ciceronis de Officijs præcepta complectentes. Idem Historiam Imperatorum Romanorum à Constantino Magno vsq; ad Constantinum postremum, & Constantinopolim à Turcis occupatam, continua serie rerum & temporum expositam à quatuor scriptoribus Græcis, Latinitate donauit.

IOANNES STOFLERUS MATHEMATICUS
Nascitur Justingæ, an. 1452.
Sepelitur Tubingæ an. 1531
Perlustrans terras STOFLERVS et astra polorum,
Coelo animam jussit vivere, corpus humj.

IOANNES STOFLERVS Mathematicus.

IOANNES STOFLERVS Iuſtingæ natus in Sueuia, anno 1452. Mathematicis diſciplinis à prima adoleſcẽtia delectatus varias Germaniæ Academias ꝑluſtrauit. vnde in eo genere doctrinæ ad miraculũ excelluit, adeo vt in his ætate ſuâ, nullum parem, nullum ſecundũ haberet. Tubingenſis ergo Scholæ profeſſor factus, Mathemata ibi publice docuit, idq; munꝰ ſingulari induſtria obiit, neq; viuâ ſolũ, ſed & mutâ voce, eaq; multis victura ſeculis reipub. literariæ cõmodabat. Scripſit enim p̄clarũ opus Ephemeridũ ab an. 1531. ad proxime ſequẽtes viginti annos vſq;, id ꝙ ad veterũ imitationẽ accuratiſſimo calculo elaboratum fuit. Scripſit & rationem compoſitionis Aſtrolabiorum cum explanatione eorundem vſuum. Item Procli Sphæram commentarijs illuſtrauit. Edidit Calendariũ Romanũ magnum. Tabulas Aſtronomicas.

Cosmographicas aliquot descriptiones de Sphęra Cosmographica, hoc est, de globi terrestris artificiosa structura. De duplici terræ ꝓiectione in planum, hoc est, qua ratione commodius chartæ Cosmographicæ, quas Mappas mundi vocant, designari queant, quę edita sunt à Ioanne Dryandro Marpurgi. Habetur eiusdem de Dimensione per Astrolabium & quadrantē Germanicus libellus. Coniunctionum & oppositionum supputatio. Ciclorum antiquorum redargutio. Eclipsium prædictio. Cum itaq; hoc modo bonis artibus iuuandis sedulo laboraret, tandem veneranda canitie conspicuus, atq; immortale nomen decusque adeptus sempiternum, obijt Blaubeurij, sepultusq; fuit Tubingæ, eô transportatus, anno ætatis octuagesimo, anno verò salutis 1531. Eius Epitaphium in summo Templo Tubingæ supra monumentum eius sculptum ita habet:

Heus, heus, adesse te cupit
Rogatq; saxum vt hoc legas:
Mathesis ecce principem
Dedit tulitq; Sueuia

Vel illa Martia. hoc decus
Sed abſtulit nimis fera hic
Premitq́ Parca. iam cubent,
Vt cernis oſſa Stofleri?
Precare quiſquis hâc abis.

IOAN̄ SCHONERVS MATHEMATICUS
Nascitur Carolostadij an 1477 Obijt Norinberga an 1547
Si tabulæ & geneses faciunt coeli esse peritum,
Iure equidem Astronomus Astrologusq; ferar

IOANNES SCHOENERVS
Mathematicus.

SChœnerus patriâ Caroloſtadius, ex Franciâ, naſcitur anno 1477. & à tenerâ ſtatim ætate literis adhibitus, adultior plures Academias viſitauit. artibus & Mathematicis diſciplinis in primis deditus fuit. in quibus tantum profecit, vt & publice doceret, doctiſſimiſque huius ſcientiæ viris annumeraretur: Aſtrologus atque Aſtronomus excellentiſſimus, vtpote qui Mathematum ſtudia ſua opera atque induſtria plurimum auxerit illuſtraueritque. Reſolutarum Tabularum opus illud egregium, ſine quibus Theoricæ, vt vocant, motuum Cœleſtium luce ſuâ carent, in publicum edidit. Opus Genethliacum anteceſſoris ſui Regiomontani multis modis auxit atque locupletauit, quo ipſe multa non ab alijs modò tradita, ſed & à ſe longo obſeruata vſu, in vnum corpus digeſta explicauit planiſſime, & tan-

tanquam dissipatas ędificij partes extruxit bellissime. Præmittuntur Tabulis documenta generalia , ex regulis Arithmeticis de minutijs Physicalibus pro vsu earundem necessaria. Extant eiusdem globus Astronomicus, & libellus cum ipso instrumento excusus. Opera eius vniuersa Norimbergę excusa sunt anno 1551. sunt autem hæc. Isagoge Astrologiæ iudiciariæ. De iudicijs natiuitatũ lib. 3. Tabulæ resolutæ. De vsu globi cœlestis. De compositione globi cœlestis De vsu globi terrestris. De compositione eiusdem. Libellus de distantijs locorum per instrumentum & numeros inuestigandis. De constructione torqueti. In constructionem atque vsum Rectanguli siue radij Astronomici annotationes. In fabricam atq; vsum magnæ regulæ Ptolomæi annotationes. Horarij Cylindri canones. Æquatorium astronomicum, ex quo errantium stellarum motus, luminarium configurationes & defectus colliguntur, appositis vbiq; Planetarum Sphæris & terminorum expositionibus. Planisphærium seu meteoroscopium, in quo singula quæ per motum

tum

tum primi mobilis contingunt, inueniuntur. Organum Vranicum. Inſtrumentum impedimentorum Lunę, per quod dies impediti facillime colliguntur, his apprimè vtile, qui Almanach ſcribere geſtiunt. Edidit quoq; libellũ medicinæ germanicum. His itaq; monumentis publicatis, pręclare de re literaria vniuerſa meritus obijt Norimbergæ ſeptuagenarius, 6. Cal. Febr. anno 1547.

ERASMVS OSWALDVS SCHRECCEFVCHSIꝰ MATHEMATICꝰ
Nascitur in Austria
Anno. 1511.
Obijt Friburgi An 1579.
Linguam Osvualde Deo conformas, lumina coelo
Et neget hanc quisquam mentem habitare Deos

ERASMVS OSVVALDVS Schreccefuchsius, Mathematicus.

ERasmus Osvvaldus Schreccefuchsius natus in comitatu Merckenstein Austriacæ ditionis, anno 1511. in patriâ schola literis mediocriter tinctus sese ad varias vniuersitates contulit. in primis verò Ingolstadij, Lipsiæ, Basileæ diligenter studia prosecutus est. quibus locis cum ingeniũ excoluisset, sese Memmingam amœnã Sueuiæ ciuitatẽ contulit. atq; ibi Scholæ præfuit aliquandiu, postea Tubingam abijt, vbi Magisterij gradu ornatus, stipendio Principis Hebręas literas magna laude exposuit. Cum hoc modo varijs functionibus sese exerceret, atq; in primis Sebastiani Munsteri Præceptoris sui exemplo Hebręæ linguæ atq; disciplinis Mathematicis operam nauaret, anno 1551. Friburgum Brisgoiæ vocatur, vt & Mathemata doceret, & Hebręæ linguæ mysteria explicaret, id quod ipse

ſingulari dexteritate perfecit, non ſibi modo, ſed vniuerſæ Academiæ magnam exiſtimationem comparans. Scripſit in Sphæram doctiſſima commentaria, atq; Ptolomæum egregie reſtituit. Commentaria item in primum mobile & Theorias Planetarum luculenta. Inter alias quoq; lucubrationes Teſtamentum nouum in Hebraicam linguam primus vertit, atque ſcriptũ exemplar pro ſua humanitate multis, anno 1565. exhibuit. Paraphraſin in cantica canticorũ & Eccleſiaſten Salomonis ex Chaldaica lingua in Latinum ſermonem tranſtulit. Addidit etiam orationem funebrem Hebraice conſcriptam de Obitu Sebaſtiani Munſteri Præceptoris ſui. Tranſtulit in Latinam linguã Rabi Abraham Cai Hebræi librũ de Sphæra, & Arithmeticam Rabi Eliæ Hebraicè & Latinè edita. Scripſit cõmentaria in Sphæram Io. de ſacro buſto. Opus nobiliſſimum gentium Calendaria eruditiſſima monſtrans, vnâ cum inſtrumentis ad eam rem neceſſarijs. Item in Almageſtum Ptolomæi annotationes. Huic

eru-

eruditioni accessit vitæ integritas & docendi felicitas. Bene itaque de Republ. literariâ meritus obijt Friburgi anno Christiano 1579.

ORLANDVS LASSVS D. BAVAR. MVSICVS
Quantum exit melicâ reliquos Orlandus in arte,
Ætheriis propior tantum abit ille choris.

ORLANDVS LASSVS
Muſicus.

ORlandus Laſſus Bergæ Hannoniæ vrbe natus, anno 1530. ſeptem annorum puer ad literas diſcendas adductus ſeſquiennio poſt ad muſicam animũ applicuit, qua breui tẽpore percepta ob vocis ſuauitatẽ præ cæteris ſuis æqualibus commendabatur, vnde inter pueros Symphonicos viuens, ex ſchola ter plagio ſublatus eſt, biſq; ſollicitâ parentũ curâ reductus fuit: tertiò Scholã non repetijt, ſed cũ Ferdinando Gonzaga prorege Siciliæ, tum temporis Cæſareariũ copiarũ apud Santdeſideriũ duce manere conſenſit. Itaq; ſolutâ Belgicâ expeditione cũ eo diſceſſit, & partim in Sicilia, partim Mediolani eidem adhæſit, donec poſt ſexenniũ, vt fit, vocẽ mutare cœpiſſet. Ergo 18. ætatis anno à Conſtantino Caſtrioto Neapolim ductus cum Marchione de la Terza tribus circiter annis vixit. Inde Romam venit, & hoſpes Archiepiſcopi Florentini ſex menſibus fuit, donec præficeretur ad S. Ioannem Lateranenſem, vniuerſo Muſico ſacello longe celeberrimo. Vnde poſt peregrinationes Anglicanas Gallicanaſque cum Iulio Cæſare Brancacio ſuſceptas, Antuerpiæque totidem annis verſatus; tandem Alberti & Guilielmi ducis Boiarum Muſicæ Magiſter ſupremus per integrum vicennium, & à Maximiliano II. Cæſare nobilitatus, atque à ſummis Imperij Principibus proceribuſque ſumme honoratus fuit. Cantionibus harmoniacis tam ſacris quam profanis omnium linguarum in orbe vniuerſo celebratiſſimus. Edidit Cantiones aliquot 5. vocum, tum viua voce, tum omnis

generis

generis inſtrumẽtis cantatu commodiſſimas. Selectiorum, item aliquot cantionum ſacrarum ſex vocum faſciculum cũ tribus Dialogis 8. vocum. Cantionum ſacrarum libros 2. quatuor vocum, authoribus Orlando d. Laſſo & Cypriano de Rore. Quatuor libros cãtionum Gallicarum ijſdem autoribus. Cantiones ſex 4. vocum Latinas & totidem Germanicas, Italicas, Gallicas cũ Dialogo 8. vocum. Magnificat 8. Tonorum. Cantionum Germanicarum ad inſtrumenta accommodatarum partes duas quinque vocum. Lectiones 9. ex Iob. 4. vocum Madrigalium libros 4. quinque vocum. Modulos quinis vocibus, nunquam editos hactenus. Cantionum nouarum Germanicarum partes quinque, quatuor & quinque vocum. Patrocinium Muſices, cantionum, quas Motetas vocant, opus nouum quinq; tomis digeſtum, quorum primus, ſecundus, tertius, & quartus in lucem prodierũt grandiſſimis pro choro notis, & folio regali. Patrocinij Muſices, partem quintam, continentem Magnificat aliquot 4. 5. 6. & 8. vocum folio regali. Patrocinium Muſices, Paſſionem quinque vocum & Lectiones matutinas de Natiuitate Chriſti quatuor vocum complectens, in folio regali, grandibus tum notis, tum characteribus. Theatrum Muſicum, tum ſuas tum aliorum præſtantiſſimorum Muſicorum ſelectiſſimas cantiones ſacras 4. 5. & plurium vocum repræſentans. Selectiſſimas cantiones, quas vulgò motetas vocant, partim omnino nouas, partim nuſquam in Germania excuſas, ſex & pluribus vocibus cõpoſitas, cui editioni acceſſere omnes Orlandi Motetæ, quæ in veteri theſauro Muſico continebantur, cum quibuſdam alijs, ita vt fere tertia parte opus hoc ſit auctius. Librum Miſſarum quatuor & quinque vocum, quæ cum viuæ voci, tum omnis generis inſtrumentis Muſicis cõmodiſſime applicari poſſunt. Faſciculos aliquot ſacrarum cantionum, cum 4. 5. 6 & 8. vocibus,

cibus, antea quidem ſeparatim excuſos, poſtremò verò authoris conſenſu in vnum corpus redactos. Librum Motetarum trium vocum, tum viuæ voci tum inſtrumentis applicandarum. Nouas aliquot & antehac non ita vſitatas, ad duas voces, cantiones ſuauiſſimas.

AVREOLVS PHILIPP. THEOPHRA. PARACELS.
Hic est cui magni myſteria cognita mundi:
Et dare qui potuit de ſalis arte ſalem.

PHILIP. AVREOL. THEO-phrastus Paracelsus Bombast ab Hohenheim Medicus.

PHilippus Aureolus Theophrastus Paracelsus dictus Bombast ab Hohenheim, nascitur anno 1493. Medicinæ vtriusq; Doctor fuit inclytus, eamq; Basileæ aliquot annos publico stipendio maximâ cum admiratione professus fuit. Primus nouæ Spagiricæ Medicinæ autor fuit, quam Archidoxis Theophrastiæ, alijsq; libris propemodum infinitis editis longe lateq; disseminauit. Dira illa vulnera, Lepram, Podagram, Hydropisin, aliaq; insanabilia corporis contagia, arte sua mirifice sustulit. Quin et commentaria in sacros libros & præterea quædam dogmatica post se reliquit; quibus nomen suum omnibus passim illustre reddidit. Vitæ Eremiticæ sectator, & suus quā alterius magis esse desiderans, bona sua in pauperes distribuenda collocādaq; ordinauit. Tandē fine optato annos natus 47. vitam cum morte cōmutauit, anno Christi 1541. Septembris die 24. Is contemptis veteribus omnibus nouam medicinam instituit, et plurima nō in medicina solū sed Theologia quoq; scripsit, omnia tamen Germanice. Editi autem sunt non pauci etiam Latini ab eius sectatoribus facti, quorum numero sunt sequentes. De vrinarum ac pulsuū iudicijs: De Physionomia, De morborum Physionomia fragmentum. Septem libri de gradibus Receptorum naturalium. His addita 6. capita de Anatomia publicata ab Adamo Bodenstein. Pyrophilia vexationumq; liber. Cui accesserunt, primò tractatus metallorum septem: Secūdò rerum naturalium tria fore principia, q̄ per demonstra-

tionem artis igneæ docetur. Tertiò contracturarum origines & curæ. Quartò morborum capitalium quatuor, Epilepſiæ, Podagræ, paralyſis & Hydropiſis curæ. Philoſophiæ magnæ collectanea quædam per Gerhardum Dornęum latina reddita. Chirurgia vulnerum tùm recentium tùm veterum & manifeſtorum: cui libri duo, prior de contracturis, de Apoſtematibus, Syronibus & nodis alter, acceſſere per Gerardum Dorn. Latine redditi. De meteoris, item de matrice, & de tribus principijs libri duo: Quibus Aſtronomica & Aſtrologica fragmenta quædam acceſſerunt, per Dornęum latine. Archidoxorum de ſecretis naturæ myſterijs lib. 10. De Tinctura phyſicorum, de præparationibus, de vexationibus Alchimiſtarum, de Cementis metallorum, et de gradationibus eorundem, omnia eodem interprete, Chirurgia minor quam aliàs Bertheoneam intitulauit, cum eiuſdem tractatibus de Apoſtematib9, Syronibus, nodis. Item de cutis apertionibus, de vulnerum & vlcerum curis, ac de vermibus, Serpentibus & maculis à natiuitate ortis ex verſione Dornæi. De Tartaro libri ſeptem auctiores & caſtigatiores. Liber paramyrum, in quo vniuerſalis Theorica Phyſices, & Chirurgiæ origines, & cauſæ morborum traduntur: acceſſeruntlibri de modo pharmacandi: de xenodochio: de Thermis, &c. De Spiritibus Planetarum ſiue metallorum libri tres. Eiuſdem de tinctura Phyſica, de gradationibus, de cemẽtis, de zodiaci figuris & eius myſterijs, Georgij Phædronis peſtis Epidemicæ curatio. Chirurgia minor. De vita longa libri 5. Commentarij in Aphoriſmos Hippocratis. Septem defẽſiones aduerſus æmulos ſuos. Tractatus de morbis Tartareis. De natura rerum & de natura hominis. Libri iam enumerati omnes Latine, ſequentes vero Germanice ſunt editi. Explicatio aliquot Aphoriſmorum Hippocratis. Item tres vtiles tractatus de Occulta vi & operatione Corallorum,

Hype-

Hyperici, & Perſicariæ. De præparatione Hellebori, et de perforata. Archidoxa. Liber præparationum. De tinctura Phyſicorum. de renouatione Vitæ, de Vita longa. Tractat° de apertionibus cutis, de vulneribus, de ſerpentibus, Araneis, &c. ac maculis à natiuitate ortis. Occulta Philoſophiæ Archidoxa. Libri 9. de myſterijs naturæ. Archidoxorum pars prima de renouatione & reſtauratione vitę longæ. De mineralibus è ſale, Vitriolo, Arſenico, ſulphure. Tractatus quinq; 1. de rebus naturalibus: 2. de quibuſdam herbis: 3. de metallis: 4. de mirabilibus, 5. de gemmis. Aſtronomia magna, ſiue tota Philoſophia ſagax maioris & minoris mundi. De Thermis Fabarianis in Heluetia. De proprietatibus perfecti Chirurgi. De Spiritu vitæ & eius virtutibus. De virtute internorum Spiritalium et corporeorum membrorum. De virtutibus exteriorum & confirmatione interiorum membrorum. Metamorphoſis de rebus naturalibus, de minoribus metallis: De lapide Medicorum, & lapide Philoſophorum. Tractatus duo de viribus morborum Spiritalium, de Electro. De morbo Tartarico. De Alchimia. De cementis. De medicina cœleſti. De præparationibus. De Spiritibus planetarum. Libri Paragraphorum 14. Latino ſermone, integritati reſtituti & explicationibus explicati à Toxite. Aurora Theſauruſq; Philoſophorum, acceſſit monarchia Phyſica per Gerhardum Dornæum. Anatomia viua Paracelſi. De lapide Philoſophico tractatus germanice. Manuale de lapide medicinali, de Tinctura planetarum. Theſaurus Theſaurorum, Occulta Philoſophia cum annotationibus nouis germanice. Scripta de tribus principijs omnium generationum: Item Theſaurus Alchimiſtarum editus à Bodenſtein Germanice. De ſecretis creationis à Toxite editus. Archidoxorum, ſeu de ſecretis naturæ myſterijs lib. 10. quibus ac-

ceſſerunt libri duo, vnus de materijs metallorum, alter de quinta eſſentia. Expoſitio vera imaginũ olim Norimbergæ inuentarum Latine. De reſtituta vtriuſque medicinæ vera praxi, in ordinem redacta & in Latinum ſermonem conuerſa à Dornæo. Centum & quindecim Curationes experimẽtaq; è germanico latine verſa. Acceſſerunt quædam præclara atq; vtiliſſima à B. G. de portu Aquitano annexa. Sextus liber de morbis calculoſis & podagricis eorumq; curatione germanice. Libri quinq; de vita longæua germanice. Circũferũtur autem alij quoq; libri complures Theophraſti: vt et multa eius ſcripta Theologica ſeruantur, cùm commentaria in complures ſacros libros, tũ quædam dogmatica. Porro contra Theophraſti nouam Medicinam quatuor volumina edidit clariſſimus atque doctiſſimus Medicus D. Thomas Eraſtus.

HENRICUS CORNELIUS AGRIPPA Med. & IC. EQUI.
Nascitur Colon. Agrip. Obijt Anno 1538.
Stemmate natus Eques, Medicus Magus atq; peritus
Juris et Imperij consul Agrippa fui.

HENRICVS CORNELIVS Agrippa Eques.

HENRICVS CORNELIVS AGRIPPA ex nobili familiâ ab Nettesheim apud Belgas ortus, iuris vtriusq; et Medicinæ Doctor Carolo V. Cæsari Augusto à Consilio Iudiciario & Archiuis, à teneris annis literis incubuit, et ob felicem indolē in omni genere artium sibi magnam eruditionem comparauit. Posteà quoq; Principum castra secutus, sua fortitudine effecit, vt armatæ militiæ Eques auratus crearetur. Cum hoc modo literis & armis conspicuus esset, anno circiter 1530. animum ad scribendum appulit, & de occulta Philosophia tres libros composuit: Postea de incertitudine & vanitate scientiarum Declamationem inuectiuam vel Cynicam, qua docetur nusquam certi quicquam, nisi in solidis Dei eloquijs, atq; in verbi Dei eminentia latere. Scripsit etiam Historiam de duplici coronatione Caroli Cæsaris, præterea de præcellentia

muliebris sexus atq; de apparitionibus animarum. Cum autem in artem Raymundi Lullij breuẽ commentaria fecisset, atq; abditæ Philosophiæ & Astrologiæ deditissimus esset, fuerunt qui ipsum dæmonum commercio frui existimarent. quos tamen ille Apologia edita confutauit, atq; se intra artium terminos permanere ostendit, Anno 1538. Scripsit orationes plures doctissimas, quibus ingenij sui excellentiam omnibus manifestauit, præcipue verò decem, quarum prima est in prælectionem Conuiuij Platonici, in Ticinensi Gymnasio habita, Amoris laudem continens. Secunda in prælectionem Hermetis Trismegisti, de potestate & sapientia Dei. Tertia pro quodam Doctorando. Quarta ad Metensium Dominos, cum in illorum Aduocatum, Syndicum & Oratorem acciperetur. Quinta ad Senatum Lucenburgiorum, pro Dominis suis Metensibus habita. Sexta in salutationem eiusdem Principis & Episcopi pro Dominis Metensibus scripta. Septima in salutationem cuiusdam magnifici viri pro Dominis Metensibus

ſibus ſcripta. Octaua per quendam Affinem ſuum Carmelitanum, ſacræ Theologię baccalaureum formatum, in acceptione Regentiæ Pariſiis habita. Nona pro filio Chriſtierni Regis Daciæ, Noruegiæ & Sueciæ & in aduentu Cæſaris habita. Decima in funere D. Margaretæ Auſtriacorum & Burgundionum Principis habita. Scripſit etiam Dialogum de homine. De originali peccato diſputabilis opinionis declamationem ad Epiſcopum Cyrenenſem. Epiſtolam ad Michaelem de Arando Epiſcopũ S. Pauli. Querelam ſup Calũnia intentata Argentinæ anno 1539. excuſã &c. His itaque monumentis editis, Cornelij nomen ob multiplicem doctrinam, non modò apud Germanos, ſed et apud exteros celebre extitit. Ipſe enim inter Diuos nullos non carpit Momus: inter Heroas monſtra quoque inſectatur Hercules: Inter Dæmones Rex Erebi Pluto, iraſcitur omnibus vmbris: inter Philoſophos ridet omnia Democritus: contra deflet cuncta Heraclitus: neſcit quæque Pyrrhias: et ſcire ſe putat omnia Ariſtoteles: Contemnit

cuncta Diogenes. Nullis hic parcit Agrippa, contemnit, ſcit, neſcit, flet, ridet, iraſcitur, inſectatur, carpit omnia; Ipſe Philoſophus, Dæmon, Heros, Deus & omnia.

FINIS II. Tomi
Virorum illuſtrium.

*

INDEX EORVM QVI in II. hoc Tomo continentur, cum Distichis singulorum Iconibus subiectis.

6. Ioannes Posthius.

Te Posthi, te Phœbus amat, seu Carmina pã-
Pæonia veniat, seu tibi ab arte decus. (*gas,*

7. Paulus Melissus.

Teutonici Vates veniant & pignore certent,
Victor erit culto carmine Francus olor.

8. Petrus Ramus Veromanduus.

Rame tuis Gallis es quod Latio fuit olim
Romani Princeps Tullius eloquii.

9. Petrus Ronsardus.

Bystonii cecinit Vates ad Strymonis vndas
Non melius, tibi quam funditur ore melos.

10. Ioannes Fischerus.

Concidit vt ferro ceruix præcisa Britanni,
Virtus, ingenium concidit & Pietas.

11. Thomas Morus.

Singultantem animam Mori taboq; natantẽ
Abluit hei Pietas ipsa suis lachrymis.

12. Thomas Crammerus.

Crammerus flammis positus crepitantibus
Ipse meæ Iudex partis & vltor ero. (*inquit,*

13. Wilhelmus Budæus.

Sol Iuris, Graii & Latii sermonis ocellus

Nocte

Nocte sepulturæ funera lustro mea.

14. Andreas Alciatus.

Andreas prisco reddit sua iura nitori,
Consultosq; facit doctius inde loqui.

15. Ioannes Oldendorpius

Iuris Oldendorpi, fueras qui viuus asylum
Nunc quoq; es Ausonii portus & aura fori.

16. Andreas Cludius.

Cludius hic vultu est, animi vim scripta lo-
quuntur,
Pulpita doctrinã, Guelphias aula scholam.

71. Ioannes Schneiduinus.

Multa forum, plus aula tibi, schola plurima
debet,
Ætatis nostræ fama, sequentis amor.

18. Tobias Paurmeisterus.

Mentem forma tuam, Doctrinam penna
Cherusci
Acta, fidem Cæsar Guelphiadesq; probãt.

19. Simon Pistoris,

Saxonica vixit qui Cancellarius aula,
Pistoris tali pingitur ore Simon.

20. Modestinus Pistoris.

Cui

Cui schola, cui debet Respubl. cui ducis aula
Nempe Modestinus gloria iuris hic est.

21. Bonifacius Amerbachius.

Iura foro, doctasq; scholis qui sufficit artes,
Talis Amerbachus conspiciendus erat.

22. Sebastianus Brandt.

Tractauit pariter leges, sacramq; Poesin
Nobilis ingenio Brandus, at arte rudis.

23. Nicolaus Cisnerus.

Vt Schola Cisnerum, sic imperiale tribunal,
Atq; Palatini prædicat aula ducis.

24. Ioannes Ludouicus Viues.

Sydus in Hesperiis Viues regionibus ortum,
Cur iubar arctoum protulit vsq; polũ?

25. Iacobus Latomus.

Latomus artifici disponens singula dextra,
Facundum solers ædificauit opus.

26. Ioannes Latomus.

Esse foris maior potes, obstat patria, vestri
Gloria prima fori Latome, prima chori.

27. Ioannes Cochlæus.

Par tibi cum summis debetur gloria, nam tu
Par calamo summis ingenioq; viges.

Ioan-

28. Ioannes de Indagine.

Qui cœli indagas cursus sensusq́; DEORVM,
Indagatoris quàm bene nomen habes.

29. Wilibaldus Pirckheimerus.

Res mundi gestas & cœli Sydera noram:
Ima simul debent & supera alta mihi.

30. Alardus Amstelrodamus.

Agricolã Logices ni gloria prima sequatur,
Amstelrodamo debita sola fuit.

31. Guilhelmus Philander.

Architectus eras, nec te solertior alter,
Par tibi cum magno gloria Vitruuio.

32. Ioannes Hartungus.

Si te Roma sibi, si vendicat Hellados ora,
Quid reliquũ de te patria laudis habet?

33. Ioannes Auentinus.

Scriptor Auentinus patriæ clarißimus oræ,
Qua potis est Bauaros laude beare, beat.

34. Ioannes Sebastianus Pfauserus.

Cæsare qui coram spargebas verba salutis,
Cæsareo felix munere Præsul eras.

35. Ioannes Geilerus.

Magnorum te cura ducũ Geilere fouebat,

Seruantem linguæ liberioris iter.

36. Ioannes Marbachius.

Marbacho tantum plebs Argẽtina fatetur
Luthero quantum debuit ille ſuo.

37. Hartmannus Beyerus.

Sydera qui cœli, qui Vatum oracula noras,
Ius Hartmanne duplex Solis in arce tenes.

38. Conradus Lautenbach.

Res æui geſtas & myſtica ſacra profeſſus,
Nobilis ingenui carminis autor eras.

39. Ioannes Sleidanus.

Quis ſtatus in terris fuerit, quæ cura ſacrorũ,
Imperio ſcripſi Carole quinte tuo.

40. Ioannes Munſterus.

Dimenſus terras & magna ſydera cœli,
Edidit Hebræos Hiſtoricoſq; libros.

41. Ioannes Wolfius.

Pulpita qui patriam decoraui ſacra p vrbẽ,
Interpres diuûm Philoſophuſq; fui.

42. Hieron. Wolfius.

Redderet Auſonio qui rectius ore Pelaſgos
Germanos inter VVolfius vnus erat,

Ioan-

43. Ioannes Stoflerus.

Perluſtrans terras Stoflerus & atria cœli,
Cœlo animam iuſſit viuere, corpus humi.

44. Ioannes Schœnerus.

Si tabulæ et geneſes faciunt cœli eſſe peritum,
Iure equidē aſtronomus aſtrologuſq́; ferar.

45. Eraſmus Oſvualdus Schrecce-fuchſius.

Linguā Oſualde deo cōformas, lumina cœlo,
Et neget hanc mentem quiſquam habitare deos.

46. Orlandus di Laſſus.

Quātū exit melica reliquos Orlādus in arte,
Ætheriis propior tantum abit ille choris.

47. Theophraſtus Paracelſus.

Hic eſt cui magni myſteria cognita mundi,
Et dare qui potuit de ſalis arte ſalem.

48. Cornelius Agrippa.

Stemmate natus Eques, Medicus, Magus, atq; peritus
Iuris, & imperii Conſul Agrippa fui.

FINIS.

ERRATA.

In Thoma Crammero, pag. 227. lin. 6. lege, omni virtutum genere cumulatißimus.

In Conrado Lautenbachio: pagin. 248. lin. 12. lege, puer omnia tulit, vir omnia fecit. In eodem, pag. 249. lin. penultima, lege, ex quibus tamen omnibus vnicus & dum superstes, &c.

BOISSARD.
ICONUS
VIRORUM
ILLUSTRIUM

I - II

1597 - 1598